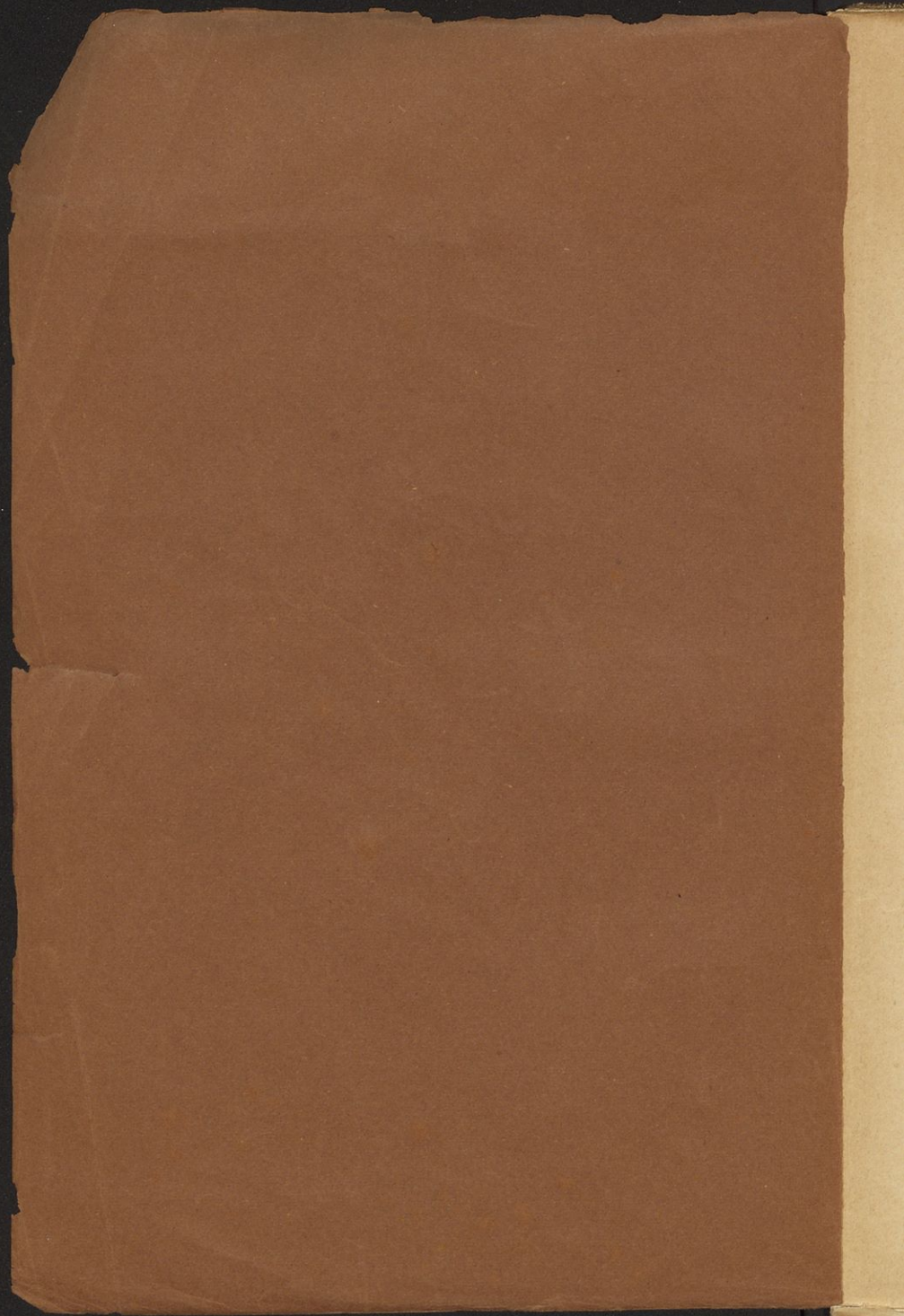


32893, II, E. g. 66
1885

92

I



Latinske vadbe

za

prvi gymnasijski razred.



Sestavil

Fr. Wiesthaler,

c. kr. gymn. professor.

V Ljubljani.

Tiskala in založila «Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg».

1885.

03054414

Predgovor.

Ker so v knjigotrštvu pošle Žepičeve: «Latinsko-slovenske vaje», sestavil sem na podlagi Kermavnerjeve: «Latinske slovnice» popolnem novo vadbeno knjigo. Držeč se naredbе, ki jo je izdalo visoko ministerstvo za uk in bogočastje dne 26. maja 1884. (števil. 10128), vsprejel sem v svoje: «Latinske vadbe za I. gimnasijski razred» le vzglede o pravilnem oblikoslovju. Vsa knjižica razdeljena je na štiri dele: prvi obsega latinske vzglede, drugi vokabular, tretji slovenske vzglede in četrti slovník slovensko-latinski.

Pod posameznimi paragrafi latinskih odstavkov navedeni so vselej dotični paragrafi Kermavnerjeve latinske slovnice. Razun potrebnih pripomenj pod črto pristavil sem latinskim vzgledom precejšnje število rekov,* katerih naj se učijo učenci na izust. Napotilo me je k tej uredbi dvojno prepričanje: prvič, da si zapametijo učenci obilico latinskih besed lažje in trdnije, ako so se jih naučili v celotnih stavkih, drugič, da jim utegne tak v zgodnji mladosti pridobljen zaklad neprecenljivih pravil koristiti tudi v poznejšem praktičnem življenju. V svesti si na dalje, da suhoparno slovniško poučevanje vsakega, zlasti pa mrtvega jezika le malo godi ravno se razvijajočemu deškemu duhu, skušal sem v svojih vadbah podati učitelju nad črto in pod njo nekaj pouk oživljajočih pripomočkov, med katerimi se mi je najbolj primerna zdela zbirka latinskih rekov. Ker je namreč njih jedro včasih nekoliko skrito, prisiljen je učenec k premišljevanju, in veselje, koje mora občutiti, ako je po malem naporu srečno pogodil pravo misel, vzbuja v njem zanimanje in ljubezen do latinsčine ter zagotavlja ob enem učiteljevemu poučevanju povoljniji vspeh.

Vokabular podaje učencu po paragrafih urejen slovník, t. j. natanko praeparacijo k vsem latinskim in slovenskim odstavkom. Besede razvrstil sem po govornih razpolih; z znakom zvezde (*)

* Samo ob sebi je umevno, da sem mogel vsprejeti le deški dobi umljive reke. Posnel sem jih večidel iz Seppove zbirke: „*Varia*“, 3. pomnoženi in popravljeni natis, Augsburg. 1882.

zaznamovane nahajajo se le v slovenskih odstavkih. Na posebni skrbi bilo mi je zlogomerje: vsi prirodno dolgi vokali, tudi v stavni* dolžini, zaznamovani so z znakom dolgosti; zloge brez tega znaka izgovarjaj kratko. Posameznim slovom pridejane so v drobnejšem tisku istega debela besede, katerih se je učenec učil že v prejšnjih paragrafih.

Arabske številke slovenskih odstavkov vjemajo se gledé na obdelano tvarino z rimskimi števkami latinskih vzgledov. Da se izognem očesu in ušesu malo prijetnih oblik kakor: Xerx, Ulix in dr., puščal sem lastnim imenom (gener. mascul.) v slovenskem nominativu (in vokativu) neizpremenjeno latinsko lice; v odvisnih sklonih pa sem pritikal slovenska sklonila seveda ptujemu deblu (ne nominativu), tedaj: nom. in vokat.: Augustus — Eteokles, genet.: Augusta — Eteokleja, dativ: Augustu — Eteokleju i. t. d.

V slovníku slovensko-latinskem zbrane so vse v teh vadbah porabljene besede v abecednem redu, da si more učenec iz zadrege pomagati, ako mu je ušel iz pameti kak latinski izraz, katerega se je že učil.

V latinskem pravopisu sledil sem skozi in skozi W. Brambacha, slovenski pravopis pa je radi jednakomernosti vsaj v obče uravnan po Kermavnerjevih učnih knjigah.

Na Bledu, meseca augusta 1885.

Fr. W.

* V tem obziru bila mi je s koristi zlasti Marxova knjižica: *Hilfsbüchlein für die Aussprache der lateinischen Vokale in positionslangen Silben*. Berlin, 1883.

Latinsko-slovenske vaje.

Sklanjatve.

Prva deklinacija.

(Kermavner, Latinska slovnica, § 32.)

§ I.

Nominativ.

1. Creta¹ est² insula.³ 2. Graecia est terra. 3. Britannia et Sicilia sunt⁴ insulae. 4. Hispania, Gallia, Germania sunt terrae. 5. Diana est dea. 6. Musae sunt deae. 7. Italia est paeninsula. 8. Columba est timida.⁵ 9. Columbae sunt timidae. 10. Aqua est frigida. 11. Aqua marina⁶ est salsa. 12. Historia Romana est gloriosa. 13. Vera amicitia sempiterna est. 14. Silvae densae opacae sunt.

Reki:⁷ Fortuna est caeca. — Fortuna est vitrea.

Publica fama non semper vana.⁸

§ II.

Vokativ.

1. Agricola arat.¹ 2. Aquila volat. 3. Agricolae arant. 4. Aquilae volant. 5. Alaudae et luscinae cantant. 6. Saepe peccamus.² 7. Oratis et laboratis. 8. Nauta navigat. 9. Quo navigas, nauta?³ 10. Quo

Pripomnje: § I. ¹ Nominativ je sklon subjekta in stoji na vprašanje: kdo ali kaj? Subjekt (*subiectum*, osebek) imenuje se predmet (oseba ali stvar), o katerem se kaj pripoveduje. — ² Pomožni glagol *esse* kot *cōpula* (vez) ali pa praedikat ravna se po subjektu v številu (*numerus*) in osebi (*persōna*). Praedikat (*praedīcatum*, dopovedek) zovemo to, kar se o subjektu pripoveduje. — ³ Praedikatni substantiv stoji s svojim subjektom v istem sklonu (*cāsus*), nominativu. — ⁴ V slovenščini dual! — ⁵ Praedikatni adjektiv strinja se s svojim subjektom v sklonu, spolu (*genus*) in številu. — ⁶ Attributni (= pojasnjujoči) adjektiv vjema se s svojim imenom v sklonu, spolu in številu in stoji, ako ni posebno poudarjen, za njim. — ⁷ Učite se teh in vseh naslednjih rekov (ali pregovorov) na izust in pridenite jim, kjer možno, primerne slov. pregovore! N. pr.: *Fortuna est caeca* — *vitrea* = Sreča je opotočna i. t. d. — ⁸ Dostavi: *est! est* in *sunt* Latinec v kratkih stavkih, zlasti rekih, rad izpušča.

§ II. ¹ Praedikatni glagol ravna se po subjektu v številu in osebi. — ² Subjekt in praedikat tičita v latinščini in slovenščini pogosto v jedni besedi (v glagolu). — ³ Zvalnik (*vocātivus*) stoji v lat., kadar koga ogovarjamo ali kličemo.

navigatis, nautae? 11. Cur lacrimas, o filia? 12. Cur lacrimatis, puellae? 13. Cur non laboratis, agricolae et ancillae? 14. Rosae aut rubrae aut albae aut luteae sunt.

Dum spiro, spero.

§ III.

Akkusativ.

1. Agricola amat parsimoniam¹. 2. Aqua insulam circumdat. 3. Cur aquam turbatis, ancillae? 4. Agricolae terram arant. 5. O agricolae, amatis concordiam? 6. Amamus aquam frigidam. 7. Nauta procellam non² amat. 8. Italia contra³ Africam sita est. 9. Contra Italiam Sicilia insula⁴ sita est. 10. Poetae Musās invocant. 11. Ciconiae ranās devorant. 12. Aurora umbrās dissipat. 13. Rosae et violae delectant puellās. 14. O puellae, amatis rosās et violās?

Parva scintilla saepe magnam excitat flammam.

Ira via ad³ insaniam est.

§ IV.

Dativ.

1. Germania est finitima Galliae¹. 2. Regina est ancillae amica. 3. Procella nautae non est iucunda. 4. Domina imperat ancillae. 5. Ancilla obtemperat dominae. 6. Procellae nautis periculosae sunt. 7. Minerva dea poetis amica est. 8. Ciconiae ranis sunt inimicae. 9. Stellae nautis monstrant viam. 10. Musae poetis gloriam sempiternam dant. 11. Puellis violās et rosās donamus. 12. Aquilis et columbis alae sunt². 13. Bestiis audacia est².

Aurora Musis amica.

§ III. ¹Akkusativ je sklon objekta ter stoji pri prehodnih glagolih na vprašanje koga? ali kaj? Objekt (*obiectum*) imenujemo tisti predmet (osebo ali stvar), na kateri prehaja dejanje glagola. — ²V nikalnih stavkih stavljam v slov. objekt (prehodnih glagolov) v genetiv; tega svojstva latinščina nima. — ³Akkusativ zahtevajo tudi nekateri predlogi. — ⁴Attributni substantiv se strinja s svojim imenom vselej v sklonu in stoji navadno za njim.

§ IV. ¹Dativ stoji na vprašanje komu? ali čemu? pri prehodnih in neprehodnih glagolih. — ²*Esse* z dativom sloveni z glagolom: imeti (kaj); lat. dativ postavi v nominativ, lat. nominativ pa v akkusativ (v nikalnih stavkih v genetiv)! N. pr.: *alaudae sunt alae* — škrjancu so peroti = škrjanec ima peroti. Ako je subjekt lat. stavka kako abstraktno (miselno) ime, dá se včasih sloveniti tudi s praedikatnim adjektivom ali glagolom, izvedenim iz debla dotičnega lat. subjekta; lat. dativ postane tudi takrat slov. stavku subjekt. Na pr.: *reginae audacia est* — kraljici je srčnost = kraljica je srčna; *reginae longa vita est* — kraljici je dolgo življenje = kraljica dolgo živi; sem ter tam dá se lat. dativ tudi v slovenščini pridržati.

§ V.

Genetiv.

1. Gloria patriae¹ magna est. 2. Asia est patria rosae. 3. Gallia est terra Europae.² 4. Britannia et Sicilia magnae insulae Europae² sunt. 5. Ignavia saepe est causa inopiae. 6. Vita rustica magistra parsimoniae, diligentiae, iustitiae est. 7. Vita piratarum misera est. 8. Insulae sunt saepe patria nautarum. 9. Industria formicis causa copiae est. 10. Bestiae silvarum saepe praeda aquilarum sunt. 11. Roma erat domina Europae, Asiae, Africae. 12. Feminae Scytharum bellicosae erant. 13. Invidia saepe causa erat discordiarum. 14. Nymphae erant deae silvarum et aquarum.

Historia (est) vitae³ magistra.

§ VI.

Ablativ.

1. Poetam decoramus coronā.¹ 2. Agricolae aram deae coronis ornant. 3. Dominae diligentia ancillarum contentae sunt. 4. Puellae mensas rosas et violas ornant. 5. Puellas rosas et violas donamus. 6. In² aqua natant ranae. 7. In mensis sunt uvae. 8. Post pluviam in ripis ranae sunt. 9. In Germaniam magnae silvae erant. 10. Roma in Italia sita est. 11. In Graeciam erant arae Nymphis dicatae. 12. Multis pugnis et victoriis³ Roma clara erat. 13. Vita humana amicitiam iucunda est. 14. In multis terris aquae calidae sunt.

§ V. ¹ Genetiv stoji pri substantivih na vprašanje čegav? čij? koga? ali česa? Ako genetiv nima pri sebi kakega adjektiva, pristavka (*appositio*) ali pa kakega oziralnega stavka, slovenimo ga navadno s svojilnimi adjektivi (*adjectiva possessiva*) na -ov, -ev, -in, -ji, -ski (-ški), in to zlasti takrat, kedar pomenja genetiv kaj živega ali pa kako deželo, otok, mesto, reko in podobno; včasih služi nam zanj tudi dativ. — ² Sloveni genetiv z adjekt.: Evropski 3! — ³ Genetiv stoji v lat. pogosto pred substantivom od katerega je zavisen, v slovenščini pa večidel za njim.

§ VI. ¹ Ablativ brez predloga stoji na vprašanje s čim? po čem? da naznači orodje ali sredstvo (pripomoček) kakega dejanja (*ablativus instrumenti*). — ² Ablativ zahtevajo tudi nekateri predlogi. — ³ Ablativ brez predloga stoji tudi na vprašanje zakaj? po čem? od česa? ter izraža vzrok dejanja ali stanja (*ablativus causae*, vzročni ablativ). Slovenimo ga z različnimi predlogi po (z lokalom), od, zavoljo (z genetivom) in dr.

Druga deklinacija.

§ VII.

Masculina na *us*.

(Lat. slov. § 33.)

1. Rhenus fluvius est. 2. Danuvius est rapidus. 3. Romani domini erant Italiae. 4. Veri amici sunt rari. 5. Serve, quo properas? 6. Discipuli, cur aqua rivorum interdum turbida est? 7. Deus, dominus mundi,¹ benignus est. 8. Providentia Dei² mundum gubernat. 9. Lupi agnos timidos lacerant. 10. Servi seduli dominos sunt iucundi; dominus severus servis est molestus. 11. In Nilo fluvio multi crocodili sunt. 12. Digtos anulis pretiosis ornatus.

Avaritia est morbus animi.³

In oculis animus habitat.

§ VIII.

Neutra na *um*.

(Lat. slov. § 33.)

1. Aurum est metallum. 2. Argentum est album. 3. Venae auri et argenti in terra reconditae sunt. 4. Romani domini erant multorum regnorum. 5. Parva scintilla saepe magnum incendium excitat. 6. Vinum parat agricolis gaudium. 7. Procellae aedificia et oppida disturbant. 8. Servi praeceptis dominorum obtemperant. 9. Mala exempla sunt pernicioso. 10. Bella parant populis magna pericula. 11. Aquilae rostris pugnant. 12. In templis Graecorum et Romanorum multa erant simulacra.

Justitia regnorum fundamentum.

Vita proba via in coelum est.

§ IX.

Substantiva na *iv* in *er* (z debelskim *e*); adjektiva na *er*, *era*, *erum*.

(Lat. slov. § 34.)

1. Puer industrius non est miser. 2. Vinum donum Liberi dei est. 3. Armigeri fidi sunt dominos. 4. O puer, vestimenta tua sunt lacera!

§ VII. ¹ «*Dominus mundi*» je pristavek (*appositio*) k substantivu «*Deus*»; pristavek, ki se doda drugemu substantivu (ali zaimku), da ga bolj pojasni in določi, zovemo *apposicijo*; *apposicija* sklada se s svojim imenom vselej v sklonu, v spolu in številu pa le, kadar je mogoče. — ² Sloveni *genetiv* z adjekt.: božji 3! gl. § V¹. — ³ Sloveni *genetiv* z adjekt.: duševen 3!

5. Estis strenui viri, signiferi? 6. Viri improbi nunquam curis¹ liberi sunt.² 7. Otium virō industriō poena est. 8. Probi generi soceris suis cari sunt. 9. Servi soceri etiam generō obtemperant. 10. Avus liberis filiī sui māla et pira donat.

Via gloriae verae aspera est.

Per aspera³ ad astra.⁴

Per angusta³ ad augusta.³⁻⁴

§ X.

Substantiva in adjektiva na *er*, ki *e* izpahujejo.

(Lat. slov. § 34.)

1. Ager frumentum agricolis dat, silva lignum. 2. Agrī frugiferi gaudium sunt agricolarum. 3. Cur cancrī mala exempla sunt discipulis? 4. Poeni vafri erant et astuti. 5. Cerasa aut rubra aut nigra sunt. 6. Iudicium iustī arbitri sedat animōs. 7. Dominī diligentia ministrōrum contenti sunt. 8. Ludi pueris sunt iucundi, libri magistris. 9. Aegris medicus dat medicinam. 10. Atrās curās vinō dissipamus. 11. Dominus servum pigrum verbis asperis vituperat. 12. Fabri ferrarii varios cultros, agricolis necessarios, fabricant. 13. In sinistrā et dextrā ripā Rheni fluvii multa oppida sunt sita. 14. O arbitri, severum est iudicium vestrum!

§ XI.

Spol določēn po pomenu.

(Lat. slov. §§ 25, 26.)

1. Nauta fessus est. 2. Agricolae saepe beati sunt. 3. Persae luxuriosi et superbi erant. 4. Claros poetas coronis decoramus. 5. Post mensam secundam convivae saturi sunt. 6. Corinthus, oppidum Graeciae, opulenta erat. 7. Parva Delus patria erat Dianae deae. 8. Cyprus insula multis templis erat ornata. 9. Longas vias ornant pōpuli procerae. 10. In Germaniae silvis multae sunt altae

§ IX. ¹ Na vprašanje od česa (česa)? stoji pri adjektivih, ki značijo: prost, svoboden, čist, prazen in dr. (pa tudi pri glagolih, iz njih izvedenih) ablativ brez predloga (*ablativus separationis*, ablativ ločenja). — ² V slovenščini dvojna nikalnica (negacija). — ³ V sloven. *neutrum singularis*. — ⁴ Dostavi praedikat «se pride»; stavke, v katerih pogrešamo kak članek (subjekt, objekt, praedikat), zovemo zagoltne stavke.

fagi et fraxini. 11. Albae pōpuli et frugiferae cerasi consociant umbram cum altis piris et mālis. 12. In horto vestro multae sunt pruni et ficī.

§ XII.

Ponavljanje prve in druge deklinacije.

1. Magna belli¹ gloria erat populo Romano. 2. Somnia nocturna vana sunt. 3. Animus aeger semper errat. 4. Unum exemplum malum causa multorum malorum² est. 5. Bella inter Romanos et Poenos cruenta erant. 6. In foro Romano ficus sacra erat. 7. Amoenae sunt saepe ripae rivorum: altae fagi cum albis pōpulis umbram consociant, frigida aqua trepidat supra saxa, in ramis cantant luscinae. 8. Vilia sunt morbi animorum. 9. Multis Romanis notitia linguae Graecae erat. 10. In hortis agricolarum frugiferae māli, in navigiis nautarum alti māli sunt. 11. Epidaurus clara erat templo Aesculapīi, dei medicorum; sita autem erat Epidaurus in Peloponneso, Graeciae paeninsulā. 12. Laurus deo poetarum dicata erat.

Saepe etiam sub pallio sordido sapientia est.

Tretja deklinacija.

I. Konsonantna sklanjatev.

A. Debla brez sklonila s v nominativu.

(Lat. slov. § 38—44.)

§ XIII.

Debla na *l* in *r*.

1. Sol calidus et igneus est. 2. Solis radii obscurant interdum stellas. 3. Sal necessarius et gratus est. 4. In libris scriptōrum Graecorum multi salēs sunt. 5. Luna interdum splendidum solem obscurat. 6. Populus exulēs miseros in patriam revocat. 7. Magni imperatōrēs non semper sunt victōrēs. 8. Labor gloriae pater est. 9. Frater fratrem amat. 10. Poetae Musas sororēs doctas

§ XII. ¹ Sloveni genitiv z adjekt.: bojni ž! — ² Neutrum! tudi *adiectivum generis neutr.* zadobi v lat. pogosto pomen substantiva, n. pr.: *bonum* — dobro, blagor, blaženstvo; *malum* — zlo, nesreča, nezdoga.

appellant.¹ 11. Ursi mel flavum² amant. 12. Fulgura territant agricolae et nautas.

Gaudia principium nostri sunt saepe doloris.
Initium sapientiae est timor Domini.³

§ XIV.

Debla na *n* in *s*.

a) Masculina in feminina.

1. Cicero clarus Romanorum fuit orator. 2. Docti sermōnēs pueros non delectant. 3. Modestia est signum bonorum mōrum. 4. Mōrēs hominum varii sunt. 5. Ros nocturnus herbis et floribus necessarius est. 6. Avari hominēs pauperī assem nullum dant. 7. Nimius calor hominibus et bestiis molestus est. 8. Pavōnēs Junoni dicati erant. 9. Aer multo pulvere refertus est. 10. Amazonēs mulierēs bellicosae fuērunt. 11. Delus insula Apollinī et Dianae dicata est. 12. Cinis hominum mortuorum multis populis carus erat.

Honōrēs mutant mōrēs. — Pulvis et umbra sumus.

Homo hominī deus. — Homo hominī lupus.

§ XV.

b) Neutra.

1. Vulnere et dolores tempus sanat. 2. Exiguum munus dat pauper amicus. 3. Ius Romanum fundamentum nostri iuris est. 4. Scriptores et poetae nomen Caesaris celebrant. 5. Pulchra Homeri carmina pueros et viros delectant. 6. Flumina Africae crocodilis referta sunt. 7. Statua Minervae deae ebore candido et auro flavo ornata erat. 8. Fulmina saepe causa magnorum incendiorum fuerunt. 9. Varia genera morborum genus humanum vexant. 10. Invidia saepe causa falsorum criminum est.

Honores magni sunt interdum magna onera.

Tempora hominum mores mutant.

§ XIII. ¹ Glagoli, ki pomenjajo zvati, imenovati (*appellāre, nomināre* in dr.) zahtevajo v aktivu dvoj akkusativ: objektni (tukaj: *Musas*) in praedikatni (tukaj: *doctas sorores*). — ² Kateri adjektivni še značijo isto bojo (barvo)? — ³ Sloveni ta (objektivni) genitiv z adjektivom: božji 3!

§ XVI.

Razni vzgledi.

1. Varii sunt colores et odores¹ florum. 2. Nimio calore² solis³ multae vaccae pastoris miseri aegrotae erant. 3. Imbres aestivi floribus saepe perniciosi sunt. 4. Terentia uxor fuit Ciceronis. 5. Oculi nonnullorum hominum nigro colore⁴ sunt. 6. Poetae veteres Venerem multis carminibus celebrant. 7. Mulieres et puellae pectines eburneos amant. 8. Latrones improbi viatores miseros necant. 9. Magnum erat pretium aeris Corinthii. 10. Lupi saepe dura ossa devorant. 11. Os hominis aegroti pallidum est. 12. Marmor Pari insulae durum et candidum erat.

Inter caecos regnat strabo.

Ubi mel, ibi fel.

B. Debla s sklonilom s v nominativu.

(Lat. slov. § 44—52.)

§ XVII.

Debla na g in c.

1. Nex impia Caesaris causa magni belli fuit. 2. Rea Silvia mater erat Romuli, primi regis¹ Romanorum. 3. Naturae, praeclarae duci et magistrae,¹ semper obtemperabamus.² 4. Luna interdum claram solis lucem obscurat. 5. Romani homines scelestos cruce necabant. 6. Luscinia voce pulchrā homines delectat. 7. Cererem veteres inventricem frugum nominabant. 8. Clarorum ducum facinora scriptores et poetae semper celebrabant. 9. Leonem regem bestiarum appellamus. 10. Phoenices, nautae audaces et praeclari,¹ inventores erant litterarum. 11. Lupi vorāces multos agnos lacerant. 12. Clara sunt nomina multorum ducum et artificum.

Concordia est mater pacis, discordia belli.

Intemperantia medicorum nutrix.

§ XVI. ¹ V slov. singular! — ² *Ablat. causa*; gl. § VI³. — ³ V slov. adjektiv (solnčen ž). — ⁴ Na vprašanje kakov? kakošen? stoji v lat. pogosto subst. z adjektivom v ablativu brez predloga (*ablativus qualitatis*, ablat. kakovosti, lastnosti). Slovenceu rabi zanj genetiv brez predloga, včasih tudi samo adjektiv, n. pr.: *vir magnā sapientiā* — mož velike modrosti, ali pa: velemoder mož.

§ XVII. ¹ Gl. § VII¹. — ² Lat. *imperfectum* se sloveni s perfektom nedovršnih, zlasti opetovalnih in ponavljalnih glagolov.

§ XVIII.

Debla na *d* in *t*.

1. Terra parva pars mundi est. 2. Populus Romanus victor et dominus multarum gentium fuit. 3. Duces milites strenuos laudant. 4. Laus et gloria digna merces virtutis est. 5. Tempestates aestate¹ et autumnu¹ crebrae et ingentes sunt. 6. Ignavia iuventuti et senectuti noxia est. 7. In Germaniā olim palūdes multae et magnae fuerunt. 8. Cor humanum in sinistro latere pectoris est. 9. Magna fuit calamitas equitum peditumque Romanorum ad² Cannas. 10. Homeri poemata clara sunt. 11. Magna fortuna saepe magna servitus est.

Nulla salus sine virtute, nulla virtus sine labore.

Inopia est inventrix artium.

§ XIX.

Debla na *b* in *p* (*m* in *v*).

1. Hiems frigida pueris multas voluptates parat. 2. Pelopi magna et clara stirps fuit. 3. Tecta nive altā obruta sunt. 4. Romulus Romanae conditor urbis erat. 5. Multi Romani participes fuerunt Catilinae scelerum. 6. Hiemes ferae segetibus noxiae sunt. 7. Magna principum copia erat in castris Caesaris. 8. Arabum equi magna celeritate¹ noti sunt. 9. Iniusti principes vexant plebem. 10. In seminibus causa arborum et stirpium est.

In vestimentis non est sapientia mentis.

In vino veritas — In medio virtus.

§ XX.

Razni vzgledi.

A.

1. Corpora sunt carceres animorum. 2. Milites fortiter pugnant pro patriā, coniugibus, liberis. 3. Servitus multarum gentium antiquitatis dura fuit. 4. Post longam noctem aegrotos valde delectat prima

§ XVIII. ¹ Ablativ brez predloga stoji tudi na vprašanje kdaj? zlasti pri substant., ki pomenjajo že sami po sebi čas (*ablativus temporis*, ablativ časa); slov. rabi zanj večidel lokal s predlogi v, po, s, ob, včasih na in v (z akkus.), tudi genetiv brez predloga. — ² *Ad* pred krajevnimi imeni sloveni s predlogom pri!

§ XIX. ¹ *Ablativus causae*; gl. § VI³.

lux. 5. Pōpulorum longae radices frugibus agrorum noxiae sunt. 6. Romani numinibus nemora consecrabant. 7. Egregiis Hannibalis facinoribus nomen Carthaginis clarum erat. 8. Probus filius parentibus est carum amoris pignus. 9. Utilitas pecorum magna et varia est. 10. Paludes in vetere Germaniā militibus Romanis perniciosae erant.

Magna fuit quondam reverentia capitis cani.
Summum ius interdum summa iniuria.

B.

11. Multi homines timent vitia senectutis. 12. Fulgura rubra animos hominum timidorum terrent. 13. Ventus frondem teneram ramorum movet. 14. Salutem vestram¹ magnae equorum celeritati debetis. 15. Diuturnum certamen fuit inter Graecos et Macedones de summā in Graeciā potestate. 16. Magna flumina hominibus magnam utilitatem praebent. 17. Agricola viatorem fessum lacte frigido recreat. 18. Vas aureum non auget ciborum saporem. 19. Foedus verae amicitiae firmum est. 20. Magnum erat pondus armorum peditum Romanorum. 21. Miles strenuus nec mortem nec vulnera timet. 22. Nomen Apollinis est graecum.

Nulla habemus arma contra mortem.
Plenus venter non studet libenter.

II. Vokalna sklanjatev.

A. I-debla.

(Lat. slov. § 52 — 56.)

§ XXI.

a) Feminina — masculina (po pomenu).

1. Clades equitum etiam peditibus perniciosa erat. 2. Homo sedulus apī laboriosae similis est. 3. Cicero Catilinam hostem patriae appellat. 4. Senis sermo placidus est. 5. Magnum hiemis frigus nocet tenerae vitī. 6. Ex nube atrā fulgura rubra micant. 7. Discordia causa est caedis civium. 8. Exempla maiorum iuvenēs excitant ad virtutem. 9. Voces multarum avium auribus nostris gratae sunt. 10. Vestēs nobilium mulierum Romanorum albae fuerunt. 11. Iura

§ XX. B. ¹V slov. zaimek tretje osebe! Zakaj?

civium omnium paria sunt. 12. Pedes avium nonnullarum sunt longi et teneri.

Vulpes pilum, non mores¹ mutat.
Fortes fortuna adiuvat.

§ XXII.

b) Neutra.

1. Romani mare inter Europam et Africam situm appellabant «mare nostrum». 2. Magna fuerunt olim vectigalia Asiae. 3. Eques equum calcārī incitat. 4. In litoribus maris Pontici multae urbes Graecorum erant. 5. Victoribus fessis etiam dura cubilia grata sunt. 6. In mari et in fluminibus sunt varia genera animalium. 7. Corpus nostrum mortale, animus immortalis est. 8. Tigres animalia crudelia sunt. 9. Boni cives bella civilia vitant. 10. Lupi inimici ovilium sunt. 11. Semper purus aer est in conclavi nostro. 12. Fluminibus ripae, mari litora sunt. 13. Alacri equo calcaria non sunt necessaria.

Impia sub dulci melle venena latent.
Parsimonia magnum vectigal.

B. U - d e b l a.

(Lat. slov. § 56.)

§ XXIII.

1. Gruēs ranis inimicae sunt. 2. Sui tardae et pingui glandes cibus gratus sunt. 3. Ranae timent gruem avidam. 4. In densis Germaniae silvis multae suēs ferae erant. 5. Crura et colla gruum longa et tenuia sunt. 6. Romani Cereri suēs tardas mactabant. 7. Membra gruis Romanis cibus gratus erant. 8. Suēs animalia lulentata sunt. 9. Latas Asiae paludes ingens gruum et cynorum multitudo frequentabat. 10. Gruī avidae paludum et fluviorum ripae grata sedes sunt.

Turpe,¹ rosas suibus, sanctum dare¹ turpe catellis.
Sus Minervam docet.²

§ XXI. ¹ V slov. singul. (čud, -i, f.)

§ XXIII. ¹ Infinitiv kot subjekt je vselej srednjega spola. — ² Pregovor v pomenu slov.: «jajce več ko puta vé.»

Ponavljjanje tretje deklinacije.

§ XXIV.

Adjectiva.

(Lat. slov. § 71.)

A.

1. Oculi avium nocturnarum interdiu hebetes sunt. 2. Minacia fuerunt verba regis. 3. Multi vetera¹ nimis laudant, recentia¹ vituperant. 4. Sub sole omnia¹ mortalia¹ sunt. 5. Natali meo² in urbe eram. 6. Hostes crudeles agros nostros vastabant. 7. Diuturna fuerunt Samnitium et Romanorum bella. 8. Verba sunt aut simplicia aut composita. 9. In pugna atroci milites nostri multos hostes vulnerabant. 10. Pectora hominum audacium quasi aere triplici munita sunt. 11. Vita misero est longa, felici brevis. 12. Autumno² uberes agri pleni sunt utilium frugum.

Pelle sub agninā latitat mens saepe lupina.

Desidi semper feriae.

B.

13. Frater meus natus est mense Decembri.¹ 14. Plumae versicolores sunt columbis. 15. Aves nonnullae regiones palustres amant. 16. Multi acceptorum beneficiorum sunt immemores. 17. Cicero orator² acri fuit ingenio.³ 18. Vetera vina sunt salubria. 19. Celebris quondam et opulenta fuit urbs Carthago. 20. Prata viridia⁴ delectant animos agricolarum. 21. Equi saepe sunt praeda luporum rapacium. 22. Clarae erant Graecorum pedestres navalesque pugnae. 23. Germania quondam silvestris et palustris erat. 24. Romani Octavianum iuvenem statuā equestri honorant.

Pietas fundamentum omnium virtutum.

Omnia praeclara rara.⁵

§ XXIV. A. ¹ V srednjem spolu rabi se lat. adjektiv velikrat kot substantiv, zlasti v nominativu in akkusativu, in to v pluralu, ako se ina misliti več stvarij ali rečij. Sloveni se tak adjektiv s pridevnikom v srednjem spolu singul., ali pa se adjektivu doda beseda: reči (stvari in dr.) v pluralu. N. pr. *nova* — novo, ali pa: nove reči; *omnia* — vse = vse reči (stvari). — ² Gl. § XVIII¹.

B. ¹ Gl. § XVIII¹. — ² Subst. attrib. — ³ Gl. § XVI⁴. — ⁴ Katerim bojam že veste lat. imena? — ⁵ Gl. § XXIV² A.

§ XXV.

Razni vzgledi.

1. Venustas et iuventus munera Veneris sunt. 2. Auctoritas civitatis Romanae Augusti aetate¹ parva fuit. 3. Cicero consul ultor magnorum scelerum Catilinae erat. 4. Cornicibus longa vita est. 5. Obsides principum Gallorum Caesari certa pignora pacis erant. 6. Homines inopes mortem ut gratam laborum² requietem desiderant. 7. Tirones saepe non fortiter pugnant. 8. Temeritas consulum Romanorum nonnunquam causa magnarum cladum fuit. 9. Modestae preces crudelem victorem placant. 10. Felicia Campaniae rura admirabili ubertate praestabant. 11. Multi mendici fuerunt olim divites. 12. Nepotes inertes³ saepe heredes avarorum sunt. 13. Sues animalia terrestria et lutulenta sunt. 14. Sales Ciceronis nonnulli ut frigidus⁴ vituperabant.

Nihil est tam voluere quam maledictum.

Praecipitis iudicii comes est paenitentia.

Četrta deklinacija.

(Lat. slov. §§ 58 — 61.)

§ XXVI.

Substantiva na us.

1. Vitae cursus brevis est. 2. Clades exercitūs Romani ad Cannas magna fuit. 3. Vehemens sonus auditū noxius est. 4. Varii sunt fructūs arborum. 5. Pedites saepe primo impetu equitatum fugant. 6. In Campaniā crebri terrae motūs fuerunt. 7. Limina domuum (domorum) regiarum ex marmore sunt. 8. Vita hominum variis casibus obnoxia est. 9. Vehementes motūs animi cum fluctibus maris comparamus. 10. Fructūs quercuum¹ altorum antiquis temporibus cibus hominum erant. 11. Cives boni magistratū iusto libenter obtemperant. 12. Consules summi magistratūs Romanorum fuerunt.

Usus est magister linguae.

Manus manum lavat.

- § XXV. ¹ Gl. § XVIII¹. — ² Sloveni genitiv s predlogom od (in genetiv. singular.)! — ³ Kateri adjektivni še značijo: len, leniv, nedelaven? — ⁴ Neslan.

§ XXVI. ¹ Naštejte latinski vsa drevesna imena, ki so vam že znana!

§ XXVII.

Substantiva na u.

1. Dextrum cornu exercitus nostri firmum fuit. 2. Gelu herbis nocet. 3. Milites nostri sinistrum cornu hostium fugant. 4. Tonitrua terrent homines et bestias. 5. Flexus genuum est signum reverentiae. 6. Strepitus tonitruum non terret surdos. 7. Natura tota riget gelū¹ acuto. 8. Tauri cornibus pugnant. 9. Cervorum cornua similia sunt ramis. 10. Senis genua imbecilla sunt. 11. Cervi quotannis cornua ramosa mutant. 12. Urorum cornibus² veteres Germani potabant.

Litterarum radices amarae, fructūs dulces sunt.

Omne principium difficile.

Peta deklinacija.

(Lat. slov. § 61, 62.)

§ XXVIII.

1. Bona spēs animos hominum confirmat. 2. Rabiēs ferarum (bestiarum) multos homines necat. 3. Avaritia et luxuria causae fuerunt perniciēi multorum populorum. 4. Cometae ob raritatem et speciem sunt mirabiles. 5. Oculi et aures sunt partes faciēi humanae. 6. Magna pars animalium hominem aciē sensuum superat. 7. Militi fuga ex aciē turpis est. 8. In rē publicā Romanā fidēs servorum non rara erat. 9. Longa est seriēs consulum Romanorum. 10. Saepe initium rei magnae parvum est. 11. Falsa rērum speciēs saepe homines ad vanam spem excitat. 12. Hiems multos habet tristes et miseros diēs. 13. Viri probi in rēbus adversis bonam spem servant. 14. In planitiē Marathonīā Miltiades parvā Atheniensium aciē ingentem Persarum exercitum superat.

Principes mortales, rēs publica aeterna.

Aurum summa materiēs mali.

Laetitia garrula rēs est.

§ XXVII. ¹ Gl. § VI³. — ² V slov. genet. s predlogom «iz»

Stopnjevanje (comparatio) pridevnikov.

Pravilna stopnja.

(Lat. slov. §§ 73 — 75, 86.)

§ XXIX.

Komparativ.

1. Varro doctior fuit quam¹ Cicero. 2. Dentes duriores sunt quam ossa. 3. Morbi animi² perniciosiores sunt quam corporis.² 4. Lux velocior est quam sonitus. 5. Ferrum vilius est quam aurum et argentum. 6. Lepores velociores sunt quam canes. 7. Vere³ et aestate³ dies longiores sunt quam noctes. 8. Aurum pretiosum est, sed pretiosiores sunt virtutes. 9. Exempla plerumque utiliora sunt quam praecepta. 10. Themistoclis nomen illustrius erat quam Solōnis. 11. Nullum scelus apud Scythas gravius erat quam furtum. 12. Ferrum auro⁴ utilius est. 13. Nullum animal elephanto prudentius est. 14. Nihil est amabilius quam homo probus et modestus.

Litterarum radices amarae sunt, sed fructus iucundiores.

Ferro nocentius aurum. — Saevior armis luxuria.

§ XXX.

Superlativ.

1. Multis hominibus senectus molestissima est. 2. Meridie¹ sol est calidissimus. 3. Patria erat Ciceroni carissima. 4. Bella civilia Romanis perniciosissima² fuerunt. 5. Velocissimum omnium animalium³ delphinus est. 6. Omnium Gallorum³ fortissimi erant Belgae.

§ XXIX. ¹ *Quam* pri komparativu se sloveni s: kakor, ko, nego. — ² V slov. adjektiv. — ³ *Ablativus temporis*, gl. § XVIII¹. — ⁴ *Quam* pri komparativu se velikrat izpušča, zato pa se devlje substantiv (adjekt. ali pronom.), ki bi imel za členkom *quam* v nominat. ali akkusat. stati, v ablativ (*ablativus comparationis*, ablativ prispodabljanja). Slovenimo ga s predlogom od ali mimo (z genetivom).

§ XXX. ¹ Gl. § XXIX³. — ² Ako superlativ ne prilaga lastnosti kaki osebi ali stvari v največji meri, slovenimo ga s pozitivom in z raznimi prislovi: jako, zelo, namóč, silno, močno, grozno, prav, strašno, vrlo, kaj, pre in dr.; n. pr.: *perniciosissimus* — zelo poguben, jako poguben. — ³ Genetiv rabi Latincu, kadar je govorjenje o delu kake celote, zlasti pri števniki, adjektivih v komp. in superl. in nekaterih zaimkih; tak genetiv zovemo genetiv oddela ali delni genetiv (*genetivus partitivus*) ter ga slovenimo tudi z genetivom, še rajši pa s predlogi: od, izmed, med ali pa ga skladamo v vsem z besedo, od katere je zavisen; n. pr.: *nulla bestiarum* — nobena žival.

7. Suavissima sunt carmina Homeri. 8. Omnium animalium fidelissimum est canis. 9. Sapientissimus omnium Graecorum fuit Socrates. 10. Tigris est animal crudelissimum. 11. Demosthenes praestantissimus fuit oratorum Graecorum, Cicero Romanorum. 12. Excellentissimi reges Persarum erant Cyrus et Dareus, Hystaspis filius.⁴ 13. Autumno et vere dies breviores sunt quam aestate, hieme brevissimi. 14. Dulce est mālum, dulcior uva, dulcissimum autem mel.

Eminentis fortunae comes invidia.
Castis omnia casta.

§ XXXI.

Superlativ na *errimus* in *illimus*.

(Lat. slov. §§ 76, 77.)

1. Italia fertilissima¹ et pulcherrima est. 2. Divitissimorum hominum vita saepe est miserrima. 3. Colores papilionum sunt pulcherrimi. 4. Nomen Hannibalis apud Romanos iam ante excidium Saguntī celeberrimum erat. 5. Pulcherrima animalia non semper utilissima sunt. 6. Vina veterrima senibus saluberrima sunt. 7. Flumen celere est, ventus celerior,² lux celerrima. 8. Acres sunt hominis oculi, acriores lycnis, acerrimi vulturis. 9. Eloquentia est res difficillima. 10. Somnus est simillimus morti. 11. Cervus crura habet gracillima. 12. Miltiadis aetate domus civium Atheniensium humillimae, templa deorum magnifica fuerunt. 13. Filii patribus saepe dissimillimi sunt. 14. Cervis fuga gracillimis et celerrimis cruribus³ facillima est.

Una salus victis:⁴ nullam sperare salutem.

§ XXXII.

Opisna stopnjava.

(Lat. slov. §§ 79, 87.)

1. Nihil est magis dubium quam hora mortis. 2. Nihil est oratori magis necessarium quam vox. 3. Nihil moribus puerorum magis noxium est quam malae societates. 4. Ferrum auro et argento magis necessarium est. 5. Usus est magister maxime egregius.

⁴ Hystaspa sin = Hystaspovič.

§ XXXI. ¹ Kateri adjektivi so še istega pomena? — ² Kateri adjektivi še značijo: hiter, brz, nagel? — ³ *Ablativus causae*; gl. § VI³. — ⁴ *Dat. plur. gener. mascul.*; sloveni ga s predlogom za (in akkus.)!

6. Pavones maxime variis pennis ornati sunt. 7. Res maxime exigua suam saepe difficultatem habet. 8. Numa Pompilius rex maxime pius Romanorum fuit. 9. Prudentissimi non semper maxime idonei sunt ad¹ negotia. 10. Serpentibus praelonga et tenuissima lingua est. 11. Ad¹ multas res libri veterum scriptorum perutiles sunt. 12. Origo antiquissimarum gentium ignota est.

Nescia mens hominum est fati sortisque futurae.

Nemo iudex idoneus in propriā causā.²

§ XXXIII.

Nepravilna stopnjava.

(Lat. slov. § 80.)

1. Turpis vita peior est quam honesta mors. 2. Sol multo¹ maior est quam terra. 3. Virtus nobilitate et opibus melior est. 4. Hibernia dimidio¹ minor est quam Britannia. 5. In amicitia plus valet similitudo morum quam affinitas. 6. Hostis est consultor pessimus. 7. Maximum terrestre animal est elephantus. 8. Civitas Atheniensium in optimos cives² saepe ingrata fuit. 9. Plurimae urbes³ Asiae in potestate Romanorum erant. 10. Initia⁴ imperii Romani minima fuerunt. 11. De rebus maximis et minimis cum amicis fidelibus deliberamus. 12. Malus est error, peior defensio erroris, pessimimum mendacium.

Maximum bonum (est) mens sana in corpore sano.

In maximā fortunā minima licentia.

Adverbia.

(Lat. slov. §§ 168, 171.)

§ XXXIV.

1. Nonnullae aves altē volant. 2. Certē omnes probi beati sunt. 3. Memoriam patris¹ piē² servavimus. 4. Cautē gubernatores

§ XXXII. ¹ Ad pri adjektivih: *idoneus*, *aptus* (pripraven, prikladen), *necessarius*, *utilis* sloveni se s predlogom za. — ² Zadeva.

§ XXXIII. ¹ Ablativ stoji pri komparativu, da naznani, za koliko se prideva lastnost jednemu predmetu (osebi ali stvari) v večji ali manjši meri, nego drugemu — *ablativus mensurae*, ablat. mere. Slovenščini rabi zanj večidel adjektiv v srednjem spolu sing. ali adverb ali pa akkus. s predlogom za, redkeje brez predloga (za). — ² V slov. sam dativ! — ³ V slov. mora stat' lat. subjekt zaradi superlativa največ v genetivu! *plurimae urbes* = največ mest — večina mest (gl. § XXXV²). — ⁴ V slov. singular.

§ XXXIV. ¹ V slov. akkus. s predlogom na. — ² Tukaj = hvaležno.

scopulos vitant. 5. Multi scriptores antiqui egregiē et doctē de immortalitate animi disputavērunt. 6. Saepe iam Germani diu et acriter cum Gallis pugnāvērunt. 7. Agamemnonem uxor crudeliter necavit. 8. Deus bene sapienterque mundum gubernat. 9. Imperator ignavos vehementer vituperat, fortes eximiē laudat. 10. Carthaginienses acriter et constanter, sed malē³ cum Romanis pugnāvērunt. 11. Lusciniae dulcius cantant quam alaudae. 12. Homines ursum facilius domant quam leonem. 13. Canis timidus vehementius latrat quam mordet. 14. Animalia omnia acerrimē pro pullis suis pugnant. 15. Parva manus Lacedaemoniorum fortissimē ad Thermopylas contra ingentem Persarum numerum pugnavit.

Nemo malus semper felix.

De mortuis nil nisi bene.

Numeralia.

§ XXXV.

Cardinalia.

(Lat. slov. §§ 88, 90.)

1. Os habemus unum,¹ sed duo brachia, duōs oculos,¹ duās aures. 2. In ambobus pedibus decem digiti² sunt. 3. Hannibal, dux Carthaginensium, unō anno tres Romanorum exercitus fugavit. 4. Quattuor sunt anni tempora: ver, aestas, autumnus, hiems. 5. Unam et viginti Latinas litteras numeramus. 6. Saeculum spatium centum annorum est. 7. Sex vel septem horae satis sunt ad somnum; somnus duarum vel trium horarum non satis est. 8. In capite humano LXIII ossa numeramus. 9. Romulus et Remus, duodeviginti

³ *Malē* tukaj = s slabim vspehom = nesrečno.

§ XXXV. ¹ Pri subst. samo v plur. navadnih stojijo v slov. ločilni, v lat. pa glavni števnik. — ² Latinski glavni in delilni števnik ne zahtevajo genitiva, kakor slov. (v nominat. in akkusat.) od pet dalje, marveč se mora beseda, ki stoji v slov. v genet., skladati s števnikom v sklonu, in ako stoji števnik v nominativu, mora stali praedikat v pluralu ter se ravnati v spolu in osebi po svojem subjektu; n. pr.: deset vojakov je bilo hrabrih — *decem milites fuerunt fortes*; deset vojakov se je bojevalo — *decem milites pugnabant*. Isto velja tudi za *quot* (koliko), *tot* (toliko) in *multus* (v posit. compar. in superl.); mnogo (veliko) več, največ vojakov je bilo hrabrih — *multi, plures, plurimi milites erant fortes*.

annos³ nati, urbem Romam fundaverunt. 10. Altissimus mons Alpium quattuordecim milia septingentos sexaginta pedes³ altus est. 11. Romani ducentos annos in Hispaniā pugnauerunt. 12. Templum Dianae Ephesiae CCCCXXV pedes³ longum, CCXXV latum erat. 13. Novem milia Atheniensium et mille Plataeenses in campo Marathonio centum milia Persarum fugaverunt. 14. Propterea nihil nobilius est quam pugna Marathonica; nam nunquam minor exercitus copias maiores fugavit. 15. Quot annos² post Christum natum numeramus? Mille octingentos octoginta quinque.

§ XXXVI.

Ordinalia.

(Lat. slov. §§ 88, 91.)

1. Septem reges Romani fuerunt: primus fuit Romulus, secundus Numa Pompilius, tertius Tullus Hostilius, quartus Ancus Marcius, quintus Tarquinius Priscus, sextus Servius Tullius, septimus et ultimus Tarquinius Superbus. 2. Temporibus Romuli, primi regis Romani, Martius primus mensis anni fuit. 3. Romulus rex erat ab anno septingentesimo quinquagesimo quarto ante Christum natum usque ad annum septingentesimum septimum decimum. 4. Anno quadringentesimo undecogesimo ante Christum natum parva manus Graecorum Mardonium, ducem Persarum, apud Plataeas superavit. 5. Anno urbis conditae DCLXXVI in urbe Romā pulchrior domus non erat quam Marci Lepidi. 6. Quota hora est? Octava. 7. Anno centesimo quadragesimo sexto ante Christum natum sive sescentesimo octavo urbis conditae Lucius Mummius, consul Romanus, Corinthum, opulentissimum Graeciae oppidum, expugnavit. 8. Cicero natus est anno urbis conditae sescentesimo quadragesimo septimo, die tertio mensis Januarii in oppido Arpino. 9. Marius praeclarus consul Romanus, anno centesimo altero ante Christum natum sive sescentesimo quinquagesimo altero urbis conditae Teutonos in Galliā fugavit et anno CI ante Christum natum sive DCLII urbis conditae Cimbro in Italia superavit. 10. Quotum annum post Christum natum numeramus? Numeramus annum millesimum octingentesimum quintum et octogesimum.

³ Da se naznani razprostiranje v prostoru in času, stoji v lat. akkusat. brez predloga na vprašanja: kako visok — globok — širok — debel — dolg — daleč, kako dolgo (koliko časa?) in kako (koliko) star (*natus*)? V takih zvezah je *pēs* = čevelj.

Pronomina.

§ XXXVII.

Pronomina personalia et possessiva.

(Lat. slov. § 97, 98.)

1. Si tū vales, bene est; ego valeo. 2. Ego sum puer XI annorum, tū es homo XXIX annorum. 3. Tam mihi mea vita, quam tua tibi cara est. 4. Patria mihi vitā meā multo¹ carior est. 5. Mē delectat vita rustica, urbana vita vōbīs placet. 6. Melior pars vestri² immortalis est. 7. Melior pars nostri² non est corpus, sed animus. 8. Patria omnium nostrum communis parens est. 9. Nemo nostrum sine vitio est. 10. Parentes magis memores sunt nostri, quam suī; nōs magis, quam sē amant. 11. Maiores nostri suā manu sibi cibum parabant. 12. Dominus est nōbiscum, si pii sumus.³

Sapiens omnia sua sēcum portat.

§ XXXVIII.

Pronomina demonstrativa.

(Lat. slov. § 99.)

a) *hic, ille.*

1. Haec via brevis est, illa longior. 2. Deus omnem hunc mundum gubernat. 3. Illae res hīs dissimillimae sunt. 4. Homines nunc hoc amant, nunc illud; nunc huic stultitiae obnoxii sunt, nunc illi. 5. Haec tam magna pericula prudenter vitavisti. 6. Notum est Biantis illud (dictum): omnia mea mēcum porto. 7. Ignavia corpus hebētat, labor firmat; illa maturam senectutem, hic longam adulescentiam praebet. 8. Nonnulli Catonem Socrate sapientiore nominant; hūius enim dicta, illius facta laudant. 9. Melior est certa pax quam incerta victoria: haec in deorum manu est, illa in tuā. 10. Homines rationis et orationis compotes sunt; hīs duābus virtutibus omnia cetera animalia superant.

In terrā nummus rex est hoc tempore summus.

§ XXXIX.

b) *is, iste, idem, ipse.*

1. Fortes adiuvat ipse Deus. 2. Piger ipse sibi obstat. 3. Omne animal sē ipsum amat. 4. Opera Dei videmus, eum ipsum non

§ XXXVII. ¹Gl. § XXXIII¹. — ²V slov. genet. s predlog. o.d. — ³Uvetni stavek.

videmus. 5. Causa istius paupertatis ignavia tua est. 6. Non idem semper color est floribus. 7. Hamilcar eiusque¹ filius Hannibal acerrimi Romanorum hostes fuerunt. 8. Cur tu in isto loco sedes? 9. Cicero et Marius in eadem civitate nati sunt. 10. Liberi eorumdem parentum interdum inter se dissimillimi sunt. 11. Scipio Aemilianus uno paene eodemque tempore spectavit² patris triumphum duorumque fratrum funera. 12. Sibi ipsa virtus semper est pulcherrima merces. 13. Imago Dei eadem est in te et in pauperrimo homine. 14. Et nomen pacis dulce est et ipsa res salutaris. 15. Ipsius Nestoris vita brevissima est, si eam cum aeternitate comparamus.³

Non omnibus idem decorum.
Senectus ipsa morbus.

§ XL.

Pronomen relativum.

(Lat. slov. § 100.)

1. Is beatus est, qui sua sorte contentus est. 2. Deus est, cuius¹ providentia hunc mundum gubernat. 3. Iura paria debent esse eorum, qui sunt cives in eadem re publica. 4. Id optimum est, quod est rectissimum. 5. Eum omnes amant, cuius¹ virtus omnibus utilis est. 6. Flores, quorum odor est suavissimus, sunt rosae et violae. 7. Non pauper est is, cui satis est, quod habet. 8. Ea est iucundissima amicitia, quam similitudo morum adiuvat. 9. Multi id vituperant, quod alii laudant. 10. Ferrum, ex quo utilissima instrumenta fabricamus, auro vilis est. 11. Quibus leges et iura communia sunt, hi sunt cives eiusdem civitatis. 12. Dianae Ephesiae templum eadem nocte deflagravit, qua Alexander Magnus, rex Macedonum, natus est. 13. Innumerabiles sunt gentes, quibuscum Romani dimicaverunt. 14. Laudamus etiam ea,² quae² optimis proxima sunt.

Non omne est aurum, quod splendet.
Quod nocet, saepe docet.
Qui se excusat, accusat.

§ XXXIX. ¹ *Genetivus possessivus* (posédovni g.) *eius* (brez substantiva) sloveni se tudi z njegov, njen, eorum, earum z njihov (njijn). — ² = je moral gledati. — ³ Uvetni stavek.

§ XL. ¹ Katerega ali čegaver. — ² V slov. singular.

§ XLI.

Pronomina interrogativa.

(Lat. slov. §§ 102, 103.)

1. Quis magis egregie de immortalitate animi disputavit quam Socrates? 2. Quis es? Ego sum mater illius discipuli. 3. Quid morti similis est quam somnus? 4. Quod vitium turpius est quam mendacium? 5. Quae gens populum Romanum virtute¹ superavit? 6. Cūius filius fuit Apollo? cūius filia fuit Diana? 7. Quārum avium cantus nobis magis placet quam luscinae et alaudae? 8. Cui vestrum studia gratiora sunt quam ludi? 9. Quem non delectat cantus alaudae et luscinae? 10. Quae tempestates quassant rem publicam? in quā civitate sumus? 11. Uter vestrum dignior est? quis omnium dignissimus. 12. Quot² annos Hannibal in Italiā contra Romanos bellavit? Septemdecim.

Stulte, quid est somnus, gelidae nisi mortis imago?

§ XLII.

Pronomina indefinita.

(Lat. slov. §§ 104, 105.)

Quis, aliquis, quisque, quidam, ullus, nullus, alius, alter, solus, totus.

1. Scriptor quīdam Romanus, cūius nomen notum est, de situ et moribus Germaniae narrat. 2. Nulla res est alterī plane similis. 3. Si quid auctoritatis in me est, civibus¹ meis debeo. 4. Avium quaedam genera autumno in Africam avōlant. 5. Iustissimus est is, qui suum cuique² dat. 6. Non unīus tantum urbis cives sumus, sed totius huius mundi. 7. Multae sunt bestiae, quarum cibus animalia alius generis sunt. 8. Magnum est opprobrium nocere alicūius famae.³ 9. In sumā miserīā tamen aliqua spes animos hominum confirmat. 10. Homini solī omnium animalium sermo est. 11. Nullius iniuriae mihi conscius sum. 12. Nullī tanta beneficia debetis, quanta patri.

Qui alteri insidias parat, saepe sibi ipse maxime nocet.

Ex⁴ vitio alius sapiens emendat suum.

Suae quisque² fortunae faber est.

§ XLI. ¹ V slov. predlog v z lokalom. — ² Gl. § XXXV².

§ XLII. ¹ *Civis* tukaj = sodržavljan. — ² *Quisque* se zaimkoma *sui* in *suus* zapostavlja. — ³ Dativ. — ⁴ Po.

§ XLIII.

Ponavljanje.

(Substantiva, adiectiva, adverbia, numeralia, pronomina.)

A.

1. In corpore mortali tamquam in carcere animus immortalis habitat. 2. Consulibus Romanis magistratus reliqui obtemperabant. 3. Sues etiam stercus taetrum delectat. 4. Nihil virtute praestantius est, nihil pulchrius. 5. Imperium plurium¹ in bellis perniciosum est. 6. Res maxime necessariae fere vilissimae sunt. 7. Ne crastini quidem diei domini sumus. 8. Ovum ovo simillimum est. 9. In planitie Marathonīa Miltiades eiusque parva manus ingentem Persarum exercitum superavit atque fugavit. 10. Non eadem res omnibus hominibus placent.

Quot homines, tot sententiae. — Quot capita, tot sensus.

B.

11. Bestiae rationis et orationis expertes sunt. 12. Deus semper et ubique nobiscum est. 13. Non pauper est is, cui satis est, quod habet. 14. Multa nos docet usus, magister maxime egregius. 15. Mithridates, rex Ponti, regnavit annos sexaginta, contra Romanos bellavit quadraginta. 16. Mores servorum iidem fere sunt, qui dominorum. 17. Quibus rebus maxime superamus animalia? 18. Duodequadragesimo imperii anno Tarquinius Priscum, quintum regem Romanorum, duo filii Anci Marci crudeliter necaverunt. 19. Nostri nos, vos vestri libri maxime delectant. 20. Primo bello² Punico Romani viginti tres annos bellaverunt cum Carthaginiensibus, opulentissimo Africae populo.

Qualis vir, talis oratio. — Qualis rex, talis grex.

Qualia sunt opera,³ talia sunt praemia.³

Verbum *esse* et composita.

(Lat. slov. § 110.)

§ XLIV.

Spregatev glagola *esse*.

1. Deus semper est et fuit et erit. 2. Iustae semper sint causae bellorum! 3. Nunc sumus primani, proximo¹ anno erimus secundani. 4. Si in hac vitā boni fuerimus, post mortem beati erimus. 5. Sit

§ XLIII. A. ¹ Dostavi v slov.: ljudij! — B. ² *Ablat. temporis*. — ³ V slov. singul. § XLIV. ¹ V bližnjem = v prihodnjem l.

tibi terra levis!² 6. Beati essētis, si prudentes et probi fuissētis. 7. Brutus civitatem Romanam, quae sub Tarquinii Superbi fuerat dominatione, liberavit. 8. Utinam laudis minus cupidus esses! 9. Oro et obsecro te, ut semper memor sis fragilitatis humanae. 10. Ignotum est, quid sit futurum.³ 11. Notum est, quanta tua fuerit³ diligentia. 12. Semper suā fortunā contentum esse arduum est. 13. In proelio fuisse militibus fortibus iucundum⁴ est. 14. Memores este, milites, pristinae vestrae virtutis! 15. Iudices custodes legum et iurum suntō!
Este procul, lites et amarae proelia linguae!
Neque nulli sis amicus neque omnibus!

Composita glagola esse.

(Lat. slov. § 111.)

§ XLV.

(*Abesse, adesse, deesse, inesse, interesse.*)

1. Aderat mecum cunctus equester ordo. 2. Multi nunc absunt, qui olim aderant, et post nonnullos annos multi alii abērunt. 3. Inopi pauca desunt, avaro omnia. 4. In feris¹ multis inest audacia. 5. Inter primum et sextum M. Valerii Corvi consulatum sex et quadraginta anni interfuērunt. 6. Utinam nobis adfuisses! 7. Inimici Alcibiadem absentem accusaverunt. 8. Abesse (a) patriā miserum est. 9. Si hominibus ratio et oratio deessent, animalibus simillimi essent. 10. Si (ali)quā in re Verri similis fuero, non magis mihi deerit inimicus, quam Verri defuit. 11. Adestōte omnes animis,² qui adestis corporibus!² 12. Campus Marathon³ ab Athenis circiter decem milia passuum aberat. 13. Pecunia mihi saepe defuit, sed nunquam mihi deerit animus laetus. 14. Multi homines colloquiis Socratis intererant.
Nulli rosae deest spina.

§ XLVI.

(*Obesse, praeesse, prodesse, subesse, superesse.*)

1. Interesse societatibus malorum bonae famae multum obest. 2. Pericles quadraginta annos praefuit civitati Atheniensium. 3. Obes nemini, prodes omnibus! 4. Silentio tuo facinus subest. 5. Ex proelio circiter centum et triginta milia hominum superfuerunt. 6. Ignoratio rerum futurarum plus prodest, quam scientia prodesset. 7. Senes saepe

² Nagrobni napis. — ³ V odvisnih vprašanjih stoji v lat. vselej konjunktiv. Slovencu rabi zanj indikativ (s členkom da ali brez njega), včasih tudi uvetni ali dopustni način. — ⁴ Gl. § XXIII¹.

§ XLV. ¹ Namreč: *bestiis*. — ² Ablativ. — ³ V slov. adjektiv.

tempora praesentia vituperant. 8. Inertia animis semper offuit, industria profuit. 9. Nihil vobis prodestis, si deestis patriae. 10. Tempus praesens brevissimum est. 11. Semper paratus esto amicis prodesse! 12. A culpā afuisse, plurimis profuisse magnum solacium erit. 13. Numa Pompilius civitati Romanae non minus profuit quam Romulus. 14. Septem fuērunt uno tempore sapientes in Graeciā; hi omnes praeter Thaletem civitatibus suis praefuērunt.

Concordia semper profuit et proderit, discordia semper obfuit et oberit.
Prodest cautela plus quam postrema querela.

§ XLVII.

(*Possum, posse.*)

1. Homo homini plurimum et prodesse et obesse potest. 2. Ulixes docet, quid possit¹ patientia et prudentia. 3. Corpus necare potestis, animum non poteritis. 4. Quis Dei beneficia numerare posset! 5. Nemo potuit beatus esse sine virtute. 6. Homines probi sumus, si prosumus, quibus possumus, obsumus nemini. 7. Vere² fortes illi fuērunt, qui miseri esse potuērunt. 8. Atheniensibus Alcibiades et prodesse et obesse plurimum poterat. 9. Iustitia sine prudentia multum poterit, sine iustitia nihil poterit prudentia. 10. Nulla re conciliare facilius benevolentiam multitudinis possunt ii, qui rei publicae praesunt, quam abstinentiā et continentia.

Legum omnes servi sumus, ut liberi esse possimus.
Non omnia possumus omnes.

Spregatev pravilnih glagolov.

(Lat. slov. §§ 107, 108, 109, 112.)

Prva konjugacija.

(Lat. slov. §§ 113, 114, 1.)

A. Sedanjkovo deblo.

§ XLVIII.

Indikativ praesentis, imperfecti, futuri I. activi.

1. Dum spirāmus, sperāmus. 2. Hieme non cantant aves, non arant agricolae. 3. Impūdens est, qui pro beneficio non gratiam, sed mercēdem postulat. 4. Graeci et Romani mortuos cremābant,¹ nos

§ XLVII. ¹ Gl. § XLIV³. — ² Adverb resnično = res, v resnici.

§ XLVIII. ¹ Gl. § XVII.²

(eos) humāmus. 5. Sapiens quidam omnibus temperantiam commēdābat, quāe est mater virtūtum. 6. Stellae caeli nunquam numerābimus. 7. Probitate amicos (vobis) parabit. 8. Omnes peccāmus peccābimusque usque ad finem vitae. 9. Multi domos aedificant, in quibus nunquam habitābunt. 10. Si fortiter pugnābitis, patriam servābitis. 11. Milites nostri hostium agros vastābunt. 12. Antiqui sepulcra interdum pulcherrimis picturis ornābant. 13. Caelum,² non animum mutant, qui trans mare navigant. 14. Cantābit vacuus coram latrone viator.

Donec felix eris, multos numerābis amicos;
Tempora si fuerint nubila, solus eris.
Finis coronat opus.

§ XLIX.

Indikativ praesentis, imperfecti in futuri I. passivi.

1. Terra sole illustratur.¹ 2. Etiam dura saxa aquā cavantur. 3. Dei providentiā mundus administratur. 4. Polycrates Samius felix appellatur. 5. Pueri Romanorum et Graecorum a servis educantur. 6. Ut salutis, ita resalutaberis. 7. Numerantur sententiae, non ponderantur. 8. Hostium agri a militibus nostris vastantur. 9. A pravis depravamur, a bonis emendamur. 10. Tu delectaris equis, nos delectamur libris. 11. Comitium apud Romanos locus in foro erat, (in) quo comitia celebrantur. 12. Vites apud Romanos propter magnitudinem inter arbores numerantur. 13. Pecuniā non liberabimini curis.

Quid magis est saxo durum? quid mollius undā?
Dura tamen molli saxa cavantur aquā.
Tempora mutantur² et nos mutamur² in illis.

² Podnebje.

§ XLIX. ¹ Latinski *passivum* sloveni se ali 1.) s participom *perfecti passivi* in pomožn. glag. biti (bivati), ali 2.) z aktivom in reflexivnim zaimkom se, ali 3.) s tretjo osebo plur. *activi* in z lat. subjektom v akkusativu, ali 4.) z dam se in infinit. *activi*. N. pr.: laudor = 1.) hvaljen sem, hvaljen bivam, 2.) hvalim se, 3.) hvalijo me (namreč: ljudje), 4.) dam se hvaliti. Večkrat kaže lat. passivni stavek sloveniti aktivno. — ² *Genus medium!*

§ L.

Konjunktiv praesentis in imperfecti activi.

1. Ornāmus corpus, ornēmus etiam animum! 2. Deus tibi det, quod optās! 3. Vituperāmus te, ut mores tuos emendēs. 4. Stulti essētis, si consilia Dei vituperarētis. 5. Multi aedificia et hortos stultis ornārent, nisi pecunia deesset. 6. Valde vos laudārem, si consilia (vestra) mutarētis. 7. Deum adorēmus! 8. Amēmus patriam et fortiter pugnēmus pro eius salute! 9. Tantopere Romani patriam amābant, ut nullum pro re publicā periculum recusārent. 10. Orēmus et laborēmus! 11. Romani non solum bellābant, ut liberi essent, sed etiam ut imperārent. 12. Utinam medicus peritus amici morbum molestum mox sanet! 13. Ne excusēmus vitia, sed vitēmus! 14. Stulti essetis, si consilia Dei vituperarētis. 15. Utinam probi semper nos laudent! tum nihil curabimus, si ab improbis vituperabimur.

Molliter cubent ossa!¹

Somnia ne cures!

§ LI.

Konjunktiv praesentis in imperfecti passivi.

1. Curētis, ut semper a parentibus laudēmini! 2. Obtemperēmus medici praeceptis, ut sanēmur! 3. Parentes curent, ut liberi bene educantur! 4. Lex erat apud Romanos, ut alter consul ex plebe crearētur. 5. Res publica, si optimi (ei) praeessent, bene administrarētur. 6. Milites nostri fortissime pugnābant, non ut ipsi laudarentur, sed ut patria ab hostibus liberarētur. 7. Incertum est, quo loco te mors exspectet;¹ proinde tu illam omni loco exspectēs! 8. Laudarēmini, ministri, si seduli fuissētis. 9. Themistocles magno-pere elaborābat, ut vitia adolescentiae emendāret virtutibus. 10. Amēs Deum, ut a Deo amēris. 11. In Demosthene tantum studium tantus-que fuit labor, ut ipsa naturae vitia diligentīā industriāque superāret. 12. Utinam mox victoria sociorum nuntiētur! nam si oppidum (eorum) occuparētur, ab iratis hostibus vastarētur et universi² incolae necarēntur.

§ L. ¹ Nagrobni napis.

§ LI. ¹ Gl. § XLIV³ — ² Kateri lat. adjektivi še značijo pojem: ves, cel?

§ LII.

Imperativ in infinitiv praesentis activi in passivi.

1. Legibus obtemperā!¹ 2. Orā et laborā! 3. Cives cum civibus de² virtute certantō!¹ 4. Ne despērēs, sed sperā! 5. Probos laudātōte, improbos castigātōte! 6. Digni adiuvantor! 7. Nemo laudātor a nobis, nisi bonus; omnes mali vituperantor! 8. Nullā difficultate fatigāmini,³ discipuli! 9. Societates malae vitantor! 10. Scintilla parva magnas flammās excitāre potest. 11. Ab aliis laudārī⁴ melius est, quam a se ipso. 12. Nunquam virtus Lacedaemoniorum satis digne celebrārī poterit. 13. A nullo populo Graeci superārī doctrinā² poterant. 14. A puero imperito res publica gubernārī non potest. 15. Curāte, ut patriam semper amētis!⁵

Errāre⁴ humanum est, turpe in errore perseverāre.⁴

Vacāre culpā magnum est solacium.

§ LIII.

Particip praesentis; gerundij in gerundiv.

1. Erranti comiter viam monstrātō! 2. Micantibus stellis caelum nocturnum ornātur. 3. Pessimum genus inimicorum sunt laudantes. 4. Sanos luscinae cantantes¹ valde delectant, aegrotos autem, somnum desiderantes, vexant. 5. Nullum vitium peius est avaritiā, in primis in principibus, rem publicam gubernantibus. 6. Etiam occasio peccandi vitātor! 7. Tolerando, non plorando molestias superabitis. 8. Romani cupidissimi erant bellandi. 9. Maximum irritamentum peccandi est spes impunitatis. 10. Ne cupidi sitis regnandi; paucorum enim ingenia apta sunt ad² regnandum. 11. Improbi a vitiis revocandi sunt. 12. Amicitia virtute solā concilianda et conservanda est. 13. Omnia vitia vitanda sunt.

Orandum est, ut sit mens sana in corpore sano.

De gustibus non est disputandum.

§ LII. ¹ Lat. imperativ I. je singulativnega pomena, t. j. zapoved (ali prepoved) ima veljavo le za posamezen slučaj! Imperativ II. pa stoji posebno v zakonih, pogodbah, zapovedih in pravilih za življenje, t. j. kedar je zapoved (ali prepoved) bolj splošne veljave; zato ga slovenimo večidel z imperfektivnimi, zlasti iterativn. in frequentativnimi glagoli. — ² V slov. lokal s predlogom v. — ³ Sloveni imperativ s pomočjo glagola dam se! — ⁴ Gl. § XXIII¹. — ⁵ Sloveni lat. konjunktiv s futuro!

§ LIII. ¹ Participi se ravnajo po svojem imenu kakor adjekt. v sklonu, spolu in številu. — ² Gl. § XXXII¹.

B. Perfektovo deblo.

§ LIV.

*Indikativ perfecti, plusquamperfecti in futuri II. activi;
infinitiv perfecti activi.*

1. Veniam orāte, nam peccāvistis. 2. Carthaginienses Hannibalem in patriam revocāvērunt. 3. Coniurati anno XXXIV ante Christum natum Gaium Julium Caesarem necāvērunt. 4. Tu saepissime curam et angorem animi mei sermone et consilio tuo levāvistī. 5. Statuas virorum fortium, qui patriam liberāvērunt, coronis ornāvimus. 6. Quia M. Tullius Cicero rem publicam servāverat, cives¹ eum patrem² patriae appellāvērunt. 7. Quamquam Cimbri Teutonique saepius Romanos fugāverant, tamen hi non desperāvērunt, sed fortiter pugnando patriam servāvērunt. 8. Ut salutāverimus, ita resalutābimur. 9. Non erit excusatio peccati, si amici causā peccāveris. 10. Qui aliis bene obtemperāverint, bene imperābunt. 11. Qui aequam mentem in rebus adversis servāverit, is vir fortis erit nominandus. 12. Magnum dedecus est adversarium non virtute, sed scelere superāvisse. 13. Errāvisse minus turpe est quam in errore perseverāre. 14. Alios in rebus adversis sublevāvisse iucundius est quam aliorum auxilium desiderāvisse.

§ LV.

Konjunktiv perfecti in plusquamperfecti activi.

1. Nemo hominum¹ tam bonus fuit, ut nunquam peccāverit. 2. In Demosthene tantum fuit studium, ut ipsa naturae impedimenta diligentīā industriāque superāverit. 3. Si viri fuissetis, fortiter pugnāvissētis. 4. Si minus errāvisset, notus minus esset Ulixes. 5. Tam fortiter pugnāvērunt socii, ut magnum hostium exercitum profligāverint et nos immenso periculo liberāverint. 6. Nisi amicus Ciceroni nefarium Catilinae consilium indicāvisset, ille patriam suam non servāvisset. 7. Nunquam tam crudeles fuimus, ut ioci causā ullum animal vexāverimus. 8. Utinam, sicut culpam vitāvistis, sic etiam suspicionem culpae vitāvissētis. 9. In pugnā Marathonīā tanta fuit Atheniensium virtus, ut decemplicem hostium numerum profligāverint. 10. Si me orāvisses, librum meum tibi donāvisses. 11. Cincinnatus, cum hostes profligāvisset et Romam periculo liberāvisset, rursus

§ LIV. ¹ Gl. § XLII¹. — ² Gl. § XIII¹.

§ LV. ¹ Gl. § XXX³.

agrum suum arāvit. 12. Ea fuit Mithridatis magnitudo, ut non sui tantum temporis, sed etiam prioris aetatis omnes reges maiestate superāverit.

C. Supinovo deblo.

§ LVI.

*Supina; particip in infinitiv perfecti passivi;
particip in infinitiv futuri I. activi.*

1. Persae cum ingenti exercitu adventabant oppida et agros Graeciae vastātum. 2. Uva primo¹ praeacerba gustātū est, matura dulcis. 3. Graeci saepe theatra frequentabant ludos spectātum. 4. Multae res difficiles sunt tolerātū; tolerare (eas) tamen officium est; fortiter tolerando gloriam comparabitis. 5. Victoriae iucundae sunt nuntiātū; itaque nuntii victoriarum plerumque properant nuntiātum. 6. Terra mutāta² non mutat hominis mores. 7. Quid in-exsuperabile est militi armāto, nihil secum praeter belli instrumenta portanti? 8. Magna pars hominum est, quae navigatūra² de tempestate non cogitat. 9. Ab hominibus probis laudātum esse maxima laus est. 10. Hostium subitus adventus magis conturbat quam exspectātus. 11. Apes iam evolatūrae vehementer consōnant. 12. Vulnerātum esse militi, patriam amanti, minus acerbum est quam fugātum esse.

§ LVII.

*Indikativ in konjunktiv perfecti in plusquamperfecti passivi;
indikativ futuri II. passivi, konjunktiv futuri I. activi.*

1. Multa [et] opulenta oppida a Romanis expugnāta sunt. 2. Cicero a senatu pater patriae appellātus est.¹ 3. Athenienses publice eos laudābant, qui in proeliis necāti erant. 4. Philippus, pater Alexandri Magni, necātus est, cum theatro appropinquāret, ludos spectatum. 5. Romani saepe superāti erant ab Hannibale; sed tandem Hannibal a Romanis superātus est. 6. Non constat, quo anno Troia a Graecis expugnāta sit.² 7. Nisi Hannibal civium suorum invidiā debilitātus esset, Romanos fortasse superāvisset. 8. Tanta fuit Aristidis iustitia, ut unus cognomine Iustus appellātus sit. 9. Magnum fuisset damnum, si patria ab hostibus expugnāta et vastāta esset. 10. Virtus eius

§ LVI. ¹ Dostavi: *tempore* = v prvem času = s prva. — ² Gl. § LIII¹.

§ LVII. ¹ Glagoli zvati, imenovati (*appellāre, nomināre*) i. t. d. zahtevajo, ako stojē v passivu, dvoj nominativ: subjektivi (tukaj: *Cicero*) in praedikativni (tukaj: *pater*); prim. § XIII¹. — ² Gl. § XLIV³.

laudanda erit, a quo hostes profligāti erunt. 11. Scelesti nisi accusāti erunt, non condemnabuntur. 12. Non dubito, quin animi bonorum post mortem in domicilia beatorum migrātūri sint.

Druga konjugacija.

(Lat. slov. § 113, 114 II.)

A. Sedanjkovo deblo.

§ LVIII.

Activum.

1. Romanis cuncta maria terraeque patēbant. 2. Curāte, ut valeātis.¹ 3. Utinam virorum fortium copiam haberētis! 4. Legi divinae et humanae omnes parēbimus. 5. Prodigus non habēbit, avarus non habet. 6. M. Valerius consul² creātus est, cum annos viginti tres habēret. 7. Cum maxime gaudēbis, maxime timeas! 8. Nihil est, quod nautae in tempestate magis timeant quam terram. 9. Secreto amicos admonē, palam laudā! 10. Discipuli parentō magistris! 11. Blanda verba timetōte! 12. Mater timidi flēre non solet. 13. Vae tibi ridenti, quia mox post gaudia flēbis! 14. Prata virentia valde delectant oculos. 15. Si iustus es, non solum nemini nocēbis, sed etiam nocentes prohibēbis.

Inter arma silent Musae. — Inter arma silent leges.

Impius ne audēto placāre donis iram deorum!

Dies diem docet.

§ LIX.

Passivum.

1. Corpora a multis exercentur, ingenia a paucis. 2. Modus adhibeātur in voluptatibus! 3. Ad¹ tuam utilitatem a nobis coërcebaris. 4. Non moverēris aliorum miseriā, nisi ipse miser fuisses. 5. Leges breves sunt, ut facile ab imperitis teneantur. 6. Bonus gaudēbit, cum admonēbitur. 7. Nullā re ab officio deterrēbimur.² 8. Res familiaris diligentīā et parsimoniā conservābitur et augēbitur. 9. Monēre et monērī proprium est verae amicitiae. 10. Admonētor² libenter, vituperātor² patienter! 11. Animi et corporis facultates semper

§ LVIII. ¹ V slov. fut. — ² Praedikatni nominat.

§ LIX. ¹ Tukaj = v (z akkus.). — ² G. *medium*. Sloveni ga s pomočjo glag. *dam se!*

exercerent! 12. Ars tacendi difficilis est. 13. Omnia vitia vitanda, omnes virtutes exercendae sunt. 14. Bene imperanti bene parētur.

Audendum est; fortes adiuvat ipse Deus.

B. Perfektovo deblo.

§ LX.

1. Herculem ne maxima quidem pericula terruērunt. 2. Iam primi homines agriculturam exercuerant. 3. Qui homines initio Africam habuerint,¹ fama varia est. 4. Omnibus bonis placuisses, si diligens fuisses. 5. Nemo bene imperabit, nisi qui bene paruerit. 6. Severae Draconis leges displicuērunt Atheniensibus. 7. Commemorare possum, quot² et quantis² viris ira nocuerit.¹ 8. Tarquinius, ultimus rex Romanorum, moribus (suis) cognomen Superbi meruerat. 9. Si modeste parueritis, merebitis, ut aliquando imperetis. 10. Praematuram Alexandri Magni mortem Macedones vehementer deflevērunt. 11. Nisi poenam timuissent, multi legibus non paruissent. 12. Post cladem Cannensem mirā cum celeritate Romani exercitus suos supplevērunt. 13. Sulla rei publicae formam ita mutavit, ut senatus auctoritatem auxerit. 14. Romani Pyrrhum regem, cum Romae iam appropinquaret, monuērunt, ut a veneno cavēret.

Principibus placuisse viris non ultima laus est.

Solamen miseris³ socios habuisse malorum.⁴

Si tacuisses, philosophus mansisses.

C. Supinovo deblo.

§ LXI.

1. Animos militum perterritos oratio ducis metu liberavit. 2. Nocitūrus aliis sibi ipsi nocet. 3. Duae urbes opulentissimae, Carthago atque Numantia, ab eodem Scipione sunt delētae. 4. Tum vere possidēbitis virtutem, cum omnes cupiditates coercitae erunt. 5. Post pugnam Cannensem Romanorum opes delētae erant. 6. Incredibile est, quantopere animi militum oratione ducis moti sint.¹ 7. Persae Graecos pugnā navali² apud Salamīnam superavissent, nisi multitudine et magnitudine navium prohibiti essent. 8. Quid vobis placitum sit,¹ ignoramus. 9. P. Cornelius Scipio in Africam navigavit,

§ LX. ¹ Gl. § XLIV³. — ² *Quot viri* = kako mnogi možje, *quanti* = kako veliki. — ³ *Dat. plur. masc. g.* — ⁴ *Gen. neutr.*

§ LXI. ¹ Gl. § XLIV³. — ² V slov. lokal s predlog. v.

Carthaginem delētum. 10. Cupiditates saepe difficiles sunt coercitū. 11. Stulti homines aliorum calamitate nunquam moniti neque emendati sunt.³ 12. Moniti essetis, nisi modum adhibuissētis. 13. Is summum imperium habēbit, a quo omnes cupiditates coercitae erunt. 14. In pueritiā a peccando prohibitum esse adulescenti profuit.

Tretja konjugacija.

(Lat. slov. §§ 113, 114, III.)

A. S e d a n j i k o v o d e b l o .

§ LXII.

Activum.

a) *Indikativ in konjunktiv praesentis in imperfecti.*

1. Dum docemus, discimus. 2. Molestias vitae, spes bona, minuis! 3. Cum pax erat, Romani claudēbant Iani templum. 4. Veteres pectora palmis plangēbant, ut summam tristitiam significarent. 5. Semper dicāmus, quod verum est, sed ne dicāmus omnia omnibus! 6. Ne emātis res inutiles; necessarias habere satis est. 7. Orpheus cantu suo saxa et silvas ducēbat. 8. Primo post Christum natum saeculo tantus fuit terrae motus, ut duodecim Asiae urbes unā nocte corruerent. 9. Vitam saepius regit fortuna quam sapientia. 10. Haec ego scribēbam horā noctis nonā. 11. Edimus, ut vivāmus; non vivimus, ut edāmus. 12. Si virtutem solam colerēmus, non viverēmus in tot tantisque¹ curis. 13. Graeci cum hostes superaverant, tropaea statuēbant. 14. Socrates accusatus est, quod novos deos induceret.

Vivit post funera virtus. — Non scholae,² sed vitae² discimus.

Improba corrumpunt rectos consortia mores.

§ LXIII.

b) *Futur. I; imperativ, infinitiv in particip.*

1. Homo probus neminem laedet. 2. Lacrimae non minuent miseriam. 3. Cives patriam defenduntō! 4. Acuite gladios, cives, et vincite hostes superbos! 5. Succurritōte paupertati amicorum! 6. De futuris rebus difficilium est dicere quam de praeteritis. 7. Homini

³ Sloveni pass. s pomočjo glag. *dam se!*

§ LXII. ¹ *Tot curae* = tako mnoge skrbi; *tantae c.* = tako velike. —

² Sloveni lat. dat. s predlogom *za* (in akkus.)!

Wiesthaler, Lat. vadbe I.

mendaci ne verum quidem dicenti credimus. 8. Cum Syracusae expugnarentur, Archimedes mathematicus figuras describens a milite Romano necatus est. 9. Nunc flores carpinus, autumno carpemus uvas. 10. Iustitiam cole et pietatem! 11. Quod debes, reddito! 12. Multa petentibus desunt multa. 13. Homines magis defendenti quam accusanti favent. 14. Dum spirabimus, vivemus.

Ira furor brevis est: animum rege; qui¹ nisi paret, imperat.

Currens per prata non est lepus esca parata.

O dives, dives, non omni tempore vives!

§ LXIV.

Passivum.

a) *Indikativ in konjunktiv praesentis in imperfecti.*

1. Etiam sine magistro vitia discuntur.¹ 2. Tu merito pater patriae diceris. 3. Tanta vestra est virtus, ut ab omnibus colamini. 4. Id tantum ematur, quod necessarium est. 5. A pueris Romanis poetae Graeci legebantur et ediscebantur. 6. Memoria minueretur, nisi cotidie exercebatur. 7. Etiam maximae naves franguntur tempestate. 8. Purae manus ad caelum tollantur! 9. A parentibus meis maxime colebaris. 10. Imperatum est a rege, ut diebus festis omnes tabernae clauderentur. 11. Improbi homines obsunt communi saluti, quod ab iis corrumpuntur alii. 12. Defenderis ab amicis, si eos defendis.

Noscitur ex² socio, qui non cognoscitur ex² se.

Amicus certus in re incerta cernitur.

Flectitur³ iratus voce rogante Deus.

§ LXV.

b) *Futur. I.; imperativ in infinitiv; gerundij in gerundiv.*

1. Ante¹ Salamina ipsa mari obruetur, quam Salaminiae victoriae memoria. 2. Ne despères, o homo miser; res tuae a Deo regentur et ad bonum exitum perducentur. 3. Regimini² a melioribus et prudentioribus! 4. Omnia templa ab hostibus delēta pace³ restituantur! 5. Laedi interdum honestius est quam laedere. 6. Libri

§ LXIII. ¹ Qui = is enim.

§ LXIV. ¹ Sloveni stavek aktivno! — ² Tukaj = po. — ³ G. medium.

§ LXV. ¹ Tukaj adverb = prej. — ² G. medium. — ³ Na vprašanje: kdaj?

non solum comparari, sed etiam legi debent. 7. Poetae leguntur et ediscuntur! 8. Vix dici potest, quot quantisque⁴ periculis vita humana obnoxia sit. 9. Bene scribendo⁵ velociter scribere disces. 10. Mores puerorum inter ludendum se detegunt. 11. Nihil agendo⁵ homines male agere discunt. 12. Pax armis est comparanda, non auro emenda. 13. Nemo alios regere poterit, nisi qui ipse regi potest. 14. Deus nullā re magis hominem separavit ab animalibus quam dicendi facultate. 15. Ex malis minima eliguntur!

Dum datur, o pueri, discendi copia⁶ vobis,
Discite: non semper copia⁶ talis erit.

B. Perfektovo deblo.

§ LXVI.

1. Cicero pernicioſa Catilinae consilia detexit. 2. Proba vita via est in caelum et in coetum eorum, qui iam vixerunt. 3. Alexander militibus omnes Asiae opes promiserat. 4. Cum in bello pater cecidisset, filius eius regnum occupavit. 5. Si curas vestras minueritis, feliciores eritis. 6. In rebus adversis amicos destituisse turpissimum est. 7. Hieme multas arbores in silvis nostris cecidimus. 8. Iram bene poeta quidam initium dixit¹ insaniae. 9. Livius narrat, quam multa bella Romulus felicissime cum finitimis (populis) gesserit. 10. Cum Athenienses Lacedaemoniis anno CCCXCV. ante Christum natum bellum indixissent, Agesilaus ex Asia revocatus est, ut cum illis conflingeret. 11. Non satis est reprehendisse peccantem, si non rectam viam monstres. 12. Mortem non extimescent, qui bene vixerint. 13. Spes nostra occidit. 14. Post pugnam, in qua Cyrus minor² ceciderat, Persae Graecis vitam promiserant, si arma tradidissent. 15. Cum vero Graeci ea³ non tradidissent, Persae duces eorum per⁴ dolum occiderunt.

Bene qui latuit, bene vixit.

§ LXVII.

Nadaljevanje.

1. Quae discipuli vitiose dixerint, magister protinus corriget.
2. In pugna apud Marathonem innumerabiles Persae ceciderunt.

⁴ Gl. § LX². — ⁵ Sloveni: s tem, da. — ⁶ = prilika.

§ LXVI. ¹ Dixit = nominavit. — ² Mlajši. — ³ Namreč: arma. — ⁴ Per = po; per dolum = po zvijači = zvijačno.

3. Fefellisti homines; Deum non falles. 4. Catilina ingentem numerum hominum nefariorum collēgerat. 5. Imperiti manebunt; qui in pueritiā nihil didicerint. 6. Tyrriorum gens litteras¹ prima aut docuit aut didicit. 7. Lacedaemoniis turpe erat scutum in proelio reliquisse. 8. Vehementer peccabis, adulescens, si neglegentiā et ignaviā tempus iuventutis consumpseris. 9. Nero, crudelissimus Romanorum imperator,² ut ardentis Troiae haberet spectaculum, urbem Romam incendit. 10. Paucas fabulas legistis; mox plures vobis narrabuntur. 11. Virgines flores undique carpserant et coronis caput cinxerant. 12. Nisi imber vehemens incendium exstinxisset, tota urbs delēta esset. 13. Incredibile fere est, quot libros Demetrius grammaticus scripserit. 14. Se ipsum vicisse maxima victoria est. 15. Multum tibi proderit, si temporibus³ cesseris.

Nondum omnium dierum sol occidit.

Cum pirum maturuit, decidit.

C. Supinovo deblo.

§ LXVIII.

1. Nihil valent amicitiae utilitatis causā iunctae. 2. Hercules leoni Nemaeo pellem detraxit detractamque induit. 3. Hieme terra tecta est nive. 4. Duae urbes opulentissimae, Carthago atque Numantia, ab eōdem Scipione dirutae sunt. 5. Non constat inter auctores, quo anno Troia eversa sit. 6. Ab amico in periculo destitūtum esse acerbum est. 7. Ego a patre deductus eram ad Scaevolam et a senis latere nunquam discedēbam. 8. Non contempti essetis ab omnibus civibus, nisi leges a vobis neglectae essent. 9. Reprehendendi sunt alios laesuri. 10. Xerxes non dubitat, quin exercitu suo Graecos victūrus sit. 11. Scipio Africanus cum exercitu in Africam missus est Carthaginem dirutum. 12. Ariovistus proelium commissūrus praemisit equites omnia explorātum. 13. Multae res faciliores sunt intellectū quam dictū. 14. Lacedaemonii ac si victoria esset promissa, duci suo intrepide paruērunt. 15. Flos nisi carptus erit, mox cadet ipse.

Sperne voluptates; nocet empta dolore voluptas.

Littera scripta manet.

§ LXVII. ¹ Črke. — ² Tukaĵ = cesar. — ³ Časovne razmere.

§ LXIX.

Nadaljevanje.

1. Temere dissolvisti amicitiam; neque enim¹ facile rursus conciliantur amicitiae dissolutae. 2. Capitolium a Romanis contra Gallos defensum est. 3. Quis tam perfectus est, ut virtus ab eo nunquam neglecta sit? 4. Romani saepe victi erant ab Hannibale; sed tandem Hannibal a Romanis victus est. 5. Cum Lydia victa esset, Cyrus Babylonem obsidione clausit et expugnavit. 6. Fame coacti milites interdum lora detractasque scutis² pelles mandērunt et edērunt. 7. A Romanis Carthago, Corinthus, Numantia, multae aliae urbes eversae sunt.³ 8. Si vir probus esses, emptam gloriam respuisses. 9. A bonis omnibus defendar, etiam si a malis neglectus ero. 10. In historiā desideratur,⁴ ut in rebus gestis declarētur, non solum quid actum aut dictum sit, sed etiam quomodo. 11. Parva saepe scintilla contempta magnum excitāvit incendium. 12. Stultus est, qui equum empturus non ipsum oculis collustrat, sed stratum eius. 13. Ab humilioribus⁵ beneficiis⁶ victum esse non est iucundum. 14. Plurimae res faciliores sunt dictū quam gestū.

Arcus nimium tensus rumpitur.

Quae sata erunt, ea metentur.

Četrta konjugacija.

(Lat. slov. §§ 113, 114, IV.)

A. Sedanjikovo deblo.

§ LXX.

Activum.

1. Causas multarum rerum nescimus. 2. Dicit Socrates, vir sapientissimus: Ego nihil scio, praeter id, quod¹ nihil scio; sed multi homines id quoque nesciunt. 3. Per² totam noctem saeviēbant procellae; tu dormiēbas, sed ego eas audiēbam. 4. Ne servias cupiditatibus! 5. Diligenter pastores ovilia custodiant, ne lupus inter oves saeviat! 6. Si meo consilio oboedires,³ non tam diu dormires. 7. Lae-

§ LXIX. ¹ Neque enim = in ne namreč = kajti ne. — ² Ablativus separationis; gl. § IX¹; sloveni ga s predlogom s in genet.! — ³ Kateri lat. glagoli še značijo: razrušiti, razdejati? — ⁴ = se zahteva. — ⁵ Namreč: hominibus. — ⁶ Ablativ; sloveni ga s predlogom v (in lokal.)!

§ LXX. ¹ Da. — ² V slov. sam časovni akkusat. — ³ Katere lat. izraze istega pomena še poznate?

lius et Scipio saepe ad Catonem veniebant, ut eius de senectute sermones audirent. 8. Cives boni semper patriae servient. 9. Quem alienum fidelem inveniētis, si vestris hostes fueritis? 10. Saepe prodest nescire, quid futurum sit. 11. Caesar simul legere et recitantem audire et scribenti dictare solebat. 12. Celeriter semper expedi officia! 13. Lex erat apud Romanos: Hominem mortuum in urbe ne sepelitō neve uritō! 14. Esurientibus cibum praebete et potum sitientibus! 15. Deum timetōte, parentes amatōte, legibus oboeditōte!

Qualis sit animus, ipse animus nescit.

§ LXXI.

Passivum.

1. Tristitia animi bonā spe lenitur. 2. Vos ab omni voluptate negotiis impedimini. 3. Rheno et Danuvio imperium populi Romani finiebatur. 4. Cibi Lacedaemoniorum fame condiebantur. 5. In iudicando semper observemus aureum illud praeceptum: audiatur et¹ altera pars! 6. Nos omnes nihil fere sciremus, nisi ab aliis erudiremur. 7. Non semper a parentibus tuis nutriēris et vestiēris, o puer; proinde curā, ut ipse te possis nutrire! 8. Libri tui et legentur a me diligenter et custodientur diligentissime. 9. Bene erudiri melius est quam multas opes habere. 10. Lex erat Solonis: Ii, qui in bello pro patriā ceciderint,² publice³ sepeliuntur! 11. Pauperes nutriuntur a divitibus! 12. Etiam severus iudex modum adhibet in puniendo. 13. Adulatoris sermo non audiendus, sed vitandus est. 14. Puniri debetis, si peccatis.

B. Perfektovo deblo.

§ LXXII.

1. Capitolium, arcem Romanorum, anseres custodiverunt. 2. Demosthenes vitam veneno finivit, Isocrates inedia. 3. Tantum fuit odium Eteoclis et Polynicis, ut ipsa mors illud non finiverit. 4. Caesar muneribus multitudinem imperitam leniverat. 5. Nos omnes fere nihil sciremus, nisi alios audivissemus. 6. Cum omnes audivero, tibi scribam sententiam meam. 7. Dolores amici solacio lenivisse iucundum est. 8. Rex Saturnus tam iustus fuit, ut nemo sub illo serviverit. 9. Sano homini satis est septem horas dormivisse. 10. Nisi

§ LXXI. ¹ = Etiam. — ² Fut. II. — ³ = o državnih troških.

nives iter nostrum impediverint, propediem ad vos veniemus. 11. Multi iuvenes Atheniensium, qui sermones Socratis fere cotidie audiverant, mortem eius deplorabant. 12. Coriolanus exsul Romanorum agros vastavisset, nisi mater et uxor eius animum mollivissent. 13. Praeceptis sapientium oboedivisse adhuc nemini nocuit. 14. Ne prius¹ iudex accusatum condemnato, quam¹ eum audiverit!

C. Supinovo deblo.

§ LXXIII.

1. Polyphemum, ingens illud monstrum, Ulixes vino sopitum excaecavit. 2. Romulus et Remus, conditores Romae, a lupā nutriti sunt. 3. Terra vestita est floribus, herbis, arboribus. 4. Urbs Lacedaemoniorum non erat munita muris, sed praesidium quaerebatur in fortissimis civibus. 5. Verres nisi collegam habuisset Pisonem, lapidibus coopertus esset in foro. 6. Milites castra sua munituri impediti sunt ab hostibus adventantibus. 7. Oppida vestra bene munita erunt, si vos ipsi viri fortes eritis. 8. Cicero Archimedis sepulcrum invenit undique saeptum et vepribus vestitum. 9. Quid tam iucundum est auditū quam sermo hominis sapientis? 10. Cum¹ sciam,² quo die venturus sim, curabo, ut scias. 11. Immerito puniunt esse hominis animum vehementer contristat. 12. Iuvenes nobiles Romanorum in Graeciam commeabant claros philosophos et oratores auditum.

Non est spes ulla sepultis.

Verba deponentia.

(Lat. slov. § 115.)

§ LXXIV.

Prva konjugacija.

1. Imitemur Deum, qui ingratis quoque beneficia dat. 2. Viri sapientes nunquam gloriabuntur in rebus secundis. 3. Graeci et Romani magnorum fluminum capita venerabantur. 4. Si exempla bona semper imitarēmini, meliores et sapientiores essetis. 5. Pre-

§ LXXII. ¹ Prius — quam = prej — ko = dokler ne.

§ LXXIII. ¹ Kedar. — ² Fut. I.

catūri caelum contemplamur. 6. Proprium est hominibus magis nova quam magna mirārī. 7. Imprimis venerāre Deum, venerāre parentes! 8. Agrippina, uxor imperatoris¹ Claudii, turdum habebat imitantem sermones hominum. 9. Stultum est venātum ducere invitas canes. 10. Magnitudinem animi tui semper sum admirātus. 11. Massilienses, cum Galli agros eorum popularentur, a Romanis auxilium petivērunt. 12. Crudelissime puniebantur a veteribus servi, qui dominis suis insidiāti erant. 13. Consolātor miseros, ut Deus tui recordētur in calamitate. 14. Cunctantem hortāre! 15. Prima causa bellorum fuit cupiditas dominandi. 16. Deus colendus et venerandus est.

Frustra conātur, cui Deus non auxiliatur.

Multi rixantur de lanā saepe caprinā.

§ LXXV.

Druga konjugacija.

1. Ferrum tuētur principem, at melius fides. 2. Saepe plures quam rebāmur amici nos in periculo destituunt. 3. Eorum misereāmur, qui propter fortunam, non propter malitiam in miseriis sunt. 4. De re publicā optime merēberis, si eam in periculis tuitus eris. 5. Catilina sociis suis maria et montes pollicitus est. 6. Misereēre pauperum! 7. Verum fatēmini; id si fassi eritis, culpā liberabimini. 8. Verentor pueri senes! 9. Nunquam verēbimur peccata nostra fatēri. 10. Omnes tui misererēmur, si peccatum tuum faterēris. 11. Dei opera contemplans confitēberis: Magna est Dei potentia! 12. Ea peragēmus, quae polliciti erimus. 13. Multi, qui aliis felicissimi videbantur, sibi ipsis vīsi non sunt. 14. Amicitiae summā fide tuendae sunt.

Qui deos fallunt, homines non verentur.

Qui tacet, consentire vidētur.¹

§ LXXVI.

Tretja konjugacija.

1. Peccatis irascimur, non peccantibus. 2. Quod sentimus, loquāmur; quod loquimur, sentiāmus! 3. Die certo anni apud Romanos domini cum servis vescebantur. 4. Cum Pompeius ex Asiā reverterētur,

§ LXXIV. ¹ Cesar.

§ LXXV. ¹ Sloveni: zdi (dozdeva) se, da pritrjuje!

Caesar iam in Galliam profectus erat. 5. Malus miles erit, qui imperatorem gemens sequētur. 6. Homines optant, ut adipiscantur senectutem, eandem accūsant adepti. 7. Iniuriam vestram obliviscendo ulti sumus. 8. Stultitiae (signum) est aliorum vitia cernere, oblivisci suorum. 9. Magistratus sunt leges loquentes. 10. Si naturam ducem¹ secūtus eris, nunquam labēris. 11. Si Hannibal post pugnam Cannensem Romam aggressus esset, tota potestas Romanorum esset collapsa. 12. Vincere scis, Hannibal, victoriā uti nescis! 13. Nunquam irascere et irātus neminem unquam² punītō! 14. Vetus quidam auctor questus est, quod fortius multi pro patriae libertate loquerentur quam pugnārent. 15. Auribus frequentius utere quam linguā! 16. Qui virtutem erit adeptus, a nobis diligētur.

Concordiā parvae res crescunt, discordiā maximae dilabuntur.
Tempora labuntur tacitisque senescimus annis.³

§ LXXVII.

Četrta konjugacija.

1. Voluptas blanditur sensibus nostris. 2. Ne mentiāris sciens, nam mentito nemo fidem habet. 3. Milites praedam partiti erant et sortiebantur de singulis partibus. 4. Epaminondas Thebanus adeo fuit veritatis diligens,¹ ut ne ioco quidem mentirētur. 5. Nihil unquam² oriētur et nihil ortum est sine Deo. 6. Britanni Romanos metentes subito adorti sunt. 7. Livius historiam Romanam a Troianorum erroribus³ orsus est. 8. Ne confundātis, discipuli, oriendi et ordiendi verba! 9. Hannibal Hamilcari patri blanditus est, ut in Hispaniam duceretur. 10. Ne omnia ipse experiāris, sed interdum credas experto! 11. Cum semel mentitus eris, iterum mentiēris. 12. Itinerum spatia Romani passibus mensi sunt; nos olim pedibus mensi eramus, nunc metris metimur. 13. Philippus, rex Macedonum, bellum contra Persas moliens occisus est. 14. Optime scimus, quod experti sumus; si nihil experti essemus, nihil scirēmus. 15. Etiamsi peccaveris,⁴ tamen nunquam mentitor!

Qui mentiri solet, peierare consuēvit.

§ LXXVI. ¹ Praedikatni akkus. — ² V slov. dvojna nikalnica. — ³ Sloveni ablat. s predlogom v (in lokal.)!

§ LXXVII. ¹ Ljubeč = prijatelj. — ² V slov. dvojna negacija. — ³ = blojenje. — ⁴ Fut. II.

§ LXXVIII.

Ponavljanje spregatve.

A.

1. Non poenae¹ timor, sed amor honesti¹ vos prohibētō a peccando! 2. Persae cum immensis copiis adventabant Graecorum oppida et agros vastātum; sed fortissime ab illis superati et fugati sunt. 3. Amicus noster aegrotus valēret, si iusto² tempore medicus remedium adhibuisset. 4. Bene imperanti bene parētur. 5. Achilles Hectoris corpus ad currum religatum traxit circa muros Troiae. 6. Cum Hannibal Saguntum in Hispaniā expugnauisset, Romani Carthaginiensibus bellum indixērunt. 7. Severe puniuntor milites, qui loco³ cessērunt. 8. Alexander Magnus admirabātur et imitabātur Achillem. 9. Venando discimus tolerāre frigus hiemis aestatisque calorem. 10. Nihil praestantius est quam de re publicā bene merēri. 11. Maxima incommoda sequerentur, si constitūtum esset, ut homines iniurias iniuriis ulciscerentur. 12. Iam pater Hannibalis bellum cum Romanis moliebatur, quod Hannibal gessit.

Auri sacra⁴ fames, quid⁵ non mortalia pectora cogis!

Sequitur superbos ultor a tergo Deus.

B.

13. Homo cotidie reputātō, quam multa et Deo et hominibus debeat. 14. Probos et iustos cives condemnauisse nonnullorum populorum gloriam maculauit. 15. Nemo ab aliis contemnētur, nisi a se antea contemptus est. 16. Proelium commissūri Spartani comas suas coronābant. 17. Saepe vos magistri monuerant, discipuli, sed monitis non obtemperaveratis. 18. Milites castra vallo et fossa munitūri subito impetu hostium fugati sunt. 19. Exercitus et opes principem minus tuentur quam civium amor et fides. 20. Quid est parentibus iucundius auditū quam laus liberōrum? 21. Dolēte mortem principis benigni et vestem sordidam¹ induite! 22. Nos apud magistrum nunquam iocāri conabimur. 23. Ego exspectābo ea, quae pollicēris, et erunt mihi pergrata, si solveris. 24. Ex hac vitā in aliam profiscēmur beatiorem. 25. Honesti viri nunquam mentientur.

In Bellonae hortis nascuntur semina mortis.

E duobus malis minus eligendum.

Iucundi acti labores.

§ LXXVIII. A. ¹ Sloveni ta (objektivna) genetiva prvega s predlogom o d (in genet.), drugega z do (in genet.)! — ² *Iusto tempore* = o pravem času. —

³ *Ablat. separationis.* — ⁴ Tukaj = proklet ž. — ⁵ = k čemu.

B. ¹ *Vestis sordida*, umazana = žalna obleka.

§ LXXIX.

Ponavljjanje predlogov.

1. Ad lacum Trasimenum ingenti clade Romani ab Hannibale afflicti sunt. 2. Adversus miseros inhumanus est iocus. 3. Placabiles sitis erga inimicos, fortes contra hostes. 4. Populus Romanus Camillum, cum Veios expugnasset, exsilio multavit, quod inique inter exercitum et plebem praedam divisisset. 5. Per errores ad veritatem, per calamitatem penetrabis ad felicitatem. 6. Caelum mutant, non animum, qui trans mare currunt (= navigant). 7. Circa flumina et lacus frequens nebula est. 8. Coram medico nihil nocet. 9. Alpes nemo unquam cum exercitu ante Hannibalem superaverat.¹ 10. Pro patriā labores et pericula fortiter tolerāto! 11. Acerrime Romani et Carthaginienses de imperio certavērunt. 12. Exercitus sine duce corpus est sine animo. 13. Perniciosa saepe sub dulci melle latent venena. 14. Nullum vitium est taetrius quam avaritia, praesertim in principibus rem publicam gubernantibus. 15. Sub initium anni proximi ex Europā in Asiam demigrabimus. 16. Post mortem Alexandri Magni Macedones ferrum (= gladios) in se ipsos vertērunt.

Per risum multum poteris cognoscere stultum.

Ludicra per verba res saepe notatur acerba.

Non est ad astra mollis e terris via.

B a s n i.

§ LXXX.

1. Abotna ošabnost.

Haedus stans in tecto casae in lupum praetermeantem contumelias iactabat. At eas non curans lupus haedo succlamavit: non tu, sed tectum me increpitat.

2. Kazen prepira.

Musculus cum ranā aliquando acriter certabat. Procul eos spectavit milvus et praedae cupidus advolavit. Illi pugnandi cupiditate¹ incensi² periculum non vitant et misere dilaniantur.

§ LXXIX. ¹ Tukaj = prekoračiti.

§ LXXX. 2. ¹ Pugnandi cupiditas = bojaželjnost. — ² Vnet 3; pugn. c. incensus = bojaželjnosti vnet.

3. Čudna delitev.

Societatem aliquando iunxerunt, ut victum compararent, leo, asinus, equus. Totam silvam perlustrantes magnum bestiarum numerum comprehenderunt et in unum locum comportaverunt. Sub vesperum leo praedam divisit in tres partes aequales. Suam expectat partem tertiam et equus et asinus. At ille dixit: prima mea est, quod rex sum animalium; secunda autem mihi debetur¹ ut socio rapinae; tertiam vero si quis² vindicaverit, statim eum devorabo.

4. Kažnjena hudovoljnost.

Mulier vidua, quae diurno quaestu vitam sustentabat, sub galli cantum cotidie ancillas dormientes ad opus excitabat. At illae cum satis essent pigrae, in dies¹ magis de remedio cogitabant. Tandem constituerunt gallum domesticum necare, nihil curantes feminae paupertatem. Iam vero² e fumo in flammam se induxerant.³ Domina enim cum de horā esset incerta, saepe iam media nocte⁴ ex somno eas suscitavit.

5. Hvaležna miš.

Circa leonem dormientem musculi petulantes cursabant. Cum unus ex iis per casum¹ dormientis caput offendisset, e somno excitatus est leo eumque comprehendit. Iam devoraturus bestiolam miserabiliter oranti benigne vitam condonavit. Paulo post cum per silvas non satis caute praedam vestigaret, in venatoris laqueos incidit leo. Frustra studens se liberare rugiebat. Procul eum audivit musculus celeriterque adventavit. Cum irretitum eum vidisset, cui ipse vitam libertatemque deberet,² grato animo ad laqueos arrepsit eosque corrosit. Ita leo omni periculo est liberatus praeclarumque misericordiae suae praemium reportavit.

3. ¹ Se mi dolguje = mi gre. — ² = *aliquis*.

4. ¹ = od dne do dne. — ² *Iam vero* = zdaj pa (celo). — ³ Primeri slovenski rek: «iz dežja pod kap priti». — ⁴ *Media nox*, srednja noč = polnoč.

5. ¹ Po slučajih = slučajno. — ² V slov. indikativ.

Vokabular.*

§ I., 1.

Substantiva (samostalniki).

Crēta, Crētae, Kreta, otok v Srednjem morji (zdaj Kandija)

īnsula, ae, otok

Graecia, ae, Graecija (Grško)

terra, ae, zemlja, dežela

Britānnia, ae, Britannija (Angleško)

Sicilia, ae, Sicilija, otok v Srednjem morji

Hispania, ae, Hispanija (Špansko)

Gallia, ae, Gallija (Francosko)

Germānia, ae, Germanija (Nemčija)

Diāna, ae, Diana, rimska boginja meseca in lova

dea, ae, boginja

Mūsa, ae, Musa (modrica), boginja pesništva, umetnostij in znanstev; bilo jih je devet

Italia, ae, Italija (Laško)

paeninsula, ae, polotok

columba, ae, golob

aqua, ae, voda

historia, ae, zgodovina

amicitia, ae, prijateljstvo

silva, ae, gozd, les

fortūna, ae, sreča, usoda

fāma, ae, govorica, glas

**Minērvā, ae*, Minerva, rimska boginja modrosti

**Nympha, ae*, Nymfa (Vila): N. so boginje dreves, lesov, gor in vod

**ancilla, ae*, dekla, služkinja

**puella, ae*, deklica.

Adiectiva (pridevniki).

timidus, boječ (*māsculinum*)

timida, boječa (*fēmininum*)

timidum, boječe (*neutrum*)

columba timida, boječ golob

columba est timida, golob je boječ

frigidus, a, um, mrzel

marinus, a, um, morski

salsus, a, um, slan

Rōmānus, a, um, rimski

* **Pripomnja:** Vokale (*a, e, i, o, u, y*) vseh v tem vokabularu navedenih besed izgovarjaj kratko, izimši:

a) dvoglasnike (*ae, au, ei, eu, oe, ui*), ki so prirodno dolgi; na pr. *Europa, Graecia, Musae*;

b) z znamenjem dolžine (—) zaznamovane vokale (*ā, ē, ī, ō, ū, ŷ*), ki so tudi prirodno dolgi; na pr. *vīta, Diāna, mensā*;

c) vokala *o* in *i* v glagolski končnici prve osebe *singul. activi*.

Kratice: m. pri samostalnikih pomenja: *genus māsculinum* (moški spol), f. = *g. fēmininum* (ženski sp.), n. = *g. neutrum* (srednji sp.), c. = *g. commūne* (občni sp.) — Številke 1, 2, 3, 4 pri glagolih značijo prvo, drugo, tretjo in četrto konjugacijo; številka 3. za adjektivi, da so treh končajev.

glōriōsus, a, um, (poln slave), slaven
vērus, a, um, prav, resničen
sempitērnus, a, um, veden, večn
dēnsus, a, um, gost
opācus, a, um, senčnat
caecus, a, um, slep
vitreus, a, um, steklen, (v prene-
 senem pomenu = nestanoviten)
pūblicus, a, um, javen, občī
vānus, a, um, prazen, ničeven
 **sēdulus, a, um*, marljiv, priden
 **Graecus, a, um*, grški; (*Graecia*).

Pomožni glagol *sum* — sem.

Praesens indicatīvi (sedanjikov zna-
 nilnik):

sum — sem
es — si
est — je
sumus — (sva) smo
estis — (sta) ste
sunt — (sta) so.

Adverbium (prislov).

semper, zmirom, vedno, vsigdar,
 vselej; (*sempiternus*).

Coniunctio (veznik).

et, in, pa, ter.

§ II., 2.

Substantiva.

Agricola, ae, m., kmet, poljedelec
āquila, ae, orel
alauda, ae, škrjanec
lūscīnia, ae, slavee
nauta, ae, m., brodnik, mornar
filia, ae, hči
rosa, ae, roža
 **pīrāta, ae, m.*, gusár (morski raz-
 bojnik).

Adiectiva.

ruber, rudeč
rubra, rudeča
rubrum, rudeče
albus, a, um, bel
lūteus, a, um, rumen.

Verba (glagoli)

Praesens indicatīvi actīvi (sedanjikov
 znanilnik tvornega položaja):

arō — orjem
arās — orješ
arat — orje
arāmus — (orjeva) orjemo
arātis — (orjeta) orjete
arant — (orjeta) orjejo.

Infinitivus praes. actīvi (nedoločnik
 sedanjikov tvornega položaja):

arāre — orati.

volo (āre), letam
canto (āre), pojem
pecco (āre) grešim, pregrešim se
ōro (āre), molim, prosim
labōro (āre), delam
nāvigo (āre), ladjam; (*nauta* = *nāvita*)
lacrimo (āre), jočem
spīro (āre), diham
spēro (āre), upam.

Adverbia.

saepe, često, pogosto (krat), velikrat,
 dostokrat
quō, kam?
cūr, zakaj?
nōn, ne; *nōn est* = ni, *nōn sunt*
 = niso.

Coniunctiones.

aut, ali; *aut — aut*, ali — ali pa
dum, dokler, (v tem) ko.

Interiectio (medmet).

ō, o!

§ III., 3.

Substantiva.

Parsimōnia, ae, varčnost
concordia, ae, sloga
procella, ae, nevihta
Āfrica, ae, Afrika
poēta, ae, m., pesnik
cicōnia, ae, štoklja
rāna, ae, žaba
aurōra, ae, zora, jutranja zarja
umbra, ae, senca
vīōla, ae, vijolica
scintilla, ae, iskra
flamma, ae, plamen
īra, ae, jeza
via, ae, pot
insānia, ae, besnost
**patria, ae*, domovina
**unda, ae*, val
**glōria, ae*, slava; (*glōriōsus*)
**domina, ae*, vladarica, gospodinja,
 gospa
**bēstia, ae*, žival, zver(ina)
**aura, ae*, sapa, zrak
**lūna, ae*, luna, mesec
**stella, ae*, zvezda.

Adiectiva.

situs, a, um, ležeč; *sita est*, ležeča
 je = leži
parvus, a, um, majhen, mali
māgnus, a, um, velik
**splendidus, a, um*, svetel, blisčoč.

Verba.

amo (āre), ljubim
circundo (āre), obdajam
turbo (āre), kalim, zmedem
invoco (āre), kličem, zovem (na pomoč)

dēvoro (āre), (po)žrem, požiram
dissipo (āre), razženem, razpršim
dēlecto (āre), razveseljujem, veselim
excito (āre), vzbudim; *flamam excitāre*, plamen vneli (vnemati)
**agito (āre)*, gonim, majem
**capto (āre)*, lovim
**laudo (āre)*, hvalim
**celebro (āre)*, slavim
**vitupero (āre)*, grajam, karam
**obscurō (āre)*, potamnim, pomračim.

Adverbium.

**interdum*, včasih.

Praepositiones (predlogi).

contrā (z akkusat.), nasproti (z genet.), zoper (z akkusat.)
ad (z akk.), k (z dat.), do (z akk.)
**per* (z akkus.), skozi (z akkus.), po (z lokal.).

§ IV., 4.

Substantiva.

Rēgīna, ae, kraljica
āla, ae, perot
audācia, ae, drznost, srčnost
**ūva, ae*, grozd; *plur. : ūvae*, grozdje
**ādvena, ae, m.*, prišlec, ptujec.

Adiectiva.

finitimus, a, um, soseden
amicus, a, um, prijazen; *subst.*
adiect. : amīca, ae, prijateljica;
 (*amīcītia*)
īucundus, a, um, prijeten
periculōsus, a, um, nevaren
inimīcus, a, um, neprijazen, sovražan; *subst. adiect. : inimīca, ae*, neprijateljica, sovražnica; (*amīca, amīcītia*).

Verba.

impero (*āre*), zapovedujem
obtempero (*āre*), pokoren (poslušen)
 sem
mōnstro (*āre*), kažem
do (*dāre*), dam; (*circumdāre*)
dōno (*āre*), podarim, darujem
 (komu kaj), obdarujem (koga s
 čim).

§ V., 5.

Substantiva.

Asia, *ae*, Azija
Eurōpa, *ae*, Europa
ignāvia, *ae*, lenoba
causa, *ae*, vzrok
inopia, *ae*, uboštvo
vīta, *ae*, življenje
magistra, *ae*, učiteljica
diligentia, *ae*, marljivost, pridnost,
 skrbnost
iūstītia, *ae*, pravičnost
indūstria, *ae*, delavnost
formīca, *ae*, mravlja
cōpia, *ae*, obilnost, obilica
praeda, *ae*, plen
Rōma, *ae*, Rim, mesto v Italiji;
 (*Rōmānus*)
fēmīna, *ae*, žena
Scytha, *ae*, m., Scyth; (Scythje so
 bili narod v severno-vzhodni
 Evropi in severno-zahodni
 Aziji)
invidia, *ae*, zavist, nevoščljivost
discordia, *ae*, razprtija, nesloga;
 (*concordia*)
**incola*, *ae*, m., prebivalec
**victōria*, *ae*, zmaga
**nūntia*, *ae*, oznanovalka (-valec)
**pūgna*, *ae*, bitva, boj.

Adiectiva.

rūsticus, *a, um*, kmetski
miser, *miserā*, *miserum*, nesrečen,
 žalosten
bellicōsus, *a, um*, bojevit.

Pomožni glagol *sum* — sem.

Imperfectum indicatīvi (znanilnik pre-
 teklega nedovršnika):

eram — sem bil, bila, bilo
erās — si bil, a, o
erat — je bil, a, o
erāmus — (sva bila — bili) smo
 bili, e, a
erātis — (sta bila — bili) ste
 bili, e, a
erant — (sta bila — bili) so
 bili, e, a.

§ VI., 6.

Substantiva.

Corōna, *ae*, venec
āra, *ae*, žrtvenik (= oltar)
mēnsa, *ae*, miza
pluvia, *ae*, dež
rīpa, *ae*, breg
**Sparta*, *ae*, Sparta, mesto v južno-
 vzhodnem Peloponnesu.

Adiectiva.

contentus, *a, um*, zadovoljen (s čim)
dicātus, *a, um*, posvečen
multus, *a, um*, mnog
clārus, *a, um*, slaven
hūmānus, *a, um*, človeški
calidus, *a, um*, topel, vroč.

Verba.

decoro (*āre*), dičim
ōrno (*āre*), krasim
nato (*āre*), plavam.

Praepositiones.

in (na vprašanje kje? z ablativom),
na — v (z lokal.); (na vprašanje kam? z akkusat.), na — v
(z akkusat.)

post (z akkusat.), po (z lokal.)

§ VII., 7.

Substantiva.

Rhēnus, ī, Rhen

fluvius, ī, reka

Dānuvius, ī, Donava

dominus, ī, gospod(ar); (domina)

servus, ī, suženj, hlapec

discipulus, ī, učenec

rīvus, ī, potok

deus, ī, bog (Bog); (dea)

mundus, ī, svet

prōvidentia, ae, previdnost

lupus, ī, volk

agnus, ī, jagnje

Nīlus, ī, Nil

crocodīlus, ī, krokodil

digitus, ī, prst

ānulus, ī, prstan

avāritia, ae, lakomnost, skopost

morbis, ī, bolezen

animus, ī, duh, duša, srce

oculus, ī, oko

**autumnus, ī, jesén*

**elephantus, ī, slon*

**medicus, ī, zdravnik*

**cibus, ī, jed.*

Adiectiva.

rapidus, rapida, rapidum, dereč,
dereča, dereče

Rōmānus, a, um, rimski; substant.

adiect.: Rōmānus, ī, Rimljan;

(*Rōma*)

amīcus, a, um, prijazen; substant.

adiect.: amīcus, ī, prijatelj;

(*amīcitia, inimīcus*)

rārus, a, um, redek

túrbidus, a, um, kalen; (turbare)

benīgnus, a, um, dobrotljiv, dobrohoten

sevērus, a, um, strog

molestus, a, um, nadležen, težaven

pretiōsus, a, um, dragocen

**aegrōtus, a, um, bolan; substant.*

adiect.: aegrōtus, ī, bolnik.

Verba.

própero (āre), hitim

gubernō (āre), vladam

lacero (āre), (raz)trgam

habito (āre), (pre)bivam, stanujem

**paro (āre), pripravljam, napravljam.*

§ VIII., 8.

Substantiva.

Aurum, ī, zlato

metallum, ī, ruda, kovina

argentum, ī, srebro

vēna, ae, žila

rēgnum, ī, kraljestvo; (rēgīna)

incendium, ī, požar

vīnum, ī, vino

gaudium, ī, veselje, radost

aedificium, ī, poslopje

oppidum, ī, mesto

praeceptum, ī, zapoved, pravilo

exemplum, ī, vzgled

bellum, ī, vojska; (bellicōsus)

pōpulus, ī, narod

perīculum, ī, nevarnost; (perīculōsus)

rōstrum, ī, kljun

templum, ī, svetišče

simulācrum, ī, podoba, kip

fundāmentum, ī, podstava, temelj

caelum, ī, nebo
 **ferrum*, ī, železo
 **arātrum*, ī, plug; (*arāre*)
 **īnstrūmentum*, ī, orodje
 **vitium*, ī, napaka, greh, hiba
 **īnitium*, ī, začetek
 **dōnum*, ī, darilo; (*donāre*).

Adiectiva.

reconditus, *a, um*, skrit
malus, *a, um*, zli, hud(oben)
perniciōsus, *a, um*, poguben
Graecus, *a, um*, grški; *substant.*
adiect.: *Graecus*, ī, Grk; (*Graecia*)
probus, *a, um*, pošten
 **fulvus*, *a, um*, (rudečkasto) rumen
 **bonus*, *a, um*, dober
 **avarus*, *a, um*, skop, lakomen;
 (*avaritia*)
 **cruentus*, *a, um*, krvav.

Verba.

disturbo (*āre*), razrušim, uničim;
 (*turbāre, turbidus*)
pūgno (*āre*), bojujem —, borim —,
 vojskujem se; (*pūgna*).

§ IX., 9.

Substantiva.

Puer, *erī*, deček; (*puella*)
Liber, *erī*, Liber, rimski bog vina
armiger, *erī*, oproda, orožnik
vestimentum, ī, oblačilo; plur.:
vestimenta, *ōrum*, obleka
vir, *virī*, mož
signifer, *erī*, zastavnik
cūra, *ae*, skrb
ōtium, ī, brezdelnost, brezdelica
poena, *ae*, kazen
gener, *erī*, zēt

socer, *erī*, sveker
avus, ī, ded
filius, ī, sin; (*fīlia*)
mālum, ī, jabolko
pirum, ī, hruška (sad)
astrum, ī, zvezda
 **ventus*, ī, veter
 **negōtium*, ī, opravek, posel; (*ōtium*)
 **signum*, ī, znamenje; (*signifer*)
 **neglegentia*, *ae*, nemarnost.

Adiectiva.

industrius, *a, um*, delaven; (*industria*)
fīdus, *a, um*, zvest
lacer, *era, erum*, raztrgan; (*lacerāre*)
strēnuus, *a, um*, delaven, srčen,
 odločen
improbus, *a, um*, nepošten, hudo-
 ben, brezbožen; (*probus*)
liber, *era, erum*, prost, svoboden;
 odtodi *substant. adiect.*: *liberī*,
ōrum, otroci (= svobodni)
cārus, *a, um*, drag, mil
asper, *era, erum*, hrapav, osoren,
 težaven
angūstus, *a, um*, tesen, trudovit
augūstus, *a, um*, vzvišen
 **prosper*, *era, um*, ugoden
 **frūgifer*, *era, erum*, plodonosen,
 rodoviten
 **beātus*, *a, um*, srečen.

Pronomina possessiva (svojilna zaimka).

tuus, *tua, tuum*, tvoj, tvoja, tvoje
suus, *sua, suum*, svoj, svoja, svoje.

Adverbia.

nūquam, nikdar, nikoli
etiam, tudi, celo; (*et*)
 **ōlim*, nekdam.

§ X., 10.

Substantiva.

Ager, grī, polje, njiva; (*agricola*)
frūmentum, ī, žito
lignum, ī, les
cancer, crī, rak,
Poenus, ī, Punec; (P. so bili narod
 v severni Afriki)
cerasum, ī, črešnja (sad)
iudicium, ī, sodba, sodnija; (*iustitia*)
arbiter, trī, (izbran) sodnik
minister, trī, služabnik
lūdus, ī, igra
liber, brī, knjiga
magister, trī, učitelj; (*magistra*)
medicina, ae, zdravilo, lek; (*medicus*)
verbum, ī, beseda
faber, brī, rokodelec; *faber fer-*
rārius, ī, (*ferrum*), kovač
culter, trī, nož
 **Alexander, drī,* s priimkom
Māgnus (Veliki), kralj Mace-
 donski, umrl l. 323. pr. Kr.
 **Colōnia (ae) Agrippīna, ae,* Kolin
 (mesto)
 **Placentia, ae,* Piačenca (mesto)
 **Padus, ī,* Pad (Po).

Adiectiva.

vafer, fra, frum, lokav
astūtus, a, um, zviijačen
niger, gra, grum, (bliščeče) črn
iustus, a, um, pravičen; (*iustitia,*
iudicium)
aeger, gra, grum, bolan; *subst.*
adiect.: *aeger, grī,* bolnik; (*aegrōtus*)
āter, tra, trum, črn
piger, gra, grum, len
variūs, a, um, razen, različen

necēssāriūs, a, um, potreben
sinister, tra, trum, lev
dexter, tra, trum, desen.

Pronomen possessivum.

vester, tra, trum, vaš, a, e.

Verba.

sēdo (āre), umirim, pomirim
fabrico (āre), izdelujem; (*faber*).

§ XI., 11.

Substantiva.

Persa, ae, m., Persijan
convīva, ae, m., gost
Corinthus, ī, f., Korinth, mesto grško
Dēlus, ī, f., Del(us), } otoka grška
Cyprus, ī, f., Cyper, }
pōpulus, ī, f., topol
fāgus, ī, f., bukev
fraxinus, ī, f., jèsen
cerasus, ī, f., črešnja (drevo);
 (*cerasum*)
pirus, ī, f., hruška (drevo); (*pirum*)
mālus, ī, f., jablan; (*mālum*)
hortus, ī, vrt
prūnus, ī, f., sliva (drevo)
fīcus, ī, f., smokev (drevo)
 **Mīlētus, ī, f.,* Milet, mesto grško
 **Cleopatra, ae,* Kleopatra
 **Aegyptus, ī, f.,* Aegypt.

Adiectiva.

fessus, a, um, utrujen
lūxuriōsus, a, um, razkošen
superbus, a, um, osaben
secundus, a, um, drugi; *mēnsa*
secunda = poobedek
satur, ura, urum, sit
opulentus, a, um, bogat

ōrnātus, a, um, ukrašen; (*ōrnāre*)
longus, a, um, dolg
prōcērus, a, um, vitek
altus, a, um, visok
**dūrus, a, um*, trd.

Verbum.

cōnsocio (āre), združujem.

Praepositio.

cum (z ablat., znači spremstvo ali društvo) *s, z* (z instrum.)

§ XII., 12.

Substantiva.

Somnium, ī, sanja
forum, ī, (veliki) trg (rimski)
saxum, ī, skala, pečina, kamen
rāmus, ī, veja
nōtitia, ae, znanje
lingua, ae, jezik
nāvigium, ī, brod, ladija; (*nāvigāre, nauta*)
mālus, ī, m., jambora
Epidaurus, ī, f., Epidaur, mesto grško
Aesculāpius, ī, grški bog zdravništva
Peloponnēsus, i, f., Peloponnes, polotok grški
laurus, ī, f., lovorika (drevo)
pallium, ī, plašč
sapientia, ae, modrost
**Lūcius (ī) Lūcullus, ī*, vojskovođa rimski
**Cous, ī*, Kous, otok grški.

Adiectiva.

nocturnus 3. ponočen
ūnus 3., jeden, jedin
sacer, cra, crum, posvečen
amoenus 3., ljubek, vabljiv, prijeten

sordidus 3., umazan
**māgnificus* 3., veličasten, velikolen; (*māgnus*)
**pulcher, chra, chrum*, lep
**ignōtus* 3., neznan; (*nōtitia*).

Verba.

erro (āre), (za)blodim, motim se
trepidō (āre), tekam, (šumljam).

Praepositiones.

inter (z akkus.), med (z akkus. in instrum.); (*interdum*)
suprā (z akkus.), nad, preko
sub (na vprašanje kam? z akkus., na vprašanje kje? z ablat.), pod (z akkus. in instrum.)
**ante* (z akkus.), pred (z akkus. in instrum.)

Coniunctio.

autem (ne stoji nikdar stavku na čelu), a, pa.

§ XIII., 13.

Sōl, is, solnce
radius, ī, žarek
sāl, lis, sol; *plur. salēs*, dovtipi
scriptor, ōris, pisatelj
exsul, is, prognanec
imperātor, ōris, vojskovodja, poveljnik, cesar; (*imperāre*)
victor, ōris, zmagalet; (*victōria*)
labor, ōris, delo, napor, trud, težava; (*labōrāre*)
pater, tris, oče; (*patria*)
frāter, tris, brat
soror, ōris, sestra
ursus, ī, medved
mel, mellis, med
fulgur, uris, blisk

prīncipiūm, ī, začetek
dolor, ōris, bol, bolečina
timor, ōris, bojazen, strah; (*timidus*)
 **vacca*, ae, krava
 **calor*, ōris, toplota, vročina; (*calidus*)
 **pāstor*, ōris, pastir
 **māter*, tris, mati
 **imber*, bris, ploha.

—
īgneus 3., ognjen
grātus 3., ugoden, prijeten; hvalen
doctus 3., učen
flāvus 3., rumen
 **acerbus* 3., trpek, britek, strupen
 **nimius* 3., prevelik.

—
noster, tra, trum, naš, ā, e.

—
revoco (*āre*), nazaj (po)kličem
appello (*āre*), imenujem
territo (*āre*), strašim.

—
interdiū (*adv.*), po dnevi; (*inter*, *interdum*).

§ XIV., 14.

Mārcus (*ī*) *Tullius* (*ī*) *Cicerō*, ōnis,
 M. T. Cicero
ōrātor, ōris, govornik; (*ōrāre*)
sermō, ōnis, (po)govor
modestia, ae, skromnost
mōs, *mōris*, šega, navada; *plur.*:
mōrēs, vedenje, nravi, značaj
homō, inis, človek, v plur. ljudje;
 (*hūmānus*)
rōs, *rōris*, rosa
herba, ae, zél, rastlina
flōs, ōris, cvetka, cvetlica

as, *assis*, as, bakren denar rimski
pāvō, ōnis, pav
Iūnō, ōnis, Junona, boginja rimska
āer, *āēris*, vzduh, zrak
pulvīs, eris, prah
Amāzonēs, um, Amazonke, narod
 junaških žen
mulier, eris, žena
Apollō, inis, Apollo, (gen. Apollona), rimski bog (prorokovanja)
cinis, eris, pepel
honor (*-ōs*), ōris, čast
 **leō*, ōnis, lev
 **aquilō*, ōnis, sever (veter); (*aquila*)
 **Lātōna*, ae, rimska boginja.

—
pauper, *genet. pauperis*, reven, ubog
nūllus 3., nobeden
refertus 3., napolnjen (s čim), poln (česa)
mortuus 3., mrtev; kot *subst. adiect.*
 = mrlič.
 **innocius* 3., neškodljiv
 **nōnnūllus* 3., nekateri; (*nōn* — *nūllus*).

—
mūto (*āre*), izpremenim.

Pomožnega glagola *sum* — sem
perfectum indicatīvī (znanilnik preteklega časa).

fuī — sem bil, a, o

fuīstī — si bil, a, o

fuit — je bil, a, o

fuimus — (sva bila — bili) smo
 bili, e, a

fuīstis — (sta bila — bili) ste
 bili, e, a

fuērunt — (sta bila — bili) so
 bili, e, a.

§ XV., 15.

Vulnus, eris, rana

tempus, oris, čas; (*obtemperare*)

mūnus, eris, dar, darilo

iūs, iūris, pravo, pravica; (*iūstus, iūstitia, iudicium*)

nōmen, inis, ime

Gāius (ī) Iūlius (ī) Caesar, aris,
oblastnik rimski

Homērus, ī, pesnik grški

carmen, inis, pesen

flūmen, inis, reka; (*fluvius*)

statua, ae, kip

ebur, oris, slonova kost

fulmen, inis, strela; (*fulgur*)

genus, eris, pleme, vrsta, rod

crīmen, inis, obdolžba

onus, eris, breme

**corpus, oris*, telo

**nectar, aris*, nektar (božanska
pijača)

**pretium, ī*, cena; (*pretiōsus*)

**opus, eris*, delo

**scelus, eris*, hudobija, hudobnost,
zločinstvo

**contemptor, ōris*, zaničevalec

**facinus, oris*, čin, dejanje

**numerus, ī*, število

**sīdus, eris*, zvezdje, zvezda.

exiguus 3., majčken, neznamen

candidus 3., (bliščéče) bel

falsus 3., kriv

**divīnus* 3., božji

**nōtus* 3., znan; (*ignōtus, nōtitia*).

sāno (*āre*), lečim, ozdravim; (*insānia*)

vexo (*āre*), mučim, trapim.

§ XVI., 16.

Color, ōris, boja (barva)

odor, ōris, duh, vonj(ava)

Terentia, ae, Terencija

uxor, ōris, soproga

Venus, eris, Venera, rimska bo-
ginja miline in ljubezni

pecten, inis, glavnik, češelj

latrō, ōnis, razbojnik, ropar

viātor, ōris, popotnik; (*via*)

aes, aeris, med, f.

os, ossis, kost

ōs, ōris, usta, (o rekah) ustje

marmor, oris, mramor

Parus, ī, f., otok grški

strabō, ōnis, škilec

fel, fellis, žolč

**pecus, oris*, živina, drobnica

**gladius, ī*, meč

**crūs, ūris*, krak, noga

**sulphur, uris*, žveplo

**far, farris*, pira.

aestivus 3., poleten

vetus, eris, star

eburneus 3., slonokoščén; (*ebur*)

Corinthius 3., korinški; (*Corinthus*)

pallidus 3., bled

**lātus* 3., širok

**prīmus* 3., prvi; (*prīncipium*).

neco (*āre*), usmrtim, ubijem

rēgno (*āre*), kraljujem; (*rēgnum, rēgīna*)

**plāco* (*āre*), potolažim

**vulnero* (*āre*), ranim; (*vulnus*)

**porto* (*āre*), nesem.

ubi (*adv.*), kje, kjer

ibi, tam.

§ XVII., 17.

Nex, necis, (posilna) smrt, usmr-
čenje; (*necāre*)

Rea (*ae*) *Silvia, ae*, Rea Silvija

Rōmulus, *ī*, prvi kralj rimski;
(*Rōma*, *Rōmānus*)
rēx, *rēgis*, kralj; (*rēgīna*, *rēgnum*,
rēgnāre)
nātūra, *ae*, narava, priroda
dux, *ducis*, *c.*, vodnik, voditeljica,
vojvoda
lūx, *lūcis*, luč, svetloba
crux, *crucis*, križ
vōx, *vōcis*, glas; (*invocāre*)
Cerēs, *Céreris*, Cerera, rimska
boginja poljskih pridelkov
inventrīx, *īcis*, izumiteljica, iz-
najdnica
frūgēs, *um*, sadovi, poljski pridelki
Phoenīx, *īcis*, Phoeničan; (Ph. so
bili narod v Aziji ob Srednjem
morji)
inventor, *ōris*, izumnik, iznajdnik;
(*inventrīx*)
littera, *ae*, črka, *plur. litterae*,
ārum, črke, znanosti
artifex, *ficis*, umetnik
pāx, *pācis*, mir
intemperantia, *ae*, nezmernost;
(*tempus*, *obtemperāre*)
nūtrīx, *īcis*, rejnica
**Mácedō*, *onis*, Macedonec
**merx*, *mercis*, blago
**arx*, *arcis*, grad, trdnjava
**iūdex*, *icis*, sodnik; (*iūdicium*, *iūs*,
iūstus, *iūstitia*).
—
impius 3., brezbožen
praeclārus 3., preslaven, pre-
krasen, izvrsten; (*clārus*)
clārus 3., (tukaj =) svetel
scelestus 3., hudoben, hudodelen;
homo scelestus = hudodelnik;
(*scelus*)
audāx, *ācis*, drzen; (*audācia*)
vorāx, *ācis*, požrešen; (*devorāre*)
**pius* 3., pobožen; (*impius*)

**ferreus* 3., železen; (*ferrum*, *fer-
rārius*).

Imperfectum indicatīvī activī (znanilnik
pretekl. nedovršnika tvornega položaja)
glagola *aro* — *arāre*.

arābam — oral, a, o sem
arābās — oral, a, o si
arābat — oral, a, o je
arābāmus — (oral, i sva)
orali, e, a smo
arābātis — (oral, i sta) orali,
e, a ste
arābant — (oral, i sta) orali,
e, a so.
—
nōmino (*āre*), imenujem; (*nōmen*)
**illūstro* (*āre*), razsvetlujem; (*lūx*)
**apporto* (*āre*), donašam; (*ad* —
portāre)
**dēplōro* (*āre*), objokujem, obža-
lujem.

§ XVIII., 18.

Pars, *partis*, del
gēns, *gentis*, rod, narod
mīles, *itis*, vojak
laus, *laudis*, hvala, slava; (*laudāre*)
mercēs, *ēdis*, plača, plačilo; (*merx*)
virtūs, *ūtis*, krepost, čednost,
hrabrost, junaštvo
tempestās, *ātis*, nevihta; (*tempus*)
aestūs, *ātis*, leto = poletje; (*aestivus*)
iuventūs, *ūtis*, mladost, mladež
senectūs, *ūtis*, starost
palūs, *ūdis*, močvirje
cor, *cordis*, sree
latus, *eris*, stran
pectus, *oris*, prsi
calamitās, *ātis*, nesreča, nezgoda
eques, *itis*, konjenik
pedes, *itis*, pešec

Cannae, ārum, Kanne, trg v južni Italiji

poēma, atis, pesen

servitūs, ūtis, sužnost; (*servus*)

salūs, ūtis, blagor, rešitev

ars, tis, umetnost; (*artifex*)

**mēns, mentis*, pamet, duh, srce

**frōns, frontis*, čelo

**temperantia, ae*, zmernost; (*tempus, intemperantia, obtemperāre*)

**seges, etis*, setev, žitno polje

**frōns, frondis*, listje.

dignus 3., vreden, dostojen

crēber, bra, brum, pogosten

ingēns, ingentis, silen, velikanski; (*gens*)

noxius 3., škodljiv; (*innocius*)

**sānus* 3., zdrav; (*sānare, insānia*).

vāsto (āre), (o)pustošim, pokončam, razrušim.

sine (praeupos. z ablat.), brez (z genet.)

que (cōniūct.), se priveša drugim besedam), in, ter.

§ XIX., 19.

Hiems, emis, zima

voluptās, ātis, radost, slast, zabava

Pelops, opis, Pelops; (*Peloponnesus*)

stīrps, stīrpis, deblo, grm; zarod

tēctum, ī, streha, hiša

nix, nivis, sneg

conditor, ōris, ustanovnik, začetnik

urbs, is, mesto

Catīlina, ae, Kat., plemenitaš rimski

prīnceps, cipis, prvak, knez; (*prīmus, principium*)

castra, ōrum, tabor, ostrog

Arabs, abis, Arabec

equus, ī, konj; (*eques*)

celeritās, ātis, hitrost

plēbs, ēbis, prosti narod, ljudstvo

sēmen, inis, seme

arbor, oris, f., drevo

vērītās, ātis, resnica, resničnost; (*rērus*)

**sors, tis*, žreb, usoda

**mercātor, ōris*, trgovec, kupec; (*merx, mercēs*)

**nūrus, ī*, zid; plur. *nūrī*, zidovje

**cacūmen, inis*, vrh

**mōns, montis, m.*, gora

obrutus 3., pokrit

particeps, cipis, deležen; (*pars*)

ferus 3., divjji, hud

iniūstus 3., nepravičen, krivičen; (*iūs, iūstus, iūstitia, iūdex, iūdicium*)

medius 3., srednji; subst. adiect.: *mediūm, ī*, sreda

**inops, opis*, siromašen; kot subst. adiect. = siromak; (*inopia, opulentus*).

commeo (āre), zahajam.

ex (praep. z ablat.), iz, izmed (z genet.), (po).

§ XX., 20.

A.

Carcer, eris, ječa

cōniūnx, iugis, e., soprog, soproga

antīquitās, ātis, starodavnost, stari vek

nox, noctis, noč; (*nocturnus*)

rādīx, icis, korenina

nūmen, inis, božanstvo

nemus, oris, log, gaj

Hannibal, alis, vojskovodja karthaginski

Carthāgō, ginis, Karthāgina, mesto afrisko

parentēs, um, starši

amor, ōris, ljubezen; (*amāre*)

pūgnus, oris, zastava

ūtilitās, ātis, korist

reverentia, ae, spoštovanje

caput, itis, glava, (o mestih) = glavno mesto

iniūria, ae, krivda, krivica; (*iūs, iustus* i. t. d.)

**Calpurnia, ae*, Kalpurnija.

ēgregius 3., izvrsten

cānus 3., siv

summus 3., najvišji, največji

**fīrmus* 3., trden

**laureus* 3., lovorov; (*laurus*).

consecro (āre), posvečujem; (*sacer*).

fortiter (adv.), hrabro

valdē, zelo, jako

quondam, nekdanj.

prō (praep. z ablat.), za (z akk.)

B.

Certāmen, inis, prepir, tekmanje

potestās, ātis, oblast

lāc, lactis, mleko

vās, vāsīs, posoda

sapor, ōris, okus

foedus, eris, zaveza, zveza

pondus, eris, teža

arma, ōrum, orožje; (*armiger*)

mors, mortis, smrt; (*mortuus*)

venter, tris, trebuh, želodec

**Lūcius (ī) Cornēlius (ī) Sulla, ae*,

L. K. S., oblastnik rimski

**sacerdōs, dōtis*, svečenik; (*sacer, consecrāre*)

**pēs, pedis*, noga; (*pedes*)

**hōra, ae*, ura

**penātēs, ium*, penatje (= hišni bogovi).

tener, era, erum, nežen, mlad

diuturnus 3., dolgotrajen

aureus 3., zlat (*aurum*)

plēnus 3., poln

**certus* 3., gotov; (*certāmen*)

**incertus* 3., negotov; (*certus*)

**amārus* 3., grenek.

Praesens indic. act. (znanilnik sedanjikov tvornega položaja) II. konjugacije:

habēō — imam

habēs — imaš

habet — ima

habēmus — (imava) imamo

habētis — (imata) imate

habent (imata) imajo.

Infinit. praes. act. (nedoločnik sed. tvorn. položaja):

habēre — imeti; (*habitāre*)

timeo (ēre, z akkus.), bojim se (česa); (*timor, timidus*)

terreo (ēre), strašim; (*territāre*)

moveo (ēre), ganem, gibljem

dēbeo (ēre), dolgujem, moram, smem

praebēo (ēre), prožam, dajem, (donašam)

recreo (āre), (o)krepčam, ukrepim

augeo (ēre), (po)množim, umnožim, (po)večam

studeo (ēre), trudim se, prizadevam
si, učim se. —

libenter (adv.), rad. —

nec ali neque (cōiūnct.), in ne,
niti; *nec — nec ali neque — neque*,
niti — niti. —

dē (praep. z ablat.), o (z lokal.)
apud (praep. z akkus.), pri (z
lokal.).

§ XXI., 21.

Clādēs, is, poraz, pobjo

apis, is, bučela

hostis, is, sovražnik (državni)

senex, senis, starec, starček;
(*senectūs*)

frīgus, oris, mraz; (*frīgus*)

vītis, is, trta

nūbēs, is, oblak

caedēs, is, klanje, pobjo

cīvis, is, državlján, meščán

māiōrēs, um, predniki

iūvenis, is, mladenič; (*iūventūs*)

avis, is, ptica

auris, is, uho

vestis, is, oblačilo; *plur. vestēs*,
obleka; (*vestimentum*)

vulpēs, is, lisica

pīlus, ī, dlaka

**pellis, is*, koža

**ovis, is*, ovca

**vallis, is*, dolina

**nāvis, is*, ladja; (*nauta, nāvīgium*,
nāvīgāre). —

labōriōsus 3., delaven; (*labor, la-*
bōrāre)

simīlis, e, podoben; (*simulācrum*)

placidus 3., krotek, blag

nōbilis, e, imeniten, plemenit

omnis, ē, ves, vsak

pār, pārīs, jednak

fortis, e, hraber, pogumen; (*fortiter*)

**sapiēns, entis*, moder; kot *subst.*
adject. = modriján; (*sapientia*).

noceo (ēre), škodujem; (*noxius, in-*
noxius)

mīco (āre), leskečem se, trepam,
švigam

adiuvo (āre), podpiram, pomagam

**comparo (āre)*, pridobi(va)m, pri-
spodabljam; (*parāre*).

§ XXII., 22.

Mare, is, morje; (*marinus*)

vectigal, ālis, davek, dohodek

calcar, āris, ostroga

litus, oris, (morsko) obrežje

cubīle, is, ležišče

animal, ālis, živo bitje, žival;
(*animus*)

tigris, is, tiger

ovīle, is, ovčjak; (*ovis*)

conclāve, is, soba, stanica

venēnum, ī, strup

**tribūnal, ālis*, sodni stol, prestolje

**praesidium, ī*, varstvo, zaščita

**Antiochus, ī*, kralj syrski

**Syria, ae*, Syrija, dežela v Aziji.

Ponticus 3., pontski

mortālis, e, smrten; (*mors, mortuus*)

immortālis, e, nesmrten; (*mortālis*,
mors, mortuus)

crūdēlis, e, krut, okruten

cīvilis, e, državljanski; *bellum*

cīvīle, domača vojska; (*cīvis*)

pūrus 3., čist

ūlacer, cris, e, boder, živ(ahen)

dulcis, e, sladek
 **immēsusus* 3., neizmeren
 **brevis, e*, kratak
 **rēgius* 3., kraljev; (*rēx, rēgīna, rēgnum, rēgnāre*)
 **rapāx,, ācis*, grabežljiv, roparski; (*rapidus*). —
incito (*āre*), izpodbadam, izpodbujam
vīto (*āre*, z akkus.), ogibljem se (česa), izbegavam (kaj)
lateo (*ēre*), skrit sem.

§ XXIII., 23.

Grus, is, žerjav
sūs, suis, svinja
glāns, glandis, želod
collum, ī, vrat
membrum, ī, ud
cycnus, ī, labud
multitūdō, dinis, f., množica; (*multus*)
sēdēs, is, sedež, stanišče
catellus, ī, psiček, (pes)
 **regiō, ōnis, f.*, kraj
 **lutum, ī*, blato; (*lutulentus*)
 **dēns, dentis, m.*, zob
 **canis, is, c.*, pes, psica
 **carō, carnis, f.*, meso. —
tardus 3., počasen, leniv
pīnguis, e, tolst
avidus 3., gladoven, požrešen
tenuis, e, tenek; (*tener*)
lutulentus 3., blaten, nesnažen
turpis, e, sramoten
sanctus 3., svet
 **palūster, tris, e*, močviren; (*palūs*)
 **septentrionālis, e*, severn
 **vēnāticus* 3., lovski.

macto (*āre*), (za)koljem (kot žrtvo), darujem
frequentō (*āre*), obiskujem
doceo (*ēre*), učim, poučujem (poučavam); (*doctus* 3.).

§ XXIV., 24.

A.

Samnitēs, ium, Samničani, narod italški
fēriae, ārum, praznik(i), počitnice
 **studium, ī*, prizadeva, učenje; (*studere*)
 **Parthus, ī*, Parthijan (narod azijski). —
hebes, etis, top, medel, slab
mināx ācis, preteč
recēns, entis, nov
nātālis, e, rojsten; *nātālis* (dostavi: *diēs, dan*), rojstni dan; (*nātūra*)
simplex, icis, prost, nezložen
compositus 3., sestavljen, zložen
atrōx, ōcis, grozen, grozovit
triplex, icis, trojen
mūnītus 3., utrjen
fēlix, icis, srečen
ūber, eris, ploden, bujen
ūtilis, e, koristen; (*ūtilitas*)
agnūnus 3., jančji; (*agnus*)
lupīnus 3., volčji; (*lupus*)
dēses, idis, brezdelen
 **impār, aris*, nejednak; (*pār*)
 **vīridis, e*, zelen
 **potēns, entis*, mogočen; (*potestas*)
 **cicur, cicuris*, krotek
 **insignis, e*, odličen, izvrsten; (*signum*)
 **anceps, ancipitis*, neodločen
 **prūdēns, entis*, pameten
 **memor, oris*, pomljiv, pomneč
 **prīstinus* 3., poprejšnji.

meus, mea, meum (*prōnōm possēss.*),
moj 3.

latito (*āre*), skrivam se, skrit sem;
(*latēre*).

nimis (*adv.*), preveč; (*nimius*)

quasi, kakor, djal bi, tako rekoč

**tam*, tako

**quam*, kakor

**diū*, dolgo (časa); (*diuturnus* 3.).

B.

Mensis, is, m., mesec

plūma, ae, perce; *plur. plumae*,
perje

beneficium, ī, dobrotā

ingenium, ī, bistroumnost, duh

prātum, ī, travnik

Octāvianus, ī, Oktavian (gl. Au-
gustus § XXV., 25.)

pietās, ātis, pobožnost; (*pious, impius*)

**Themistoclēs, is*, Th., (genet. The-
mistokleja), vojskovodja grški

**clāssis, is*, brodovje

**aetās, ātis*, doba

**Aprīlis, is*, (namr.: *mēnsis*), april
(mali traven)

**virgō, ginis*, devica

**Cloelia, ae*, Kloelija

**Arpīnās, ātis*, Arpinec

**Marius, ī*, vojskovodja rimski.

December, is, e, deseteren; *Decem-
ber*, (namreč: *mēnsis*), december
ali gruden

nātus 3., rojen; (*nātalis, nātura*)

versicolor, ōris, raznobojen, pisan;
(*color*)

acceptus 3., prejet

immemor, oris, nepomljliv, ne-
pomneč; (*memor*)

ācer, acris, e, oster, hud, bister;
(*acerbus*)

salūber, bris, e, zdrav(ilen); (*salūs*)

celeber, bris, e, glasovit, sloveč

pedester, tris, e, pešaški; (*pēs, pedes*)

nāvālis, e, po-, na-morski; (*nāvis*,
nāvigium, nāvigāre, nauta)

silvester, tris, e, gozdnat; (*silva*)

equester, tris, e, konjeniški, na
konji; (*equus, eques*)

**concor, concordis*, složen;
(*concordia*)

**sānābilis, e*, sceljiv; (*sānāre, sānus*)

**commūnis, e*, skupen, vkupen

**spatiōsus* 3., prostoren.

honōro (*āre*), (po)častim; (*honor*)

**servo* (*āre*), ohranim, ohranjujem,
rešim

**dēleo* (*ēre*), razdenem, uničim,
pokončam.

§ XXV., 25.

Venustās, ātis, milina, krasota
auctōritās, ātis, veljava, veljav-
nost; (*augēre*)

cīvitās, ātis, država; (*cīvis, cīvilis*)

Augūstus, ī (*Octāvianus*), Aug.,
prvi cesar rimski; (*augustus* 3.)

cōnsul, ulis, konsul (najviši) ob-
lastnik rimski

ultor, ōris, maščevalc

cornūx, īcis, vrana

obses, idis, e, talnik, porok

Gallus, ī, Gallec; (*Gallia*)

requiēs, ētis, pokoj, počitek

tūrō, ōnis, novinec

temeritās, ātis, nepremišljenost

prex, precis, prošnja

Campānia, ae, Kampanija, dežela
italska

rūs, rūris, njiva, polje; (*rūsticus*)

ūbertās, ātis, plodovitost; (*ūber*)

nepōs, ōtis, zapravljivec
hērēs, ēdis, dedič
nihil ali *nīl*, (indeclin.), nič
maledictum, ī, psovka; (*malus*)
comes, itis, c., spremljevalec,
 spremljevalka
paenitentia, ae, kes(anje).

modestus 3., skromen; (*modestia*)
admīrābilis, e, čudovit
mendīcus 3., beraški; *subst. adiect.:*
mendīcus, ī, berač
dīves, dīvītis, bogat
iners, ertis, len
terrester, tris, e, zemeljski, na
 suhem živeč; (*terra*)
volucer, cris, e, krilat, hiter;
 (*volāre*)
praeceps, cipitis, nagel, na vrat
 na nos.

dēsīdero (āre), pogrešam, željno
 pričakujem, zahtevam
praesto (āre), odlikujem se (po
 čem).

ut (adv.), kot, kakor
nōn nūnquam, včasih; (*nōn — nūn-*
quam).

§ XXVI., 26.

Cursus, ūs, tek
exercitus, ūs, vojna
sonus, ī, zvok, šum
audītus, ūs, sluh
frūctus, ūs, sad; *plur. fructūs,*
uum = sadje; (*frūgēs, frūgifer*)
impetus, ūs, napad
equitātus, ūs, konjenistvo; (*equus,*
eques, equester)
mōtus, ūs, gib; *prenes. mōtus animī*
 = občut, razvnetje

terrae mōtus = (zemeljski) potres;
 (*movēre*)
līmen, inis, prag
domus, ūs, f., hiša, dom
cāsus, ūs, slučaj, prigoda
flūctus, ūs, val; (*fluvius, flūmen*)
quercus, ūs, f., hrast
magistrātus, ūs, oblastnik, gos-
 poska; (*magister, magistra*)
ūsus, ūs, raba, vaja
manus, ūs, f., roka
**lēx, lēgis, f.*, zakon, postava
**cantus, ūs*, petje; (*cantāre*)
**sēnsus, ūs*, čut.

vehemēns, entis, silen, jak
obnoxius 3., podvržen; (*noxius, in-*
noxius, nocēre)
antīquus 3., daven, star(odaven);
 (*antīquitas*).
fugo (āre), zapodim —, zaženem
 v beg
lavo (āre), umivam.

§ XXVII., 27.

Cornū, ūs, rog, krilo
gelū, ūs, mraz
tonitrus, ūs, grom
flexus, ūs, prigib, priklon
genū, ūs, koleno
strepitus, ūs, ropot, tresk
taurus, ī, bik
cervus, ī, jelen
ūrus, ī, tur
**metus, ūs*, strah, bojazen.
sūrdus 3., gluhi
tōtus 3., cel, ves
acūtus 3., oster, hud; (*acer, acerbus*)
imbecillus 3., slaboten

rāmōsus 3., vejat; (*rāmus*)
difficilis, *e*, težek.

—
rigeo (*ēre*), trpnem
pōto (*āre*), pijem.

—
quotannīs (*adv.*), vsako leto
**plērumque*, večidel, navadno.

§ XXVIII., 28.

Spēs, *ēi*, nada, up(an)je; (*spērāre*)
rabiēs, *ēi*, besnost
lūxuria, *ae*, razkošnost; (*lūxuriōsus*)
perniciēs, *ēi*, poguba, pogin; (*per-*
nicioſus)

comēta, *ae*, (zvezda) repatica
rārītas, *ātis*, redkost; (*rārus*)
speciēs, *ēi*, videz, podoba
faciēs, *ēi*, obličje

aciēs, *ēi*, ostrost, bistrost; bojni
red; (*acer*, *acervus*, *acutus*)

fuga, *ae*, beg; (*fugāre*)

rēs, *ēi*, reč; *rēs pūblica*, država
(= javna reč); *rērum scriptor*,
zgodovinar, zgodopisec

fidēs, *ēi*, zvestoba, vera, vernost;
(*fidus*)

seriēs, *ēi*, vrsta

diēs, *ēi*, dan

plānitiēs, *ēi*, planjava

Miltiadēs, *is*, vojskovodja grški

māteriēs, *ēi*, tvarina, vzrok

laetitia, *ae*, veselje

**meridiēs*, *ēi*, poldan; (*diēs*)

**lacus*, *ūs*, jezero

**glaciēs*, *ēi*, led

**Gāius* (*i*) *Sāllustius* (*i*) *Crīspus*, *i*,

G. S. Kr., zgodovinar rimski

**Pyrrhus*, *i*, kralj epirski

**accipiter*, *trīs*, jastreb.

mīrābilis, *e*, čuden; (*admīrābilis*)

trīstis, *e*, žalosten, (meglen)

adversus 3., protiven, zopern; *rēs*
adversae, nesreča

Marathōnius 3., marathonski

Athēniēnsis, *e*, athenski; *subst.*

adiect.: *Athēniēnsis*, *is*, Athenec

aeternus 3., večen

gārrulus 3., govoričen

**fallāx*, *ācis*, goljufov

**militāris*, *e*, vojaški; (*miles*); *rēs*

militāris, vojstvo

**perītus* 3., vešč, izkušen.

—
cōnfirmo (*āre*), ukrepim, utrdim;
(*firvus*)

supero (*āre*), zmagam, preobvla-
dam, prekosim (prekašam)

**administro* (*āre*), upravljam;
(*minister*).

ob (praep. z akk.), zavoljo (z genet.)

§ XXIX., 29.

Mārcus (*i*) *Terentius* (*i*) *Varrō*,

ōnis, pisatelj rimski

sonītus, *ūs*, glas, zvok; (*sonus*)

lepus, *oris*, m., zajec

vēr, *vēris*, n., pomlad

Solōn, *ōnis*, modrijan in zakono-
dajec grški

fūrtum, *i*, tatvina

**pecūnia*, *ae*, denar; (*pecus*)

**margarīta*, *ae*, biser

**delphīnus*, *i*, pliskavica.

—
vēlōx, *ōcis*, hiter, brz

vīlis, *e*, cen

illūstris, *e*, svetel, odličien, slaven;
(*lūx*, *illūstrāre*)

gravis, *e*, težek (na tehtnico); hud,
važen

amābilis, e, ljubezniv; (*amāre, amor*)
nocēns, entis, škodljiv; (*nocēre, no-*
xius, innocius)

saevus 3., besen, ljut

**paucus* 3., malo (jih), malokateri

**levis, e*, lahek (na tehtnico).

—

sed (cōniunct.), ali, toda, ampak.

§ XXX., 30.

Belga, ae, m., Belgijan

Sōcratēs, is, modrijan grški

Dēmósthēnēs, is, govornik grški

Cy̅rus, ī, kralj persijanski

Darēus, ī, kralj persijanski

Hystaspēs, īs, plemenitaš pers.

**Platō, ōnis*, pisatelj in modrijan
grški

paupertās, ātis, uboštvo; (*pauper*)

Serviūs (ī) Tulliūs, ī, šesti kralj
rimski

suāvis, e, mil, prijeten

fidēlis, e, zvest; (*fidēs, fidus*)

praestāns, antis, izvrsten; (*praestāre*)

excellēns, entis, odličen, izvrsten

ēminens, entis, odličen

castus 3., čist, nedolžen.

§ XXXI., 31.

Papiliō, ōnis, m., metulj

excidium, ī, razdor, razdjanje

Saguntum, ī, Sagunt, mesto his-
pansko

lynx, lycnis, ris

vultur, uris, m., skopec, jastreb

ēloquentia, ae, zgovornost, lepo-
rečnost

somnus, ī, spanje; (*somnium*)

**vīsus, ūs*, vid

**cauda, ae, rep*

**strūthiocamēlus, ī*, noj

**sīmia, ae, opica*; (*similis*).

—

fertilis, e, rodoviten

celer, eris, e, hiter, brz; (*celeritas*)

gracilis, e, droben

humilis, e, nizek

dissimilis, e, nepodoben; (*similis*)

facilis, e, lahek; (*difficilis*)

victus 3., premagan; (*victor, victōria*)

**taeter, tra, trum*, grd.

—

iam, (adv.) že.

§ XXXII., 32.

Societās, ātis, družba, tovaršija;
(*consociāre*)

penna, ae, pero, plur. pennae, perje

difficultās, ātis, težava, težavnost;

(*difficilis*)

Numa (ae) Pompilius, ī, drugi

kralj rimski

serpēns, entis, kača

origō, inis, f., izvor, izvir

fātum, ī, umera, odloček

nēmō (nē homō), inis, m., nobeden

človek, nihče.

—

dubius 3., dvomen, dvomljiv

idōneus 3., pripraven, primeren

nescius 3. (z genet.), ne vedoč,

ne znajoč za kaj

futūrus 3., bodoč, prihoden

proprius 3., lasten

**propitius* 3., milostiv.

—

magis (adv.), bolj; (*magister, magistra*)

māximē, najbolj

**nunc*, sedaj (zdaj).

§ XXXIII., 33.

Nōbilitās, atis, plemenitost, plemstvo; (*nōbilis*)

opēs, um, f., zakladi, (vojna) moč; (*inops, opulentus*)

Hibernia, ae, Hibernija, zd. Irsko

dīmidium, ī, polovica; (*medius*)

similitūdō, dinis, f., podobnost, jednakost; (*similis, dissimilis*)

affīnitās, ātis, sorodnost; (*fīnitimus* 3.)

cōnsultor, ōris, svetovalec; (*cōnsul*)

error, ōris, zmota, blodnja; (*errāre*)

dēfēnsiō, ōnis, f., branitev, zagovarjanje

mendācium, ī, laž

licentiā, ae, svoboda

**imperium, ī*, povelje, poveljstvo, vladarstvo; (*imperāre, imperātor*)

**adulātīō, ōnis, f.*, prilizovanje

**Tarquinius (ī) Superbus, ī*, sedmi in zadnji kralj rimski.

—

honestus 3., časten; (*honor*)

ingrātus 3., nehvaležen; (*grātus*).

—

valeo (ēre), veljam; zdravstvujem, zdrav sem

dēlibero (āre), preudarjam, posvetujem se s kom o čem.

—

**fere (adv.)*, skoro.

§ XXXIV., 34.

Memoria, ae, spomin; (*memor, immemor*)

gubernātor, ōris, krmar; (*gubernāre*)

scopulus, ī, kleč (f.), skala

immortālītās, ātis, nesmrtnost;

(*mors, mortuus, mortālis, immortalis*)

Agamemūn, onis, vojskovodja grški

manus, ūs, f., (roka); krdelo

Thermopylae, ārum, Thermopyle (= topla vrata), soteska grška

**Periclēs, is, P.*, (genet. Perikleja), državnik grški

**hirundō, inis, f.*, lastovica

**officiūm, ī*, dolžnost.

—

cautus 3., opazen, previden

īgnāvus 3., len, strašljiv, boječ; (*īgnāvīa*)

eximius 3., poseben, odličn

Carthāginiēnsis, e, karthaginski;

subst. adiect.: Carthāginiēnsis, is,

Karthažan; (*Carthāgō*)

cōnstāns antis, stanovitn

pullus 3., mlad; *subst. adiect.: pul-*

lus, ī, mladič

Lacedaemonius 3., lacedaemonski;

subst. adiect.: Lacedaemonius, ī,

Lacedaemonec

**diligēns, entis*, maren, skrben,

natančen; (*diligentiā*)

**liberālis, e*, darežljiv; (*liber*).

Perfectum indicatīvī activī (znanilnik pretekll časa tvorn. položaja):

arāvī — oral, a, o sem

arāvīstī — oral, a, o si

arāvīt — oral, a, o je

arāvīmus — (orala, i sva) orali,

e, a smo

arāvīstīs — (orala, i sta) orali,

e, a ste

arāvērunt — (orala, i sta)

orali, e, a so.

—

disputo (*āre*), razpravljam kaj,
govorim —, prepiram se o čem
domo (*āre*), (u)krotim
lātro (*āre*), lajam
mordeo (*ēre*), grizem
**invēstīgo* (*āre*), zasledim.

—
**nūsquam* (*adv.*), nikjer.

—
nisi (*cōniūct.*), ako ne, nego, razun.

§ XXXV., 35.

Bracchium, *ī*, podlaket, roka
annus, *ī*, leto
saeculum, *ī*, stoletje
spatium, *ī*, prostor; doba; (*spatiōsus*)
Remus, *ī*, Romulov brat
Alpēs, *iūm*, f., Alpe
campus, *ī*, ravan, poljana
cōpia, *ārum*, f., čete; (*cōpia*)
**Mithridātēs*, *īs*, kralj pontski
**porta*, *ae*, vrata
**hebdomas*, *adis*, f., teden
**Tullus* (*ī*) *Hostilius*, *ī*,
**Ancus* (*ī*) *Mārcius*, *ī*,
**Tarquinius* (*ī*) *Prīscus*, *ī*,

} kralji
} rimski

—
Latīnus 3., latinski; *subst. adiect.*:

Latīnus, *ī*, Latinec

Ephesius 3., efeski

Plataeēnsis, *e*, plataejski; *subst.*
adiect.: *Plataeēnsēs*, *iūm*, Pla-
taejani

quot, indecl., koliko (jih)

**Babylōnius* 3., babylonski

**Helvētius* 3., helvetski; *substant.*
adiect.: *Helvētius*, *ī*, Helvečan

—
numero (*āre*), štejem; (*numerus*)

fundo (*āre*), ustanovim; (*fundā-
mentum*)

**ēmigro* (*āre*), (iz)selim se.

—
satis (*adv.*), (za)dosti, dovolj
proptereā, zato.

—
vel (*cōniūct.*), ali
nam, kajti

**enim* (nikdar prva beseda v
stavku), namreč, kajti.

§ XXXVI., 36.

Christus, *ī*, Krist(us); *ante Chri-
stum nātum*, pred rojenim Kri-
stom = pred Kristovim rojstvom
Mardonius, *ī*, vojskovodja persi-
janski

Plataeae, *ārum*, Plataeje, mesto
grško; (*Plataeēnsēs*)

Mārcus (*ī*) *Lepidus*, *ī*, plemenitaš
rimski

Lūcius (*ī*) *Mummius*, *ī*, vojsko-
vodja rimski

Arpīnum, *ī*, Arpin(um), mesto v
Laciji; (*Arpīnās*)

Teutonī, *ōrum*, Teutonci, pleme
germansko

Cimbrī, *ōrum*, Cimbri, pleme ger-
mansko

**Iūnius* (*ī*) *Brūtus*, *ī*,
**Tarquinius* (*ī*) *Collātīnus*, *ī*,
} prva
} konsula
} rimska.

—
Mārtius 3., Martov; *Mārtius*, *ī*,
(*mēnsis*), marcij ali sušec

ūltimus 3., zadnji

conditus 3., ustanovljen; *post ur-
bem conditam*, po ustanovitvi
mestu (Rimu) = po ustanovitvi
mesta (Rima); (*reconditus*)

Iānuārius 3., po bogu Janu poimenovan; *Iānuārius, ī, (mēnsis)* januarij ali prosenec

quotus 3., koliki? kolikateri? *quota hora est*, kolikatera ura je = obkorej je? (*quot*)

**Pūnicus* 3., punski (= karthaginski); (*Poenus*)

September, bris, bre, sedmi; *September (mēnsis)*, september ali kimovec

November, bris, namreč: *mēnsis*, november ali listopad.

expūgno (āre), osvojim (si), izvojujem; (*pūgna, ex-pūgnāre*).

ūsq̄ue (adv.), v jedno mer, tje; *ūsq̄ue ad*, tje do.

sīve (cōniūct.), ali (kar je vse jedno).

ā, (pred vokali in *h*) *ab*, (prae-
pos. z ablat.), od (z genet.)

§ XXXVII., 37.

Parēns, entis, e., (oče), mati

**Pūblius (ī) Cornēlius (ī) Scīpiō, ōnis*, s priimkom: *Āfricānus, ī*, P. K. Sc. Afričan.

urbānus 3., mesten; (*urbs*)

placeo (ēre), dopadam (dopadem); *placet mihi*, ugaja mi; (*placidus*).

§ XXXVIII., 38.

Stultitia, ae, neumnost, nespa-
metnost

Biās, antis, modrijan grški

dictum, ī, izrek, beseda; (*maledictum*)

adulēscētia, ae, mladost, mladež

Mārcus (ī) Porcius (ī) Catō, ōnis,

M. P. Kato, oblastnik rimski

factum, ī, dejanje, čin; (*facinus*)

ratiō, ōnis, f., pamet(nost)

nummus, ī, penez, denar

**Nestor, oris*, junak grški

**Ulixēs, is*, junak grški.

mendāx, ācis, lažniv (lažnik);
(*mendācium*)

mātūrus 3., zrel, goden

compos, otis, v moči imajoč, de-
ležen.

hebedo (āre), (o)slabim; (*hebes*)

fīrmo (āre), utrdim (utrjujem),
ukrepim; (*fīrmus, cōnfīrmāre*)

**habeo fidem (amicō)*, verujem
(prijatelju)

**faveo (ēre)*, prijam (komu), pri-
jazen —, naklonjen sem.

§ XXXIX., 39.

Hamīlecar, aris, vojskovodja kar-
thaginski

locus, ī, kraj, mesto

Scīpiō (ōnis) Aemiliānus, ī, oblast-
nik rimski

trīumphus, ī, triumf, slavodobitje

fūnus, eris, pogreb, (smrt)

imāgō, inis, f., podoba

aeternitās, ātis, večnost; (*aeternus*)

**furor, ōris*, besnost, togota.

salūtāris, e, zdrav(ilen), koristen;
(*salūs, salūber*)

decōrus 3., spodoben, pristojen;
(*decorāre*)

**proximus* 3., najbližji, bližnji.

obsto (āre), na potu (napoten) sem

video (ēre), vidim; (*visus*)

sedeo (*ēre*), sedim; (*sēdēs*)
specto (*āre*), gledam.

paene (*adv.*), skoro

**praetereā* razun tega, vrh tega.

**propter* (*praepos.* z *akk.*), zavoljo
(z *genet.*); (*propterea*).

§ XL., 40.

**Auxilium*, *ī*, pomoč

**Zama*, *ae*, Zama, mesto afrisko.

rēctus 3., raven, prav; (*rēx*, *rēgina*
i. t. d.)

alius 3., drug

innumerābilis, *e*, nebrojen; (*nume-*
rus, *numerāre*).

**stultus* 3., neumen, aboten, be-
dast (*bedak*); (*stultitia*).

dēflagro (*āre*), zgorim

dīmico (*āre*), borim —, bojujem se

splendeo (*ēre*), svetim se; (*splen-*
didus)

excūso (*āre*), izgovarjam, opravi-
čujem

accūso (*āre*), (za)tožim, obtožujem;
(*excusāre*)

**iūdicto* (*āre*), sodim; (*iūdex*, *iūdicium*
i. t. d.)

§ XLI., 41.

Gelidus 3., leden, mrzel; (*gelū*).

quasso (*āre*), potresam

bello (*āre*), vojskujem se; (*bellum*,
bellicōsus)

**moneo* (*ēre*), opominjam.

**an* (*cōniunct.*, le v vprašanjih), ali.

§ XLII., 42.

Situs, *ūs*, lega, (leža); (*situs* 3.)

opprobrium, *ī*, očitanje, sramota
miseria, *ae*, beda, nesreča, nad-
loga; (*miser*)

īnsidiae, *ārum*, zalezovanje, za-
seda; (*sēdēs*, *sedere*).

sōlus 3., sam

cōnsciūs 3., svesten, v svesti si;
(*nesciūs*).

nārro (*āre*), pripovedujem, povem

āvolo (*āre*), odletim; (*āvolare*)

ēmendo (*āre*), popravim, poboljšam

**maneo* (*ēre*), ostanem (ostajam).

plānē (*adv.*), popolnem; (*plānitēs*)

tantum, le, samo

tamen, vendar.

§ XLIII., 43.

A.

Stercus, *oris*, blato

ōvum, *ī*, jajce

sententia, *ae*, menenje, misel;
(*sēnsus*)

**exitus*, *ūs*, izid

**legiō*, *ōnis*, f., legija (okoli 4000
do 5000 vojakov).

rēliquus 3., ostal, drug

crāstinus 3., jutršnji

tot (*indecl.*), toliko (jih)

**aliēnus* 3., ptuj; (*alius*).

tamquam (*adv.*), djal bi, tako
rekoč.

nē — *quidem* (z naglašeno besedo
v sredi), niti, še — ne.

B.

Pontus, ī, Pont(us), dežela ob

Črnem morji; (*Ponticus*)

praemium, ī, plačilo

ōrātīō, ōnis, f., govor; (*ōrāre*, *ōrātor*)

grex, *gregis*, m., čeda; (*ēgregius*).

expers, *ertis*, nedeležen, brez česa;
(*ex-pars*)

quālis, e, kak? kakošen? kakoršen

tālis, e, tak, takošen.

ubique (*adv.*), povsodi.

§ XLIV., 44.

Dominātīō, ōnis, f., gospodstvo;
(*dominus*, *domina*)

fragilitās, ātis, (zlomljivost); sla-
bost, minljivost

cūstōs, ōdis, c., stražnik, zavetnik

līs, lītis, f., prepir, razpor.

prīmānus 3., k prvemu oddelku
spadajoč; kot *subst. adiect.* =
prvošolec; (*prīmus*)

secundānus 3., k drugemu oddelku
spadajoč; kot *subst. adiect.* =
drugošolec; (*secundus*)

cupīdus 3., željen (česa), pohlepen

quantus 3., kolik

arduus 3., strm; težek, težaven

**attentus* 3., pazljiv.

libero (*āre*), oprostim, osvobodim
(osvobajam); (*liber*, *liberalis*)

obsecro (*āre*), rotim, živo prosim;
(*sacer*, *cōnsecrāre*).

utinam (*adv. in cōnūnct.* s kon-
junktivom), o da bi, o ko bi
procul, daleč, oddaljen(ó), od daleč

**hodiē*, danes

**mox*, kmalu. —

sī (*cōnūnct.*), če, ako; (*nisi*)

ut (s konjunktiv., vpeljuje name-
nilne in posledične stavke), da

**etiāmsī*, če tudi, da-si; (*etiā*, *sī*)

**quamquam*, da-si, akopram.

**ergā* (*prae*pos. z akkus., le v pri-
jaznem smislu), proti (z dativ).

§ XLV., 45.

Ōrdō, inis, m., red; *ōrdō equester*,
viteški stan, viteštvo

Mārcus (*ī*) *Valerius* (*ī*) *Corvus*, ī,
M. V. K., oblastnik rimski

cōnsulātus, ūs, konsulat; (*cōsul*,
cōnsultor)

Alcibiadēs, is, vojskovodja
athenski

Verrēs, is, oblastnik rimski

Marathōn, ōnis, f., trg v Attiki

Athēnae, ārum, Athene, glavno
mesto Attike; (*Athēniēnsis*)

pāssus, ūs, stopinja, korak

colloquium, ī, pogovor, razgovor

spīna, ae, trn. —

cūnctus 3., ves, cel

lactus 3., vesel; (*lactitia*).

adsum, *adesse*, navzoč(en) sem;
adsum alicui (*reī*), udeležim se
česa, pomagam komu

absum, *abesse*, odsoten — oddaljen
sem, manjka česa; *participium*
(deležnik): *absēns*, *entis*, ne-
navzočen

dēsum, *dēesse* (*alicui*), manjkam
(manjka me komu), ne pomagam

īnsum, *īnēsse* (*in aliquā re*), sem
v čem

intersum, interesse (alicui rei), sem med čim, — pri čem, — vmes, — zraven, — navzočen pri čem, udeležim se česa.

circiter (adv.), okoli, blizu.

§ XLVI., 46.

Silentium, ī, molk, molčanje
ignōrātiō, ōnis, f., neznanje; (*ignōtus*)
scientia, ae, znanje; (*nescius, cōsciūs*)
culpa, ae, krivda
sōlāciūm, ī, tolaž(ba), tolažilo
Thalēs, ētis, jeden izmed sedmerih grških modrijanov
cautelā, ae, previdnost; (*cautus*)
querēla, ae, (pri)tožba
**dolus, ī*, lest, zvijača.

parātus 3., pripravljen; (*parāre, comparāre*)
postrēmus 3., poslednji, zadnji.

obsum, obesse (alicui), sem proti čemu, škodim (komu)
praesum, praesesse (alicui), na čelu sem (komu); *particip.:* *praesēns, entis*, sedanji, prisoten
prōsum, prōdesse (alicui), koristim, v prid sem (komu)
subsum, subesse (alicui), sem —, tičim pod čim
supersum, superesse, preostanem, živ ostanem.

praeter (praepos. z akkus.), razun (z genet.), izimši (z akkus.); (*praeterea*).

§ XLVII., 47.

Patientia, ae, potrpežljivost
prūdentia, ae, previdnost, opaznost; (*prūdēns*)

benevolentia, ae, dobrohotnost
abstinentia, ae, vzdržnost, ne-sebičnost
continentia, ae, vzdržnost, zatajevanje samega sebe
**Philippus, ī*, kralj macedonski.

possum, posse, (pre)morem
concilio (āre), (pri)dobi(va)m, pri-bavim.
et — et (cōiūnct.), i — i.

§ XLVIII., 48.

Grātia, ae, hvala, hvaležnost; (*grātus*)
temperantia, ae, zmernost; (*intemperantia, tempus, obtemperāre*)
probitās, ātis, poštenost; (*probus, improbus*)
fīnis, is, m., konec; (*finitimus*)
sepulcrum, ī, nadgrobek
pīctūra, ae, slika(rija)
**doctrīna, ae*, učenost; (*docēre, doctus*)
**cōsiliūm, ī*, svet, naklep; (*cōsul, cōsulātus, cōsultor*).

impudēns, entis, nesramen
nūbilus 3., oblačen; v prenesenem pomenu = žalosten, nesrečen; (*nūbēs*)
vacuus 3., prazen.

pōstulo, pōstulāre, zahtevam
cremo 1., sežigam
humo 1., pokopljem (pokopujem)
commendo 1., priporočam; (*emendāre*)
aedifico 1., zidam; (*aedificiūm*)
corōno 1., venčam, ovenč(av)am; (*corōna*).

dōnec (*cōniūnct.*), dokler.

cōram (praepos. z ablat.), vpričo (česa), pred (kom).

§ XLIX., 49.

Polycratēs, is, vladar samski
comitium, ī, zborišče; *plur. comitia, ōrum*, (volitveni) zbor
māgnitūdō, inis, f., velikost; (*māgnus, māgnificus*)

**Hilōtae, ārum, m.*, Hilotje, sužnji v Sparti.

Sanius 3., samski; *subst. adiect.*:
Sanius, ī, Samljan
prāvus 3., spačen, zloben
mollis, e, mehek.

cavo 1., izvotlim

ēduco 1., odgajam (odgojim)

salūto 1., pozdravljam; (*salūs, salūtāris, salūber*)

resalūto 1., odzdravljam; (*salūs, salutare* i. t. d.)

pondero 1., tehtam; (*pondus*)

dēprāvo 1., spačim, popačim; (*prāvus*)

celebro 1., (slavim); obhajam, imam; (*comitia cerebro*, zbere obhajam = zborujem; *pass.*: *comitia celebrantur*, zboruje se); (*celeber*).

§ L., 50.

**Cupiditās, ātis*, želja, pohlepnost, strast; (*cupidus*).

opto 1., želim

adōro 1., molim, častim; (*ōrāre, ōrāter, ōrātiō*)

recūso 1., odbijam, branim se česa; (*accūsāre, excūsāre*)

cubo 1., ležim; (*cubile*)

cūro 1. (aliquid), skrbim, menim se, brigam se (za kaj); (*cūro*)

**cōgito 1.*, (pre)mislim, pomislim

**ēlabōro 1.*, (po)trudim se, prizadevam si; (*labor, labōrāre*).

nē (adv. in cōniūnct.), ne, da ne; slov. ne pred velevnikom latini se vsigdar z *nē* (ne z *nōn*); isto tako da ne v namenilnih stavkih z *nē* (ne z *ut non*)

tantopere, tako zelo; (*tantus, opus*)

**quantopere*, kako zelo; (*quantus, opus*)

**non solum — sed etiam*, ne le (ne samo) — ampak (nego) tudi.

§ LI., 51.

Socius, ī, (*subst. adiect.*), tovaruš, zaveznik; (*societās, cōsociāre*)

irātus 3., jezen, razsrjen; (*ira*)

ūniversus 3., ves, cel, vesoljen; (*ūnus*)

**patrius 3.*, očeten, domač; (*pater, patria*)

**Saguntinus 3.*, sagunski; *subst. adiect.*: *Saguntinus, ī*, Sagunčan; (*Saguntum*).

creo 1., ustvarim; izberem, izvolim
expecto 1. (aliquid), pričakujem —, dočakujem (česa); (*ex-spectāre*)

occupo 1., posedem, prisvojim si

**ignōro 1.*, ne vem; (*ignōrātiō, ignōtus*)

**āvoco 1.*, odzivljam; (*vōx, invocāre, revocāre*).

proinde (adv.), (stoji zlasti pred imperat. in velevnim konjunkt.), zato, radi tega

māgnopere zelo, jako; (*māgnus, opus*). —

**extrā* (praeupos. z akkus.), zunaj (z genet.).

§ LII., 52.

Imperītus 3., nevesč, neizkušen; (*perītus*)

**patiēns, entis*, potrpežljiv; (*patientia*)

**aequus* 3., raven, miren; *aequa mēns*, ravnodušje.

certo 1., teknam (tekmujem), borim se; (*certāmen*)

dēspēro 1., obupam; (*spēs, spērare*)

castigo 1., pokorim, kaznim

fatigo 1., utrudim, upeham

persevēro 1., trdovratno ostajam (pri -, v čem); (*per, sevērus*)

vaco 1. (*aliquā rē*), (prazen-), prost sem (česa); (*vacuus*)

**tolero* 1., prenašam

**impetro* 1., dosežem, zadobim.

§ LIII., 53.

Occāsiō, ōnis, f., prilika, priložnost

molestia, ae, nadležnost, težavnost; (*molestus*)

irritāmentum, ī (*alicuius rēi*), dražilo (na kaj)

impūnitās, ātis, prizanesba, nekažnjenost; (*poena*)

gūstus, ūs, okus

**voluntās, ātis*, volja

**fūr, fūris*, tat; (*fūrtum*)

**venia, ae*, odpust, odpuščenje; *veniam do alicui*, odpustim (odpuščam) komu

**libertās, ātis*, svoboda; (*liber, liberalis, liberāre*). —

cōmis, e, prijazen

aptus 3., primeren, sposoben. —

plōro 1., jokam; (*deplorāre*)

revoco 1., nazaj (po)kličem; odvračam; (*invocāre, avocāre*)

cōservo 1., ohranjujem (ohranim), obvarujem; (*servāre*)

**reto* 1., prepovedujem

**nūntio* 1., sporočim, oznanjujem. —

inprīmīs (adv.), med prvimi, zlasti; (*prīmus*).

§ LIV., 54.

Angor, ōris, tesnota, britkost

excūsātiō, ōnis, f., izgovor, opravičevanje; (*excūsāre*)

peccātum, ī, *subst. partcp.*, greh; (*peccāre*)

dēdecus, oris, sramota; (*decōrus, decorāre*).

**Fūrius (ī) Camillus, ī*, F. K., plemenitaš in oblastnik rimski

**Menēnius (ī) Agrippa, ae*, oblastnik rimski

**fābula, ae*, basen, bajka

**Codrus, ī*, K., kralj athenski

**irācundia, ae*, togota; (*ira, irātus*). —

cōniūrātus 3., zarotivši se; *subst. adiect.*: *cōniūrātus, ī*, zarotnik; (*iūs, iūstus* i. t. d.)

adversārius 3., nasproten; *subst. adiect.*: *adversārius, ī*, nasprotnik; (*adversus*)

**seditiōsus* 3., uporen. —

levo 1., (o)lajšam; (*levis*)

sublevo 1., olajšavam, pomagujem; (*levāre, levis*)

**nego* 1., zanikam, odrečem.

saepius (*compar. adv.*), večkrat, češče

saepissimē (*superl. adv.*), najčešče, prav pogosto.

§ LV, 55.

Impedimentum, *ī*, zadržek, ovira; (*pēs*)

iocus, *ī*, šala

sūspiciō, *ōnis*, f., sum, sumnja

Lūcius (*ī*) *Quīnctius* (*ī*) *Cincinātus*, *ī*, oblastnik rimski

māiestās, *ātis*, veličanstvo, vzvišenost; (*māior*, *māius*)

**senātus*, *ūs*, starejšinstvo; (*senex*, *senectūs*)

**odium*, *ī*, sovraštvo

**Cimōn*, *ōnis*, vojskovodja grški

**Chrṡsippus*, *ī*, zdravnik grški.

nefārius 3., brezbožen, proklet

ūllus 3., kak, kakoršen koli

decemplex, *icis*, desetkrat tolik

prior, *prius* (*comparat.*), prejšnji

**largus* 3., obilen, bogat.

prōfligo 1., potolčem, preobvladam

indico 1., naznanim (naznanjam), ovadam.

sīc (*adv.*), tako

sīcut(i), kakor; (*sic*, *ut[i]*)

rūrsus, zopet

**aliter*, drugače; (*alius*)

**quōmodo*, na kak način, kako.

cum (*cōiunct.* s konjunkt. imperf. in plusquamperf. v pripovednih stavkih), kedar, ko

**quod*, ker, češ da, (v zadnjem pomenu vselej s konjunktivom).

§ LVI, 56.

Theātrum, *ī*, gledališče

nūntius, *ī*, sel, vestnik; (*nūntiare*)

adventus, *ūs*, prihod

**Xerxēs*, *is*, kralj persijski.

inexsuperābilis, *e*, nepremagljiv; (*superāre*)

subitus 3., nepričakovan, iznenaden

**praeteritus* 3., minul, pretekel.

advento 1., prihajam; (*adventus*)

gūsto 1., okušam, pokusim; (*gūstus*)

armo 1., oborožim; (*arma*, *armiger*)

conturbo 1., (z)begam; (*cum-turbare*, *disturbare*, *turbidus*)

evolo 1., izletim; (*e-volare*, *avolare*)

cōnsono 1., (za)brenčim (skupno); (*sonus*, *sonitus*)

**commemoro* 1., omenim (omenjam); (*memor*, *immemor*, *memoria*)

**migro* 1., (pre)selim se; (*emigrare*)

**appropinquo* 1., bližam se.

itaque (*adv.*), zato, torej.

§ LVII, 57.

Trōia, *ae*, Troja, mesto maloazijsko

Aristidēs, *is*, državnik grški

cōgnōmen, *inis*, priimek; (*nōmen*, *nōmināre*)

dammum, *ī*, škoda

domicilium, *ī*, stanišče, bivališče; (*domus*)

**decus*, *oris*, dika; (*dēdecus*, *decōrus*, *decorāre*)

**Gāius* (*ī*) *Terentius* (*ī*) *Varrō*, *ōnis*, oblastnik rimski.

**Trōiānus* 3., trojanski 3.; *subst. adiect.*: *Trōiānus*, *ī*, Trojanec; (*Trōia*).

cōnstat (*āre*), dognano —, znano je; (*cōnstāns*)

dēbilito 1., (o)slabim (oslabiti)

condemno 1., obsodim; (*dammum*)

dubito 1., dvomim; (*dubius*).

tandem (*adv.*), nazadnje, naposled *fortāsse*, menda, morda

**quidem* (zapostavlja se najbolj poudarjeni besedi), sicer; (*uēquidem*).

quīn (*cōnūnct.* s konjunkt., za negativnimi stavki), da, (da ne).

§ LVIII., 58.

Prōdigus 3., zapravljiv.

pateo, *patēre*, *patuī*, —, odprt sem *pareo* 2., *ui*, *itum*, poslušen —, pokoren sem

gaudeo 2., veselim se; (*gaudium*)

admoneo 2., *ui*, *itum*, opominim, (po)svarim; (*ad-monēre*)

fleo 2., *ēvi*, *ētum*, jočem, plakam

soleo 2., (na)vajen sem, navado imam

rīdeo 2., *rīsi*, *rīsum*, smejem se

vireo 2., *ui*, —, zelenim; (*viridis*)

prohibeo 2., *ui*, *itum*, odvracam (odvrnem), oviram; (*prō-habere*)

audeo 2., upam si, (pre)drznem se, poskusim; (*audāx*, *audācia*)

sileo 2., *ui*, —, molčim; (*silentium*)

**flōreo* 2., *ui*, —, cvetem; (*flōs*)

**respondeo* 2., *pondi*, *pōnsum*, odgovorim

**interrogo* 1., vprašam

**coërceo* 2., *ui*, *itum*, brzdam, (u)krotim

**exerceo* 2., *ui*, *itum*, (iz)urim, vadam; (*exercitus*, *coërce*)

**taceo* 2., *ui*, *itum*, molčim

**doleo* 2., *ui*, *itum*, boli me kaj, žalujem; (*dolor*).

sēcrēto (*adv.*), skrivaj, na skrivnem *palam*, očito, javno

**postea*, potlej, pozneje; (*post*)

**cotidiē*, vsak dan; (*diēs*).

vae (*interiect.*), gorjé!

§ LIX., 59.

Modus, *ī*, mera; (*modestus*, *modestia*, *quōmodo*)

facultās, *ātis*, zmožnost; (*facilis*, *difficultās*)

**minae*, *ārum*, grožnje

**cōnscientia*, *ae*, vest; (*scientia*, *cōnsciūs*, *nesciūs*)

**auditor*, *ōris*, poslušalec.

familiāris, *e*, družinski; *rēs* (*reī*) *familiāris* (*is*), premoženje

**rudis*, *e*, neizobražen.

adhibeo 2., *ui*, *itum*, rabim, držim se česa; (*ad-habere*, *prohibere*)

teneo 2., *ui*, *tentum*, držim, izpolnujem; (*continentia*, *abstinentia*)

dēterreo 2., *ui*, *itum*, ustrašim, odstrašim, odvrnem; (*de-terrere*)

moneo 2., *ui*, *itum*, opominjam (opominim), (po)svarim; (*admonere*).

§ LX., 60.

Herculēs, *is*, Herkules, polubog grški

agrīcultūra, *ae*, poljedelstvo, kmetijstvo; *agrīcultūram* *exerceo*, pečam se s kmetijstvom; (*ager*, *agricola*)

Dracō, ōnis, Drako, zakonodajec
grški

fōrma, ae, oblika

Pyrrhus, ī, kralj epirski

philosophus, ī, modrijan

sōlāmen, inis, tolaž(ilo); (*sōlācium*).

Cannēnsis, e, kannski, *pūgna C.*

= bitva pri Kannah; (*Cannae*)

mīrus 3., čuden, čudovit; (*mīrābilis*,
admīrābilis).

displiceo 2., *ui, itum*, ne dopadem,
ne ugajam; (*placere*)

mereo 2., *ui, itum*, zaslužim

dēfleo 2., *ēvi, etum*, objokujem;
(*fleere*)

suppleo 2., *ēvi, etum*, dopolnim

caveo 2., *cāvi, cautum*, varujem —,
čuvam se (česa); (*cautus, cautela*)

**voveo* 2., *vōvi, vōtum*, obljubim

**careo* 2., *ui, itum* (*aliquā rē*), sem
brez česa.

terreo 2., *ui, itum*

habeo 2., *ui, itum*

placeo 2., *ui, itum*

noceo 2., *ui, itum*

timeo 2., *ui, —*

augeo 2., *auxi, auctum*

**maneo* 2., *mānsi, mānsium*

**dēleo* 2., *ēvi, etum*.

aliquandō (*adv.*), (ne)kdaj.

**antequam* (*cōiunct.*), prej ko,
predno, poprej nego; (*ante-quam*).

§ LXI. 61.

Numantia, ae, Numancija, mesto
hispansko

Salamīna, ae, Salamina, otok grški

pueritia, ae, otroška doba; (*puer*,
puella)

adulēscēns, entis, mladenič; (*adu-
lescentia*)

**perturbātiō, ōnis*, f., zmešnjava;
(*turbāre, turbidus, conturbāre, distur-
bāre*).

incrēdibilis, e, neverjeten

**ēditus* 3., vzvišen.

perterreo 2., *ui, itum*, prestrašim,

(u)strašim; (*per-terrere, deterere*)

possideo 2., *sēdi, sēssum*, posedu-
jem, imam v posesti; (*sedere*,
sedēs)

**dērīdeo* 2., *rīsi, rīsum*, zasmehujem;
(*dē-ridere*)

**dētēgo* 1., pošljem

**video* 2., *vīdi, vīsum*, vidim; (*vīsus*).

tum (*adv.*), takrat, tedaj.

§ LXII. 62.

Iānus, ī, staroitalski bog; (*Ia-
nuārius*)

palma, ae, dlan

trīstitia, ae, žalost; (*trīstis*)

Orpheus, ī, starodaven pevec
thraški

tropaeum, ī, zmagovalsko znamenje

cōnsortium, ī, družba, tovaršija;
(*sors*)

schola, ae, šola

**cēra, ae*, vosek, voščena tabla

**solum, ī*, tla.

inūtilis, e, nekoristen, neporaben;
(*ūtilis, ūtilitas*)

**Aegyptius* 3., aegyptovski; *subst.*
adiect.: *Aegyptius, ī*, Aegypčan;
(*Aegyptus*)

**praeditus* 3., obdarjen.

dīscō, dīscere, didicī (*aliquid*), —,
učim se (česa); (*discipulus*)

minuo 3., *ui, ūtum*, zmanjšujem
plango 3., *plāxi, plānctum*, bijem,
 (trkam na kaj)
significo 1., označim; naznanim;
 (*signum, signifer*)
dico 3., *dixi, dictum*, rečem, po-
 vem, imenujem; (*dictum, male-*
dictum)
emo 3., *ēmi, emptum*, kupim (-ujem)
dūco 3., *dūxi, ductum*, peljem, vo-
 dim (za seboj); (*dux*)
corruo 3., *ui, —*, zrušim se, po-
 drem se
rego 3., *rēxi, rēctum*, ravnam, vlad-
 dam, vodim; (*rēx, regina, rēctus,*
regnare, regnum)
scribo 3., *scripsi, scriptum*, pišem;
 (*scriptor*)
edo 3., *ēdi, esum*, jem
vivo 3., *vixi, victum*, živim (-eti);
 (*vita*)
colo 3., *colui, cultum*, gojim, častim,
 spoštujem; (*agricultura*)
statuo 3., *ui, ūtum*, postavim (po-
 stavljam); (*statua*)
indūco 3., *dūxi, ductum*, vpeljem
 (vpeljujem); (*in-dūcere*)
corrumpo 3., *rūpi, ruptum*, pohuj-
 šujem, podkupim
**tribuo* 3., *ui, ūtum*, (po)delim, iz-
 kazujem
**alo* 3., *ui, altum (alitur)*, redim
**lego* 3., *lēgi, lēctum*, berem; (*legio,*
diligens, diligentia)
**defendo* 3., *fendi, ēnsum*, branim;
 (*defensio*)
**obsideo* 2., *sēdi, sēssum*, oblegam;
 (*ob-sedere, possidere*)
**quaero* 3., *quaesivi, sītum*, iščem
**ignōsco* 3., *nōvi, nōtum*, odpustim
 (odpuščam); (*nōtus, ignōtus, nōtitia*)

**tego (ere), tēxi, tēctum*, pokrivam
 (pokrijem); (*tectum*).

§ LXIII., 63.

Lacrīma, ae, solza; (*lacrimāre*)
Syrācūsae, ārum, Syrakuse, mesto
 sicilsko
Archimēdēs, is, sloveč matematik
 grški
mathēmaticus, ī, (subst. adiect.),
 matematik
figūra, ae, podoba
ēscā, ae, jed; (*edere*)
**hūmānitās, ātis*, človekoljubje;
 (*homō, hūmānus*).
 —
**innocēns, entis*, nedolžen; (*nocēns,*
noxius, innoxius).
 —
laedo 3., *si, sum*, poškodujem;
 (raz)žalim
acuō 3., *ui, ūtum*, ostrim, brusim;
 (*acūtus, acer, acerbus, acies*)
vinco 3., *vīci, victum*, premagam,
 zmagam, preobvladam; (*victor,*
victōria)
succurro 3., *succurri (succurri),*
succursum, pritečem na pomoč,
 pomagam; (*cursus*)
crēdo 3., *crēdidi, crēditum*, veru-
 jem, verjamem; (*incrēdibilis*)
dēscribo 3., *scripsi, scriptum*, po-
 pišem, rišem; (*de-scribere, scriptor*)
carpo 3., *carpsi, carptum*, (u)trgam
reddo 3., *didi, ditum*, vrnem; (*dare*)
peto 3., *tvi (ii), itum*, zahtevam;
 (*impetus*)
curro 3., *cucurri, cursum*, tečem;
 (*cursus, succurrere*)
**ago* 3., *ēgi, āctum*, gonim, delam,
 storim, počenjam.

§ LXIV., 64.

Taberna, *ae*, kočja, prodajalnica

**thōrāx*, *ācis*, *m.*, oklep

**galea*, *ae*, čelada

**exercitatio*, *ōnis*, *f.*, vaja; (*exercere*, *exercitus*).

fēstus 3., prazničen.

ēdisco 3., *ēdidici*, —, (na)učim se
(na pamet, — na izust); (*e-discere*)

frango 3., *frēgi*, *fractum*, (z)lomim,
zdrobim, razbijem; (*fragilitas*)

tollo 3., *sūstuli*, *sublatum*, (po)-
vzdignem (—gujem)

claudio 3., *si*, *sum*, zapiram, za-
klepam

cerno 3., *crēvi*, *crētum*, ločim, vi-
dim; *med. cernor*, pokažem se;
(*sēcrētō*)

nōsco 3., *nōvi*, *nōtum*, spozna(va)m;
(*nōtus*, *ignōscere*, *ignōtus*, *nōtitia*)

cōgnōsco 3., *nōvi*, *nītum*, (s)pozna-
(va)m; (*nōscere* i. t. d.)

flecto 3., *flexi*, *flexum*, pri(po)gnem,
omečim

rogo 1., prosim; (*interrogāre*)

**pello* 3., *pepuli*, *pulsum*, preženem,
odženem (—ganjam)

**vigilo* 1., prebdevam, čujem

**dēdūco* 3., *dūxi*, *ductum*, (s)peljem;
(*dē-dūcere*, *dux*).

meritō (*adv.*), (zaslužen), po pra-
vici; (*merere*)

§ LXV., 65.

**Oblivō*, *ōnis*, *f.*, pozaba.

Salaminius 3., salaminski, (pri Sa-
lamini); (*Salamina*)

**meritus* 3. (partep. glag. *merēre*),
zaslužen; (*meritō*).

obruo 3., *ui*, *ūtum*, zaspem, za-
sujem; (*corruere*)

perdūco 3., *dūxi*, *ductum*, dovedem,
privedem, pripeljem; (*per-dūcere*,
dēdūcere, *dux*)

restituo 3., *ui*, *ūtum*, postavim v
poprejšnji stan, popravim; (*sta-
tuere*)

lūdo 3., *lūsi*, *lūsum*, igram; (*lūdus*)

dētego 3., *tēxi*, *tēctum*, odkrijem,
razodevam; (*dē-tegere*, *tēctum*)

separo 1., (od)ločim

ēligo 3., *lēgi*, *lēctum*, izvolim, iz-
berem; (*e-legere*)

**cōnsūmo* 3., *sūmpsi*, *sūmptum*,
potrošim, potratim, ugonobim

**iungo* 3., *iūxi*, *iūctum*, zvezem,
sklepam; (*cōiūnx*)

**contemno* 3., *tempti*, *temptum*, za-
ničujem, preziram; (*contemptor*).

vix (*adv.*), komaj.

§ LXVI., 66.

Coetus, *ūs*, zbor, društvo

Titus (*i*) *Livius*, *i*, zgodovinar
rimski

Agēsīlāus, *i*, kralj lacedaemonski

**contentiō*, *ōnis*, *f.*, napor; (*contentus*,
attentus)

**flāgitium*, *i*, sramotno dejanje,
sramota

**scūtum*, *i*, ščit.

**adsiduus* 3., neutrudno delaven,
veden; (*ad-sedere*).

prōmittō 3., *mīsi*, *mīssum*, obljubim

cado 3., *cecidī*, *cāsum*, padem;
(*cāsus*)

dēstituo 3., *ui*, *ūtum*, zapustim,
(na cedilu pustim), ukanim;
(*statuere, restituere*)

caedo 3., *cecīdi, caesum*, (po)bijem,
posekam; (*caedēs*)

gero 3., *gessi, gestum*, nosim, oprav-
ljam, izvršim; *bellum gero*, vojsko
vojskujem; (*armi-ger*)

indīco 3., *dīxi, dictum*, napovem;
(*in-dicere*)

cōnflīgo 3., *flīxi, flīctum*, (po)bi-
jem —, udarim se (s kom);
(*prōflīgāre*)

reprehendo 3., *hendi, hēnsum*, gra-
jam, karam

extimēscō 3., *extimui (aliquid)*, —,
zbojim se (česa); (*timēre, timor*)

occīdo 3., *occīdi, occūsus*, zapadem,
poginem; *spes occidit* = nada
splavalala je po vodi; (*cadere, cāsus,*
occāsio)

trādo 3., *trādidi, trādītum*, pre-
dam, izročim; sporočim; (*dare*)

occīdo 3., *occīdi, occūsus*, pobijem,
usmrтім; (*cadere, caedēs*)

lateo 2., *ui*, —, skrit sem; (*latitāre*)

**opprīmo* 3., *pressi, pressum*, zatrem

**relinquo* 3., *līqui, lictum*, zapustim,
popustim; (*rēliquus*)

**corrigo* 3., *rēxi, rēctum*, zravnam,
popravim, poboljšam; (*cum-regere,*
rēx, rēgina i. t. d.)

**exhērēdo* 1., izdedinim; (*hērēs*)

**sero* 3., *sēvi, satum*, sejem

**meto* 3., *messui, messum*, (po)žanjem

**exsisto* 3., *exstīti*, —, postanem.

§ LXVII., 67.

(*Tiberius [ī] Claudius [ī]*), *Nerō,*
ōnis, cesar rimski
spectāculum, ī, vid, prizor; (*spectāre*)

Dēmētrius, ī, jezikoslovec grški
grammaticus, ī, jezikoslovec

**Ithaca, ae*, Ithaka, otok grški

**procus, ī*, snubač

**Pēnēlopa, ae*, soproga Ulixova

**Ephialtēs, ae*, Efialtēs

**Achillēs, is*, junak grški

**tumulus, ī*, gomila

**Samus, ī*, otok v Aegejskem
morji; (*Samius*)

**talentum, ī*, talent (blizu 2400 gld.
avstr. veljave).

Tyrius 3., tyrski; *subst. adiect.:*

Tyrius, ī, Tyrjan

vitiōsus 3., napačen; (*vitium*)

**Galicus* 3., gallski; (*Gallus, Gallia*)

**abstinēns, entis*, nesebičen; (*ab[s]-*
tenēre, abstinentia).

fallo 3., *fefēlli, falsum*, goljufam,
(pre)varam; (*falsus, fallāx*)

colligo 3., *lēgi, lēctum*, zberem;
(*cum-legere*)

ārdeo 2., *ārsi, ārsus*, gorim

incendo 3., *cendi, cēnsus*, vnamem,
zažgem; (*incendium*)

cingo 3., *cīnxi, cīnctum*, opašem,
obdam, ovijem

exstinguo 3., *stīnxi, stīnctum*,
(u)gasim

cēdo 3., *cēssi, cēssus*, stopam;
umaknem —, udam se

mātūrēscō 3., *mātūrui*, —, dozorim;
(*mātūrus*)

dēcido 3., *cidi*, —, odpadem, osip-
ljem se; (*dē-cadere*)

**revertō* 3., *verti, versum*, (po)vr-
nem se

**prōdo* 3., *didi, ditum*, izdam; (*prō-*
dare)

**subigo* 3., *ēgi*, *ūctum*, podvržem si; (*sub-agere*)

**neglego* 3., *lēxi*, *lēctum*, zanemarim; (*nec-legere*, *neglegentia*).

—
prōtinus (*adv.*), takoj, precej
ūndique, od vseh strani, od vsod
**certō*, za gotovo, odločno; (*certus*,
incertus)

§ LXVIII., 68.

Auctor, *ōris*, začetnik, pisatelj;
(*augere*)

Quīntus (*ī*) *Mūcius* (*ī*) *Scaevola*, *ae*,
sloveč pravoznanec rimski

Ariovistus, *ī*, vodja germanski

**horreum*, *ī*, žitnica

**Clytaemnestra*, *ae*, Kl., soproga
Agamemnonova

**Orestēs*, *is*, sin Agamemnonov

**Aemōna*, *ae*, mesto v gornji Pan-
noniji blizu današnje Ljub-
ljane.

—
Nemaeus 3., nemejski; (Nemea
je bilo mesto v Argolidi)

intrepidus 3., neustrašen; (*trepidare*)

**singuli*, *ae, a*, po jedn, posamezen.

—
dētraho 3., *trāxi*, *trāctum*, (zvla-
čem), snamem

induo 3., *ui*, *ūtum*, oblečem

diruo 3., *ui*, *ūtum*, razrušim, raz-
denem; (*corruere*, *obruere*)

ēverto 3., *verti*, *versum*, pre-
vrnem, razrušim, razdenem;
(*revertere*)

discēdo 3., *cēssi*, *cēssum*, odidem,
oddaljim se; (*cedere*)

mītto 3., *mīsi*, *mīssum*, pošljem;
(*prōmittere*)

commītto 3., *mīsi*, *mīssum*, (vkup)
pošiljam; *proelium commītto*,
začnem b., spustim se v bitko;
(*cum-mittere*, *prōmittere*)

praemītto 3., *mīsi*, *mīssum*, na-
prej pošljem; (gl. prejšnji glag.)

explōro 1., ogledam, preiščem;
(*plōrare*, *dēplōrare*)

intellego 3., *lēxi*, *lēctum*, raz-
ume(va)m; (*inter-legere*, *colligere*)

sperno 3., *sprēvi*, *sprētum*, zani-
čujem, preziram

**condo* 3., *didi*, *ditum*, spravljam,
skrivam, vtikam; (*cum-dare*,
conditus, *reconditus*, *conditor*)

**amītto* 3., *mīsi*, *mīssum*, izgubim;
(*ā-mittere* i. t. d.)

**divido* 3., *vīsi*, *vīsum*, razdelim.

—
ac sī (*cōiūnct.* s konjunkt.), kakor
da (bi).

—
causā (praep. z ablat., pravo za
pravō abl. subst. *causa*), zavaljo,
(za)radi.

§ LXIX., 69.

Capitōlium, *ī*, Kapitolij, hrib v Rimu
s slovečim svetiščem in gradom;
(*caput*)

Līdia, *ae*, dežela maloazijska

Babylōn, *ōnis*, mesto azijsko;
(*Babylōnius*)

obsidiō, *ōnis*, f., obseda; *obsidiōne*
claudo, obsedem, obležem; (*sedere*,
sēdēs, *obsidere*)

famēs, *is*, lakota

lōrum, *ī*, jermen

strātum, *ī*, odeja, sedlo

arcus, *ūs*, lók

**Lūcius* (*ī*) *Aemilius* (*ī*) *Paullus*, *ī*,
vojskovodja rimski

**Syrācūsānus*, ī, *subst. adiect.*, Sy-
rakušan; (*Syrācūsae*)

**Haeduus*, ī, *subst. adiect.*, Hae-
duvec; (H. so bili narod gallski)

**lēgātus*, ī, poslanec; (*dēlegare*).

perfectus 3. (*partcp.*), dovršen, pop-
oln.

dissolvo 3., *solvi*, *solūtum*, raz-
vežem

concilio 1., pridobim; *amīcitiām*
concilio, skleпам prijateljstvo

cōgo 3., *cōēgi*, *cōāctum*, (pri)silim;
(*cum-agere*)

mando 3., *mandi*, *mānsūm*, žvečim

respuo 3., *ui*, —, zavržem, za-
metam

dēclāro 1., razjasnjujem; (*clārus*)

collūstro 1., ogledujem, pregledu-
jem; (*illūstrare*, *illūstris*, *lūx*)

tendo 3., *tetendi*, *tēnsūm*, napnem;
(*attentus*, *contentus*, *contentio*)

rumpo 3., *rūpi*, *ruptum*, raztrgam,
zломim; passiv: *rumpor*, počim;
(*corrumpere*)

**dēdisco* 3., *didici*, —, odučim
se (česa), pozabim; (*dē-discere*,
ēdiscere).

**temere* (*adv.*), nepremišljeno;
(*temeritās*)

**nīmiūm*, preveč; (*nīmius*)

**diūtius* (kompar. adv. od *diū*),
dalj (časa).

§ LXX., 70.

Gāius (*ī*) *Laelius*, ī, oblastnik
rimski

pōtus, ūs, pitje, pijača; (*pōtare*)

**Trēverī*, ōrum, Treverci, narod v
keltski Galliji

**incitāmentum*, *i*, izpodbuda (na
kaj); (*incitare*, *excitare*)

**valētūdō*, *inis*, f., zdravje; (*valēre*)

**caena*, *ae*, obed.

nesciō, *īre*, *scīvī*, *scītum*, ne vem;
(*nescius*)

scio 4., *scīvī*, *scītum*, vem; (*nescīre*,
nescius, *cōnsciūs*, *scientia*, *cōnscientia*)

saevio 4., *īi*, *ītum*, divjam, raz-
sajam; (*saerus*)

dormio 4., *īvi* (*īi*), *ītum*, spim

audio 4., *īvi*, *ītum*, slišim, poslu-
š(av)am; (*audītus*, *audītor*)

servio 4., *īvi* (*īi*), *ītum*, služim,
strežem; (*servus*, *servitūs*)

cūstōdio 4., *īvi* (*īi*), *ītum*, stražim,
čuvam; (*cūstōs*)

oboedio 4., *īvi* (*īi*), *ītum* (*alicui*),
poslušen —, pokoren sem, rav-
nam se (po čem); (*ob-audio*)

venio 4., *vēni*, *ventum*, pridem, pri-
hajam; (*adventus*, *adventāre*)

invenio 4., *vēni*, *ventum*, najdem;
(*in-venire*, *inventor*, *inventrix*)

recito 1., berem, čitam (komu na
glas)

dicto 1., narekam; (*dīcere*)

expedio 4., *īvi* (*īi*), *ītum*, razvežem,
naredim, izvršim (-šujem); (*ex*,
pēs)

sepelio 4., *pelīvi*, *pultum*, pokop-
ljem; (*sepulcrum*)

ūro 3., *ūssi*, *ūstum*, sežgem (se-
žigam)

ēsurio 4., —, *ītum*, gladujem, lačen
sem

sitio 4., *īvi* (*īi*), *ītum* žejen sem

**cōnsentio* 4., *sēnsi*, *sēnsūm*, vje-
mam se, pritrjujem; (*sēnsus*, *sen-
tentia*)

**subvenio* 4., *vēni*, *ventum*, pridem
na pomoč, pomagam; (*sub-venire*).

simul (adv.), ob jednem.

quoque (cōiunct.) tudi
neve, in (da) ne, niti.

§ LXXI., 71.

Adulātor, ōris, prilizovalec; (*adūlatiō*).

**Sibyllinus* 3., sibyllski.

lēnio 4., *īvi (ii)*, *ītum*, zljajšam, utešim

impedio 4., *īvi (ii)*, *ītum*, oviram, zadržim; (*in, pēs, impedimentum, expedire*)

finio 4., *īvi (ii)*, *ītum*, omejujem, končam; (*fīnis, fīnitimus, affīnitās*)

condio 4., *īvi (ii)*, *ītum*, začinjam
observo 1., opazujem, držim se (česa); (*servāre, cōservāre*)

ērudio 4., *īvi (ii)*, *ītum*, izobražam, poučavam; (*rudis*)

nūtrio 4., *īvi (ii)*, *ītum*, dojim, redim; (*nūtrix*)

vestio 4., *īvi (ii)*, *ītum*, oblačim, pokrijem; (*vestis, vestimentum*)

pūnio 4., *īvi*, *ītum*, kaznim, kaznjujem; (*poena, impūnitās*)

**mūnio* 4., *īvi (ii)*, *ītum*, utrdim; (*mūnitus*).

**item (adv.)*, ravno tako.

**intrā* (praep. z akkus.), znotraj (notri) v.

§ LXXII., 72.

Ānser, eris, gos

Isocratēs, is, govornik grški
inedia, ae, post, strad; (*edere*)

Eteoclēs, is, E., (genet. Eteokleja), sin Oedipa, kralja thebanskega
Polynicēs, is, P., (gen. Polynika), Eteoklejev brat

Sāturnus, ī, rimski bog (časa)

Gāius (ī) Mārcius (ī) Coriolānus, i, G. M. K., plemenitaš rimski

**Pharmacēs, is*, kralj pontski

**tēstis, is, e.*, priča

**longīnquitās, ātis*, dolgost; (*longus*)

**vāllum, ī*, nasip.

**salvus* 3., zdrav, otet; (*salūs*).

mollio 4., *īvi (ii)*, *ītum*, omehčam, utešim; (*mollis*)

**trānsilio* 4., *silui, sultum*, preskočim

**sentio* 4., *sēnsi, sēnsun*, čutim, spazim; (*sēnsus, sententia, cōsentire*)

**āscendo* 3., *scendi, scēnsun*, vspenjam se; *ascendo aliquid*, vspenjam se na kaj.

propediem (adv.), brž ko brž, kar najprej; (*diēs*)

adhūc, doslej, dosihdob.

§ LXXIII., 73.

Polyphēmus, ī, jednooki cyklop na otoku sicilskem

mōnstrum, ī, pošast; (*monēre*)

lupa, ae, volkulja; (*lupus, lupinus*)

collēga, ae, m., sodrug

Gnaeus (ī) Calpurnius (ī) Pisō, ōnis, G. K. P., oblastnik rimski

lapis, idis, kamen

veprēs, is, m., trnje, trnjišče

**iter, itineris, n.*, pot, hōd

**fēles, is*, mačka

**dorsum, ī*, hrbet.

**Peloponnēsius* 3., peloponneski; (*Peloponnesus*)

**Palātīnus* 3., palatijski; *Palātīnus* (namreč: *collis*, grič), *ī*, Palatin(us).

sōpio 4., *īvi* (*ii*), *ūtum*, uspim
excaeco 1., oslepim (—iti); (*caecus*)
cooperio 4., *perui*, *pertum*, pokrijem; *lapidibus cooperio aliquem*, kamenjam koga

saepio 4., *saepsi*, *saeptum*, ogradim
contrīsto 1., užalim; (*trīstis*, *trīstītia*)

**ēdūco* 3., *dūxi*, *ductum*, izpeljem; (*ē-dūcere* i. t. d.)

**salio* 4., *salui*, *saltum*, skočim; (*transilire*)

**curvo* 1., skrivim.

immeritō (*adv.*), po krivici; (*meritō*, *merēre*).

§ LXXIV., 74.

Caput, itis, glava; *caput* (*flūminis*), izvir(ek) (reke)

Agrīppīna, ae, cesarica rimska
Claudius, ī, Kl., cesar rimski
turdus, ī, drozeg

lāna, ae, volna

**Quīntus* (*ī*) *Fabius* (*ī*) *Māximus, ī*, Q. F. M., vojskovodja rimski

**cunctātor, ōris*, obotavljevec.

invītus 3., nerad, proti svoji volji
Massiliēnsis, e, massiljski, kot *subst. adiect.*: *Massiliēnsis, is*, Massiljan

caprīnus 3., kozji.

imitor, imitārī, imitātus sum, posnemam

glōrior 1., baham se, ponašam se; (*glōria, glōriōsus*)

veneror 1., častim, molim

precor 1., prosim, molim; (*prex*)
contemplor 1., gledam, premisljujem (—mišljam)

mīror 1. (*aliquid*), čudim se (čemu), občudujem; (*mīrus, mīrābilis, admirābilis*)

vēnor 1., lovim; (*vēnaticus*)

admīror 1. (*aliquid*), čudim se (čemu), občudujem; (*ad-mīrārī, admirābilis*)

populor 1., pustošim

īnsidiōr 1. (*alicui*), zalezujem (koga), strežem komu po življenji; (*īnsidiae*)

cōnsōlor 1., tolažim; (*sōlācium, sōlāmen*)

recordor 1., spomnim (spominjam) se; (*cor*)

cunctōr 1., obotavljam se; (*cunctātor*)

hortor 1., opominjam, (o)hrabrim

dominor 1., gospodujem; (*dominus, domina, dominātio*)

rīxor 1., pripravim se

cōnor 1. (*aliquid*), snujem, (po)skušam, lotim se (česa)

auxilior 1., pomagam; (*auxilium*)

**calūmniōr* 1., spletke delam

**dēpopulor* 1., popustošim; (*dē-pupulārī*).

frūstrā (*adv.*), zastonj.

§ LXXV., 75.

Malitia, ae, hudobnost; (*malus*)

potentia, ae, mogočnost; (*potēns, potestās*).

**praemātūrus* 3., prezgoden; (*mātūrus, mātūrēscō*).

tueor, tuērī, tūitus sum, pogledam; varujem; (o)branim

reor, rērī, ratus sum, računam, menim, mislim

miseror 2., *miseritus sum* (*alicūius*), usmilim se (koga); (*miser*, *miseria*)

mereor 2., *meritus sum* = *mereo* 2.; *merēri dē aliquō*, zaslug si pridobiti za koga

polliceor 2., *pollicitus sum*, obljubim, obetam

fateor 2., *fassus sum* (*aliquid*), priznam, izpovem, izpovem se (česa)

vereor 2., *veritus sum* (*aliquid*), bojim se (česa), spoštujem; (*reverentia*)

cōnfiteor 2., *fessus sum* (*aliquid*), priznam, izpovem se (česa); (*cum-fatēri*)

perago 3., *perēgi*, *perāctum*, zvršim; (*per-agere*)

videor 2., *vīsus sum*, passiv glag. *vidēre*, vidim se, zdim se, dozdeva se, da . . .

at (*cōnūnct.*), a, toda.

§ LXXVI., 76.

Gnaeus (*ī*) *Pompēius*, *ī* (s priimkom)

Māgnus (*ī*), oblastnik rimski

**pōtiō*, *ōnis*, f., pijača; (*pōtare*, *pōtus*)

**Thetis*, *idis*, Thetida

**Pēleus*, *ī*, kralj thessalski.

—
frequēns, *entis*, pogosten; (*frequētare*)

tacitus 3. (*particip.*), zamolčan, tih; *tacitī annī*, leta tiho tekoča; (*tacere*).

—
īrāscor, *īrāscī*, *īrātus sum* (*alicui*), jezim se na(d) k.; (*īra*, *īrācūdia*)

loquor 3., *locūtus sum*, govorim; (*eloquentia*, *colloquium*)

vescor 3., —, (*aliquā rē*), jem, uživam (kaj)

revertor 3., *reversus sum* = *revertor* 3.

proficiscor 3., *profectus sum*, spravljam —, podam se na pot, odrinem.

gemo 3., *uī*, *itum*, vzdihujem

sequor 3., *secūtus sum* (*aliquid*), sledim (kaj)

adipiscor 3., *adeptus sum*, dosežem, zadobim

obliviscor 3., *oblitus sum* (*alicūius rē*), pozabim (česa); (*obliviō*)

ulciscor 3., *ultus sum* maščujem se, pomaščujem; (*ultor*)

lābor 3., *lāpsus sum*, podrsnem se, padem, (ginem)

aggredior, *āggrēdi*, *aggrēssus sum*, napadem

collabor 3., *lāpsus sum*, zrušim se, razpadem; (*cum-lābī*)

ūtor 3., *ūsus sum* (*aliquā rē*), rabim (kaj), poslužujem se (česa); (*ūsus*, *ūtilis*, *inūtilis*, *ūtilitās*)

queror 3., *questus sum*, tožim; (*querēla*)

dīligo 3., *lēxi*, *lēctum*, ljubim; (*legere*, *dīligēns*, *dīligentia*)

crēscō 3., *crēvi*, *crētum*, rastem, (u)množim se

dīlābor 3., *lāpsus sum*, razrušim se, razpadem; (*lābī*, *collabī*)

senēscō 3., *senūi*, —, staram se; (*senex*, *senectūs*)

**fungor* 3., *fūctus sum* (*aliquā rē*), opravljam, izpolnjujem (kaj)

**nitor* 3., *nīsus* (*nīxus*) *sum* (*aliquā rē*), oprem (opiram) se na kaj

**cano* 3., *cecini*, *cantum*, pojem; (*cantāre*, *cantus*)

**nāscor* 3., *nātus sum*, (na)rodim se, rastem; (*nātus* 3., *nātura*, *nātalis*).

unquam (*adv.*), kdaj; (*nānquam*)

**adversus* (praeupos. z akkus.), proti (z dativ.); (*adversus* 3., *adversārius*, [*re]certo*).

§ LXXVII., 77.

Epaninōndās, *ae*, vojskovodja thebski

metrum, *ī*, meter

**Mārcus* (*ī*) *Antōnius*, *ī*, oblastnik rimski

**Ummidius*, *ī*, znan skopuh rimski.

Thēbānus 3., thebski; *subst. adiect.*: *Thēbānus*, *ī*, Thebljan

Britānnus 3., britanski; *subst. adiect.*: *Britānnus*, *ī*, Britanec; (*Britānnia*).

blandior, *blandīrī*, *blandītus sum*, prilizujem se, sladkam se

mentior 4., *mentītus sum* (z)lažem se

partior 4., *partītus sum*, (raz)delim; (*pars*)

sortior 4., *sortītus sum*, žrebam, (raz)delim po žrebu; (*sors*)

orior 4., *ortus sum*, postanem, nastanem; (*orīgō*)

adorior 4., *ortus sum* (*aliquem*), vzdignem se (nad koga), napadem; (*ad-orīrī*)

ōrdior 4., *ōrsus sum*, začnem

cōnfundo 3., *fūdi*, *fūsus sum*, zmetem, zmešam

experior 4., *pertus sum*, izkusim; (*im-perītus*)

mētor 4., *mēnsus sum*, merim, presojam (po čem); (*immēnsus*)

mōlior 4., *mōlītus sum*, trudim se, snujem

pēiero 1., po krivem prisegam

cōnsuēscō 3., *suēvi*, *suētum*, navajam se; *perf. cōnsuēvi*, vajen sem: *pēierāre cōnsuēvi* = rad po kr. prisegam

**ēmētor* 4., *ēmēnsus sum*, izmerim; (*ē-mētrī*).

adeō (*adv.*), tako zelo

subitō, nenadoma; (*subitus*)

semel, jedenkrat

iterum, drugič, zopet.

§ LXXVIII., 78.

A.

Remedium, *ī*, lek, pomoč(ek), sredstvo

Hector, *oris*, junak trojanski

currus, *ūs*, voz; (*currere*)

incommodum, *ī*, škoda, neprilika

tergum, *ī*, hrbet; *ā tergō*, od zadaj

**Eurīpidēs*, *īs*, pesnik grški.

religo 1., zavežem, (pri)vežem

traho 3., *trāxi*, *trāctum*, vlečem

cōnstituo 3., *ui*, *ūtum*, ustanovim, sklenem, odločim; (*cum-statio*, *dēstituo*)

circa (praeupos. z akkus.), okrog, okoli (z genet.).

B.

Coma, *ae*, las

monitum, *ī* (*subst. partcp.*), opomin; (*monēre*)

fōssa, *ae*, jarek, rov

Bellōna, *ae*, bojna boginja rimska; (*bellum*, *bellicōsus*, *bellāre*).

Spartānus 3., spartski; *subst. adiect.*:

Spartānus, *ī*, Sparčan

**Campānus* 3., kampanski; *subst. adiect.*: *Campānus*, *ī*, Kampanec; (*Campānia*).

reputo 1., pomislim

maculo 1., omadežujem

iocor 1., šalim se; (*iocus*)

solvo 3., *solvi*, *solūtum*, rešim, storim, izpolnim; (*dissolvere*).

antēa (*adv.*), poprej.

§ LXXIX., 79.

Mārcus (*ī*) *Fūrius* (*ī*) *Camillus*, *i*,

M. F. K., oblastnik rimski

exsilium, *ī*, prognanstvo; (*exsul*)

fēlicitās, *ātis*, srečnost; (*fēlix*, *infelix*)

nēbula, *ae*, megla

rīsus, *us*, smeh; (*rīdere*, *dēvīdere*)

**possēssiō*, *ōnis*, f., posest; (*possidere*)

**Gāius* (*ī*) *Licinius* (*ī*) *Stolō*, *ōnis*, G. L. St., oblastnik rimski.

Trasimēnus 3., trasimenski

inhūmānus 3., nečloveški; (*homō*, *hūmānus*)

plācābilis, *e*, spravljliv; (*plācāre*)

inīquus 3., nepravilčen, krivičen; (*in-aequus*)

lūdicer (*-crus*), *era*, *crum*, kratkočasen, šaljliv; (*lūdus*)

**tūtus* 3., varen; (*tuēvī*).

afflīgo 3., *flīxi*, *flīctum*, pobijem; (*cōnfligere*, *prōfligāre*)

multo 1., kaznim

penetro 1., prodrem, dospem

dēmigro 1., odidem, izselim se; (*dē-migrāre*, *ēmigrāre*)

verto 3., *verti*, *versum*, obrnem; (*revertere*)

noto 1., označim, omenim

**incido* 3., *cidi*, *cūsum*, padem (v kaj); (*in-cadere*, *occidere*, *dēcidere*).

trāns (*prae*pos. z *akkus.*), čez (z *akkus.*).

§ LXXX.

1.

Haedus, *ī*, kozliček

casa, *ae*, koliba, kočā

contumēlia, *ae*, psovanje, psovka.

sto 1., stojim; (*obstāre*, *praestāre*, *praestāns*, *cōnstāns*)

*praeter*meo 1., mimo idem; (*com-mēare*)

*iac*to 1., mečem; *contumēliās iac*to, = psujem

succlāmo 1. (*alicui*), zakličem (komu od spodaj)

*increp*ito 1. (*aliquem*), vpijem (na koga), psujem.

2.

Māsculus, *ī*, miš(ka)

mīlvus, *ī*, sokol(ič).

*ad*volō 1., priletim; (*ad-volāre*, *āvōlāre*)

*dilā*mio 1., razmesarim.

3.

Vīctus, *ūs*, hrana, živež; (*vīvere*)

asinus, *ī*, osel

rapīna, *ae*, rop; (*rapāx*, *rapidus*).

aequālis, *e*, jednak; (*aequus*, *inīquus*).

*perlū*stro 1., prehodim (—hajam); (*collūstrāre*, *illūstrāre*)

comprehendo 3., *hendi*, *hēnsum*, zgrabim, (pograbim)

comporto 1., znosim; (*cum-portāre*)
vindico 1., prisvajam si, prilastim si.

statim (*adv.*), takoj, precej; (*stāre*).

vērō (*cōniunct.*), a, pa(k); (*vērus*).

4.

Vidua, *ae* (*subst. adiect.*), vdova
quaestus, *ūs*, zaslužek; (*quaerere*)
gallus, *ī*, petelin
fūmus, *ī*, dim.

diurnus 3., (po)dneven; (*diēs*)

domesticus 3., domač; (*domus*).

sūstento 1., vzdržujem; *vītam*
sūstento, preživljam se; (*sub-*
tenere)

sūscito 1., vzbudim; (*excitāre*, *inci-*
itare).

5.

Vēnātor, *ōris*, lovec; (*venārī*, *venā-*
ticus)

laqueus, *ī*, zanjka, past

miserīcordia, *ae*, milosrčnost,
usmiljenje; (*miser*, *misererī*, *miseria*,
cor).

petulāns, *antis*, objesten, razpo-
sajen

miserābilis, *e*, tužen, žalosten;
(*miser* i. t. d.)

paulus 3., mali; *paulō post*, kmalu
potem.

curso 1., tekam; (*currere*, *cursus*,
currus)

offendo 3., *fendī*, *fensum*, zadenem
(ob kaj); (*defendere*)

vēstigo 1., zasledujem; (*investigāre*)

rugio 4., —, —; rjovem

irretio 4., *īvi*, *ītum*, vzanjkam

arrēpo 3., *rēpsi*, *rēptum*, pripla-
zim se

corrōdo 3., *rōsi*, *rōsum*, zglojem,
razgrizem

reporto 1., odnesem; obdržim;
(*portāre*, *comportāre*).

§ 80.

Respōnsum, *ī* (*subst. partcp.*), od-
govor; (*respondere*)

prōpūgnātor, *ōris*, branitelj; (*prō-*
pūgnare, *pūgna*)

iaculum, *ī*, kopje; (*iacitare*)

sagitta, *aē*, pušica.

prae (*prae*pos. z *ablat.*), zavoljo,
od (z *genet.*).

igitur (*cōniunct.*, navadno ne stoji
na prvem mestu v stavku,
niti koj za *prae*posicijo), tedaj,
po tem takem.

Slovensko-latinske vaje.

Sklanjatve.

Prva deklinacija.

§ 1.

Nominativ.

1. Gallija je dežela. 2. Hispanija je polotok. 3. Italija in Hispanija sta polotoka (plur.) 4. Germanija, Britannija [in]¹ Graecija so dežele. 5. Minerva je boginja. 6. Minerva in Diana sta boginji. 7. Nymfe so boginje. 8. Les je gost. 9. Gozdovi so senčnati. 10. Služkinja je marljiva. 11. Deklice so boječe. 12. Zgodovina grška je slavna. 13. Britannija je mrzla dežela. 14. Prijateljstva niso vselej večna.

§ 2.

Vokativ.

1. Orjem in pojem. 2. Mólimo in delamo. 3. Dekla dela. 4. Poljedelci molijo. 5. Zakaj jočeš, dekla? 6. Zakaj ne orješ, poljedelec? 7. Deklice, zakaj ne delate? 8. Pogosto grešiš, o gusar! 9. Kam ladjate, gusarji? 10. Poljedelci in dekcle pojô. 11. Škrjanec in slavec letata (plur.) 12. Boječi golobje letajo. 13. Deklice pojô in delajo. 14. Obča govorica ni vselej resnična.

§ 3.

Akkusativ.

1. Domovino ljubimo. 2. Nevihta goni valove. 3. Brodniki ne ljubijo neviht.¹ 4. Orel lovi boječe golobe. 5. Pesnik ljubi slavo. 6. Gospodinje hvalijo marljive deklice. 7. Afrika leži nasproti Italije. 8. Pesniki slavijo boginjo Minervo. 9. Zveri ljubijo senčnate lesove. 10. Orli letajo po zraku. 11. Senčnati gozdovi razveseljujejo pesnike. 12. Zakaj ne ljubiš varčnosti,¹ o poljedelec? 13. Kmetje, zakaj karate pridne dekcle? 14. Luna potamni včasih bliščeče zvezde.

§ 1. ¹ Kar stoji v oglatem oklepu [], se ne latini.

§ 3. ¹ Kateri sklon v lat.? Gl. § III².

§ 4.

Dativ.

1. Gallija je Germaniji sosedna. 2. Orel je golobu sovražen. 3. Boginje Muse so pesnikom prijateljice. 4. Kraljica zapoveduje služkinjam. 5. Služkinje so kraljici pokorne. 6. Grozdje, rože [in] vijolice so deklicam prijetne. 7. Poljedelci kažejo ptujcem pot. 8. Boginja Minerva dá pesniku večno slavo. 9. Slavci in skrjanci imajo¹ peroti. 10. Zvezde kažejo gusarju pot. 11. Nevihta je mornarju nevarna. 12. Gospodinja daruje pridnim deklicam rože in vijolice. 13. Nevihte gusarjem niso prijetne. 14. Dekle, zakaj niste gospodinjam pokorne?

§ 5.

Genetiv.

1. Britannija je otok Europski.¹ 2. Hispanija in Germanija sta deželi Europski. 3. Večna je slava Graecije. 4. Prebivalci otokov so mornarji. 5. Otoki so pogosto domovina gusarjev. 6. Sreča je bila velikrat vzrok zmage. 7. Prebivalci otoka Krete so bili gusarji. 8. Boginja Diana je bila vladarica zverin. 9. Prebivalci otoka Sicilije so bili mornarji in poljedelci. 10. Škrjanec je oznanovalec² zore. 11. Luno potami včasih senca zemlje. 12. Hčere poljedelcev ljubijo grozdje. 13. Delavnost je poljedelcu vzrok obilnosti. 14. Razprtje so bile dostikrat vzrok bitev.

§ 6.

Ablativ.

1. Pesnike dičimo [z] venci. 2. O poljedelec, [ali] si bil zadovoljen [z] marljivostjo [svoje] dekcle? 3. Na mizah so rože in vijolice. 4. Sparta je (= leži) v Graeciji. 5. V Italiji so bili žrtveniki mnogih boginj. 6. V velikih lesovih Germanskih¹ so bile mnoge zverine. 7. Deklica, zakaj krasiš mizo [z] rožami in vijolicami? 8. Zgodovina grška (= Graecije) je bila slavna [po] mnogih bitvah in zmagah.² 9. Poljedelci vnemajo plamen na žrtvenikih, posvečenih

§ 4. ¹ Gl. § IV².

§ 5. ¹ Genet. subst. gl. § V¹. — ² Praedikatni substantiv ravna se po subjektu, kedar možno, tudi v spolu in številu. N. pr. Orel je kralj — *aquila est regina* (*regina* = kraljica).

§ 6. ¹ Gl. § 5¹. — ² Gl. § VI³.

Nymfam. 10. Na zemlji in v vodi žive (= so) mnoge živali. 11. Deklice krasijo žrtvenike Nymf [z] rožami. 12. Gospodinje obdarujejo pridne deklice [z] grozrdjem. 13. Žabe živijo (= so) v vodi in na suhem (= na zemlji).

Druga deklinacija.

§ 7.

Masculina na *us*.

1. Nil je reka afriska.¹ 2. Rhen in Donava sta dereči reki. 3. Pravega prijatelja ljubimo. 4. Jesen razveseljuje oči poljedelčeve.¹ 5. Gospodar, zakaj karaš marljivega hlapca? 6. Hlapci, [ali] ljubite stroge gospodarje? 7. Sloni so gozdne (= gozdov) živali. 8. Oči slonov so majhne. 9. Bojeviti Rimljani so bili gospodarji mnogih dežel. 10. Zdravniki so prijatelji bolnikov.² 11. Razprtije hlapcev gospodarju niso prijetne. 12. Gospodinja pripravlja hlapcem in deklam jedi. 13. V potoku so žabe, v gozdih volkovi.

§ 8.

Neutra na *um*.

1. Zlato je rumeno. 2. Železo je ruda. 3. Plug je orodje poljedelčevo.¹ 4. Male napake so začetek velikih. 5. Vojske so bile pogostokrat vzrok boleznij. 6. Svetišča so poslopja božja (= bogov). 7. Dobri vzgledi vzbujajo učence. 8. Skopuh² ljubi rumeno zlato. 9. Krvave vojske so veselje mnogih narodov. 10. Služkinje, zakaj niste pokorne zapovedim [svojih] gospodinj? 11. V mestih rimskih je bila obilica dragocenih kovin. 12. Marljive učence obdarujemo [z] darili. 13. Deklice krasijo podobe bogov v svetiščih [z] rožami.

§ 7. ¹ Gl. 5¹. — ² Lat. adjektiv (*gener. mascul. in femin.*) zadobi pogosto pomen substantiva; take adjektive slovenimo navadno s substantivi, izvedenimi iz adjekt. debla; n. pr. *amicus* — prijazen = prijatelj; *amica* — prijazna = prijateljica; *agrötus* — bolni = bolnik; *malus* — hudobni = hudobnež; *probus* — pošteni = poštenjak; *avarus* — skopi = skopuh i. t. d.

§ 8. ¹ Gl. § 5¹. — ² Gl. § 7².

§ 9.

**Substantiva na *ir* in *er* (z debelskim *e*);
adjektiva na *er*, *era*, *erum*.**

1. Zeti in svekri so [si] pogosto sovražniki, ne [pa] prijatelji.
2. Gospod ljubi zvestega oprodo. 3. Podnebje (= nebo) germansko¹ bilo je nekdanj ostro. 4. Življenje človeško ni² nikdar prosto skrbij.³
5. Brodniki ljubijo ugodne vetrove. 6. Zli vzgledi so pogubni dobrim dečkom. 7. Mnoge dežele niso rodovitne. 8. Dobri [ljudje] so srečni, hudobneži [pa]⁴ nesrečni. 9. Brezbožni možje nikdar niso² svobodni. 10. Dečki so prosti nadležnih opravkov.³ 11. Sveker daruje otrokom svojega zeta jabolka in hruške. 12. O deček, tvoja raztrgana obleka je znamenje velike nemarnosti.

§ 10.

Substantiva in adjektiva na *er*, ki *e* izpahujejo.

1. Slava Alexandra Velikega je večna. 2. Zvesti služabniki so gospodarjem dragi. 3. Pravični sodniki pomirijo tudi velike razprtije. 4. O sodnik, stroga je tvoja sodba! 5. Naše njive niso plodonosne. 6. Razna orodja so rokodelcem potrebna. 7. Pesniki hvalijo lepe bregove Rhenove. 8. Dobre knjige so dobre učiteljice.¹ 9. Igre razveseljujejo dečke, knjige [pa] učitelje. 10. Kolín leži na levem bregu Rhenovem, Piačenca na desnem bregu Padovem. 11. Učitelji grajajo lene učence [z] osornimi besedami. 12. Ded obdaruje pridne otroke svojega sinu [z] rudečimi črešnjami.

§ 11.

Spol določen po pomenu.

1. Moj ded je bil delaven poljedelec. 2. Brodniki niso boječji. 3. Dobri pesniki so redki. 4. Bogati Milet je bil domovina mnogih mornarjev. 5. Vetrovi majejo veje visokih topolov. 6. Mnogi pesniki

§ 9. ¹ Gl. § 5¹. — ² V slovenščini se nahaja pogosto v jednem in istem stavku zraven <ne> še po več drugih nikalnic; Latincu rabi samo jedna nikalnica in slov. <ne> se ne latini, če je že kaka druga negacija v stavku; na pr. nikdar ne = *nūnquam*, nikdar ni = *nūnquam est*; nikdar nismo srečni = *nūnquam sumus beāti*; nobeden ne = *nūllus*, nihče ne = *nēmō*; nihče ni = *nēmō est*. — ³ Kateri *cāsus*? gl. § IX¹. — ⁴ V kratkih stavkih rabi Slovenec v nasprotji večidel veznik *pa*, *a*; v lat. *pa* ta veznik izostaja.

§ 10. ¹ Gl. § 5².

hvalijo slavni Korinth. 7. Prebivalci bogatih mest so razkošni. 8. Bojeviti Scythi so bili Persijanom nevarni. 9. Senca visoke jablane je utrujenemu kmetu prijetna. 10. Kleopatra je bila kraljica bogatega in rodovitnega Aegypta. 11. Les visokih bukev je trd. 12. Senca visokih hrušk razveseljuje utrujene poljedelce.

§ 12.

Ponavljanje prve in druge deklinacije.

1. Zmage Rimljanov so bile slavne. 2. Mnogi narodi so bojeviti. 3. Svetišča božja (= bogov) so bila veličastna. 4. Dobra gospodarja hlapci ljubijo. 5. Razprtije dekel gospodinjam niso prijetne. 6. Lenih učencev¹ tudi lepe knjige ne razveseljujejo. 7. Poljedelci ne ljubijo krvavih vojsk.¹ 8. Pod zemljo so žile dragocenih rud. 9. Prebivalci velikih in bogatih mest so ptujcem prijazni. 10. Napake Grkov so bile Rimljanom vzrok zmage. 11. Pred zmago L. Lukulla bile so črešnje v Evropi neznane. 12. Kous je bil Aeskulapiju posvečen.

Tretja deklinacija.

I. Konsonantna sklanjatev.

A. Debla brez sklonila *s* v nominativu.

§ 13.

Debla na *l* in *r*.

1. Mnoge jedi so le¹ soljene² prijetne. 2. Poljedelci dajejo kravam rudeče soli (akkusat.) 3. Učeni možje ljubijo dobre dovtipe. 4. Dovtipi grških pisateljev so bili pogostokrat strupeni. 5. Prevelika solnčna³ vročina je pastirjem in kravam nadležna. 6. Usoda prognancev je žalostna. 7. Bridke se pogosto tudi dušne³ boli. 8. Pesniki hvalijo velike vojvode. 9. Nesloga bratov in sester očetom in materam ni ljuba. 10. Hude (= velike) plohe so vrtom in njivam pogubne. 11. Med je dečkom in deklicam prijeten. 12. Rudeči bliski strašijo tudi zveri.

§ 12. ¹ Kateri *cāsus* v lat.? gl. § III².

§ 13. ¹ *Tantum*. — ² = [s] soljo. — ³ Gl. § 5¹.

§ 14.

Debla na *n* in *s*.

a) Masculina in feminina.

1. Sit lev je neškodljiv. 2. Mnoge cvetlice so rudeče. 3. Azija je domovina pavov. 4. Nekateri pisatelji grajajo Ciceronove dovtype. 5. Velika je bila nekdanj čast pesnikom. 6. Ženske ljubijo dolge pogovore. 7. Prevelika vročina solnčna¹ izpremeni lepo bojo cvetlic. 8. Laviorika je bila Apollonu posvečena. 9. Cvetlice razveseljujejo oči človeške¹ [z] lepo bojo. 10. Sever vzvihra (= vzbudi) mnogo črnega prahu (= mnog črn prah). 11. Grki so imeli² krvave vojske z Amazonkami. 12. Junona je bila sovražna Latoni, materi Apollona in Diane.

§ 15.

b) Neutra.

1. Lenoba je duši in telesu pogubna. 2. Dobra vina imenujemo božji nektar.¹ 3. Velika je bila nekdanj cena slonove kosti. 4. V malem telesu biva (= je) večkrat velik duh. 5. Strele razrušijo mnogokrat veličastna dela človeška.² 6. Lakomnost je vzrok mnogih hudobij. 7. Pesni Homerja, slavnega pesnika grškega,² bile so drage Alexandru Velikemu. 8. Razne bolezni trapijo telesa človeška.² 9. Hudobneži so zaničevalci božjega in človeškega prava. 10. [Vsled]³ prevelike vročine je število pogubnih strel v nekaterih deželah veliko. 11. Dobre čine hvalijo pogosto tudi sovražniki. 12. Število bliščečih zvezd⁴ ljudem ni znano.

§ 16.

Razni vzgledi.

1. Lenim ljudem je trud nadležen. 2. Prebivalci Evropski so bele boje.¹ 3. V grških mestih so živeli (= bili) mnogi rimski prognanci. 4. Pepel trde kosti je bel. 5. V mrzlih deželah je drobnica kmetov pogosto plen volkov. 6. Darovi potolajijo bogove in ljudi. 7. Večna je slava Homerjevih² pesnij. 8. Meči ranijo telesa, jeziki zadajajo (= napravljajo) rane dušam. 9. Lev nese jagnje v širokem žrelu (= [s] širokim žrelom). 10. Kraki štorkelej so dolgi in rudeči. 11. Reke azijske² imajo³ mnoga ustja. 12. Strele diše po žveplu (= imajo³ duh žvepla). 13. Pira je bila starim Rimljanom prva hrana (= jed).

§ 14. ¹ Gl. § 5¹. — ² *Esse* z dativom; gl. § IV².

§ 15. ¹ Gl. § XIII¹. — ² *Genet. plur. subst.* — ³ *Ablat. causae!* gl. § VI³. —

⁴ Katere besede še rabijo Lat. za pojem «zvezda»?

§ 16. ¹ Gl. § XVI¹. — ² Gl. § 5¹. — ³ *Essē* z dativom; gl. § IV².

B. Debla s sklonilom *s* v nominativu.

§ 17.

Debla na *g* in *e*.

1. Svetloba lune in zvezd razsvetljuje zemljo. 2. Večna je slava Alexandra Vélikega, kralja¹ Macedonskega.² 3. Pobožni ljudje so glasu božjemu poslušni. 4. Govornik Cicero je vedno hvalil mir. 5. Poštenjaki imajo³ z ljudmi mir, z napakami vojsko. 6. Solnce razsvetljuje zemljo [s] svojo svetlostjo. 7. Dragoceno blago (plur.) donašali so Phoeničani prebivalcem grškim.⁴ 8. Mnogi pisatelji obžalujejo brezbožno usmrčenje Caesarja. 9. Stara mesta krasili so visoki gradovi. 10. Levi bivajo (= so) v Afriki, rejnici¹ zverin. 11. Poletne plohe so pogubne pridelkom poljskim.² 12. Žene in deklice so krasile železne križe [z] venci. 13. Sodbe pravičnih sodnikov pomirijo duhove.

§ 18.

Debla na *đ* in *t*.

1. Prava krepost je redka. 2. Strah pogosto zmede zdravo pamet človeško.¹ 3. Velik del ljudi [s] svojo usodo ni zadovoljen. 4. Čelo slavnega pesnika dičimo [z] vencem. 5. Zmernost imenujemo mater krepostij. 6. Silne nevihte pokončajo plodonosna žitna polja. 7. Caesar je pogosto hvalil hrabrost svojih vojakov. 8. [S] pravično hvalo vzbujajo učitelji učence k veliki marljivosti. 9. [Po] leti² in jeseni² so velika močvirja vzrok mnogih boleznij. 10. Lepe pesni Homerjeve razveseljujejo može in dečke. 11. Jeseni³ krasijo pastirji čela krav [z] listjem in cvetlicami. 12. Jeziki starih narodov so učenim možem znani.

§ 19.

Debla na *b* in *p* (*m* in *v*).

1. Mnogi deli našega mesta so veličastni. 2. Dečki ljubijo visok sneg. 3. Grki so bili začetniki mnogih mest azijskih. 4. Znana je usoda [prostega] naroda rimskega. 5. Bogati ljudje siromakom niso vselej naklonjeni (= prijazni). 6. Visoki zidovi so krasili gradove starih mest. 7. [Prosti] narod ljubi pravične in dobrohotne kneze.

§ 17. ¹ Gl. § VII¹. — ² Genet. plur. subst. — ³ Gl. § 16³. — ⁴ Genet. (sing.) subst.

§ 18. ¹ Genet. plur. subst. — ² Gl. § XVIII¹.

8. [V] mrzli zimi¹ so njive [s] snegom pokrite. 9. K Arabcem so pogosto zahajali kupci. 10. V velikih mestih je tudi [velika] obilica siromašnih ljudij. 11. Po (*ex*) Pelopu imenovali so Grki svoj polotok Peloponnes.² Vrhovi visokih gorâ so tudi [po] leti¹ [s] snegom pokriti.

§ 20.

Razni vzgledi.

A.

1. Kalpurnija je bila soproga Caesarjeva. 2. Čednosti raznih vrst krasijo človeški rod. 3. Dobri otroci so staršem vselej pokorni. 4. Rim je bil glavno mesto Italije. 5. Večna je slava Homerjevih pesnij. 6. Velika hvala je ničemurnemu (= praznemu) človeku pogubna. 7. Učeni možje so prijatelji lepih (= dobrih) umetnostij. 8. Romulus, ustanovnik rimskega (= Rima) mesta, usmrti svojega brata. 9. Sloni dajejo ljudem (bliščeče) belo in trdno slonovo kost. 10. [Z] lovorovim listjem dičili so [si] zmagalci čelo. 11. Ostri vetrovi so škodljivi žitnemu polju. 12. Tudi visokih dreves seme¹ je majhno.

B.

13. K. Sulla umnoži število svečnikov. 14. Domovina dolguje svojo rešitev srčni mladeži. 15. Dragocena med donša ljudem mnogo koristi (= mnogo korist). 16. [V] vročem poletji² okrepča ponočna rosa cvetlice in zeli. 17. Izvrstna so dela³ grških umetnikov. 18. Slon ima veliko glavo in široke noge. 19. Tudi [v] mrzli zimi² imajo⁴ ljudje [svoje] veselje.⁵ 20. Krive obdolžbe brezbožnih ljudij ne strašijo poštenih mož.⁶ 21. Smrt je ljudem gotova, ura smrti negotova. 22. Morska voda ima grenek in slan okus. 23. Veliko je bilo pri starih Rimljanih spoštovanje penatov. 24. Srčnega vojaka ne strašijo niti rane niti smrt.

II. Vokalna sklanjatev.

A. I-debla.

§ 21.

a) Feminina in masculina (po pomenu).

1. Koža črne lisice je dragocena. 2. Glavi starčkovi¹ dolguje mladež spoštovanje. 3. Črni oblaki strašijo tudi pogumne brodnike. 4. Oči in ušesa so deli človeškega telesa. 5. Blagor državljanov je

§ 19. ¹ Gl. § XVIII¹. — ² Gl. § XIII¹.

§ 20. A. ¹ *Plural.* — B. ² Gl. § XVIII¹. — ³ *Ne labor!* — ⁴ *Esse* z dativ.; gl. § IV². — ⁵ *Plural.* — ⁶ *Causus?*!

§ 21. ¹ Gl. § 5¹.

knezu drag. 6. Mnogo je vrst koristnih trt (= mnoge so vrste k. t.) 7. Mladeniči so hrabri, starci [pa] modri. 8. Požrešni volkovi potr-gajo (= raztrgajo) kmetom mnogo ovac (= mnoge ovce). 9. Pri-jetne (= vabljive) so [po] leti² senčnate doline. 10. Za³ vojsko iz-delovali so Rimljani bojne (= dolge) ladije. 11. Marljivega človeka pris-podabljamo z delavno bučelo. 12. Hčere so pogosto materam podobne.

§ 22.

b) Neutra.

1. Neizmerno morje obdaja zemljo. 2. Mornarjem in kupcem so davki nadležni. 3. Po (= v) morji in po rekah plavajo razne živali. 4. Kratek je čas človeškega življenja. 5. Smrtno telo je ječa nesmrtni duše. 6. V gostih lesovih so ležišča roparskih živalij. 7. Prestolje kraljevo je zaščita pravičnosti. 8. Tudi majhne živali so včasih človeku nadležne. 9. Ostroge Antiocha, kralja Syrskega (= Syrije), bile so zlate. 10. Vsa morja so bila polna bojnih ladij gusarskih.¹ 11. Bogati Rimljani ukraševali (= krasili) so svoje vi-soke in velikolepne sobe [s] slonovo kostjo. 12. V vsaki živali je velika ljubezen [do] življenja.²

B. U-debla.

§ 23.

1. Žerjav in štoklja sta močvirni ptici. 2. Žerjavi so v sever-nih krajih Evropskih redki. 3. Svinje so tolste živali. 4. Žabe so pogosto plen požrešnih žerjavov. 5. Leniva svinja je blatu prija-teljica. 6. Zobje divjih svinj so lovskim psom pogubni. 7. Žerjavu so žabe, svinji [pa] grenki zelod¹ prijetna hrana (= jed). 8. Rimljani so ljubili meso žerjavov in svinj.

Ponavljjanje tretje deklinacije.

§ 24.

Adjectiva.

A.

1. Krokodil ima v vodi slabe (= medle) oči. 2. Moder človek nikdar ni¹ nesrečen. 3. Vojvoda ljubi hrabrega in drznega vojaka. 4. Nejednake so človeške² prizadeve. 5. Hrabri možje se ne bojijo

² Gl. § XVIII¹. — ³ *Ad.*

§ 22. ¹ *Genet. plur. subst.* — ² V lat. sam genet.

§ 23. ¹ *Plural.*

§ 24. A. ¹ Gl. § 9². — ² *Genet. plur. subst.*

smrti.³ 6. Sinovi so dostikrat očetom podobni. 7. Nobena boja ni⁴ očem tako prijetna ko zelena. 8. Rimljanom so bile mnoge vojske s Parthijani, mogočnim in hrabrim narodom. 9. Živali so ali krotke ali divje. 10. Izvrstna so dela pesnika Homerja. 11. Ovce niso⁵ [ob] vsakem času⁶ v ovčjaku. 12. Rimljani in Samičani so se dolgo bojevali [v] neodločni bitvi.⁷ 13. Sloni so pametne živali. 14. Vojaki so pomljudi poprejšnje hrabrosti.

B.

15. Pavi so ukrašeni [s] pisanim perjem. 16. Sloga [mestnih] očetov ohranjuje tudi mesto složno. 17. Niso⁵ vse rane seeljive. 18. Themistokles je bil vodnik skupnega brodovja grškega. 19. Kruti sovražniki pustošili so plodnosna polja. 20. Stanišča mnogih starih narodov (*gens*) so neznana učenim ljudem naše dobe. 21. Moj oče je rojen meseca aprila,⁶ moja sestra [pa] meseca decembra.⁶ 22. Prostorna stanica je zdrava. 23. Rimljani razdenejo Karthagino, glasovito mesto afriško.⁸ 24. Devico Kloelijo počasti narod rimski [s] kipom konjeniskim (= na konji). 25. Glasovita so dela⁹ Arpincev Cicerona in Marija. 26. Kraki močvirnih ptic so dolgi in tenki.

§ 25.

Razni vzgledi.

1. Stari Grki in Rimljani imenovali so dobra vina božji nektar. 2. Pepel trdih kostij je bele boje.¹ 3. Brezbožno bilo je usmrčenje Caesarja. 4. Gosti lesovi so ležišča roparskih živalij. 5. Po dolgotrajnih domačih vojskah željno pričakujemo miru.² 6. Pepel mrtvih je bil narodom starega veka (= starodavnosti) drag. 7. Leni ljudje se bojijo truda,³ hudobni pa smrti. 8. Složni otroci so veselje [svojih] staršev. 9. Gradovi starih mest so bili utrjeni [z] visokim zidovjem. 10. Bolne krave ne dajejo (= prožajo) zdravega mleka. 11. Siromaki niso vselej prijatelji bogatim ljudem. 12. Gusarji bili so ladijam rimskih trgovcev nevarni. 13. Divje svinje ranjajo (ranijo) lovske pse [z] ostrimi zobovi. 14. Phoeničani, izumniki črk in drzni mornarji, donašali so Grkom dragoceno blago.³

³ Kateri *cāsus*?! — ⁴ Gl. § 9². — ⁵ Negacija spada v lat. k adjekt. —

⁶ Gl. § XVIII¹. — ⁷ Ablat. brez predloga.

B. ⁸ Gl. § 5¹. — ⁹ Ne *labor*!

§ 25. ¹ Gl. § XVI⁴. — ² Akkusat. — ³ *Plur.*

Četrta deklinacija.

§ 26.

Substantiva na *us*.

1. Raba črk je stara. 2. Narod je poslušen gosposki, gosposka [pa] zakonom. 3. Romulus zapodi [s] silnim in hitrim napadom vojsko sovražnikov v beg. 4. Škrjanci razveseljujejo srce¹ človeško [s] sladkim petjem. 5. Silno razvnetje¹ duše¹ je valovom morskim (= morja) podobno. 6. Tekovi vseh zvezd so učenim ljudem znani. 7. Mnoge dežele pokončujejo pogosti (in) silni potresi. 8. Glava je sedež vseh čutov. 9. Rimski konsuli bili so v vojski najviši poveljniki vojn. 10. Mnoge slasti so čutom ugodne, duši [pa] pogubne. 11. Velika je bila veljava oblastnikov pri starih narodih. 12. Jeseni so drevesa in trte polne sadja.

§ 27.

Substantiva na *u*.

1. V severnih deželah je navadno hud mraz. 2. Levo krilo¹ grško zapodi desno krilo Persijanov v beg. 3. Rogovi so orožje mnogih živalij. 4. Strele, ne [pa] gromovi škodujejo ljudem. 5. Kolena hrabrega moža so trdna. 6. Prehud (= prevelik) mraz škoduje mladim drevesom. 7. Rogovi bikov so roparskim živalim nevarni. 8. Jeleni imajo visoke in vejate rogove. 9. Kratek počitek bil je kolenom utrujenih vojakov ugoden. 10. Tresk gromov straši boječe ljudi.

Peta deklinacija.

§ 28.

1. Mnoge nade človeške so goljufive. 2. Potrebne reči niso vselej prijetne. 3. Orli so znani [po] veliki bistrosti¹ očij. 4. Oblastniki upravljajo državo. 5. Novinci vojstva niso vešči. 6. Poldan je poljedelcu ugoden. 7. Pesniki hvalijo vzglede velike vernosti v nesreči. 8. Hud mraz zimski² spremeni vodo jezer in rek v led. 9. [Po] lepi podobi¹ obličja in glave prekaša človek vse živali. 10. Blagor države bil je rimskemu starejšinstvu najviši zakon

§ 26. ¹ *Plural*.

§ 27. ¹ *Subjekt*.

§ 28. ¹ *Ablativ brez predloga*. — ² *Genet. subst.*

11. Zgódovinarja Caesar in Sallustius bila sta prijatelja. 12. Sloni Pyrrhovi bili so nevarni bojnemu redu Rimljanov. 13. Velika planjava bila je ukrašena [z] lepo vrsto vitkih topolov. 14. Jastreb prekaša človeka (plur.) [po]¹ bistrosti očij.

Stopnjevanje (comparatio) pridevnikov.

Pravilna stopnjava.

§ 29.

Komparativ.

1. Dobremu državljanu je domovina dražja ko življenje. 2. Nobena reč ni¹ človeku prijetniša ko luč resnice. 3. Malokaterim ljudem je vernost dražja od² denarja. 4. Dobri prijatelji so redkejši kakor biseri. 5. Zlato je cenejše nego kreposti. 6. Nobena žival ni¹ hitrejša od pliskavice. 7. Reveži³ so velikrat srečniši od bogatinov.³ 8. Zlato je težje ko železo. 9. Srebro je ložje od zlata. 10. Sramotniše od zlobne besede je zlobno dejanje. 11. Nič ni človeku koristnišega⁴ od previdnosti. 12. Grki so bili hrabrejši ko Persijani. 13. Nič ni ljubeznivišega⁴ od kreposti. 14. Dušna⁵ dela so izvrstniša ko telesna.⁵

§ 30.

Superlativ.

1. Jeleni so najkrotkejše živali. 2. Krokodil ima jako¹ trdno kožo. 3. Raba črk je prestara.¹ 4. Najtrdniša zaščita kraljev je ljubezen podložnikov (= državljanov). 5. Plato je bil najmodrejši učencec Sokratov. 6. Najpametnejša izmed vseh živalij² je slon. 7. Scythi so bili najdrzniši in najhrabrejši sovražniki Persijanov. 8. Mnogim je uboštvo najtežje breme. 9. Cyrus je bil zelo pravičen in pameten kralj Persijanski. 10. Sokrata imenujemo najmodrejšega izmed² vseh Grkov. 11. Nevoščljivost je najhuje zlo. 12. Servius Tullius je bil zelo izvrsten kralj rimski. 13. Najmodrejši ljudje so navadno najskromniši. 14. Psi so jako pametne in zelo zveste živali.

§ 29. ¹ Gl. § 9². — ² Gl. § XXIX⁴. — ³ V lat. adjektiv. — ⁴ Glagol *sem* (biti) z negacijo [ne] ima v slov. subjekt večkrat v genet. in če je besedica nič v stavku kot subjekt, stoji tudi praedikat v genet.; v lat. pa je vselej nominat. in glagol *esse* ravna se po subjektu v številu in osebi. N. pr. Nikogar ni bilo — *nēmō fuit*; nič ni dražjega — *nihil cārius est*. — ⁵ Genet. subst.

§ 30. ¹ Gl. § XXX². — ² Gl. § XXX³.

§ 31.

Superlativ na *erimus* in *illimus*.

1. Rože so prelepe cvetlice. 2. Vid orlov je jako bister. 3. Repovi pavov so prelepe boje,¹ noge [pa] prav grde. 4. Najslavnejši² govornik med³ vsemi Grki je bil Demosthenes, med³ (vsemi) Rimljani [pa] Cicero. 5. Najstarejša vina niso vselej najslajša. 6. Noji so hitrejši ko najhitrejši konji. 7. Opica⁴ je človeku zelo podobna. 8. Ozidje (= zidovi) našega mesta je jako nizko. 9. Najkoristniša dela so pogosto najtežja. 10. Šege Gallcev bile so šegam Rimljanov zelo nepodobne. 11. Pravičnost je najlepša in najtežja krepost. 12. Jako vitki so vratovi in kraki močvirnih ptic. 13. Najkoristniše reči niso vselej najložje. 14. V najnižjih hišah ne bivajo vselej najnesrečniši ljudje.

§ 32.

Opisna stopnjava.

1. Nobena učiteljica¹ ni² izvrstniša od vaje. 2. Mladost je za³ napore bolj pripravna ko starost. 3. Nič ni bolj dvomnega⁴ ko prihodnji čas. 4. Za³ mnoge reči je desna (roka) bolj pripravna nego leva. 5. Vajo imenujemo najizvrstnišo učiteljico.¹ 6. Človek je človeku najbolj potreben. 7. Najdvojniše reči imajo dostikrat najugodniši⁵ izid. 8. Najpobožnišim ljudem so bogovi najbolj milostivi. 9. Mnoge nade človeške so zelo dvomne. 10. Tudi sodbe najizvrstniših mož so dostikrat zmotam podvržene. 11. Rimsko zemljišče (= polje) bilo je [v] začetku zelo majčkeno. 12. [V] najdavnishih časih bili so ljudje pobožniši kakor sedaj.

§ 33.

Neppravilna stopnjava.

1. Mir je boljši od vojske. 2. Britannija je za polovico¹ večja od Hibernije. 3. Zvezde so skoro vse večje ko zemlja. 4. Nič ni² v vojski bolj škodljivega³ ko poveljstvo mnogih (= več [ljudij]). 5. Jezik rani več ljudij⁴ ko meč. 6. Najhujše zlo je prilizovanje.

§ 31. ¹ Gl. § XVI⁴. — ² *Celeber* 3. — ³ Gl. § XXX³. — ⁴ Naštejte latinski vsa vam znana živalska imena!

§ 32. ¹ Gl. § 5². — ² Gl. § 9². — ³ Gl. § XXXII¹. — ⁴ Gl. § 29⁴. — ⁵ *Prosper* 3.

§ 33. ¹ Gl. § XXXIII³. — ² Gl. § 9². — ³ Gl. § 29⁴. — ⁴ V lat. stoji subst. s svojim atributom (v komparat. ali superl.) v istem sklonu; gl. § XXXV².

7. V vseh rečeh največ premore (= velja) pridnost. 8. Najmanjša drevesa so v severnih krajih. 9. Največje in najboljše dobrote dolgujemo staršem in učiteljem. 10. Lakomnost je veliko (superl.) zlo. 11. Tarquinius Superbus je bil najslabši rimskih kraljev. 12. Največ rek⁴ je [po] zimi manjših⁵ ko [po] leti.

Adverbia.

§ 34.

1. Sodniki strogo izpolnjujejo (= ohranjujejo) zakone. 2. Hvaložno¹ ste ohranili spomin na² mater. 3. Modro in dobro je vladal Perikles državo Athensko. 4. Darežljivo podpiramo uboge. 5. Prav natanko (= natančno) zasledili so učeni možje mnoge zakone prirodne.³ 6. Vojaki naši borili so se dolgo in hrabro, toda nesrečno. 7. Skrbno je upravljal Cicero rimsko državo. 8. Lastovice letajo hitreje ko golobje. 9. Človek volka težje ukroti ko medveda. 10. Nikjer se ni borilo malo krdelo zoper silno vojsko hrabreje nego pri Thermopylah. 11. Najtežje lečijo zdravniki dušne boli. 12. Sokrates govoril je prav modro o dolžnostih poveljnika. 13. Orli letajo silno visoko. 14. Hrabro so se bojevali Galci, hrabreje Rimljani, najhrabreje [pa] Grki. 15. Prav redko so zahajali rimski trgovci k Britancem.

Numeralia.

§ 35.

Cardinalia.

1. Prijatelja sta tako rekoč jedna duša v dveh telesih. 2. Dan imenujemo čas 24 ur. 3. Hannibal se je bojeval 17 let¹⁻³ z Rimljani. 4. Mithridatu bili so jeziki 22 narodov znani. 5. Stari Rim imel je sedemdesetera² vrata in 19 trgov.¹ 6. Človek sedemdesetih let je starček. 7. Slavna je smrt 300 Lacedaemoncev pri Thermopylah. 8. Zidovje Babylonsko je bilo 200 čevljev³ visoko, 50 čevljev široko. 9. Leto ima 12 mesecev, 52 tednov in 365 dnij. 10. Slon je 12 ali 14 čevljev³ visok. 11. V vojni Alexandra Vélikega bilo je 12000 Macedoncev. 12. 368000 Helvečanov izselilo¹ se je iz domo-

¹ V lat. se mora praedikat ravnati po svojem (latinskem) subjektu, ki stoji tukaj v nominat. Latini tedaj stavek tako, kakor da bi se slov. glasil: Premnoge reke so . . . manjše . . .!

§ 34. ¹ = pobožno. — ² Gl. § XXXIV¹. — ³ Genet. subst.

§ 35. ¹ Gl. § XXXV². — ² Gl. § XXXV¹. — ³ Gl. § XXXV³.

vine. 13. V bitvi pri Kannah pobili (= usmrtili) so Karthažani 45500 rimskih pešcev in 2700 konjenikov. 14. Za⁴ Servija Tullija bilo je 83000 meščanov rimskih.¹ 15. 1000 konjenikov in 23000 pešcev zagnalo¹ je 3000 sovražnikov v beg. 16. Narod rimski je bil pod 7 kralji 244 let³: kraljeval je namreč Romulus 37 let, Numa Pompilius 43, Tullus Hostilius 32, Ankus Marcius 24, Tarquinius Priskus 38, Servius Tullius 45 [in] Tarquinius Superbus 25.

§ 36.

Ordinalia.

1. Prva konsula rimska sta bila Junius Brutus in Tarquinius Kollatinus. 2. Tri so bile punske vojske; tretja je bila najkrajša. 3. Prvi mesec v letu (= leta) je januarij, deveti september, jednajsti november. 4. Alexander Veliki osvojil je [v] 32. letu svoje dobe kraljestvo persijsko. 5. Cyrus, prvi kralj Persijanov, kraljeval je od leta 559. do leta 529. pred Kristovim rojstvom, Dareus, četrti kralj, [pa] od leta 521. do leta 485. 6. Danes stojemo 20. dan meseca aprila. 7. Cicero je bil konsul leta (= [v] letu) 691. po ustanovitvi mesta [rimskega] ali l. 63. pred Kristovim rojstvom. 8. Leta 538. po ustanovitvi mesta je premagal Hannibal Rimljane pri Kannah. 9. Tretja punska vojska bila je od leta 149. do leta 146. pred Kristovim rojstvom. 10. Obkorej je? Ura je jednajst.

Pronomina.

§ 37.

Pronomina personalia et possessiva.

1. Jaz pojem, ti [pa] delaš. 2. Nam naše življenje ni manj drago, ko vam vaše. 3. Vedno se spominjamo (= smo pomljudi) dobrot svojih¹ staršev. 4. Nihče ni [s] svojo usodo zadovoljen. 5. Krave nam dajejo mleko in meso. 6. Slabe tovaršije škodujejo ti največ,² o prijatelj! 7. [Z] nezmernostjo škodujemo sebi.¹ 8. Domovina je nam vsem dražja, ko (naše) življenje. 9. Slabejši del od nas³ je smrten. 10. [V] začetku svojih del klicévali⁴ so pesniki Muse [na pomoč]. 11. Vam je domovina z nami vkupna. 12. Mnogi [izmed] nas spominjajo se vas (= so vas pomneči). 13. Dragi so nam

¹ = pod Servijem T.

§ 37. ¹ Gl. lat. slov. § 97, op. 3. — ² *Superl. adverb.* adjektiva *māgnus*. —

³ Sam genet. — ⁴ Imperf. glag. *invoco* (*āre*).

starsi, dragi otroci, dragi prijatelji, najdražja [pa] domovina. 14. P. Kornelius Scipio Afričan pridobil si je [s] svojim junaštvom preveliko slavo. 15. Nihče [izmed] vas ni nesmrten.

§ 38.

Pronomina demonstrativa.

a) hic, ille.

1. Onemu lažnivemu človeku ne verujemo. 2. Ta vina so slajša od onih. 3. Sreča je zdaj temu, zdaj onemu prijazna. 4. Vsi poštenjaki izogibljejo se tovaršije teh hudobnih ljudi. 5. Delo je koristnije od lenobe: [z] onim krepimo telo, [s] to [pa je] slabimo. 6. Velika je bila veljavnost Ulixova in Nestorjeva v grški¹ vojni: odlična namreč je bila tega zgovornost, onega pametnost. 7. Te tvoje brezbožne besede škodujejo največ tebi. 8. Cicero in Demosthenes sta bila sloveča govornika: ta je bil Grk, oni [pa] Rimljan. 9. Onega siromašnega moža obdarili smo [z] obleko in denarjem. 10. V teh knjigah je mnogo lepih izrekov² modrih mož.

§ 39.

b) is, iste, idem, ipse.

1. Čednost samo bolj ljubimo kakor slavo čednosti. 2. Leni so sami sebi nadležni. 3. Alexander in njegova¹ dejanja bila so mnoga stoletja² v ustih vseh [ljudij]. 4. Ta³ vzgled kreposti tvoje me jako veseli. 5. Starši ljubijo svoje otroke, njih blagor jim je največje veselje. 6. Hvaležni smo staršem; kajti dolgujemo jim največ dobrot.⁴ 7. Vse živali same sebe ljubijo. 8. Ne bojimo se te³ tvoje togote. 9. Hannibal in njegov¹ oče Hamilkar bila sta glasovita vojvoda karthaginska.⁵ 10. Najhrabrejši med⁶ vsemi Gallei so Belgijani; kajti Germani bojujejo se skoro vsak dan z njimi in trgovci zahajajo [le] redko [kedaj] k njim. 11. Tem istim ljudem niso zmirom te iste navade. 12. Brezbožna je tista³ [tvoja] beseda: jaz sem sam sebi⁷ najbližji. 13. Državljeni te iste države pokorni so tem istim zakonom in oblastim; razun tega so jim ta ista prava, te iste sodnije. 14. Moj brat in prijatelj njegov¹ rojena sta [ravno] tistega⁸ dne.

§ 38. ¹ Genet. subst. — ² Gl. § XXXV².

§ 39. ¹ Gl. § XXXIX¹. — ² Per z akkus. — ³ Ta, če stoji pri njem moj, naš, ali pa če se samo razumeva, latini se sploh s *hic, haec, hoc*; če pa poleg njega stoji ali se samo razumeva tvoj, vaš, latini se navadno z *iste, -a, -ud*. — ⁴ Gl. § XXXV². — ⁵ Subst. v genet. plur. — ⁶ Gl. XXX³. — ⁷ Gl. lat. slov. § 97, op. 3. ⁸ Ravno tisti, -a, -o = *idem, eadem, idem*.

§ 40.

Pronomen relativum.

1. Dober ni tisti,¹ ki je boljši od najslabših. 2. Ta¹ ti je najboljši prijatelj, čegaver pomoč ti je v nesreči gotova. 3. Najboljše so tiste¹ države, katerih zakoni so najboljši. 4. Bog je [tisti], kateremu vse dolgujemo. 5. Kdor ljudi [po] obleki² sodi, tega smemo imenovati bedaka. 6. Državljeni so radi pokorni tistim oblastim, katerih povelja so pravična. 7. Cicero, velik in slaven govornik rimski, živel (= bil) je v tem istem času, ko (= [v] katerem) Katilina. 8. Prav malo je rek³ v onih krajih, v katerih redko dežuje (= je dež⁴ redek). 9. Knjiga, ki jo (= katero) imaš v rokah, je tebi zelo koristna. 10. Nekatere cvetlice, katerih vonj je manj prijeten, ljubimo zavoljo lepih boj. 11. Orel, ki ga (= katerega) imenujemo kralja⁵ ptic, zelo visoko leti. 12. Blažja (= ložja) je starost onih, katere mladež ljubi. 13. Smrt, s katero ima⁶ spanje veliko podobnost, ni strašna onim, katerih življenje je prosto greha.⁷ 14. Karthazane, s katerimi so se Rimljani dolgo bojevali, preobvladal je Scipio pri Zami.

§ 41.

Pronomina interrogativa.

1. Kdo je najpridniši [izmed] vas? 2. Čegava¹ bojna² slava je bila večja kakor Hannibalova? 3. Kaj je hujšega³ od vojske? 4. Kateri človek je brez greha? 5. Komu lažnik (= lažnivi človek) bolj škoduje nego samemu sebi? 6. Čegave¹ pesni so slavnejše ko Homerjeve? 7. Komu je smrt bolj podobna nego spanju? 8. V kateri hiši stanujete? 9. Katerega greha⁴ se morajo učenci najbolj izogibati? 10. Katerega dečka opominja učitelj? 11. Kateri so bili tvoji učitelji? Ti isti, kakor (= kateri) tvojega brata. 12. Katere pesnike najbolj ljubite? 13. Učenec, koliko knjig⁵ imaš? 14. Kateri (od obeh) je bil večji vojskovodja, Scipio ali Hannibal?

§ 40. ¹ Tisti, ta, oni pred *qui, quae, quod* latini se navadno z *is, ea, id*; včasih pa se tudi izpušča. — ² Sam ablat. — ³ Gl. § XXXV². — ⁴ V lat. plur. — ⁵ Gl. § 5². — ⁶ *Esse* z dativ. — ⁷ Ablat. gl. § IX¹.

§ 41. ¹ = katerega? — ² *Genet. subst. bellum*. — ³ = kaj je hujše? . . . prim. § 29⁴. — ⁴ *Casus* v lat.!? — ⁵ Gl. § XXXV².

§ 42.

Pronomina indefinita.

1. Tudi v najboljšem človeku je kakšna¹ napaka. 2. Nekatere (= neke) ptice ostanejo tudi [po] zimi v naših krajih. 3. Nobednega človeka življenje ni brez bolij. 4. Vsak² svoje hvali. 5. Kdo [izmed] vas si ni nobene krivde v svesti? 6. So neke živali, v katerih je nekaj pameti podobnega. 7. Nobedno (živo) bitje ni drugemu jednako. 8. Kreposti sami dolgujemo slavo. 9. Rim je bil glavno mesto cele države³ rimske. 10. Komur dopada usoda drugega, temu lastna ne dopada. 11. Telo je, rekel bi, neka posoda duše. 12. Vsak² je pri⁴ svojem poslu skrbniši nego pri⁴ ptujem. 13. Vsakdo² je sebi najmanj znan.

§ 43.

Ponavljjanje.

(Substantiva, adiectiva, adverbia, numeralia, pronomina.)

A.

1. Mnogi ljudje so pokorni zakonom [iz] strahu.¹ 2. Strele, ne [pa] gromovi škodujejo ljudem. 3. Pesniki so starejši ko zgodovinarji, govorniki in druge vrste pisateljev. 4. Najhrabrejši [izmed] vseh prebivalcev Gallskih (= Gallije) bili so Belgijani. 5. Najdovomniše reči imajo dostikrat najboljši izid. 6. Ptuje² nam, naše² drugim bolj dopada. 7. Modri možje vse svoje² s seboj nosijo. 8. Mesec je doba³ 30 ali 31 dnij, leto pa doba 365 ali 366 (dnij). 9. [V] 39. letu vladarstva Augustovega ali [v] 9. letu po Kristovem rojstvu preobvladali so Germani 3 rimske legije. 10. Nobednega človeka življenje ni večno. 11. Vsakdo⁴ ljubi sebe bolj ko druge. 12. Živalim samim je svoboda zmirom jako ugodna.

B.

13. Življenje človeško je neznanim prigodam podvrženo. 14. Mraz je vzrok snega in ledu. 15. Zavist sodržavljanov škoduje velikrat najboljšim možem in najizvrstnim vojskovodjam (= vodjam vojske). 16. Katerega (izmed obeh) starši bolj ljubijo, katerega [izmed] vas vseh učitelji največ (= najbolj) hvalijo? 17. Tisti, katerim so zakoni in prava vkupna, so državljani te iste države. 18. [V] najdavnih časih so bili ljudje pobožniši kakor sedaj. 19. Ti

§ 42. ¹ *Aliquis*. — ² Gl. § XLII². — ³ *Imperium*. — ⁴ *In z ablat.*

§ 43. A. ¹ *Ablativus causae!* — ² V lat. plural. — ³ *Spatium*. — ⁴ Gl. § XLII².

si bil mojemu bratu prijatelj, jaz sem tvojemu. 20. Koliko let je kraljeval Tullus Hostilius, tretji kralj rimski? 32 (let). 21. Kakoršni so v kaki državi prvaki, taki so drugi (= ostali) državljani. 22. Kateri ljudi imenujete srečne? 23. Bog je [tisti], ki modro vlada ves (= celi) ta svet. 24. Je navada nekaterih (= nekih) ljudij, grajati vse: dobro in slabo.

Verbum *esse* et composita.

Spregatev glagola *esse*.

§ 44

1. Nismo taki, kakoršni smo dolžni (= moramo) biti. 2. Če tudi smo danes prav nesrečni, bodemo vendar kmalu, ako Bog dà (= ako Bogu dopada), srečni. 3. Mnogi so sedaj reveži, ki so bili nekdaj bogati. 4. Romulus je bil prav hraber kralj, da-si je bil prej zmirom med pastirji bil. 5. V sreči¹ moramo biti pametni in previdni. 6. Bodimo hvaležni (proti) Bogu! 7. Prosim in rotim vas, da se spominjate (= da ste pomneči) človeške slabosti. 8. Ako bodete skromni (bili), bodete vsem dopadljivi (= ugodni). 9. Učenci bi bili bolj učeni, ko bi bili bolj pazljivi bili. 10. Hlapci naj bodo² pošteni in svojim gospodarjem zvesti. 11. Zgodopiscem ni znano, kolika da je bila³ vojna Hannibalova (dativ). 12. Neznano nam je, kaka da bode³ naša starost. 13. Mir bodi² med nami, da bodemo (= smo) Bogu in ljudem dopadljivi. 14. [Z] duhom vidimo tudi prihodnje (= bodoče) reči. 15. O da bi bili učenci v šoli vselej pazljivi! 16. Mnogim pesnikom in umetnikom je bilo prav koristno, da so bili v Italiji (= v Italiji bivšim biti).

Composita glagola *esse*.

§ 45.

(*Abesse, adesse, deesse, inesse, interesse.*)

1. V Sokratu je bivala največa (= najviša) modrost. 2. Pravi boli manjka besed (= manjkajo besede). 3. Cicero, najslavnejši govornik rimski, je svojim prijateljem vselej pomagal (= ni nikdar manjkal). 4. Athene so bivale od Marathonskega polja blizu 10000 korakov oddaljene. 5. Dokler bodeš srečen, ne bode ti manjkalo prija-

§ 44. ¹ *Res secundae*. — ² *Imperat.* — ³ *Gl. § XLIV*³.

teljev (= ne bodo ti manjkali prijatelji). 6. O da bi bil pričujoč bil pri (= v) moji najhujši¹ nezgodi! 7. Velikrat so telesa učencev navzočna, duše pa [so] odsotne. 8. Neznano je, koliko² časa² da je bilo³ med Homerjem in Kristom (vmes). 9. Komur denarja (= denar) manjka, temu ne manjka vsega (vse). 10. Siromakom ne pomagati, akopram si bogat, je greh. 11. Ako se bodete le jedne bitke udeležili (bili), nikoli ne bodete željni vojske. 12. Podobe odsotnih prijateljev so nam drage. 13. Pričujoč (bivši) biti pri (= v) nevarnosti prijatelja in mu ne pomagati (= pomagavši biti), je velika sramota. 14. Ko bi bili vi v šoli bolj [z] duhom nego [s] telesom navzočni bili, bivala bi sedaj v vas večja modrost.

§ 46.

(Obesse, praesesse, prodesse, subesse, superesse.)

1. Slabi vzgledi vam škodujejo, dobri vam bodo mnogo koristili. 2. [V] drugi punski vojski je bil Hannibal karthaginski¹ vojni na čelu. 3. Pod tistimi tvojimi besedami tiči (= je) lest in zavist. 4. Po hudem (= težkem) porazu ostalo ni nesrečnim meščanom nič drugega (= drugo) razun orožja in ladij. 5. Svojim prijateljem v prid (bivši) biti je znamenje blage (= dobre) duše. 6. Hannibal je bil v Hispaniji po očetovi smrti vsem konjenikom na čelu. 7. Ljudje naj si drug drugemu (= med seboj) koristijo! 8. Sedanjost (= sedanje) je gotova, bodočnost (= bodoče) negotova. 9. Ko bi bil ti drugim [kaj] koristil bil, pomagali bi sedaj drugi tebi. 10. Malokateri tistih so preostali, ki so se bili boja udeležili. 11. Kjer vzgledi niso koristili, tudi besede ne bodo koristile. 12. Ko bi bili stali izkušeni vodniki Persijanom na čelu, bi ne bil njih poraz tako grozen bil. 13. Ni nam znano, kdo [izmed] naš da bode preostal po bitvi.² 14. Neprijatelji nam dostikrat niso škodili, ampak koristili.

§ 47.

(Possum, posse.)

1. Brez delavnosti in truda človek ne more srečen biti. 2. Kdor ni mogel koristiti, (tisti) bode morda mogel škoditi. 3. Demosthenes, slavni govornik grški, nas uči, kaj da premore¹ vaja. 4. O da bi

§ 45. ¹ *Gravis*. — ² Tudi v lat. *neutrum (quantum)* z odvisnim genetivom!
— ³ Gl. § XLIV³.

§ 46. ¹ *Genet. plur. subst.* — ² Gl. § XLIV³.

§ 47. ¹ Gl. § XLIV³.

mogli tako modri biti kakor Sokrates! 5. Hvalevredno (= hvala) je, škoditi moči,² pa ne škoditi.² 6. Brez skrbnosti oblastnikov bi država [pač] ne mogla³ obstajati (= biti). 7. Nikdo ni mogel dobrot božjih⁴ šteti. 8. Ljudje bi mogli srečniši biti, ko bi bil vsak [s] svojo⁵ usodo zadovoljen. 9. Ko bi bili Grki složni bili, nikdar bi jih⁴ ne bil mogel preobvladati Philipp, kralj Macedonski.⁶ 10. Poštenjaki bodo mogli tudi v nesreči zadovoljni biti.

Spregatev pravilnih glagolov.

Prva konjugacija.

A. Sedanjikovo deblo.

§ 48.

Indikativ praesentis, imperfecti in futuri I. activi.

1. Rudeči bliski švigajo iz črnega oblaka. 2. Grki so prekašali Rimljane [v] učenosti.¹ 3. Srečni bodo vsigdar mnogo² prijateljev² imeli (= šteli). 4. Nesloga državljanov provzrokuje (= pripravlja) državi veliko pogubo. 5. Rimljani so ukraševali (= krasili) svetišča božja (= bogov) [z] deli grških umetnikov. 6. Ako bodete Boga ljubili, bodete vedno srečni in zadovoljni. 7. Slavci bodo kmalu v senčnatih gajih prepevali (= peli). 8. Hišo zidate, v kateri ne bodete nikdar stanovali. 9. Ako bodeš [prej] priden in pazljiv, o učenec, podaril ti bo učitelj knjigo. 10. Ne [z] darovi, ampak [s] poštenostjo pridobili [si] bodemo prijateljev.³ 11. Mnogokrat bodete grešili, ako ne bodete poslušni svetom modrih mož. 12. Vsi vas bodo ljubili, ako bodete nesrečnim pomagali.

§ 49.

Indikativ praesentis, imperfecti in futuri I. passivi.

1. [Po] vzgledih se najbolje odgajamo. 2. [S] pogostno vajo se dajo zmagati (= se zmagajo) pravila vseh učiteljev. 3. Mnogi učenci vas [v] učenosti prekašajo (= od mnogih učencev bivate v učenosti

² *Infinit. perfecti.* — ³ *Coniunct. praes.* — ⁴ *Cāsus v lat.!* — ⁵ Gl. § XLII². — ⁶ *Genet. plur. subst.*

§ 48. ¹ Sam ablativ. — ² Gl. § XXXV². — ³ V lat. akkusat.

prekošeni). 4. Pri starih Grkih in Rimljanih bili so nekdam mrličiči sežigavani. 5. [S] katero nado ste se v občin nadlogah tolažili (= razveseljevali)? 6. Pesnike so nekdam z lovoriko ovenčavali (*pass.*) 7. Junaštvo Lacedaemoncev bode se vedno slavilo. 8. Ako bodeste dobri bili, vas bodo hvalili (*pass.*), ako [pa] hudobni, (vas bodo) grajali (*pass.*) 9. V občin nadlogah bodemo se vselej [s] kako nado tolažili (= razveseljevali). 10. Pogostokrat je bilo to vzrok in začetek sreče, kar se je nesreča imenovalo. 11. Spomin [na] dobre može (*genet.*) se bode še po¹ njih smrti slavil. 12. Pri Lacedaemoncih bila je neka vrsta ljudij, ki so se Hilotje imenovali. 13. Čas leči tudi najhujše (= največe) boli (*pass.*)

§ 50.

Konjunktiv praesentis in imperfecti activi.

1. Ohrani vas Bog! 2. Ni ti znano, kako zelo te ljubim.¹ 3. Vsi državljani so se hrabro bojevali, da bi domovino osvobodili.² 4. Mnogi ljudje bi manj često grešili,² ko bi pomislili,² kako pravičen [da] je² Bog. 5. Učenci naj ljubijo učitelje svoje tako, kakor učenje³ samo! 6. Grajali smo vas, da bi svoje⁴ vedenje poboljšali.² 7. Bogat je, kdor ima⁵ toliko denarja, da nič več⁶ ne želi. 8. Zdravnik bi nas ozdravil, ko bi bili poslušni njega zapovedim. 9. O da bi Bog življenje dobrih knezov dolgo [časa] ohranil!⁷ 10. Ljudje bi bili srečni, ko bi [svoje] strasti krotili. 11. Potrudimo se, da bodo dobri ljudje hvalili⁷ naša dejanja! 12. Učitelj bi hvalil učence, ko bi bili pridni in pazljivi. 13. Bog nam zapoveduje, da naj ljubimo vse ljudi, ne le prijatelje(v), ampak tudi neprijatelje.

§ 51.

Konjunktiv praesentis in imperfecti passivi.

1. Mnogi ljudje hvalijo druge, da bi bili sami od njih hvaljeni.¹ 2. Vsi bi vas ljubili (*pass.*),² ko bi bili pošteni in pobožni. 3. Učitelji si prizadevajo, da se slabo vedenje učencev poboljša.¹ 4. Ko bi lakomniki vladali,² bi bili kmalu vsi državljani reveži. 5. Skrbite, da vas vsi poštenjaki hvalijo in ljubijo (*pass.*)!¹ 6. Ko bi se [mi] slabih

§ 49. ¹ Post z akkusat.

§ 50. ¹ Gl. § XLIV³. — ² *Coniunct. imperf.* — ³ Plural. — ⁴ Katere osebe zaimek v slov.?! — ⁵ *Esse* z dativ. — ⁶ *Amplius.* — ⁷ *Coniunct. praes.*

§ 51. ¹ *Coniunct. praes.* — ² *Coniunct. imperf.*

tovaršij izogibali,² bi ne grešili² tako pogosto. 7. Želimo, da nas v tej reči podpirate (*pass.*)¹ 8. Athenci so se pri Marathonu hrabro bojevali, da bi svobodo Graecije rešili (*pass.*)² 9. Ne vem, zakaj [da] mnogih ne veseli (*pass.*)³ v najvažnejših rečeh domači jezik. 10. [V] starih časih odzivali so (*pass.*) vojskovode od pluga, da bi državo iz največih nevarnostij rešili.² 11. Rimljani so od Puncev zahtevali, da se Sagunčanom svoboda ohrani (*pass.*)² 12. Bil je zakon pri Rimljanih, da naj se mrličii zunaj mesta pokopujejo (*pass.*)²

§ 52.

Imperativ in infinitiv praesentis activi in passivi.

1. Molite in delajte, [in] srečni bode! 2. V nesrečah ohranite [si] ravnodušje! 3. Skrbi, da boš¹ imel² hrabro (= veliko) srce in dober up! 4. Vsi nesrečniki naj bodo podpirani! 5. Dobri človek bivaj (= bodi) ljubljen, hudobni [pa] kažnjen! 6. Oprosti se³ smrt-nega (= smrti) strahu!⁴ 7. Od države bivajte (= bodite) podpirani! 8. Pri Rimljanih je bil zakon: nihče naj se v mestu ne pokopuje ali sežiga! 9. Hvaljen biti od bedakov ni hvala; od hudobnih ljudij hvaljen biti [pa] je sramotno. 10. Otroci naj starše svoje ljubijo; starše ljubiti bodi jim prvi zakon! 11. Najbolje je potrpežljivo to prenašati, kar se ne da (= more) izpremeniti. 12. Mnogi ljudje žele [si] takih (= onih) rečij,⁵ katerih⁵ nikdar ne morejo doseči. 13. Utrjujte [si] telesa [z] delom, o mladeniči, da bode! mogli⁶ vse težave življenja pogumno prenašati!

§ 53.

Particip praesentis; gerundij in gerundiv.

1. Postava je volja Božja, dobro zapovedujoča, slabo [pa] prepovedujoča. 2. Tatovi ne ljubijo lajajočih psov. 3. Blodečih ne smemo kaznjevati, ampak poboljševati. 4. Med cveticami, pomlad oznanjujočimi, je vijolica prva. 5. Po¹ morji ladjajoči previdno izbegavajo vse nevarnosti. 6. Grešnikom (= grešečim) odpuščajmo radi! 7. Athenci so rešili svobodo Graecije, hrabro se boreči pri Marathonu. 8. Mnogi ljudje so bolj sposobni za zapovedovanje, kakor za uboganje. 9. Iz-

³ Gl. § XLIV³.

§ 52. ¹ *Coniunct. praes.* — ² *Esse* z dat. — ³ Kateri zaimek v lat. ? —

⁴ V lat. *abl. separationis*; prim. § IX¹. — ⁵ *Akkusat.* — ⁶ *Coniunct. praes.* —

§ 53. ¹ *In* z ablat.

begavajte vsa dražila na greh (= grešenje).² 10. Ložja je umetnost zapovedovanja kakor uboganja. 11. Nesreča se ima potrpežljivo prenašati. 12. Škodljive živali se imajo usmrtiti, ne mučiti. 13. Hvalimo, kar je hvale, grajajmo, kar je graje vredno (= kar se ima hvaliti — kar se ima grajati)! 14. Krepost se ima ljubiti, hudobnost izbegavati.

B. Perfektovo deblo.

§ 54.

*Indikativ perfecti, plusquamperfecti in futuri II. activi;
infinitiv perfecti activi.*

1. Ankus Marcius se je srečno vojskoval z Latinci. 2. Vsi stari narodi so bili [v] začetku kraljem pokorni. 3. Ti, Gospod, si vesoljni ta svet ustvaril in [z] nebrojnimi rečmi ukrasil! 4. Athenci so dolgo pograšali Cimona ne le v vojski, ampak tudi v miru. 5. Furija Kamilla, ki je bil domovino od¹ Gallcev osvobodil, imenovali so Rimljani drugega² Romula. 6. Menenius Agrippa je umiril uporno ljudstvo [z] basnijo, katero je bil povedal o želodci in drugih delih človeškega telesa. 7. Kodra, zadnjega kralja Athenskega, usmrtil je vojak, katerega je bil oni ranil. 8. Skoro vso Azijo si bil preobvladal, o veliki Alexander! svoje togote [pa] nisi zmogel (= preobvladal). 9. Ako [si] bodeš mnogo denarja pridobil,³ stel bodeš mnogo prijateljev. 10. Ako bodete [svojo] pomoč nesrečnikom odrekli,³ vas ne bode nihče hvalil. 11. Rešiti (= da je kdo rešil) državljana v boji bila je pri Rimljanih največja slava. 12. Hvale vredno⁴ je, ako ni kdo nikdar grešil (= nikdar se pregresivši biti). 13. Da smo bili prosti⁵ vsake krivde,⁶ bilo nam je v nesreči največje tolažilo. 14. Kdor bo državo rešil,³ imenoval se bode dober državljan.

§ 55.

Konjunktiv perfecti in plusquamperfecti activi.

1. Kdo je tako dober, da bi bil¹ vedno pokoren zakonom? 2. Znano mi je, kako² močno² si brata mojega ljubil.³ 3. Jaz bi bil drugače sodil, ko bi bil pri (= v) sodbi navzočen⁴ bil.⁴ 4. Ci-

² *Genet. gerundiū.*

§ 54. ¹ *A* z ablat. — ² *Alter* 3. — ³ *Fut. II.* — ⁴ Gl. § 53, stavek 13. —

⁵ *Infinit. perf. act.* — ⁶ *V* lat. ablat.

§ 55. ¹ *Coniunct. perf.* — ² *Quantopere.* — ³ Gl. § XLIV³. — ⁴ *Adesse.*

cerona je imenovalo rimsko starejšinstvo očeta domovine, ker je bil državo rešil.⁵ 5. Toliko je bilo sovraštvo Hannibalovo [do] Rimljanov,⁶ da je je (tje) do svoje smrti ohranil. 6. O da bi bili pokorni bili volji [svojih] učiteljev! [Potem] ne bi bili od vseh grajani. 7. Povedali smo vam, kako [da] je Caesar srca upornih vojakov umiril.³ 8. Tolika je bila krepost Cimonova, da so ga sodržavljeni pogrešali ne le v vojski, ampak tudi o (= v) miru. 9. Ko bi bil marljiv bil, bi ti bil učitelj lepo knjigo podaril. 10. Vsi grajajo mladeniča, ker je zavoljo svojih prijateljev grešil.⁷ 11. Znano nam je, kako [da] sta Brutus in Kollatinus Rim [od] gospodstva kraljev osvobodila.³ 12. Ko⁸ je bil zdravnik Chrysippus kralja Antiocha ozdravil,⁸ ga je sin njegov bogato obdaril.

C. Supinovo deblo.

§ 56.

*Supina; particip in infinitiv perfecti passivi;
particip in infinitiv futuri I. activi.*

1. Karthažani so Hannibala nazaj poklicali, da bi domovino rešil (= rešit). 2. Pogosto ni prijetno omenjati minulih bolij (= minule boli pog. niso prijetne omenjati).¹ 3. Od Grkov v beg zapojen hitel je Xerxes v Azijo. 4. Od dobrih ljudij pohvaljenemu biti² bila mi je v nesreči velika tolažba. 5. Athenci so v imenu države (= javno) preslavljali (= hvalili) v bojih ubite vojake. 6. Od sovražnika premagan biti² ni največa sramota; samega sebe premagati (= premagavši biti) je največa zmaga. 7. Bojevali se bodemo z vami, domovino osvoboditi hoteči. 8. Vsem dobro zapovedovati hoteči morajo od vseh ljubljene biti. 9. Nasičen lev ni škodljiv, ranjen [pa] nevaren. 10. Lastavice, v toplejše kraje preseliti se hoteče, naznanjajo bližajočo se zimo. 11. Rimljani, [v] mnogih bitkah³ od Hannibala v beg zapojeni, vendar niso obupali. 12. Vedenje svoje poboljšati hoteti, pa ga ne poboljšati (= poboljšavši biti), [še] ni pohvalno dejanje (= hvala).

⁵ *Cōniūct. plusquamperf.* — ⁶ V lat. sam genet. — ⁷ *Cōniūct. perf.* —

⁸ Gl. § LV, 11. stavek.

§ 56. ¹ Supin na *ū*. — ² *Infinit. perf. pass.* — ³ *Abl. instrumenti.*

§ 57.

*Indikativ in konjunktiv perfecti in plusquamperfecti passivi;
indikativ futuri II. passivi, konjunktiv futuri I. activi.*

1. Malokateri [izmed] vas¹ so bili staršem tako pokorni, da ne bi bili nikdar kaznjeni.² 2. Zablodil bi bil, da mi ni prijatelj prave poti pokazal (= ko bi ne bil pokazal). 3. Znano nam je, [v] katerem letu po Kristovem rojstvu je bil Rim [po] požaru pokončan.³ 4. Ko⁴ je bila Troja od Grkov osvojena in razrušena, ladjali so Trojanci v Italijo. 5. Vaša mesta bodo dobro oborožena,⁵ ako bode sami hrabri možje. 6. Mladenič, ki bode [preje] dobro odgojen, bo čast in dika svoje domovine. 7. Ako se naše nravi poboljšajo, bode se tudi naša doba (= naši časi) hvalila. 8. Ko⁴ se je bil Rimljanom poraz pri Kannah sporočil, so sicer obžalovali svojo usodo, [pa] vendar niso obupali. 9. Ko bi bil Terentius Varro volji drugega⁶ konsula ugodil (= poslušen bil), ne bili bi Rimljani pri Kannah premagani (bili). 10. Ako bodo sovražniki domovine v beg zapojeni,⁵ bodo vse hiše in ulice (= poti) [s] cveticami ukrašene. 11. Ne dvomim, da [si] bodo Germani velik del Gallije osvojili. 12. Ni nam znano, katerega dne⁷ in ob kateri uri⁷ se bode naša duša preselila³ iz telesa.

Druga konjugacija.

A. Sedanjikovo deblo.

§ 58.

Activum.

1. [V] najstarejših časih morje ni bivalo odprto brodnikom. 2. Drevesa, ki zdaj cveto, dala nam bodo jeseni sadja.¹ 3. Vselej ti dopadi, kar Bogu dopada! 4. Ne strah [od] kazni,² ampak ljubezen [do] Boga² odvrčaj vas od greha (= grešenja)! 5. Mnogih bi ne ganila nesreča drugih, ko bi ne bili sami reveži bili. 6. O da bi narava vse ljudi od grehov odvrčala. 7. [Z] lenobo škodil bodeš sam sebi.³ 8. Z ljudmi bodemo imeli mir, z napakami vojsko. 9. [V] prvih časih so bivali Rimljani poslušni kraljem, pozneje konsulom.

§ 57. ¹ Gl. XXX.³ — ² *Cōiūnct. perf.* — ³ Gl. § XLIV.³ — ⁴ Gl. § LV, 11. stavek. — ⁵ *Fut. II. pass.* — ⁶ *Alter* 3. — ⁷ *Ablat. temporis* (brez predloga).

§ 58. ¹ *Accusat. plur.* — ² *Genet. (obiectivus)* brez predloga. — ³ Katera oseba v lat.?

10. Odgovori [na to], kar te bom vprašal.⁴ 11. Brzdaj jezik, ako si jezen, da ti besede pozneje ne bodo škodile⁵! 12. Vsak dan vadite spomin! 13. Težko je molčati, kedar žalujemo. 14. Tudi [po] zimi krasijo bogati ljudje [svoje] sobe [s] cvetočimi rožami. 15. Zeleneče drevje in cvetoči vrti razveseljujejo oči človeške.

§ 59.

Passivum.

1. Dober človek se odvrča od krivice [po] naravi,¹ ne [pa po] kazni.¹ 2. [Po] vzgledih¹ se najbolje poučujemo. 3. Včasih nas zabava od opravi odvrča (*pass.*) 4. [V] dobi Ciceronovi bili so dečki imenitnih Rimljanov od grških sužnjev poučavani in urjeni. 5. Kdor se ne bo dal² ganiti² prošnjam,³ tega grožnje ne bodo ganile (*pass.*) 6. Hudobne ljudi bo vest do smrti pekla (= grizla, *pass.*) 7. Oblasti morajo skrbeti, da vsi zakone izpolnjujejo (*pass.*) 8. Tolika je bila zgovornost Ciceronova, da so bili velikrat najtrdosrčnisi⁴ poslušalci ganjeni.⁵ 9. Daj² se poučiti² [po] vzgledu drugih! 10. Dober človek je navajen od krivice odvrčan biti [po] naravi, ne [po] strahu [od] kazni.⁶ 11. Pamet naj brzda strasti (*pass.*)! 12. Tudi [z] molčanjem pogosto grešimo. 13. Dečki morajo (= imajo) se poučevati, da ne bodo⁷ neizobraženi. 14. Skrbite, da se vam bo malo premoženje [po] varčnosti pomnožilo⁷!

B. Perfektovo deblo.

§ 60.

1. Mnogi vojskovodje obljubili so v bitkah bogovom svetišča za¹ rešitev domovine. 2. Vsi stari narodi so bili nekdam kraljem pokorni. 3. O svojih² rečeh ste bili dolgo molčali. 4. Marius se ni bojeval z Germani, dokler ni (= prej ko je) bil dobro izuril svojih vojakov. 5. Nikdar ne dvomi, da³ so pri Grkih lepe (= dobre) umetnosti najbolj evele. 6. Mraz te noči je bil tako hud (= tolik), da je že cvetočim drevesom zelo škodil. 7. Ko bi bil [jaz] v mestu ostal, bil bi videl in pozdravil tvojega prijatelja. 8. Vedno bodemo zdravi, ako bodemo v vseh rečeh mero imeli (mere se držali).⁴ 9. Ako vam bodo naše knjige dopale,⁴ skrbeli bodete, da bodo tudi druge

⁴ *Fut. II.* — ⁵ *Cōniūnct. praes.*

§ 59. ¹ Sam ablat. — ² *Medium.* — ³ *Ablat.* — ⁴ *Saerus 3.* — ⁵ *Cōniūnct. imperf.* — ⁶ (Objektivni) genitiv brez predloga. — ⁷ *Cōniūnct. praes.*

§ 60. ¹ *Prō.* — ² Katere osebe zaimek v lat.? — ³ *Quin.* — ⁴ *Fut. II.*

[ljudi] razveseljevale.⁵ 10. L. Mummius osvojil [si] je Korinth [v] tem istem letu, [v] katerem je P. Kornelius Scipio Karthagino razdejal. 11. [Tisti], ki bodo drugim škodovali,⁴ škodili bodo najbolj sami sebi. 12. Začetek modrosti (= prva modrost) je, [da] je bil⁶ kdo brez nespametnosti.⁷ 13. Ko bi bili [vi] vedno [svoje] strasti brzdati, bili bi zdaj zdravi. 14. Mila (= žalostna) beseda je, da sem imel⁶ in nič nimam.⁸

C. Supinovo deblo.

§ 61.

1. Pomnožene časti množijo dolžnosti (*accusat.*) 2. Ako bodete svoje vedenje poboljšali, oprostili vas bodemo zaslužene kazni.¹ 3. Bolje je, da je kdo slavo zaslužil (= zasluživši biti) kakor ne zaslužno imeti. 4. [V] otroški dobi opominjanemu in grajanemu biti [še] ni nikomur škodilo. 5. Athenci se niso dali² ustrašiti² groznjam³ Dareja, kralja Persijanskega. 6. Akoravno si bil posvarjen, se vendar nisi izognil tej nevarnosti. 7. Ni nam znano, v katerem letu [da] je bila Troja razdejana.⁴ 8. Ne bili bi te zasmehovali (*pass.*), ko bi bil molčal. 9. Ko bi bili meščani složni bili, bili bi sovražnika od mesta odbili (= odvrnili, *pass.*) 10. Ako bodo vojaki [prej] dobro izurjeni, bodo se mogli vspešno (= dobro) bojevat² s sovražnikom. 11. Hannibal bil je v Afriko nazaj poklican, namerjajoč (= hoteč) rimsko vladarstvo pokončati. 12. Ako si bil vprašan, premisli, kaj [da] bodeš odgovoril.⁴ 13. Kralj poslal je svojega sina k vojski, ukrotit [brzdat] uporne vojake. 14. Z (*ex*) vzvišenih krajev bilo je Rimljanom lahko videti zmešnjavo sovražnikov (= zmešnjava bila je Rimljanom lahka videti).

Tretja konjugacija.

A. Sedanjikovo deblo.

§ 62

Activum.

a) *Indikativ in konjunktiv praesentis in imperfecti.*

1. [S] krivičnostjo (= krivico) zmanjšujemo svojo¹ veljavo. 2. Onim verujmo, ki so pametnejši od nas! 3. Rimljani izkazovali so Romulu božje časti. 4. Nasprotniki zatožili so Sokrata, češ

⁵ *Cōiūnct. praes.* — ⁶ *Inf̄m̄t. perf. ūct.* — ⁷ *Ablat. separatiōnis*; gl. § IX.¹
— ⁸ *Inf̄m̄t. praes. ūct.*

§ 61. ¹ *Ablat. separatiōnis.* — ² *Medium.* — ³ *Ablat.* — ⁴ Gl. § XLIV.³

§ 62. ¹ Katere osebe zaimek v lat.?

dá² mladino pohujšuje. 5. Otroci naj starše v starosti redé! 6. Pri Homerji mnogo beremo o posebni modrosti starca Nestorja. 7. Stari Aegypčani častili so mnoge živali kot božanstva (= v številu bogov). 8. Vojskovodja opominja vojake, naj (*ut*) hrabro branijo oblegano mesto. 9. Ko bi se pridno učil, hvalili bi te starši in učitelji. 10. Ničesar (= nič) nisem imel, kar bi ti pisal. 11. Obdarjeni smo [z] umom, da resnico (= resnično) iščemo. 12. Rimljani pisali so na³ voščene table. 13. Oduščajmo pogosto drugim, nikdar sebi. 14. Neizmerni gozdovi in močvirja pokrivala so nekdam zemljo (= tla) germansko.⁴

§ 63.

b) *Futur. I.; imperativ, infinitiv in particip.*

1. [S] trdom boste vse zadržke premagali. 2. Zmirom bomo govorili resnico (= resnično), toda ne bomo vsega vsem povedali. 3. Oduščaj mnogo drugim, [a] nič sebi! 4. Dokler bomo med ljudmi [živeli], bomo gojili človekoljubje. 5. Državljanj, hrabro branite domovino, a nikdar ne¹ brusite² mečev zoper njo! 6. Ubogim prijateljem pomagati (= na pomoč priteči)³ bodi vam prva skrb! 7. Od vas, o sodniki, smem zahtevati, da olajšate nesrečo nedolžnih. 8. Žaliti je ložje ko žalivcu (= žalečemu) odpustiti. 9. Otroci naj starše [svoje] spoštujejo! 10. Vsakega poštenega človeka [dolžnost] je vrniti, kar dolguje. 11. Mnogega (= mnogo) se učite, toda malo govorite! 12. Ne (= nič) delajočim je dan dolg. 13. Kdo bi verjel lažnikom, da-si resnico govorečim! 14. Težko je ravnati srca človeška, najtežje samega sebe premagati.

§ 64.

Passivum. •

a) *Indikativ in konjunktiv praesentis in imperfecti.*

1. Spomin se slabi, ako ga vsak dan ne uriš.¹ 2. Pesniki so nam tako prijetni,² da jih pridno beremo in se [jih] učimo celo na izust (*pass.*) 3. Hvala in slava redita umetnosti (*pass.*) 4. Dva konsula upravljala (= ravnala) sta rimsko državo. 5. Ko bi drugim

² *Quod* s konjunkt. *imperf.* (prim. § LXII, 14. stavek.) — ³ *In* z ablat. —

⁴ *Genet. subst.*

§ 63. ¹ Nikdar ne — *ne unquam.* — ² *Cōnūct. praes.* — ³ Navedite vse vam znane glagole, ki značijo: pomagati, pomoči, podpirati!

§ 64. ¹ *Cōnūct. praes.* — ² = sladki.

odpuščali, odpuščalo bi se tudi vam. 6. Starodavni vojaki čuvali (= pokrivali) so prsi [z] oklepom,³ glavo³ [pa s] čelādo³ (*pass.*) 7. Mnogi bi se ne dali⁴ ganiti⁴ prošnjam⁵ ubogih, ko bi ne bili sami reveži bili. 8. [O] miru zapirali so Rimljani Janovo svetišče (*pass.*) 9. [Z] vinom se preganjajo skrbi. 10. Rimskim cesarjem izkazovale so se zunaj Italije božje časti. 11. Krepost spoznava se v nevarnostih. 12. Konsul⁶ Cicero je skrbno čuval (= prebdeval), da ne bi bilo rimsko mesto (= Rim) zažgano od Katiline in njegovih drugov. 13. Neprestana vaja spelje vas do najvišjega (*pass.*), lakomnost [pa] do grehov vsake vrste.

§ 65.

b) Futur. I.; imperativ in infinitiv; gerundij in gerundiv.

1. Žalost te bode popolnem ugonobila (*pass.*), o prijatelj! 2. Spomin slavnih in dobro zaslužnih mož ne bo v pozabo prišel (= ne bo [z] nobeno pozabo zasut). 3. Pošteni ljudje naj nikdar ne sklepajo prijateljstva z nepoštenimi (*pass.*)! 4. Napake naj se zaničujejo, ne (*non*) ljudje sami! 5. Sramotno je [človeku] premaganemu biti od jednakega, sramotnejše od slabejšega (= nižjega). 6. S hudobnimi ljudmi ne smejo se sklepati prijateljstva. 7. Mladost je doba učenja. 8. Človek je rojen za (*ad*) učenje in premišljevanje. 9. Ušesa naša se imajo prilizovanju vedno zapirati. 10. Od sodnikov se ima zahtevati, da (*ut*) pravično sodijo. 11. Nikdar se ne bode nevarnost zmagala brez nevarnosti. 12. Domovina se ima [z] orožjem braniti. 13. Pesni tvoje, o pesnik, bodemo pridno brali in se [jih] na izust učili (*pass.*) 14. Vas, ki ste državi na čelu, naj ne vodi togota, ampak pravičnost (*pass.*)! 15. Izmed dobrega naj se vselej najbolj izvoli!

B. Perfektovo deblo.

§ 66.

1. Sužnost mnogih let vam ni zatrla ljubezni [do] svobode. 2. Kdo je kdaj brez nevarnosti, brez boli, brez radosti živel? 3. Ker nam (= k nam) že davno niste bili nič pisali, vprašali smo prijatelje(v), zakaj [da] molčite.¹ 4. Stari zgodovinarji nam pripovedujejo, [s] kakim (= kolikim) naporom [da] so vojskovali¹ svoje

³ Plural. — ⁴ *Medium* (*flecto* 3.) — ⁵ Ablat. — ⁶ *Appellativum* stoji v lat. navadno za lastnim imenom.

§ 66. ¹ Gl. XLIV³.

vojske Rimljani in Karthažani. 5. Ko bi bil lažnivemu človeku manj verjel, ne bil bi te ukanil. 6. Pri Germanih bila je največa sramota ščit v bitki popustiti (popustivši biti). 7. Silno se bode te pregrešili, o učenci, ako [v] nemarnosti² in lenobi² najlepši čas mladosti potratite.³ 8. Potrebnege⁴ ne vedo, ki se niso potrebnege⁴ učili. 9. Augustus je obljubil svojim vojakom zemljišče (= polja), ko bi (bili) nasprotnike premagali. 10. Ker se⁵ Themistokles, posvarjen od očeta, ni poboljšal, bil je izdedinjen. 11. Kakor⁶ bode te sejali,³ tako bode te želi. 12. Da so svoje skrbi zmanjšali (= svoje skrbi zmanjšavši biti), je že mnoge srečniše storilo.⁷ 13. Athenci ne bili bi zdrobili persijske moči, ko bi ne bili poslušni bili svetu Themistoklejevemu. 14. Demosthenes je [z] vedno vajo vse zadržke narave zmogel ter največi govornik postal.

§ 67.

Nadaljevanje.

1. G. Caesar je popisal domačo (= državljansko) in gallsko vojsko. 2. Grški pesniki sporočili so nam mnoge bajke. 3. Ko se je bil Ulixes¹ na Ithako povrnil, pobil je vse snubače [svoje] soproge Penelope. 4. Tri sto Lacedaemoncev palo je s svojim kraljem pri Thermopylah. 5. Ko bi ne bil izdal Efiates Lacedaemoncev, ne bili bi vsi pri Thermopylah pali. 6. Kar bodeš odločno obljubil,² se ima izpolniti (= držati). 7. [Vsled] (zemeljskega) potresa³ so se že mnoga mesta zrušila. 8. Athenec Aristides opravljal je najviše službe⁴ tako nesebično, da ni nobenih zakladov zapustil. 9. Ko bi ne bil Homer poslavil (= slavil) Achilla [v] svojih prekrasnih pesnih,⁵ bila bi ta ista gomila, ki je njegovo telo pokrila, tudi njega ime zasula. 10. Scipio Afričan, ne zadovoljen, da je Hannibala pregnal (= pregnavši biti), podvrigel [si] je Hispanijo. 11. Kdor bode lastno premoženje zanemarl,² tudi ptujega ne bode pomnožil. 12. Da bi [si] otok Samos osvojili, potrosili so bili Athenci¹ 1200 talentov. 13. Imena mnogih mož ne bila bi znana, ko bi ne bili knjig pisali.

² Ablat. — ³ Fut. II. — ⁴ Akkusat. plur. — ⁵ = svojih nravij. — ⁶ Ut z indikat. — ⁷ Reddere.

§ 67. ¹ Skupni subjekt obeh stavkov postavi prvemu na čelo! — ² Fut. II. — ³ Ablat. causae; gl. § VI³. — ⁴ Magistratus. — ⁵ Ablat. instrumenti; gl. § VI¹.

C. Supinovo deblo.

§ 68.

1. Požeto žito spravljajo poljedelci v žitnice. 2. Rimljani, od Hannibala [v] mnogih bitkah¹ premagani, niso izgubili nade (o) rešitvi.² 3. Klytaemnestra, ki je bila svojega soproga Agamemnona ubila, bila je ubita od sina Oresta. 4. Kdo ne vé, kdo [da] je Aemono razdejal (*pass.*)³? 5. Že mnogi, ki so bili zmogli (= zmagali) sovražnika, bili so [od] strastij⁴ zmagani. 6. Vsa Gallija bila je razdeljena na (= v) tri dele. 7. Katilina zapustil je mesto, namerjajoč (= hoteč) vojsko vojskovati z domovino. 8. Ako nikogar ne bom razžalil⁵ (*pass.*), ne bodem sam od nikogar žaljen. 9. Zavest dobro vojenega⁶ življenja je preprijetna. 10. Mnogi bi ne bili razžaljeni bili, ko bi ne bili svojih sodržavljancev prezirali. 11. Agesilaus bil je v Azijo poslan, vojsko vojskovat s Persijani. 12. V bitki marathonski bilo je junaštvo posameznih toliko, da je težko reči,⁷ čegava slava da je bila³ prva. 13. Hannibal bil je iz Italije nazaj poklican, domovino braniti. 14. Akopram so bili Rimljani [v] vseh velikih vojskah⁴ [v] začetku premagani (bili), so na zadnje vendar vselej zmagali.

§ 69.

Nadaljevanje.

1. Ljudje, katere [si] bodeš [z] denarjem podkupil (*pass.*), ne bodo ti zvesti. 2. Pri Kannah bila je rimska vojska s konzulom L. Aemilijem Paullom [vred] od Hannibala pobita. 3. [Po] zimi posekali smo (*pass.*) mnogo dreves v naših gozdih. 4. Ko bi ne bili pali pri Thermopylah vsi Lacedaemonci, izdani od Efialta, ne bil bi morda¹ Xerxes Athen zažgal (*pass.*) 5. Ako bodem vselej od prijateljev obdan,² bodem srečen. 6. Mnogih ušesa so (bila) resnici zaprta. 7. Ni mi dobro (= dosti) znano, kaj [da] bodem storil.³ 8. Stari Germani izkazovali so ženam večjo čast nego Rimljani in Grki (*pass.*) 9. Pozabili ste (= odučili ste se) že, koliko knjig [da] je pisal (*pass.*)³ Cicero o dolžnostih. 10. Leta (= [v] letu) 55. pred Kr. rojstvom zapustil je Caesar Gallijo, namerjajoč (= hoteč) podvreči [si] Britanijo. 11. Ko bi bil Perikles dalj živel, ne bili bi Athenci vojske vojskovali zoper Syrakušane (*pass.*) 12. Britko je

§ 68. ¹ Ablat. — ² (Objektivni) genet. — ³ Gl. § XLIV³. — ⁴ Sam ablat. — ⁵ *Fut. II.* — ⁶ *Ago 3.* — ⁷ Supin na *ū*.

§ 69. ¹ Ne — morda = *vix.* — ² *Fut. II.* — ³ Gl. § XLIV³.

[človeku] v nesreči od prijateljev zapuščenemu (= na cedilu puščenemu) biti. 13. Haeducei poslali so poslance k Caesarju pomoči (akkusat.) prosit (= zahtevat). 14. Pravo prijateljstvo je najložje v nesreči spoznati.⁴

Četrta konjugacija.

A. Sedanjikovo deblo.

§ 70.

Activum.

1. Celo telo služi duši. 2. Zdaj vem mnoge reči, katerih nek-daj nisem vedel. 3. Cicero je pazljivo poslušaval grške govornike. 4. K Caesarju prihajali so [v] tem istem času poslanci od Haeducev in Trevercev. 5. Prosim vas, o sodniki, da pazljivo poslušate moje besede. 6. Ne spite¹ preveč, dečki; šest ali sedem ur spati je zadosti. 7. Hitro bo prišel čas smrti. 8. V knjigah Grkov in Rimljanov bodele našli mnoge izpodbude [na]² krepost. 9. Učenci, ravnajte se [po] pravilih [svojih] učiteljev! 10. Več ljudij³ bi dospelo (= prišlo) do starosti, ko bi v mladosti bolj pazili svojega zdravja (= stregli sv. zdravju). 11. Nisi me brez vzroka vprašal, zakaj [da] se najučenejši možje v najvažnejših rečeh med seboj ne vjemajo.⁴ 12. K obedu prihajajmo lačni⁵ in žejni.⁵ 13. Pridite na pomoč nam revežem! 14. Xerxes, kralj Persijanov, pobil je svečenike in starčke, ki so stražili grad athenski (= Athencev). 15. Zapovedovati [nam] je ložje kakor pokornim biti.

§ 71.

Passivum.

1. Čas tudi največe boli uteši (*pass.*) 2. Ošabni zmagalci so pogosto divjali (*pass.*) zoper¹ premagane. 3. Sibyllske knjige čuvali so rimski oblastniki [z] največjo (= najvišjo) skrbnostjo (*pass.*) 4. Smrt bode končala vse boli (*pass.*) 5. Brezbožni ljudje bodo od Boga kaznjeni. 6. Od modrih mož poučevanemu biti je [človeku] prijetno in koristno. 7. To išči, kar se da najti (= kar more naj-

¹ Supin na *ū*.

§ 70. ¹ *Coniunct. praes.* — ² (Objektivni) genet. — ³ Gl. § XXXV². —

⁴ *Coniunct. imperf.* — ⁵ Particip.

§ 71. ¹ *In z akkusat.*

deno biti), tega se uči, kar se da vedeti (= kar more vedeno biti)! 8. Zlobne naj oblastniki stražijo in opazujejo (*pass.*)! 9. Drug² drugega² ne oviraj,³ ampak podpiraj³ (*pass.*)! 10. Athenci so želeli, da se njihovo (*suus*) mesto utrdi.⁴ 11. Bil je zakon pri Rimljanih, da⁵ naj se mrličji ne pokopujejo⁴ notri v mestu. 12. Kaznjen bodeš, ako se ne bodeš ravnal po zakonih. 13. Prilika branja se zmirom ponuja (= je), ne (ravno) tako [prilika] poslušanja. 14. Duh dečkov se ima izobrazati. 15. Ne samo telesu se ima na pomoč priti, ampak še⁶ bolj duhu in srcu.

B. Perfektovo deblo.

§ 72.

1. Po persijanski¹ vojski utrdili so Athenci svoje mesto [s] trdnim zidovjem. 2. Caesar je kralja Pharnaka tako lahko (*facile*) zmogel, da je rimskemu starejšinstvu naznanil² svojo zmago [s] tremi besedami: prišel, videl, zmagal sem. 3. Dolžnost priče je povedati, kaj [da] ve³ ali kaj [da] je slišala.³ 4. Nobena bol ni tolika, da⁴ bi je ne⁴ bila dolgost časa utešila (= omehčala). 5. Romulus je brata ubil, ker je bil nasip preskočil. 6. Caesarjevi darovi bili so neizkušeno množico utešili. 7. O da bi bili (vi) [svojim] staršem vsigdar pokorni bili! 8. Ko je bil Themistokles Athene [z] zidovjem utrdil, balí so se Lacedaemonci athenske¹ moči. 9. Glasu pameti poslušen (bivši) biti je koristno in častno. 10. Ako nam Bog ne pomore (= ne bode na pomoč prišel),⁵ ne bodemo mogli srečni (= oteti) biti. 11. Mithridates divjal je zoper vse Rimljane, ki so mu bili prišli v pest (= roke). 12. Ko bi ne bile gosi spazile na Kapitolij vspenjajočih se Gallcev, bil bi grad osvojen bil. 13. Srečen je, kdor je pravega prijatelja našel. 14. Mnogih rečij bi ne vedeli, ako bi jih ne bili od modrih mož slišali.

C. Supinovo deblo.

§ 73.

1. Germani si niso upali napasti dobro utrjen ostrog Rimljanov. 2. Peloponneska vojska se je končala leta (= [v] letu) 404. pred Kr. rojstvom. 3. Romulus je utrdil Palatin, na katerem je bil sam

² *Alter.* — ³ *Coniunct. praes.* — ⁴ *Coniunct. imperf.* — ⁵ Da naj ne — *ne.* — ⁶ *Etiám.*

§ 72. ¹ *Genet. subst.* — ² *Significo 1. (coniunct. imperf.)* — ³ Gl. § XLIV³. — ⁴ Da ne = *ut non* ali *quin* (s konjunkt. *perfecti*). — ⁵ *Fut. II.*

odgojen. 4. Malokateri so bili staršem tako pokorni, da ne bi bili nikdar kaznjeni.¹ 5. Philippus bil bi Hannibalu na pomoč prišel, ko bi ne bil od Rimljanov zadržan. 6. Ko se mesto dovolj utrdi,² bodo vojaki precej v boj izpeljani. 7. Nič ni boljsega, kakor [da] je bil kdo od modrih mož izobraževan.³ 8. Starše pozdravljamo k počitku (= spat) oditi hoteči. 9. To radi verujemo, kar je prijetno slišati.⁴ 10. Romulus in Remus sta bila od volkulje dojena (= rejena). 11. Neverjetno je, kako zelo [da] so bila srca vojakov [po] zgovornosti Caesarjevi utešena.⁵ 12. Ko bi se bila grška mesta bolj utrdila, bil bi se hōd Persijanov lažje zadržal. 13. Ne spite, predno niso vaša opravila končana.² 14. Mačke skočiti hoteče skrivijo hrbet.

Verba deponentia.

§ 74.

Prva konjugacija.

1. So ljudje, ki se [s] svojimi napakami ponašajo.¹ 2. Herkules usmrtil je mnoge roparje, ki so stregli popotnikom po življenji. 3. Častimo najprej Boga in ravnajmo se po zakonih! 4. Kaj bi ljudi v nesreči tolažilo, ko bi ne bilo nobene nade (= ne bila nobena nada)! 5. Brezbožnik se bode gotovo kdaj (*aliquando*) svojih hudobij spomnil. 6. Spletke delati je hujše (= slabše) ko prepirati se. 7. Premišljajte smrt! 8. Nesrečniki se imajo tolažiti. 9. Od obotavljanja bil je Fabius imenovan obotavljivec. 10. Nesrečnik se bo tolažil [z] upom boljših časov. 11. O da bi vsi ljudje Boga posnemali¹ ter tudi nehvaležnikom dobrote izkazovali.¹ 12. Ne morem [ti] povedati, kako zelo [da] sem te občudoval.² 13. Ko so bili Helvečani polja Haeducev popustošili, poslali so ti poslanca k Caesarju pomoči (akkus.) prosit (= zahtevat). 14. Ohrabrivši vojake, da naj se pogumno bojujejo,³ udaril se je vodja s sovražniki. 15. Hoteč lotiti se velikih rečij premisli, kdo [da] ti bo pomagal.² 16. So napake, čednosti posnemajoče. 17. Dolgo je bil stregel Katilina Ciceronu po življenji.

§ 73. ¹ *Cōniūct. perf.* — ² *Fut. II.* — ³ *Infinit. perf.* — ⁴ Supin na *ū.* —

⁵ Gl. § XLIV³.

§ 74. ¹ *Cōniūct. praes.* — ² Gl. § XLIV³. — ³ *Cōniūct. imperf.*

§ 75.

Druga konjugacija.

1. Meni se zdi vselej smrt onih britka in prezgodna, ki kaj (= nekaj) velikega snujejo. 2. Mladenci lacedaemonski¹ spoštovali so najbolj starce. 3. Poglejte nebo in bojte se mogočnosti Božje! 4. Ko bi nam obetali lažnivi ljudje morja in hribe zlata, bi jim ne verovali.² 5. Ako se grehov svojih izpovemo,³ bode se nas Bog usmilil. 6. Svoje zmote priznati ni sramotno. 7. Kaj si tovarušem svojim⁴ obljubil? 8. Spoštovali ste starše svoje; zato vas bo Bog tudi varoval. 9. Kar smo bili obljubili, zvršili smo: v največih nevarnostih branili (= varovali) smo državo. 10. Izpovejte se grehov, da se vas Bog usmili! 11. Častno je pridobiti [si] (= pridobivši biti) za (*dē*) domovino velikih (*bene*) zaslug. 12. [Po] izpovedbi (= izpovedanji) se krivda manjša. 13. O kralj, usmili se mene, usmili se staršev mojih! 14. Komu je neznan, kaj [da] je Katilina tovarušem in prijateljem svojim obljubil⁵? 15. Cicero [si] je bil za domovino velikih (*bene*) zaslug pridobil.

§ 76.

Tretja konjugacija.

1. Tudi bogovi uživajo jedi¹ in pijače.¹ 2. Sokrates se ni nikdar jezil. 3. Vsi ljudje naj dolžnosti¹ svoje izpolnjujejo! 4. Ko se je Caesar na pot spravljaj, se Pompeius še ni bil povrnil. 5. Ako bomo sledili naravo [kot] voditeljico, ne bomo nikdar blodili. 6. Poslušavaj mnogo, govorivaj (= govori) malo! 7. [Po] slogi je rasla država rimska, [po] neslogi je razpala. 8. Sovražniki Alcibiadovi dočakovali so onega časa (akkus.), ko (= [v] katerem) bi bil odšel, da bi nenavzočnega napali.² 9. Katera mati je kdaj svojih otrok pozabila! 10. Truditi se je treba (= se ima), da pravo krepost dosežemo. 11. [Na] Boga¹ se opri, da ne padeš! 12. Znano vam je ime onega pesnika, katerega so bili gozdovi sledili, ko je pel.² 13. Molčati je boljše ko govoriti; ono redko[kedaj], to pogosto škoduje. 14. Vrnivši se iz Hispanije podal se je Caesar takoj na pot proti Pompeju. 15. Krivica se ima [z] dobrotami pomaščevati. 16. Achilles se je bil narodil iz Thetide, soproge Pelejeve.

§ 75. ¹ *Genet. subst.* — ² *Fidem habere alicui.* — ³ *Fut. II.* — ⁴ Katera oseba v lat.? — ⁵ Gl. § XLIV³.

§ 76. ¹ *Ablat.* — ² *Cōniunct. imperf.*

§ 77.

Četrta konjugacija.

1. Nikdar se ne prilizujmo prvakom, da bi nam [kaj] podelili,¹ česar nismo zaslužili.² 2. Katilina in njegovi tovaruši snovali so rimski državi pogubo. 3. Starši bi ne delili vseh rečij z otroki, ko bi jih ne ljubili. 4. Vse bom poskusil in kakor (*ut*) upam, [tudi] dosegel. 5. Kdo je kdaj neba prostor izmeril? 6. Antonius in Oktavianus bila sta si po žrebu razdelila rimsko vladarstvo. 7. Ako se jedenkrat zlažeš,³ ne boš potlej nič vere⁴ našel. 8. Veliki možje se imajo [po] kreposti⁵ meriti, ne [po] sreči.⁵ 9. Laž (= lagati) je grda napaka. 10. Ne poslušaj⁶ besed sladkajočih se hudobnežev! 11. [Z] laganjem nikdo ne bo slave zadobil. 12. Izkusivši tvoje prijateljstvo se ti nismo prilizavali, ampak govorili smo resnico (= resnično.) 13. Ummidius je bil tako bogat, da je novce [kar] meril,⁷ [pa] tako skop (= umazan), da se ni nikdar (*non unquam*) bolje oblačil⁷ ko suženj. 14. Nikomur se ne prilizujte!⁶ 15. Jaz bi vam verjel, ko bi se ne bili že velikrat zlagali. 16. Začnite! ako dobro začnete,³ izkusili bode, kaj [da] premore⁸ trdna volja. 17. Ljudje imajo navado nevarnosti [po] svoji bojazni⁵ presojeti.

§ 78.

Ponavljjanje spregatve.

A.

1. Bedasti so slepci (= slepi) o bojah sodeči. 2. Pešaškim četam ne smejo se v bitkah odtegniti (= manjkati) konjeniške. 3. Odločen in pogumen vodja bode vselej brzdal strasti [svojih] vojakov. 4. Tisti, ki so lahko¹ grešili, naj se grajajo,² ki težko (= hudo), [pa] kaznijo. 5. Braniti moramo one, od katerih smo bili branjeni. 6. V bitki pri Marathonu pala je nebrojna množica Persijanov. 7. V bitki pri Plataejah bil je Mardonius, vodja Persijanov, ubit in vojska njegova v beg zapojena. 8. Po (*per*) zmoti sodnikovi bili so pogosto tudi nedolžni kaznjeni. 9. Imenitnih Rimljanov sinove so pogosto izobrazevali grški sužnji. 10. Pošteni možje bodo izpolnili, kar so

§ 77. ¹ *Cōniūnct. praes.* — ² *Cōniūnct. perf.* — ³ *Fut. II.* — ⁴ Latini: *no-beno vero.* — ⁵ Sam ablat. — ⁶ *Cōniūnct. praes.* — ⁷ *Cōniūnct. imperf.* — — ⁸ Gl. § XLIV³.

§ 78. A. ¹ Ne: *facile!* — ² *Reprehendo.*

obljubili.³ 11. (Pisano) beremo, kako [da] so občudovali⁴ Rimljani velikanska telesa Germanov. 12. Na ta isti dan,⁵ katerega⁵ se je bila⁶ bitka pri Salaminu, narodil se je grški pesnik Euripides.

B.

13. Moder mož ne bode nikdar strastim stregel. 14. [V] Caesarjevi dobi bila je vsa Gallija razdeljena na (= v) tri dele. 15. Znano vam je, kako mnoge vojske [da] so vojskovali⁴ Rimljani s sosednimi narodi. 16. Kampanci poslali so poslance pomoči (akkus.) zahtevati od rimskega starejšinstva zoper Samničane. 17. Grki so [po] zvijači osvojeno Trojo zažgali. 18. [Po] zimi vidimo zemljo pogosto [z] mnogim snegom pokrito. 19. Vaši vojaki bili bi zmagani (bili), ko bi jim ne bili naši [na pomoč] prišli. 20. Odpustite nam, ako vas bomo razžalili.³ 21. Dolžnost je mladeniča, starše⁷ [ljudi] spoštovati in iz teh izbrati najboljše in najbolj izkušene, da se opira [na] njihov svet in veljavo. 22. Nikdar ne pozabi, kolike dobrote [da] si zadobil.⁴ od Boga! 23. Kaj bi nas tolažilo, ko bi bili kdaj dobrim po življenji stregli? 24. Ako se grehov svojih izpovem³, bode se nas Bog usmilil. 25. Sokrates se ni nikdar jezil.

§ 79.

Ponavljjanje predlogov.

1. Hannibal bojeval se je 17 let¹ z Rimljani v Italiji, Hispaniji [in] Afriki. 2. Mladeniči ložje obolijo (= v boleznih) padejo ko starci. 3. Brez kreposti ne more nihče prave slave doseči. 4. Pompeja so oni ljudje izdali (*pass.*), od katerih je bil zmago upal. 5. Tudi po slabi setvi se ima sejati. 6. Velikrat ne vidimo, kaj [da] leži (= je) pred našimi nogami. 7. Kar je pravo in pošteno, to bom vpričo vseh govoril. 8. Xerxes bil je vselej prvi na begu, zadnji v bitki. 9. Achilles vlekkel je Hektorjevo truplo, katero je bil na voz privezal, okrog mesta Troje. 10. Zavoljo (*propter*) lepote athenškega² mesta bil je o njega posesti prepir tudi med bogovi. 11. Licinius predlagal³ je zakon, da naj se izvoli⁴ jeden izmed obeh konsulov (= drugi⁵ konsul) izmed ljudstva. 12. Kedar žerjavi⁶ spe, vtikajo glave pod peroti. 13. Proti Hannibalu izvolili so Rimljani Q. Fabija [za] povelj-

³ *Fut. II.* — ⁴ *Gl. § XLIV³.* — ⁵ *Ablativus temporis.* — ⁶ *Pugnare.* — B. ⁷ *Maiiores.*

§ 79. ¹ *Per.* — ² *Genet. subst. Athenae.* — ³ *Rogare.* — ⁴ *Coniunct. imperf.* — ⁵ *Alter.* — ⁶ *Gl. § 67¹.*

nika.⁸ 14. Hudobneži naj se bojijo kazni od sodnikov za (*prō*) svoje hudobije! 15. Dosti varni smo, če je Bog z nami. 16. Pogosto tiči (= je) tudi pod umazanim plaščem modrost.

§ 80.

Primeren odgovor.

Xerxes, kralj Persijanov, prišel je bil l. 480. z nebrojnim številom vojakov v Graecijo. Branitelji domovine bili so pred vsemi drugimi¹ Lacedaemonci, [sicer] tako malobrojni,² da so Persijani njih čete ošabno prezirali.³ Ko se je že bližala prva bitka [ob] najbolj vročem letnem (= leta) času, bahal se je jeden izmed Persijanov v pogovoru z Lacedaemoncem: Neba ne bodete videli zavoljo množice naših kopij in pušic.⁴ Na to Lacedaemonec: Borili se bódemo tedaj v senci.

⁸ Prim. § XIII¹.

§ 80. ¹ Pr. vsemi dr. = *inprimis*. — ² = tako malo jih [po] številu. —

³ *Coniunct. imperf.* — ⁴ Naštejte vse vam znane lat. besede, ki značijo orožje in bojno opravo!

Slovník slovensko-latinski.

A.

A, *at; autem; vērō*
aboten, *stultus* 3.
Achillēs, is, junak grški
Aegypčan, *Aegyptius, ī*
Aegypet, *Aegyptus, ī, f.*
Aemilius, *Lūcius (ī) Aemilius (ī)*
Paullus, ī, oblastnik rimski
Aemōna, ae, mesto gornje-panonsko
Aesculāpius, ī, grški bog zdravništva
Afrika, *Āfrica, ae*
Agamemnōn, onis, junak in kralj grški
Agēsilāus, ī, kralj lacedaemonski
Agrippīna, ae, cesarica rimska
Alcibiadēs, is, vojskovodja grški
Alexander (drī) Māgnus, ī, kralj macedonski
ali, *sed; vel; aut; ali — ali pa, aut — aut; ali* (kar je vse jedno), *sīve; ali* (v vprašanjih), *an*
Alpe, *Alpēs, ūm, f.*
ako, *sī; ako ne, nisi*
akopram, *quamquam*
Amazonke, *Amāzonēs, um*
ampak, *sed*
Ancus (ī) Mārcius, ī, četrti kralj rimski
Antiochus, ī, kralj syrski

Antonius, *Mārcus (ī) Antōnius, ī*, oblastnik rimski
Apollō, inis, grško-rimski bog svetlobe in modrosti
april, *Aprīlis, is, (nēnsis)*
Arabec, *Arabs, abis*
Archimēdēs, is, sloveč matematik grški
Ariovistus, ī, vodja germanski
Aristīdēs, is, državnik grški
Arpinec, *Arpīnās, ātis*
Arpīnum, ī, mesto italsko
as, assis, as (bakren denar rimski)
Athene, *Athēnae, ārum*, glavno mesto Attike
Atheneec, *Atheniēnsis, is*
athenski, *Atheniēnsis, e*
Augūstus, ī, prvi cesar rimski
Azija, *Asia, ae.*

B.

Babylōn, ōnis, mesto azijsko
babylonski, *Babylōnius* 3.
baham se, *glōrior* 1.
bajka — basen, *fābula, ae*,
barva, *color, ōris*
beda, *miseria, ae*
bedak — bedast, *stultus* 3.
beg, *fuga, ae*
begam, *conturbo* 1.
bel, *albus* 3.; bliščee bel, *andidus* 3.
Belgijan, *Belga, ae, m.*

Bellōna, *ae*, bojna boginja
rimska

berač — beraški, *mendicus* 3.

berem, *lego* 3., *lēgi*, *lēctum*

berem (komu na glas), *recito* 1.

beseda, *dictum*, *ī*; *verbum*, *ī*

besen, *saevus* 3.

besnost, *furor*, *ōris*; *īnsānia*, *ae*;
rabiēs, *ēī*

Biās, *antis*, modrijan grški

bijem, *caedo* 3., *cecīdi*, *caesum*;

bijem na kaj, *plango* 3., *plānci*,

plānctum (*aliquid*); bijem se

(s kom), *cōnfligo* 3., *flīxi*, *flīctum*
(*cum aliquō*)

bik, *taurus*, *ī*

bišer, *margarīta*, *ae*

bister, *acer*, *cris*, *cre*

bistrost, *aciēs*, *ēī*

bistroumnost, *ingenium*, *ī*

bitje (živo), *animal*, *ālis*

bitva, *pūgna*, *ae*

bivališče, *domicilium*, *ī*,

bivam, *habito* 1.

blag, *placidus* 3.

blago, *merx*, *mercis*

blagor, *bonum*, *ī*; *salūs*, *ūtis*

blaten, *lutulentus* 3.

blato, *lutum*, *ī*; *stercus*, *oris*

blaženstvo, *bonum*, *ī*,

bled, *pallidus* 3.

blisk, *fulgur*, *uris*

bliščeč, *splendidus* 3.

blizu, *circiter*

bližam se, *appropinquo* 1.

bližnji, *proximus* 3.

blodim, *erro* 1.

blodnja, *error*, *ōris*

blojenje, *errōrēs*, *um*

boder, *alacer*, *cris*, *cre*

bodoč, *futūrus* 3.

bog, *deus*, *ī*

bogat, *dīves*, *ītis*; *opulentus* 3.;
largus 3.

boginja, *dea*, *ae*

boj, *pūgna*, *ae*

boja = barva

bejazen, *metus*, *ūs*; *tīmor*, *ōris*

boječ, *timidus* 3.; *īgnārus* 3.

bojevit, *bellicōsus* 3.

bojim se (česa), *tīmeo* 2., *ui* (*aliquid*), —: *vereor* 2., *ītus sum*
(*aliquid*)

bojujem se, *dīmico* 1.; *pūgno* 1.

bol — bolečina, *dolor*, *ōris*

bolan — bolnik, *aeger*, *gra*,
grum; *aegrōtus* 3.

bolezen, *morbus*, *ī*

boli me, *doleo* 2., *ui*, *ītum*

bolj, *magis*

borim se, *certo* 1.; *dīmico* 1.;
pūgno 1.

božanstvo, *nūmen*, *inīs*

božji, *divinus* 3.

branim, *dēfendo* 3., *fendi*, *fensum*;
tueor 2., *tuitus sum*

branim se (česa), *recūso* 1. (*aliquid*)

branitelj, *prōpūgnātor*, *ōris*

branitev, *dēfensiō*, *ōnis*, *f.*

brat, *frāter*, *tris*

breg, *rīpa*, *ae*

breme, *onus*, *eris*

brenčim (skupno), *cōnsono* 1.

brez, *sine* (praepos. z ablat.)

brez česa, *expers*, *ertis* (*alicūius reī*)

brezbožen, *impius* 3.; *improbus* 3.;
nefārius 3.

brezdelen, *dēsēs*, *dēsīdis*

brezdelica — brezdelnost, *ōtium*, *ī*

brigam se (za kaj), *cūro* 1. (*aliquid*)

Britannia, *ae*, zd. Angleško
 Britanec, *Britānnus*, *ī*
 britek, *acerbus* 3.
 britkost, *angor*, *ōris*
 brod, *nāvigium*, *ī*
 brodnik, *nauta*, *ae*, m.
 brodovje, *clāssis*, *is*,
 brusim, *acuo* 3., *ui*, *ūtum*
 brz, *celer*, *eris*, *ere*; *vēlōx*, *ōcis*
 brzdam, *coerceo* 2., *ui*, *itum*
 brz ko brz, *propediem*
 bučela, *apis*, *is*
 bujen, *uber*, *eris*
 bukev, *fāgus*, *ī*, f.

C.

Caesar, *Gāius (ī) Iūlius (ī) Cae-*
sar, *aris*, oblastnik rimski
 cel, *cūctus* 3.; *tōtus* 3.; *ūniversus* 3.
 celo, *etiam*
 cen, *vīlis*, *e*
 cena, *pretium*, *ī*
 Cerera, *Cerēs*, *eris*, rimska boginja
 poljskih pridelkov
 cesar, *imperātor*, *ōris*
Chrīsyppus, *ī*, zdravnik grški
 Cicero, *Mārcus (ī) Tullius (ī) Ci-*
cerō, *ōnis*, oblastnik rimski
 Cimbri, *Cimbrī*, *ōrum*, pleme ger-
 mansko
Cimōn, *ōnis*, vojskovodja grški
 Cincinnatus, *Lūcius (ī) Quīnctius (ī)*
Cincinnātus, *ī*, oblastnik rimski
 cvetem, *flōreo* 2., *ui*, —
 cvetka — cvetlica, *flōs*, *flōris*
 Cyper, *Cyprus*, *ī*, f., otok grški
Cyrus, *ī*, kralj persijski.

Č.

Čas, *tempus*, *oris*
 čast, *honor (ōs)*, *ōris*
 časten, *honestus* 3.

častim, *adōro* 1.; *colo* 3., *colui*,
cultum; *honōro* 1.; *veneror* 1.
 če, *sī*; če tudi, *etiāmsī*
 čeda, *grex*, *gregis*, m.
 čednost, *virtūs*, *ūtis*
 čelada, *galea*, *ae*
 čelo, *frōns*, *frontis*; sem na čelu,
praesum, *-esse*
 često, *saepe*
 češče, *saepius*
 češ da, *quod*
 češelj = glavnik
 čete, *cōpiae*, *arum*, f.
 čevelj, *pēs*, *pedis*
 čez, *trāns* (praepos. z akkus.)
 čin, *factum*, *ī*; *facinus*, *oris*
 čist, *pūrus* 3.; *castus* 3.
 čitam (komu na glas), *recito* 1.
 človek, *homō*, *inis*
 človekoljubje, *hūmānitās*, *ātis*
 človeški, *hūmānus* 3.
 črešnja (sad), *cerasum*, *ī*
 črešnja (drevo), *cerasus*, *ī*, f.
 črka, *littera*, *ae*
 črn, *āter*, *tra*, *trum*; bliščeče
 črn, *niger*, *gra*, *grum*
 čuden, *mīrus* 3.; *mīrābilis*, *e*
 čudim se (čemu), *mīror* 1. (*ali-*
quid), *admīror* 1. (*aliquid*)
 čudovit, *mīrus* 3.; *admīrābilis*, *e*
 čujem (= bdim), *vigilo* 1.
 čut, *sēnsus*, *ūs*
 čutim, *sentio* 4., *sēnsi*, *sēnsum*
 čuvam, *cūstōdio* 4., *īvi (ii)*, *ītum*
 čuvam se (česa), *caueo* 2., *cāvi*,
cautum (aliquem, ab aliquā rē).

D.

Da, *ut*; *quin*; da ne, *nē*, (*quīn*);
 in da ne, *neve*; da-si, *etiāmsī*;
quamquam

dajem, *do, dāre*; *praebeo* 2., *ui, itum*
daleč — od daleč, *procul*
dalj (časa), *diutius*
dam gl. dajem
dan, *diēs, ēi*; po dnevi, *interdiū*
danes, *hodiē*
dar, *dōnum, ī*; *mūnus, eris*
Darēus, ī, kralj persijski
darežljiv, *liberālis, e*
darilo gl. dar
darujem, *dōno* 1.; darujem (kot
žrtvo), *macto* 1.
davek, *vectigal, ālis*
daven, *antiquus* 3.
deblo, *stirps, stirpis*
december, *December, bris, (mēnsis)*
deček, *puer, puerī*
ded, *avus, ī*
dedič, *hērēs, ēdis*
dejanje, *factum, ī*; *facinus, oris*;
sramotno dejanje, *flagitium, ī*
dekla, *ancilla, ae*
deklica, *puella, ae*
del, *pars, partis*
delam, *labōro* 1.; *ago* 3., *ēgi, āctum*
delaven, *industrius* 3.; *labōriōsus* 3.;
strēmuis 3.; neutrudno delaven,
adsidius 3.
delavnost, *industria, ae*
deležen, *compos, otis*; *particeps,*
cipis
delim, *partior* 4., *ītus sum*; *tri-*
buo 3., *ui, ūtum*; delim po
žrebu, *sortior* 4., *ītus sum*
delo, *labor, ōris*; *opus, eris*
Dēlus, ī, f., otok grški
Dēmētrius, ī, sloveč jezikoslo-
vec grški
Dēmōsthenēs, is, sloveč govornik
grški

denar, *nummus, ī*; *pecūnia, ae*
dereč, *rapidus* 3.
desen, *dexter, tra, trum*
desetkrat tolik, *decemplex, plicis*
devica, *virgō, inis*
dež, *pluvia, ae*
dežela, *terra, ae*
Diāna, ae, rimska boginja me-
seca in lova
dičim, *decoro* 1.
diham, *spīro* 1.
dika, *decus, oris*
dim, *fūmus, ī*
divjam, *saevio* 4., *ii, itum*
divji, *ferus* 3.
djal bi, *quasi (adv.); tamquam (adv.)*
dlaka, *pilus, ī*
dlan, *palma, ae*,
dneven, *diurnus* 3.
do, *ad* (praepos. z akkus.)
doba, *aetās, ātis*; otroška doba,
pueritia, ae
dober, *bonus* 3.
dobi(va)m, *concilio* 1.
dobrohoten, *benīgnus* 3.
dobrohotnost, *benevolentia, ae*
dobrota, *beneficium, ī*
dobrotljiv = dobrohoten
dočakujem (česa), *exspecto* 1.
(*aliquid*)
dognano je, *cōnstat* 1.
dohodek, *vectigal, ālis*
dojim, *nūtrio* 4., *īvi (ii), itum*
dokler, *dum; donec*
dolg, *longus* 3.
dolgo (časa), *diū*
dolgost, *longīnquitās, ātis*
dolgotrajen, *diuturnus* 3.
dolgujem, *dēbeo* 2., *ui, itum*
dolina, *vallis, is*

dolžen sem = dolgujem
 dolžnost, *officium*, *ī*
 dom, *domus*, *ūs*, f.
 domač, *domesticus* 3.; *patrius* 3.;
 domača vojska, *bellum cīvīle*
 domovina, *patria*, *ae*
 donašam, *apporto* 1.; *prabeo* 2.,
ui, *itum*
 Donava, *Dānuvius*, *ī*
 dopadam (—dem), *placeo* 2., *ui*,
itum; ne dopadam, *displiceo* 2.,
ui, *itum*
 dopadljiv, *grātus* 3.
 dopolnim, *suppleo* 2., *ēvi*, *ētum*
 dosežem, *adipiscor* 3., *adeptus*
sum; *impetro* 1.
 dosihdob, *adhūc*
 doslej = dosihdob
 dospem, *penetro* 1.
 dosti, *satis*
 dostikrat, *saepe*
 dostojen, *dignus* 3.
 dovedem, *perduco* 3., *dūxi*, *ductum*
 dovolj, *satis*
 dovršen, *perfectus* 3.
 dovtip(i), *salēs*, —, (*plur. subst.*
sāl, *salis*)
 dozdeva(m) se, *videor* 2., *vīsus sum*
 dozorim, *mātūrēscō* 3., *mātūruī*, —
 drag, *cārus* 3.
 dragocen, *pretiōsus* 3.
Dracō, *ōnis*, zakonodajec grški
 dražilo, *irritāmentum*, *ī*
 drevo, *arbor*, *oris*, f.; drevje, *ar-*
borēs, *um*
 droben, *gracilis*, *e*
 drobnica, *pecus*, *oris*
 drozeg, *turdus*, *ī*
 drzen, *audāx*, *ācis*
 drznem se, *audeo* 2.

drznost, *audācia*, *ae*
 država, *cīvītās*, *ātis*; *rēs pūblica*,
rei pūblīcae
 državlján, *cīvis*, *īs*, m.
 državljanski, *cīvīlis*, *e*
 držim, *teneo* 2., *tenui*, *tentum*
 držim se (česa), *observo* 1. (*aliquid*);
adhibeo 2., *ui*, *itum* (*aliquid*)
 drug 3., *alius* 3.; drugi, *secundus* 3.;
 drug = ostal, *rēliquus* 3.
 drug (subst.), *socius*, *ī*
 drugače, *aliter*
 drugič, *iterum*
 drugošolec, *secundānus*, *ī*
 društvo, *coetus*, *ūs*
 družba, *cōnsortium*, *ī*; *societās*, *ātis*
 družinski, *familiāris*, *e*
 duh, *animus*, *ī*; *ingenium*, *ī*; *mēns*,
mentis
 duh = vonj, *odor*, *ōris*
 duša, *animus*, *ī*
 dvomen — dvomljiv, *dubius* 3.
 dvomim, *dubito* 1.

E.

Efeški, *Ephesus* 3.
 Efiáltés, *Ephialtēs*, *ae*
Epaminōndas, *ae*, vojskovodja
 thebski
Epidaurus, *ī*, f., mesto pelo-
 ponnesko
 Eteokles. (genet. Eteokleja), *Ete-*
octēs, *īs*, kraljevič thebski
Eurīpidēs, *īs*, pesnik grški
 Evropa, *Eurōpa*, *ae*.

F.

Fabius, (*Quīntus* [*ī*]) *Fabius* (*ī*)
 (*Māximus* [*ī*]), oblastnik rimski
Fūrius (*ī*) *Camillus* (*ī*), oblastnik
 rimski.

G.

Gaj, *nemus, oris*
 Gallec, *Gallus, ī*
Gallia, ae, zd. Francosko
 gallski, *Gallicus* 3.
 ganem, *moreo* 3., *mōvi, mōtum*
 gasim, *extinguo* 3., *stīnci, stīnctum*
Germānia, ae, zd. Nemčija
 gib, *mōtus, ūs*
 gibljem gl. ganem
 ginem, *lābor* 3., *lāpsus sum*
 gladoven, *avidus* 3.
 gladjujem, *ēsurio* 4., —, *ītum*
 glas, *vōx, vōcis; sonitus, ūs*; (glas
 = govorica), *fāma, ae*
 glasovit, *celeber, bris, bre*
 glava, *caput, capitis*
 glavnik, *pecten, inis*
 gledališče, *theātrum, ī*
 gledam, *contemplor* 1.; *specto* 1.
 gluh, *surdus* 3.
 goden, *mātūrus* 3.
 gojim, *colo* 3., *colui, cultum*
 goljufam, *fallo* 3., *fefēlli, falsum*
 goljufiv, *fallāx, ācis*
 golob, *columba, ae*
 gomila, *tumulus, ī*
 gonim, *ago* 3., *ēgi, āctum; agito* 1.
 gora, *mōns, montis, m.*
 gorim, *ārdeo* 2., *ārsi, ārsūm*
 gorje! *vae!*
 gos, *āuser, eris*
 gospa, *domina, ae*
 gospod(ar), *dominus, ī*
 gospodinja = gospa
 gospodstvo, *dominātiō, ōnis, f.*
 gospodujem, *dominor* 1.
 gosposka, *magistrātus, ūs*
 gost 3., *dēnsus* 3.
 gost (subst.), *convīra, ae, m.*

gotov, *certus* 3.; za gotovo, *certō*
 govor, *ōrātiō, ōnis, f.; sermō, ōnis*
 govorica, *fāma, ae*
 govoričen 3., *gārrulus* 3.
 govorim, *loquor* 3., *locūtus sum*;
 govorim o čem, *disputo* 1. *dē*
aliquā rē
 govornik, *ōrātor, ōris*
 gozd, *silva, ae*
 gozdnač, *silvester, tris, tre*
 grabežljiv, *rapāx, ācis*
 grad, *arx, arcis*
Graecia, ae, zd. Grsko
 grajam, *vitupero* 1.; *reprehendo* 3.,
hendi, hēnsūm
 grd, *taeter, tra, trum*
 greh, *peccātum, ī; vitium, ī*
 grenek, *amārus* 3.
 grešim, *pecco* 1.
 grizem, *mordeo* 2., *momordi, mōr-*
sum
 grom, *tonitrus, ūs*
 grozd, *ūva, ae; grozdje, ūvae, ārum*
 grozen — grozovit, *atrōx, ōcis*
 grožnje, *minae, ārum*
 Grk, *Graecus, ī*
 grm, *stirps, stirpis*
 grški, *Graecus* 3.
 gruden = december
 gusár, *pīrāta, ae, m.*

H.

Haeduvec, *Haedus, ī*
Hamilcar, aris, vodja karthag.
Hannibal, alis, vodja karthag.
 hči, *filia, ae*
Hector, oris, junak trojanski
 helvetski, *Helvētius* 3.
 Helvečan, *Helvētius, ī*
Hercules, is, polubog grški

hiba, *vitium*, *ī*
Hibernia, *ae*, zd. Irsko
 Hilotje, *Hilōtae*, *ārum*, m., sužnji
 spartski
Hispania, *ae*, zd. Špansko
 hisa, *domus*, *ūs*, f.; *tectum*, *ī*
 hiter, *celer*, *eris*, *ere*; *vēlōx*, *ōcis*;
volucer, *cris*, *cre*
 hitim, *propero* 1.
 hitrost, *celeritās*, *ātis*
 hlapec, *servus*, *ī*
 hod, *iter*, *itineris*, n.
Homērus, *ī*, pesnik grški
 hraber, *fortis*, *e*
 hrabrim, *hortor* 1.
 hrabro, *fortiter*
 hrabrost, *virtūs*, *ūtis*
 hrana, *victus*, *ūs*
 hrapav, *asper*, *era*, *erum*
 hrast, *quercus*, *ūs*, f.
 hrbet, *dorsum*, *ī*; *tergum*, *ī*
 hruška (sad), *pirum*, *ī*
 hruška (drevo), *pirus*, *ī*, f.
 hud, *ācer*, *cris*, *cre*; *acūtus* 3;
gravis, *e*; *ferus* 3.; *malus* 3.
 hudoben, *improbus* 3.; *malus* 3.;
scelestus 3.
 hudobija — hudobnost, *scelus*, *eris*;
malitia, *ae*
 hudodelen, *scelestus* 3.
 hudodelnik, *homō* (*inis*) *scelestus* (*ī*)
 hvala, *laus*, *laudis*; *grātia*, *ae*
 hvaležen, *grātus* 3.
 hvaležnost, *grātia*, *ae*
 hvalim, *laudo* 1.
Hystaspēs, *is*, plemenitaš persi-
 janski.

I.

I — *i*, *et* — *et*
 idem mimo, *praetermeo* 1.

igra, *lūdus*, *ī*
 igram (se), *lūdo* 3., *lūsi*, *lūsum*
 imam, *habeo* 2., *ui*, *itum*; (*celebro* 1.)
 imam v posesti, *possideo* 2., *sēdi*,
sēssum
 ime, *nōmen*, *inis*
 imeniten, *nōbilis*, *e*
 imenujem, *appello* 1.; *nōmino* 1.
 in, *et*; *que*; in ne, *nec*, *neque*
 iskra, *scintilla*, *ae*
Isocratēs, *is*, govornik grški
 iščem, *quaero* 3., *quaesīvi*, *quae-*
sītum
 Italija, *Italia*, *ae*
 Ithaka, *Ithaca*, *ae*, otok grški
 iz, *ex* (praepos. z ablat.)
 izbegavam, *vīto* 1.
 izberem, *creo* 1.; *ēligo* 3., *lēgi*,
lētum
 izdam, *prōdo* 3., *didi*, *ditum*
 izdedinim, *exhērēdo* 1.
 izdelujem, *fabrico* 1.
 izgovarjam, *excūsō* 1.
 izgovor, *excūsātiō*, *ōnis*, f.
 izgubim, *āmīto* 3., *mīsi*, *mīssum*
 izid, *exitus*, *ūs*
 izimši, *praeter* (praepos. z akkus.)
 izkazujem, *tribuo* 3., *ui*, *ūtum*
 izkusim, *experior* 4., *expertus sum*
 izkušen, *perītus* 3.
 izletim, *ēvolo* 1.
 izmed = *iz*
 izmerim, *ēmētior* 4., *ēmēnsus sum*
 iznajdnica, *inventrīx*, *īcis*
 iznajdnik, *inventor*, *ōris*
 iznenaden, *subitus* 3.
 izobražam, *ērudio* 4., *vī* (*ī*), *ītum*
 izpeljem, *ēdūco* 3., *ēdūxi*, *ēductum*
 izpodbadam (—bujam), *incito* 1.
 izpodbuda, *incītāmentum*, *ī*

izpolnim (-polnujem), *solvo* 3., *solvi*,
solūtum (*aliquid*); *fungor* 3.,
fūctus sum (*aliquā rē*); *teneo* 2.,
ui, *tentum* (*aliquid*)
izpovem, — se česa, *fateor* 2.,
fassus sum (*aliquid*); *cōnfiteor* 2.,
fessus sum (*aliquid*)
izpremenim, *mūto* 1.
izrek, *dictum*, *ī*
izročim *trādo* 3., *trādidi*, *trādītum*
izselim se, *dēmigro* 1.; *ēmigro* 1.
izumiteljica = iznajdnica
izumnik = iznajdnik
izurim gl. urim
izvir(ek), (*flūminis*) *caput*, *capitis*
izvojujem, *expūgno* 1.
izvolim = izberem
izvor (izvir), *orīgō*, *inis*, f.
izvotlim, *cavo* 1.
izvrsten, *ēgregius* 3.; *excellēns*,
entis; *īnsīgnis*, e; *praestāns*,
antis; *praectārus* 3.
izvršim (—vršujem), *expedio* 4.,
īvi (*ii*), *ītum*; *gero* 3., *gessi*,
gestum.

J.

Jablan, *mālus*, *ī*, f.
jabolko, *mālum*, *ī*
jagnje, *agnus*, *ī*
jajce, *ōvum*, *ī*
jak, *vehemēns*, *entis*
jako, *valdē*; *māgnopere*
jambora, *mālus*, *ī*, m.
jančji, *agnūnus* 3.
Iānus, *ī*, staroitalski bog
januarij, *Iānuārius*, *ī*, (*mensis*)
jarek, *fōssa*, ae
jastreb, *accipiter*, *tris*; *vultur*,
uris, m.
javen, *pūblicus* 3.

javno, *palam*
ječa, *carcer*, *eris*
jed, *cibus*, *ī*; *ēscā*, ae
jeden — jedin, *ūnus* 3.; po jeden,
singulī, ae, a
jedenkrat, *semel*
jednak, *aequālis*, e; *pār*, *paris*
jednakost, *similitūdō*, *inis*, f.
jelen, *cervus*, *ī*
jem, *edo* 3., *ēdi*, *ēsum*; *vescor* 3.,
—, — (*aliquā rē*)
jermen, *lōrum*, *ī*
jesén, *autūmmus*, *ī*
jèsen, *fraxinus*, *ī*, f.
jeza, *īra*, ae,
jezen, *īrātus* 3.
jezero, *lacus*, *ūs*
jezik, *lingua*, ae
jezikoslovec, *grammaticus*, *ī*
jezim se (nad kom), *īrāscor* 3.,
īrātus sum (*alicui*)
jočem (jokam), *lacrimo* 1.; *plōro* 1.;
fleo 2., *flevi*, *fletum*
junaštvo, *virtūs*, *ūtis*
Iūnius (*ī*) *Brūtus*, *ī*, 1. konsul rim.
Junona, *Iūnō*, *ōnis*, boginja rimska
jutrnji, *crāstinus* 3.

K.

K, *ad* (praepos. z akkus.)
kača, *serpēns*, *entis*
kajti, *nam*; *enim*
kak, *quālis*, e; kak = nekaj,
ūllus 3.
kako, *quōmodo*; kako zelo, *quant-*
opere
kakor, *quam*; *ut*; *sicut*(*i*); *quasi*
kakor da (bi), *ūc sī*
kakoršen — kakošen, *quālis*, e;
kakoršen koli, *ūllus* 3.

kalen, *turbidus* 3.
 kalim, *turbo* 1.
 Kalpurnija, *Calpurnia*, *ae*
 kam? *quō?* (*adv.*)
 kamen, *saxum*, *ī*; *lapis*, *idis*
 kamenjam, *lapidibus cooperio ali-*
quem; (*cooperio* 4., *perui*, *per-*
tum)
 Kampanija, *Campānia*, *ae*
 Kampanec, *Campānus*, *ī*
 Kanne, *Cannae*, *arum*, trg italski
 kannski, *Cannēnsis*, *e*
 Kapitolij, *Capitolium*, *ī*, grad rimski
 karam, *vitupero* 1.; *reprehendo* 3.,
hendi, *hēnsūm*
 kar najprej, *propediem*
 Karthagina, *Carthāgō*, *inis*, *f.*
 Karthazan, *Carthāginiēnsis*, *is*
 Katilina, *Catilina*, *ae*, plemenitaš
 rimski
 Kato, (*Mārcus* [*ī*] *Porcius* [*ī*]) *Catō*,
ōnis, oblastnik rimski
 kazen, *poena*, *ae*
 kaznim (—znijujem), *castigo* 1.;
multo 1.; *pūnio* 4., *īvi*, *itum*
 kažem, *mōnstro* 1.
 kdaj, *aliquandō*; *unquam*
 kedar, *cum* (*cōniūctiō*)
 ker, *quod*
 kes(anje), *paenitentia*, *ae*
 kimovec, *September*, *bris*, (*mēnsis*)
 kip, *statua*, *ae*; *simulacrum*, *ī*
 kje — kjer, *ubi*
 klanje, *caedēs*, *is*
 kleč, *f.*, *scopulus*, *ī*
 Klaudius, *Claudius*, *ī*, cesar rimski
 Kleopatra, *Cleopatra*, *ae*, kraljica
 aegyptovska
 kličem (na pomoč), *invoco* 1.; kli-
 čem nazaj, *revoco* 1.

kljun, *rōstrum*, *ī*
 Kloelija, *Cloelia*, *ae*
 Klytaemnestra, *Clytaemnestra*, *ae*
 kmalu, *mox*
 kmalu potem, *paulō post*
 kmet, *agricola*, *ae*, *m.*
 kmetijstvo, *agricultūra*, *ae*
 kmetski, *rūsticus* 3.
 knez, *prīnceps*, *cipis*
 knjiga, *liber*, *brī*
 ko, *cum* (*cōniūctiō*); (*v tem*) ko,
dum
 koča, *casa*, *ae*; *taberna*, *ae*
 Kodrus, *Codrus*, *ī*, kralj athenški
 koleno, *genū*, *ūs*
 koliba = koča
 kolik, *quantus* 3.
 koliki — kolikateri? *quotus* 3.
 Kolin, *Colōnia* (*ae*) *Agrippina*, *ae*
 koliko (jih), *quot* (*indecl.*)
 koljem (kot žrtvo) gl. zakoljem
 komaj, *vix*
 končam, *finio* 4., *īvi* (*ī*), *itum*
 konec, *finis*, *is*, *m.*
 konj, *equus*, *ī*
 konjenik, *eques*, *itis*
 konjeniški, *equester*, *tris*, *tre*
 konjenišтво, *equitātus*, *ūs*
 konsul, *cōsul*, *ulis*
 konsulat, *cōsulātus*, *ūs*
 kopje, *iaculum*, *ī*
 korak, *pāssus*, *ūs*
 korenina, *rādix*, *īcis*
 Koriolanus, (*Gāius* [*ī*] *Mārcius* [*ī*])
Coriolānus, *ī*, oblastnik rimski
 Korinth, *Corinthus*, *ī*, *f.*
 korinthski, *Corinthius* 3.
 korist, *ūtilitās*, *ātis*
 koristen, *ūtilis*, *e*; *salūtāris*, *e*
 koristim, *prōsum*, *prōdesse*

kost, *os, ossis*
kot, *ut*
Kous, *Cous, ī, f.*, otok grški
kovač, *faber (-brī) ferrārius, ī*
kovina, *metallum, ī,*
kozji, *caprinus 3.*
kozliček, *haedus, ī*
koža, *pellis, is,*
kraj, *locus, ī; regiō, ōnis, f.*
krak, *crūs, crūris*
kralj, *rēx, rēgis*
kraljestvo, *rēgnum, ī,*
kraljev, *rēgius 3.*
kraljica, *rēgīna, ae*
kraljujem, *rēgno 1.*
krasim, *ōrno 1.*
krasota, *venustās, ātis*
kratek, *brevis, e*
kratkočasen, *lūdicer (-crus), cra,*
crum
krava, *vacca, ae*
krepčam gl. okrepčam
krepost, *virtūs, ūtis*
krdelo, *manus, ūs, f.*
Kreta, *Crēta, ae*, otok grški
križlat, *volucer, cris, e*
krilo, *cornū, ūs*
Krist(us), *Christus, ī*
kriv, *falsus 3.*
krivda, *culpa, ae; iniūria, ae*
krivica, *iniūria, ae; po krivici,*
immeritō (adv.)
krivičen, *iniquus 3.; iniūstus 3.*
križ, *crux, crucis*
krmar, *gubernātor, ōris*
krmilim, *gubernō 1.*
krokodil, *crocodilus, ī*
krotek, *cicur, uris; placidus 3.*
krotim, *domo 1.; coērceo 2., ui, itum*
krut, *crūdēlis, e*

krvav, *cruentus 3.*
kupec, *mercātor, ōris*
kupim (-ujem), *emo 3., ēmi, emptum.*

L.

Labud, *cycnus, ī,*
Lacedaemonec, *Lacedaemonius, ī*
lačen sem = gladjujem
ladija, *nāvigiūm, ī; nāvis, is*
ladjam, *nāvigo 1.*
Laelius, (*Gāius [ī]*) *Laelius, ī, ob-*
lastnik rimski
lahek, *facilis, e; 1. (na tehtnico),*
levis, e
lajam, *lātro 1.*
lajšam, *levo 1.*
lakomen, *avārus 3.*
lakomnost, *avāritia, ae*
lakota, *famēs, is*
las, *coma, ae*
lasten, *proprius 3.*
lastovica, *hirundō, inis, f.*
latinski, *Latīnus 3.*
Latinec, *Latīnus, ī*
Lātōna, *ae*, boginja rimska
laž, *mendācium, ī*
lažem se, *mentior 4., mentitus sum*
lažniv — lažnik, *mendāx, ācis*
le, *tantum*
lečim, *sāno 1.*
led, *glaciēs, ēi*
leden, *gelidus 3.*
lega (leža), *situs, ūs*
legija, *legiō, ōnis, f.*
lek, *medicīna, ae; remedium, ī*
len, *ignāvus 3.; iners, ertis; piger,*
gra, grum
leniv, *tardus 3.*
lenoba, *ignāvia, ae; inertia, ae*
lep, *pulcher, chra, chrum*

leporečnost, *eloquentia*, *ae*
 les, *lignum*, *ī*; les = gozd, *silva*, *ae*
 leskečem se, *mico* 1.
 lest, *dolus*, *ī*,
 letam, *volo* 1.
 leto, *annus*, *ī*; leto = poletje,
aestās, *ātis*
 lev, *leō*, *ōnis*
 lev 3., *sinister*, *tra*, *trum*
 ležeč, *situs* 3.
 ležim, *cubo* 1.
 ležišče, *cubile*, *is*
Liber, *beri*, rimski bog vina
 Licinius, (*Gaius* [*ī*]) *Licinius*, *ī*
 (*Stolō* [*ōnis*]), oblastnik rimski
 lisica, *vulpēs*, *is*
 listje, *frōns*, *frondis*
 listopad, *November*, *bris*, (*mēnsis*)
 Livius, (*Titus* [*ī*]) *Livius*, *ī*, zgodopisec rimski
 ljubek, *amoenus* 3.
 ljubezen, *amor*, *ōris*
 ljubezniv, *amābilis*, *e*
 ljubim, *amo* 1.; *dīligo* 3., *lēxi*,
lēctum
 ljudje, *hominēs*, *um*
 ljudstvo, *plēbs*, *plēbis*
 ljut, *saevus* 3.
 ločim, *separo* 1.; *secerno* 3., *crēvi*,
crētum
 log, *nemus*, *oris*
 lók, *arcus*, *ūs*
 lokav, *vafer*, *fra*, *frum*
 lomim, *frango* 3., *frēgi*, *frāctum*
 lotim se (česa), *cōnor* 1. (*aliquid*)
 lovec, *vēnātor*, *ōris*
 lovim, *capto* 1.; *vēnor* 1.
 lovorika, *laurus*, *ī*, *f.*
 lovorov, *laureus* 3.
 lovski, *vēnāticus* 3.

Lūcius (*ī*) *Mummius*, *i*, oblastnik rimski
 luč, *lūx*, *lūcis*
 Lukullus, (*Lūcius* [*ī*]) *Lūcullus*, *ī*, vojskovodja rimski
 luna, *lūna*, *ae*
 Lydija, *Lydia*, *ae*, dežela maloazijska.

M.

Macedonec, *Macedō*, *onis*
 mačka, *fēlēs*, *is*
 majem, *agito* 1.
 majčken, *exiguus* 3.
 majhen, *parvus* 3.
 mali, *paulus* 3.; *parvus* 3.
 malokateri — malo (jih), *paucī*,
ae, *a*
 manjkam — manjka me (komu),
dēsūm, *esse* (*alicui*)
 manjka (česa), *absūm*, *esse*
Marathōn, *ōnis*, *f.*, trg v Attiki marathonski, *Marathōnius* 3.
Mārcus (*ī*) *Lepidus*, *ī*, plemenitaš rimski
Mardonius, *ī*, vojskovodja persijski
 marcij gl. Martov
 maren, *dīligēns*, *entis*
Marius, *ī*, oblastnik rimski
 marljiv, *sēdulus* 3.; *dīligēns*, *entis*
 marljivost, *dīligentia*, *ae*; *industria*, *ae*
 Martov, *Mārtius* 3.; M. mesec = marcij, *Mārtius*, *ī*, (*mēnsis*)
 Massiljan, *Massiliēnsis*, *is*
 masčevalec, *ultor*, *ōris*
 masčujem se, *ulciscor* 3., *ultus sum*
 matematik, *mathēmaticus*, *ī*
 mati, *māter*, *mātris*; *parēns*, *entis*
 meč, *gladius*, *ī*

mečem, *iacto* 1.
 med, *inter* (praeupos. z akkus.)
 med, *i*, f., *aes, aeris*
 med, *ū*, m., *mel, mellis*
 medel, *hebes, etis*
 medved, *ursus, ī*,
 meгла, *nebula, ae*
 meglen, *tristis, e*
 mehek, *mollis, e*
 menda, *fortasse*
Menēnius (i) Agrippa, ae, ob-
 lastnik rimski
 menenje, *sententia, ae*
 menim, *reor, rēri, ratus sum*
 menim se (za kaj), *cūro* 1. (*aliquid*)
 mera, *modus, ī*
 merim, *mētiōr* 4., *mēnsus sum*
 mesec, *lūna, ae*; *mēnsis, is*
 meso, *carō, carnis, f.*
 mesten, *urbānus* 3.
 mesto, *oppidum, ī*; *urbs, urbis*;
 glavno mesto, *caput, capitis*;
 m. = kraj, *locus, ī*
 meščan, *civis, is, m.*
 meter, *metrum, ī*
 metulj, *papiliō, ōnis, m.*
 mil, *cārus* 3.; *suāvis, e*
 Milet, *Miletus, ī, f.*, mesto jonsko
 milina, *venustās, ātis*
 milosrčnost, *miseriordia, ae*
 milostiv, *propitiūs* 3.
Miltiadēs, is, vojskovodja athen.
Minerva, ae, boginja modrosti
 minljivost, *fragilitās, ātis*
 minul, *praeteritus* 3.
 mir, *pāx, pācis*
 miren, *aequus* 3.
 misel, *sententia, ae*
 mislim, *cōgito* 1.; *reor, rēri, ratus*
sum

miš(ka), *mūsculus, ī*,
Mithridātēs, is, kralj pontski
 miza, *mēnsa, ae*
 mlad, *tener, era, erum*; *pullus* 3.
 mladenič, *adulēscēns, entis*; *iue-*
nīs, is,
 mladež — mladost, *adulēscēntia, ae*;
iuventūs, ūtis
 mladič, *pullus, ī*
 mleko, *lāc, lactis*
 mnog, *multus* 3.
 množica, *multitūdō, inis, f.*
 množim, *augeo* 2., *auxi, auctum*
 množim se, *crēscō* 3., *crēvi, crētum*
 moč (vojna), *opēs, opum, f.*; v
 moči imajoč, *compos, otis*
 močviren, *palūster, tris, tre*
 močvijje, *palūs, ūdis*
 moder — modrijan, *sapiēns, entis*;
philōsophus, ī
 modrost, *sapientia, ae*
 mogočen, *potēns, entis*
 mogočnost, *potēntia, ae*
 moj, *meus* 3.
 molčanje, *silentium, ī*
 molčim, *sileo* 2., *ui, —*; *taceo* 2.,
ui, itum
 molim, *ōro* 1.; *adōro* 1.; *veneror* 1.;
precor 1.
 molk = molčanje
 moram, *debeo* 2., *ui, itum*
 morda, *fortasse*
 morem, *possum, posse*
 morje, *mare, is*
 mornar, *nauta, ae, m.*
 morski, *marinus* 3.
 motim se, *erro* 1.
 mož, *vir, viri*
 mramor, *marmor, oris, n.*
 mravlja, *formīca, ae*

mraz, *frīgus, oris; gelū, ūs*
 mrlič — mrtev, *mortuus* 3.
 mrzel, *frīgīdus* 3.; *gelīdus* 3.
 mučim, *vezo* 1.
Mūsa, ae, rimsko-grška boginja.

N.

Na, *in* (praeupos. z akkus. na vprašanje k a m? z ablat. na vprašanje kje?)
 način, *modus, ī*; na kak način, *quōmodo*
 nad, *suprā* (praeupos. z akkus.)
 nada, *spēs, spēi*
 nadgrobek, *sepulcrum, ī*
 nadležen, *molestus* 3.
 nadležnost, *molestia, ae*
 nadloga, *miseria, ae*
 nagel, *praeceps, praecepitis*
 najbližji, *proximus* 3.
 najbolj, *māximē*
 najčesče, *saepissimē*
 najdem, *invenio* 4., *vēni, ventum*
 največi, *summus* 3.
 najviši, *summus* 3.
 naklep, *cōnsilium, ī*
 naklonjen sem (komu), *faveo* 2., *fāvi, fautum (alicui)*
 namorski, *nāvālis, e*
 namreč, *enim*
 napačen, *vitiōsus* 3.
 napad, *impetus, ūs*
 napadem, *adorior* 4., *adortus sum; aggredior* 3., *aggrēssus sum*
 napaka, *vitiūm, ī*
 napnem, *tendo* 3., *tetendi, tēsum*
 napolnjen, *refertus* 3.
 napor, *contentiō, ōnis, f.; labor, ōris*
 naposled, *tandem*

napoten (na potu) sem, *obsto* 1.
 napovem, *indico* 3., *dixi, dictum*
 napravljam, *paro* 1.
 narava, *nātūra, ae*
 naredim, *expedio* 4., *ivi (ii), itum*
 narekam, *dicto* 1.
 narod, *gēns, gentis; pōpulus, ī*;
 prosti narod, *plebs, plebis*
 narodim se gl. rodim se
 nasip, *vāllum, ī*
 nasproten, *adversārius* 3.; nasprot-
 nik, *adversārius, ī*
 nasproti, *contrā* (praeupos. z akkus.)
 nastanem, *orior* 4., *ortus sum*
 naš, *noster, nostra, nostrum*
 natančen, *diligēns, entis*
 naučim se (na pamet, — na izust)
 gl. učim se (na p., — na izust)
 navada, *mōs, mōris*
 navado imam — navajen sem,
soleo 2.; *cōnsuēvi, isse*
 navadno, *plērumque*
 navajam se, *cōnsuēscō* 3., *suēvi, suētum*
 navzoč(en) sem, *adsum, esse; intersum, esse*
 nazadnje, *tandem*
 naznanim (—znanjam), *indico* 1.;
significo 1.
 ne, *nōn*; pred imperat. in velevnim
 konjunktivom: *nē*
 ne le (ne samo) — ampak (nego)
 tudi, *nōn solum — sed etiam*
 nebo, *caelum, ī*
 nebrojen, *innumerābilis, e*
 nečloveški, *inhūmānus* 3.
 nedeležen, *expers, pertis*
 nedolžen, *castus* 3.; *innocēns, entis*
 nego, *nisi*
 negotov, *incertus* 3.

nehvaležen, *ingrātus* 3.
 neizkušeni, *imperītus* 3.
 neizmereni, *immēsus* 3.
 neizobraženi, *rudis*, *e*
 nejednak, *impār*, *imparis*
 nekateri, *nōnnullus* 3.
 nekaznjeno, *impūnitās*, *ātis*
 nekaj, *aliquandō*; *ōlim*; *quondam*
 nekoristen, *inūtilis*, *e*
 nektar, *nectar*, *aris*
 nemarnost, *neglegentia*, *ae*
 nemaeski, *Nemaeus* 3.
 nenadoma, *subitō*
 nenavzočen, *absēns*, *sentis*
 neodločen, *ancēps*, *ancipitis*
 nepodoben, *dissimilis*, *e*
 nepomljiv — nepomneč, *immemor*,
oris
 neporaben, *inūtilis*, *e*
 nepošten, *improbus* 3.
 nepravičen, *inīquus* 3.; *iniūstus* 3.
 nepremagljiv, *inexsuperābilis*, *e*
 nepremišljeno, *temere*
 nepremišljenost, *temeritās*, *ātis*
 nepričakovan, *subitus* 3.
 neprijatelj, *inimīcus*, *ī*
 neprijateljica, *inimīca*, *ae*
 neprijazen, *inimīcus* 3.
 neprilika, *incommodum*, *ī*
 nerad, *incītus* 3.
 Nero, (*Tiberius [ī] Claudius [ī]*)
Nerō, *ōnis*, cesar rimski
 nesebičen, *abstinēns*, *entis*
 nesebičnost, *abstinentia*, *ae*
 nesem, *porto* 1.
 nesloga, *discordia*, *ae*
 nesmrten, *immortālis*, *e*
 nesmrtnost, *immortālitās*, *ātis*
 nespametnost, *stultitia*, *ae*
 nesnažen, *lutulentus* 3.

nesramen, *impudēns*, *entis*
 nesreča, *calamitās*, *ātis*; *malum*, *ī*;
miseria, *ae*; *rēs adversae* (*rērum*
adversārum)
 nesrečen, *miser*, *era*, *erum*; *in-*
fēlix, *īcis*; (*nūbilus* 3.)
 nestanoviteno, *vitreus* (= steklen)
Nestor, *oris*, junak grški
 neskodljiv, *innocius* 3.
 neumen, *stultus* 3.
 neumnost, *stultitia*, *ae*
 neustrašen, *intrepidus* 3.
 nevaren, *periculōsus* 3.
 nevarnost, *periculum*, *ī*
 neverjeten, *incrēdibilis*, *e*
 nevešč, *imperītus* 3.
 nevihta, *procella*, *ae*; *tempestās*,
ātis
 nevoščljivost, *invidia*, *ae*
 nezgoda, *calamitās*, *ātis*; *malum*, *ī*
 nezložen, *simplex*, *simplicis*
 nezmernost, *intemperantia*, *ae*
 neznan, *ignōtus* 3.
 neznanje, *ignōrātiō*, *ōnis*, *f.*
 neznamen, *exiguus* 3.
 neženi, *tener*, *era*, *erum*
 nič, *nihil* ali *nīl*, (*indecl.*)
 ničeven, *vānus* 3.
 nihče, *nēmō*, *nēminis*
 nikdar, *nūquam*
 nikjer, *nūquam*
 nikoli = nikdar
 Nil, *Nīlus*, *ī*, reka afriska
 niti, *nec* (*neque*); niti — niti, *nec*
 (*neque*) — *nec* (*neque*); *nece*;
nē-quidem
 nizek, *humilis*, *e*
 njiva, *ager*, *agrī*; *rūs*, *rūris*
 nobeden, *nullus* 3.; nob. človek,
nēmō, *nēminis*

noč, *nox, noctis*
 noga, *pēs, pedis; crūs, crūris*
 noj, *strūthiocamēlus, ī*
 nosim, *gero* 3., *gessi, gestum; porto* 1.
 notri v, *intrā* (praepos. z akkus.)
 nov, *recēns, entis; nocus* 3.
 november, *November, bris, (mēnsis)*
 novinec, *tūrō, ōnis*
 nož, *culter, cultri*
 nravi, *mōrēs, mōrum*
Numa (ae) Pompilius, ī, drugi
 kralj rimski
Numantia, ae, mesto hispansko
 Nymfa (= Vila), *Nympha, ae*,

O.

O, *dē* (praepos. z ablat.)
 o, *ō!* (*interiect.*); o da bi, o ko
 bi, *utinam*
 obči, *pūblicus* 3.
 občudujem, *mīror* 1.; *admīror* 1.
 občut, *mōtus, ūs (animī)*
 obdajam (obdam), *circundo, cir-*
cundāre; cingo 3., *cīnxi, cīnctum*
 obdarjen, *praeditus* 3.
 obdarujem, *dōno* 1.
 obdolžba, *crīmen, inis*
 obdržim, *reporto* 1.
 obed, *caena, ae*
 obetam, *polliceor* 2., *pollicitus sum*
 obhajam, *celebro* 1.
 obilen, *largus* 3.
 obilica — obilnost, *cōpia, ae*
 obiskujem, *frequento* 1.
 ob jednom, *simul*
 objesten, *petulāns, antis*
 objokujem, *dēfleo* 2., *flevi, flētum;*
dēplōro 1.
 oblačen, *nūbilus* 3.
 oblačilo, *vestimentum, ī; vestis, is*

oblačim, *vestio* 4., *ivi (ii), itum*
 oblak, *nūbēs, is*
 oblast, *potestās, ātis*
 oblastnik, *magistrātus, ūs*
 oblečem, *induo* 3., *ui, ūtum*
 oblegam, *obsideo* 2., *sēdi, sēssum*
 obleka, *vestis, is* in plur. *vestēs,*
ium; vestimenta, ōrum
 obležem, *obsidiōne claudio* (3., *si,*
sum)
 obličje, *faciēs, ēi*
 oblika, *fōrma, ae*
 obljubim, *polliceor* 2., *pollicitus*
sum; prōmitto 3., *mīsi, mīssum;*
voveo 2., *vōvi, vōtum*
 oborožim, *armo* 1.
 obotavljam se, *cunctor* 1.
 obotavljujev, *cunctātor, ōris*
 obranim gl. branim
 obrežje (morsko), *litus, oris*
 obrnem, *verto* 3., *verti, versum*
 obseda, *obsidiō, ōnis, f.*
 obsedem = obležem
 obsodim, *condemno* 1.
 obtožujem, *accūso* 1.
 obupam, *dēspēro* 1.
 obvarujem, *cōservo* 1.
 obžalujem, *dēplōro* 1.
 oče, *pater, patris*
 očeten, *patrius* 3.
 očitanje, *opprobrium, ī*
 očito, *palam*
 od, *ā, ab* (praepos. z ablat.); *prae*
 (praepos. z ablat.); od vsod,
ūndique; od zadaj, *ā tergō*
 odbijam, *recūso* 1.
 oddaljen sem, *absum, esse*
 oddaljen(o), *procul (adv.)*
 oddaljim se = odidem
 odeja, *strātum, ī*

odgajam (—gojim), *ēduco* 1.
 odganjam (—ženem), *pello* 3., *pe-*
puli, *pulsum*
 odgovor, *respōnsum*, *ī*
 odgovorim, *respondeo* 2., *spondi*,
spōnsum
 odidem, *dēmigro* 1.; *discēdo* 3.,
cēssi, *cēssum*
 odkrijem, *dētego* 3., *tēxi*, *tectum*
 odletim, *āvolo* 1.
 odličen, *ēminēns*, *entis*; *excellēns*,
entis; *eximius* 3.; *illūstris*, *e*;
īnsīgnis, *e*
 odlikujem se (po čem), *praesto* 1.
(aliquā rē)
 odloček, *fātum*, *ī*
 odločen, *strēnuus* 3.
 odločim, *separo* 1.; *cōstituo* 3.,
ui, *ūtum*
 odločno, *certō*
 odnesem, *reporto* 1.
 odpadem, *decido* 3., *cidi*, —
 odprt sem, *pateo* 2., *ui*, —
 odpust (odpuščenje), *venia*, *ae*
 odpustim (—puščam), *ignōsco* 3.,
nōci, *nōtum*; *veniam do* 1. (*alicui*)
 odrečem, *nego* 1.
 odrinem, *proficiscor* 3., *-fectus sum*
 odsoten sem, *absum*, *esse*
 odstrašim, *deterreo* 2., *ui*, *itum*
 odučim se (česa), *dēdisco* 3., *dēdi-*
dici, — (*aliquid*)
 odvrčam (—vrnem), *prohibeo* 2.,
ui, *itum*; *deterreo* 2., *ui*, *itum*;
revoco 1.
 odzivljam, *āvoco* 1.
 odzdravljam, *resalūto* 1.
 ogibljam se (česa), *vīto* 1. (*aliquid*)
 ogledam (ogledujem), *explōro* 1.;
collūstro 1.
 ognjen, *īgneus* 3.

ogradim, *saepio* 4., *saepsi*, *saeptum*
 ohrabrim gl. hrabrim
 ohranim (ohranjujem), *servo* 1.;
cōservo 1.
 oklep, *thōrāx*, *ācis*, m.
 oko, *oculus*, *ī*
 okoli, *circa* (praepos. z akkus.);
circiter (*adv.*)
 okrepčam, *recreo* 1.
 okrog = okoli
 okruten, *crūdēlis*, *e*
 Oktavianus, *Octāviānus*, *ī*, (s pri-
 imkom *Augūstus*, *ī*), 1. cesar rim.
 okus, *gūstus*, *ūs*; *sapor*, *ōris*
 okušam, *gūsto* 1.
 olajša(va)m, *levo* 1.; *sublevo* 1.
 omadežujem, *maculo* 1.
 omečim, *flecto* 3., *flexi*, *flexum*
 omehčam, *mollio* 4., *īvi* (*ii*), *ītum*
 omejujem, *fīnio* 4., *īvi* (*ii*), *ītum*
 omenim (—njam), *commemoro* 1.;
noto 1.
 opašem, *cingo* 3., *cīnxi*, *cīnctum*
 opazen, *cautus* 3.
 opaznost, *cautelā*, *ae*; *prūdentia*, *ae*
 opazujem, *observo* 1.
 opica, *sīmia*, *ae*
 opiram se (na kaj), *nītor* 3., *nīsus*
(nīxus) sum (*aliquā rē*)
 opomin, *monitum*, *ī*
 opomnim (—minjam), *hortor* 1.;
moneo (*admoneo*) 2., *ui*, *itum*
 opravek, *negōtium*, *ī*
 opravičevanje, *excūsātiō*, *ōnis*, f.
 opravičujem, *excūso* 1.
 opravljam (kaj), *fungor* 3., *fūnctus*
sum (*aliquā rē*); *gero* 3., *gessi*,
gestum (*aliquid*)
 oprem se gl. opiram se
 oproda, *armiger*, *gerī*

oprostim, *libero* 1.
 opustošim, *vāsto* 1.
 orel, *aquila*, *ae*
Orestēs, *is*, sin Agamemnonov
 orjem, *aro* 1.
 orodje, *īnstrūmentum*, *ī*
 orožje, *arma*, *ōrum*
 orožnik, *armiger*, *gerī*
Orpheus, *ī*, starodaven pevec
 — thraški
 osel, *asinus*, *ī*
 osipljem se, *dēcido* 3., *cidi*, —
 oslabim (iti), *dēbilito* 1.; *hebetō* 1.
 oslepim (iti), *excaeco* 1.
 osoren, *asper*, *era*, *erum*
 ostal, *rēliquus* 3.
 ostanem (ostajam), *maneo* 3., *mānsi*,
mānsūm; živ ostanem, *super-*
sum, *esse*; ostajam trdovratno
 pri čem, *persevēro* 1. (*in ali-*
quā rē)
 oster, *ācer*, *cris*, *cre*; *acūtus* 3.
 ostrim, *acuo* 3., *ui*, *ūtum*
 ostrog, *castra*, *ōrum*
 ostroga, *calcar*, *āris*
 ostrost, *aciēs*, *ēi*
 osvobodim (—bajam), *libero* 1.
 osvojim si, *expūgno* 1.
 ošaben 3., *superbus* 3.
 otet, *salvus* 3.
 otok, *īnsula*, *ae*
 otroci, *liberī*, *ōrum*
 ovadim, *indico* 1.
 ovca, *ovis*, *is*
 ovčjak, *ovile*, *is*
 ovenča(va)m, *corōno* 1.
 ovijem, *cingo* 3., *cīnxi*, *cīnctum*
 ovira, *impedimentum*, *ī*
 oviram, *impedio* 4., *īri* (ii), *ītum*;
prohibeo 2., *ui*, *ītum*

ozdravim, *sāno* 1.
 označim, *noto* 1.; *significo* 1.
 oznanovalka, *nūntiā*, *ae*
 oznanjujem, *nūntio* 1.

P.

Pa, *et*; *autem*; *sed*
 Pad(us), *Padus*, *ī*, reka italska
 padem, *cado* 3., *cecidī*, *cāsum*;
lābor 3., *lāpsus sum*; padem v
 kaj, *incido* 3., *incidi*, *incāsum*
 pa(k), *vērō*
 palatijski, *Palatīnus* 3.; Palatin(us);
Palatīnus, *ī*, namreč: *collis*
 pamet, *mēns*, *mentis*
 pameten, *prūdēns*, *entis*
 pamet(nost), *ratiō*, *ōnis*, f.
Parus, *ī*, otok grški
 Parthijan, *Parthus*, *ī*
 past, *laqueus*, *ī*
 pastir, *pāstor*, *ōris*
 pav, *pāvō*, *ōnis*
 pazljiv, *attentus* 3.
 pečam se (s čim), *exerceo* 2., *ui*,
ītum (*aliquid*)
 pečina, *saxum*, *ī*
Pēleus, *ī*, kralj thessalski
 peljem, *dūco* 3., *dūxi*, *ductum*;
dēdūco 3., *dūxi*, *ductum*
Peloponnēsus, *ī*, f., polotok grški
 peloponneški, *Peloponnēsius* 3.
Pelops, *opis*, junak grški
 penatje, *penātēs*, *ium*
Pēnelōpa, *ae*, Ulixova soproga
 penez, *nummus*, *ī*
 pepel, *cīnis*, *cīneris*
 perce, *plūma*, *ae*; perje, *plūmae*,
ārum
 Perikles (genet. Perikleja), *Peri-*
clēs, *is*, sloveč državnik grški

pero, *penna, ae*; perje, *pennae, ārum*
perot, *āla, ae*

Persijan, *Persa, ae, m.*

pes — psica, *canis, is, c.*

pesen, *carmen, inis*; poēma, *atis*

pesnik, *poēta, ae, m.*

pešaški, *pedester, tris, tre*

pešec, *pedes, itis*

petelin, *gallus, ī*

petje, *cantus, ūs*

pevam, *cano* 3., *cecini, cantum*;
canto 1.

Pharmacēs, is, kralj pontski

Philippus, ī, kralj macedonski

Phoeničan, *Phoenīx, īcis*

Piačenca, *Placentia, ae*

pijača, *pōtiō, ōnis, f.*; *pōtus, ūs*

pijem, *pōto* 1.

pira, *far, farris*

pisan, *versicolor, ōris*

pisatelj, *auctor, ōris*; *scrīptor, ōris*

Piso, (*Gnaeus [ī] Calpurnius [ī]*)

Pisō, ōnis, oblastnik rimski

pišem, *scrībo* 3., *scrīpsi, scrīptum*

pitje, *pōtus, ūs*

plača — plačilo, *mercēs, ēdis*; *prae-*
mium, ī

plakam = jočem

plamen, *flamma, ae*

planjava, *planitiēs, ēī*

Plataeje, *Plataeae, ārum*

Plataejan, *Plataeēnsis, is*

Platō, ōnis, modrijan grški

plavam, *nato* 1.

plašč, *pallium, ī*

pleme, *genus, eris*

plemenit, *nōbilis, e*

plemenitost — plemstvo, *nōbilitās,*
ātis

plen, *praeda, ae*

pliskavica, *delphīnus, ī*

ploden, *ūber, eris*

plodonosen, *frūgifer, fera, ferum*

plodovitost, *ūbertās, ātis*

ploha, *imber, imbris*

plug, *arātrum, ī*

po, *per* (praepos. z akkus.); *ex*
(praepos. z ablat.); *post* (prae-
pos. z akkus.); po tem takem,
igitur (cōnūnct.)

pobijem, *affligo* 3., *flīxi, flīctum*;
caedo 3., *cecīdi, caesum*; *occīdo* 3.,
occīdi, occīsum; pobijem se (s
kom), *cōnfligo* 3., *flīxi, flīctum*
(*cum aliquō*)

poboj, *clādēs, is*; *caedēs, is*

poboljšam, *corrigo* 3., *rēxi, rēctum*;
ēmendo 1.

pobožen, *pius* 3.

pobožnost, *pietās, ātis*

počasen, *tardus* 3.

počastim gl. častim

počenjam, *ago* 3., *ēgi, āctum*

počim, *rumpor* 3., *ruptus sum*
(pass. glag. *rumpo* 3., *rūpi,*
ruptum)

počitek — pokoj, *requiēs, ētis*

počitnice, *fēriae, ārum*

pod, *sub* (praepos. z akkus. na
vprašanje k a m? z ablat. na
vprašanje kje?)

podam se na pot, *proficiscor* 3.,
profectus sum

podarim, *dōno* 1.

podelim, *tribuo* 3., *ui, ūtum*

podkupim, *corrumpo* 3., *rūpi, rup-*
tum

podlaket, *bracchium, ī*

podnebje, *caelum, ī*

podneven = dneven

podoba, *figūra*, *ae*; *imāgō*, *inis*, *f.*;
speciēs, *ēi*; *simulācrum*, *ī*
 podoben, *similis*, *e*
 podobnost, *similitūdō*, *inis*, *f.*
 podpiram, *adiuvo* 1.
 podrem se, *corruo* 3., *ui*, —
 podrsnem se, *lābor* 3., *lāpsus sum*
 podstava, *fundāmentum*, *ī*
 podvržem si, *subigo* 3., *ēgi*, *āctum*
 podvržen, *obnoxius* 3.
 pogin, *perniciēs*, *ēi*
 poginem, *occido* 3., *occidi*, *occāsum*
 pogledam, *tueor* 2., *tūtus sum*
 pogosten, *crēber*, *bra*, *brum*; *fre-*
quēns, *entis*
 pogosto(krat), *saepe*; prav pogosto,
saeπισsimē
 pogovor, *colloquium*, *ī*; *sermō*, *ōnis*
 pograbim, *comprehendo* 3., *hendi*,
hensum
 pogreb, *fūnus*, *eris*
 pogrešam, *desidero* 1.
 poguba = pogin
 poguben, *perniciōsus* 3.
 pogumen, *fortis*, *e*
 pohlepen, *cupidus* 3.
 pohlepnost, *cupiditās*, *ātis*
 pohujšujem, *corrumpo* 3., *rūpi*,
ruptum
 pojem = pevam
 pokažem se, *cernor* 3. (pass. glag.
cerno 3., *crēvi*, *crētum*)
 pokličem nazaj, *revoco* 1.
 pokončam, *dēleo* 2., *ēvi*, *ētum*;
vāsto 1.
 pokopljem (—pujem), *humo* 1.;
sepelio 4., *sepelivi*, *sepultum*
 pokoren sem, *obtempero* 1.; *parco* 2.,
ui, *itum*; *oboedio* 4., *īvi* (*ii*),
ītum

pokorim, *castigo* 1.
 pokrijem (—pokrivam), *coopero* 4.,
perui, *pertum*; *vestio* 4., *īvi*,
ītum; *tego* 3., *tēxi*, *tectum*
 pokrit, *obrutus* 3.
 pokusim, *gūsto* 1.
 poldan, *meridiēs*, *ēi*
 poleten, *aestivus* 3.
 poletje, *aestās*, *ātis*
 poljana, *campus*, *ī*
 polje, *ager*, *agrī*; *rūs*, *rūris*
 poljedelec, *agricola*, *ae*, *m.*
 poljedeljstvo, *agrīcultūra*, *ae*
 poln, *plēnus* 3.; *refertus* 3.
 polnoč, *media* (*ae*) *nox* (*noctis*)
 polotok, *paenīnsula*, *ae*
 polovica, *dīmīdium*, *ī*
Polycratēs, *is*, vladar samski
Polynīcēs, *is*, P. (genet. Poly-
 nika), kraljevič thebski
Polyphēmus, *ī*, pošasten orjak
 pomagam, *adiuvo* 1. (*aliquem*);
adsum, *esse* (*alicui*); *auxilior* 1.
(alicui); *subvenio* 4., *vēni*, *ven-*
tum (*alicui*); *succurro* 3. *succu-*
curri (*succurri*), *succursum* (*ali-*
cui); ne pomagam, *dēsum*, *esse*
(alicui)
 pomaščujem, *ulcisor* 3., *ultus sum*
 pomirim, *sēdo* 1.
 pomislim, *cōgito* 1.; *reputo* 1.
 pomlad, *vēr*, *vēris*, *n.*
 pomljiv — pomneč, *memor*, *oris*
 pomnožim gl. množim
 pomoč, *auxilium*, *ī*
 pomoč(ek), *remedium*, *ī*
 pomorski, *nāvālis*, *e*
 Pompeius, (*Gnaeus* [*ī*]) *Pompēius* (*ī*)
 (s priimkom *Māgnus* [*ī*]), ob-
 lastnik rimski

pomračim, *obscurō* 1.
 ponašam se, *glōrior* 1.
 ponočen, *nocturnus* 3.
 pontski, *Ponticus* 3.
Pontus, ī, dežela ob Črnem morji
 poobedek, *mēnsa (ae) secunda, ae*
 popačim, *dēprāro* 1.
 popišem, *dēscribo* 3., *scripsi, scrip-*
tum
 popoln, *perfectus* 3.; popolnem,
plānē
 popotnik, *viātor, ōris*
 popravim, *restituo* 3., *ui, ūtum*;
 sicer gl. poboljšam
 poprej, *antē (adv.)*; poprej nego,
antequam (cōiūnctiō)
 poprejšnji, *prīstinus* 3.
 popustim, *relinquo* 3., *liqui, lictum*
 popustošim, *dēpopulor* 1.
 poraz, *clādēs, is*
 porok, *obses, obsidis, e.*
 posamezen, *singuli, ae, a*
 poseben, *eximius* 3.
 posedem, *occupo* 1.
 posedujem, *possideo* 2., *sēdi, sēssum*
 posekam, *caedo* 3., *cecīdi, caesum*
 posel, *negōtium, ī*
 posest, *possēsiō, ōnis, f.*
 poskusim (—kušam) gl. skušam
 poslanec, *legātus, ī*
 poslednji, *postrēmus* 3.
 poslopje, *aedificium, ī*
 poslušalec, *audītor, ōris*
 posluš(a)m, *audio* 4., *īvi, ūtum*
 poslušen sem gl. pokoren sem
 poslužujem se (česa), *ūtor* 3.,
ūsus sum (aliquā rē)
 posnemam, *imitor* 1.
 posoda, *vās, vāsīs, n.*
 post, *inedia, ae*

postanem, *existō* 3., *existi, —*;
orior 4., *ortus sum*
 postava, *lex, lēgis, f.*
 postavim (—stavljam), *statuo* 3.,
ui, ūtum
 postavim v poprejšnji stan, *restituo*
 3., *ui, ūtum*
 posvarim gl. svarim
 posvečen, *sacer, cra, crum; di-*
cātus 3.
 posvečujem, *cōnsecro* 1.
 posvetujem se, *delibero* 1.
 pošast, *mōnstrum, ī*
 pošiljam (vkup), *commītto* 3., *mīsi,*
mīssum
 poškodujem, *laedo* 3., *si, sum*
 pošljem, *dēlego* 1.; *mītto* 3., *mīsi,*
mīssum
 pošljem naprej, *praemītto* 3., *mīsi,*
mīssum
 pošten, *probus* 3.
 poštenost, *probitās, ātis*
 pot, *via, ae; iter, itineris, n.*
 potamnim, *obscurō* 1.
 potlej, *postē*
 potok, *rīvus, ī*
 potolažim, *plāco* 1.; *sēdo* 1.
 potolčem, *prōfligo* 1.
 potratim, *cōnsūmo* 3., *sūmpsi,*
sūmptum
 potreben, *necēssārius* 3.
 potres (zemeljski), *terrae mōtus*
 (ūs)
 potresam, *quasso* 1.
 potročim = potratim
 potrpežljiv, *patiēns, entis*
 potrpežljivost, *patientia, ae*
 potrudim se, *elabōro* 1.
 poučavam (—ujem), *doceo* 2., *ui,*
doctum; erudio 4., *īvi (ii), ūtum*

povečam, *augeo* 2., *auxi*, *auctum*
povelje (—veljstvo), *imperium*, *ī*
poveljnik, *imperātor*, *ōris*
povem, *nūrrō* 1.; *dico* 3., *dixi*,
dictum

povrnem se gl. vrnem se

povsodi, *ubique*

povzdignem (—vzdigujem) gl.

vzdignem

pozaba, *oblivō*, *ōnis*, f.

pozabim, *dedīscō* 3., *dedidici*, —;

oblīviscor 3., *oblitus sum*

poznam, *cōgnōvi*, *cōgnōvisse*

pozneje, *postēā*

pozdravljam, *salūto* 1.

požanjem gl. žanjem

požar, *incendium*, *ī*

požiram (—žrem), *dēvorō* 1.

požrešen, *avidus* 3.; *vorāx*, *ācis*

prag, *limen*, *inis*

prah, *pulvis*, *eris*

prav, *vērus* 3.; *rēctus* 3.

pravica, *iūs*, *iūris*; po pravici,

meritō (*adv.*)

pravičen, *iūstus* 3.

pravičnost, *iūstitia*, *ae*

pravilo, *praeceptum*, *ī*

pravo = pravica

prazen, *vacuus* 3.; *vānus* 3.

prazen sem (česa), *vaco* 1. (*aliquā rē*)

prazničen, *fēstus* 3.

praznik(i), *fēriae*, *ārum*

prebdevam, *vigilo* 1.

prebivalec, *incola*, *ae*, m.

prebivam, *habito* 1.

precej, *prōtinus*; *statim*

pred, *ante* (praepos. z akkus.);

cōram (praepos. z ablat.)

predam, *trādo* 3., *trādidi*, *trāditum*

predniki, *māiorēs*, *un*

predno, *antequam*

predrznem se, *audeo* 2.

preganjam, *pello* 3., *pepuli*, *pulsum*

pregledujem, *collūstro* 1.

pregrešim se, *pecco* 1.

prehodim (—hajam), *perlūstro* 1.

preiščem, *explōro* 1.

prejet, *acceptus* 3.

prej ko = predno

prejšnji, *prior*, *prius*, genet. *prioris*

prekašam gl. prekosim

preko, *suprā* (praepos. z akkus.)

prekosim, *supero* 1.

prekrasen, *praeclārus* 3.

premagam, *supero* 1.; *vinco* 3.,

vīci, *victum*

premagam, *victus* 3.

premislim, *cōgito* 1.

premišljujem (—šljam), *contemplor* 1.

premorem, *possum*, *posse*

premoženje, *res* (*rē*) *familiāris* (*is*)

prenašam, *tolero* 1.

preobvladam, *supero* 1.; *vinco* 3.;

vīci, *victum*; *prōfligo* 1.

preostanem, *supersum*, *esse*

prepir, *certāmen*, *inis*; *lis*, *litis*, f.

prepiram se, *disputo* 1., *rīxor* 1.

prepovedujem (—povem), *veto* 1.

preselim se, *migro* 1.

preskočim, *trānsilio* 4., *silui*, *sul-*

tum

preslaven, *praeclārus* 3.

presojam, *mētior* 4., *mēnsus sum*

prestolje, *tribūnal*, *ālis*

prestrašim, *perterreo* 2., *ui*, *itum*

preteč, *mināx*, *ācis*

pretekkel, *praeteritus* 3.

preudarjam, *dehībero* 1.

prevaram gl. varam

preveč, *nimium*; *nimis*

prevelik, *nimius* 3.
 previden, *cautus* 3.
 previdnost, *cautelā, ae; prōvidentia, ae; prūdentia, ae*
 prevrnem, *ēverto* 3., *verti, versum*
 prezgoden, *praemātūrus* 3.
 preziram, *contemno* 3., *tempti, temptum; sperno* 3., *sprēvi, sprētum*
 preženem gl. pregnjam
 preživljam se, *vitam sūstento* (1.)
 pri, *ad, apud* (praepos. z akkus.)
 pribavim, *concilio* 1.
 priča, *tēstis, is, c.*
 pričakujem (česa), *expecto* 1. (*aliquid*)
 pričakujem željno (česa), *dēsīdero* 1. (*aliquid*)
 prid = korist; v prid sem, *prōsum, prōdesse*
 pridelki poljski, *frūgēs, um, f.*
 pridem, *venio* 4., *vēni, ventum*
 pridem na pomoč, *subvenio* 4., *vēni, ventum*
 priden, *sēdulus* 3.
 pridnost, *diligentia, ae*
 pridobi(va)m, *comparo* 1.; *concilio* 1.; zaslug si pridobi(va)m za koga, *mereo* (2.) *dē aliquō*
 prigib, *flexus, ūs*
 prigoda, *cāsus, ūs*
 prihajam, *advento* 1.; *venio* 4., *vēni, ventum*
 prihod, *adventus, ūs*
 prihoden, *futūrus* 3.
 priimek, *cōgnōmen, inis*
 prijам — prijazen sem (komu), *faveo* 2., *fāvi, fautum (alicui)*
 prijatelj, *amicus, ī*
 prijateljica, *amica, ae*
 prijateljstvo, *amicitia, ae*

prijazen, *cōmis, e; amicus* 3.
 prijeten, *amoenus* 3.; *grātus* 3.; *iucundus* 3.; *suāvis, e*
 priklon, *flexus, ūs*
 prilastim si, *vindico* 1.
 priletim, *advolo* 1.
 prilika, *occāsio, ōnis, f.*
 prilizovalec, *adulātor, ōris*
 prilizovanje, *adulātiō, ōnis, f.*
 prilizujem se, *blandior* 4., *itus sum*
 priložnost = prilika
 primeren, *aptus* 3., *idōneus* 3.
 pripeljem, *perdūo* 3., *dūxi, ductum*
 priplazim se, *arrēpo* 3., *arrēpsi, arrēptum*
 pripognem, *flecto* 3., *flexi, flexum*
 priporočam, *commendo* 1.
 pripovedujem, *nārro* 1.
 pripraven = primeren
 pripravljam (se), *paro* 1.
 pripravljen, *parātus* 3.
 priroda, *nātūra, ae*
 prisegam po krivem, *pēiero* 1.
 prisilim gl. silim
 prisoten, *praesēns, entis*
 prispodabljam, *comparo* 1.
 pristojen, *decōrus* 3.
 prisvajam (—svojim) si, *vindico* 1.; *occupo* 1.
 prislec, *advena, ae, m.*
 pritečem na pomoč, *succurro* 3., *succu urri (succurri), succursum*
 pritožba, *querēla, ae*
 pritrujujem, *cōnsentio* 4., *sēsi, sēnsum*
 privedem = pripeljem
 privežem, *reliquo* 1.
 prizadeva, *studium, ī*
 prizadevam si, *ēlabōro* 1.; *studeo* 2., *ui, —*

prizanesba, *impūnitās, ātis*
 prizna(va)m, *fateor* 2., *fessus sum*;
cōnfiteor 2., *fessus sum*
 prizor, *spectāculum, ī*
 prodajalnica, *taberna, ae*
 prodrem, *penetro* 1.
 prognanee, *exsul, exsulis*
 prognanstvo, *exsilium, ī*
 proklet, *nefārius* 3.
 prosenec = januarij
 prosim, *ōro* 1.; *rogo* 1.; *precor* 1.;
 živo prosim, *obsecro* 1.
 prost, *liber, era, erum*; prost =
 nezložen, *simplex, simplicis*
 prost sem (česa), *vaco* 1. (*aliquā rē*)
 prostor, *spatium, ī*
 prostoren, *spatiōsus* 3.
 prošnja, *prex, precis*
 proti, *ergā* (praepos. z akkus., le
 v prijaznem pomenu); *adversus*
 (praepos. z akkus.)
 protivni, *adversus* 3.
 prožam, *praebeo* 2., *ui, itum*
 prsi, *pectus, oris*
 prst, *digitus, ī*
 prstan, *ānulus, ī*
 prvak, *prīnceps, prīncipis*
 prvi, *prīmus* 3.; med prvimi, *inprī-*
mīs (*adv.*)
 prvošolec, *prīmānus, ī*
 psiček, *catellus, ī*
 psovanje — psovka, *contumēlia, ae*;
maledictum, ī
 psujem, *increpito* 1.; *contumēliās*
iacto (1.)
 plica, *avis, is*
 ptuj, *aliēnus* 3.
 ptujec, *advena, ae, m.*
 Punec, *Poenus, ī*
 punski, *Pūnicus* 3.

pustim na cedilu, *destituo* 3., *ui,*
ūtum
 pustošim, *populor* 1.; *vāsto* 1.
 pušica, *sagitta, ae*
Pyrrhus, ī, kralj epirski.

R.

Raba, *ūsus, ūs*
 rabim, *adhibeo* 2., *ui, itum*; *ūtor* 3.,
ūsus sum (*aliquā rē*)
 računam, *reor, rērī, ratus sum*
 rad, *libenter* (*adv.*); rad storim
 kaj, *cōnsuēvi* (z nasled. infinit.),
cōnsuēvisse
 radi, *causā* (praepos. z genet.)
 radi tega, *proinde* (*adv.*)
 radost, *gaudium, ī*; *voluptās, ātis*
 rak, *cancer, cancrī*
 rana, *vulnus, eris*
 ranim, *vulnero* 1.
 rastem, *crēscō* 3., *crēvi, crētum*;
nūscor 3., *nātus sum*
 rastlina, *herba, ae*
 ravan, *campus, ī*
 raven, *aequus* 3.; *rēctus* 3.
 ravnam, *rego* 3., *rēxi, rēctum*
 ravnam se (po čem), *oboedio* 4.,
īvi (*īi*), *ītum* (*alicui*)
 ravnodušje, *aequa* (*ae*)*mēns* (*mentis*)
 ravno tako, *item*
 razbijem, *frango* 3., *frēgi, frāctum*
 razbojnik, *latrō, ōnis*; morski raz-
 bojnik = gusar
 razdelim, *dīvido* 3., *vīsi, vīsum*;
partior 4., *ītus sum*; razdelim
 po žrebu, *sortior* 4., *ītus sum*
 razdenem, *dēleo* 2., *ēvi, etum*;
diruo 3., *ui, utum*; *ēcerto* 3.,
verti, versum
 razdjanje — razdor, *excidium, ī*

razen, *varius* 3.
 razgovor, *colloquium*, *ī*
 razgrizem, *corrōdo* 3., *rōsi*, *rōsum*
 razjasnjujem, *dēclāro* 1.
 razkošen, *lūcuriōsus* 3.
 razkošnost, *lūcuria*, *ae*
 različen = razen
 razmesarim, *dīlaniō* 1.
 raznobojen, *versicolor*, *ōris*
 razodenem (—devam), *dētego* 3.,
tēxi, *tēctum*
 razpadam (—padem), *collābor* 3.,
lāpsus sum; *dīlabor* 3., *lāpsus*
sum
 razpor, *līs*, *lītis*, *f.*
 razposajen, *petulāns*, *antis*
 razpravljam (kaj), *disputo* 1. (*dē*
aliquā rē)
 razpršim, *dissipo* 1.
 razprtija, *discordia*, *ae*
 razrušim, *dīruo* 3., *ui*, *utum*;
ēverto 3., *verti*, *versum*; *disturbo* 1.;
vāsto 1.
 razrušim se = razpadem
 razsajam, *saevio* 4., *ii*, *itum*
 razsrjen, *irātus* 3.
 razsvetljujem, *illūstro* 1.
 raztrgam, *rumpo* 3., *rūpi*, *ruptum*;
lacero 1.
 raztrgan, *lacer*, *era*, *erum*
 razume(va)m, *intellego* 3., *lēxi*,
lēctum
 razun, *nisi* (*cōnūmct.*); *praeter*
 (praepos. z akkus.)
 razun tega, *praetereā* (*adv.*)
 razveseljujem, *dēlecto* 1.
 razvežem, *dissolvo* 3., *solvi*, *solū-*
tum; *expedio* 4., *ivi* (*ii*), *itum*
 razvnetje, *mōtus*, *ūs* (*animī*)
 razžalim, *laedo* 3., *si*, *sum*

razzenem, *dissipo* 1.
Rea (*ae*) *Silvia*, *ae*, mati Ro-
 mulova
 reč, *rēs*, *reī*
 rečem, *dico* 3., *dixi*, *dictum*
 red, *ōrdō*, *ōrdinīs*, *m.*; bojni red,
aciēs, *ēi*
 redok, *rūrus* 3.
 redim, *alo* 3., *ui*, *altum* (*alitur*);
nūtrio 4., *ivi* (*ii*), *itum*
 redkost, *rārītās*, *ātis*
 rejnica, *nūtrīx*, *īcis*
 reka, *flūmen*, *inīs*; *fluvius*, *ī*
Remus, *ī*, Romulov brat
 rep, *cauda*, *ae*
 repatica (zvezda), *comēta*, *ae*
 res, *vērē*
 resnica — resničnost, *vērītās*, *ātis*;
 v resnici, *vērē* (*adv.*)
 resničen, *vērus* 3.
 rešim, *servo* 1.; *solvo* 3., *solvi*
solūtum
 rešitev, *salūs*, *ūtis*
 reven, *pauper*, *eris*
 Rhen, *Rhēnus*, *ī*
 Rim, *Rōma*, *ae*
 Rimljan, *Rōmānus*, *ī*
 rimski, *Rōmānus* 3.
 ris, *lynx*, *lyncis*
 rišem, *dēscribo* 3., *scrīpsi*, *scrīptum*
 rjovem, *rugio* 4., —, —
 rod, *gēns*, *gentis*; *genus eris*
 rodim se, *nāscor* 3., *nātus sum*
 rodoviten, *fertilis*, *e*; *frūgifer*,
era, *erum*
 rog, *cornū*, *ūs*
 rojen, *nātus* 3.
 rojsten, *nātālis*, *e*; rojsten dan,
(dīēs-ēi) nātālis, *is*
 roka, *bracchium*, *ī*; *manus*, *ūs*, *f.*

rokodelec, *faber, brī*
Rōmulus, ī, prvi kralj rimski
 rop, *rapīna, ae*
 ropar, *latrō, ōnis*
 roparski, *rapāx, ācis*
 ropot, *strepitus, ūs*
 rosa, *rōs, rōris*
 rotim, *obsecro* 1.
 rov, *fōssa, ae*
 roža, *rosa, ae*
 ruda, *metallum, ī*
 rudeč, *ruber, bra, brum*
 rumen, *flāvus* 3.; *lūteus* 3.; rudeč-
 kasto rumen, *fulvus* 3.

S.

S, *cum* (praepos. z ablat.)
 sad, *fructus, ūs*; sadje, *fructūs,*
uum; sadovi, *frūgēs, um, f.*
 Sagunčan, *Saguntinus, ī*
Saguntum, ī, mesto hispansko
Salamīna, ae, otok grški
 salaminski, *Salamīnius, 3.*
 Sallustius, (*Gāius [ī] Sallustius [ī]*)
 (*Crispus [ī]*), zgodopisec rimski
 sam, *sōlus* 3.
 samo, *tantum (adv.)*
 Samničani, *Samnītes, ium*
 Samljan, *Samius, ī*
 samski, *Samius, 3.*
Samus, ī, f., otok grški
 sanja, *somnium, ī*
 sapa, *aura, ae*
Sātarnus, ī, rimski bog časa
Scaevola, ae, (*Quīntus [ī] Mū-*
cius [ī] Sc.), sloveč pravozna-
 nec rimski
 sceljiv, *sānābilis, e*
Scipiō, ōnis: 1.) *Pūblius (ī) Cor-*
nēlius (ī) Sc. Africānus (ī) =

Afričan; 2.) *Pūblius (ī) Cornē-*
lius (ī) Sc. Aemiliānūs (ī), ob-
 lastnika rimska
 Scyth, *Scythā, ae, m.*
 sedaj, *nunc*
 sedanji, *praesēns, entis*
 sedež, *sēdēs, is*
 sedim, *sedeo* 2., *sēdi, sēssum*
 sedlo, *strātum, ī*
 sejem, *sero* 3., *sēvi, satum*
 sel, *nūntius, ī*
 selim se, *mīgro* 1.; *ēmīgro* 1.
 sem, *sum, esse*
 sem brez (česa), *careo* 2., *ui, —*
 (*aliquā rē*)
 sem med čim, *intersum, esse (ali-*
cui rē)
 sem pri čem, *intersum, esse (ali-*
cui rē)
 sem pod čim, *subsum, esse (ali-*
cui rē)
 sem proti čemu, *obsum, esse (alicui)*
 sem v čem, *īnsum, esse (in ali-*
quā rē)
 sem vmes, *intersum, esse (alicui rē)*
 sem zraven, *intersum esse (alicui rē)*
 seme, *sēmen, inis*
 senca, *umbra, ae*
 senčnat, *opācus* 3.
 september = kimovec
Servius (ī) Tullius, ī, šesti kralj
 rimski
 sestavljen, *compositus* 3.
 sestra, *soror, ōris*
 setev, *seges, etis*
 sever (veter), *aquilō, ōnis*
 severn, *septentrionālis, e*
 sežgem (— žigam), *ūro* 3., *ūssi,*
ūstum; cremo 1.
 sibyllski, *Sibyllinus* 3.

sicer, *quidem*

Sicilia, ae, otok v Srednjem morji

silen, *ingēns, entis; vehemēns, entis*

silim, *cōgo* 3., *coēgi, cōactum*

sin, *filius, ī*

siromašen — siromak, *inops, inopis*

sit, *satur, ura, urum*

siv, *cānus* 3.

skala, *saxum, ī; scopulus, ī*

sklenem, *cōstituo* 3., *ui, ūtum*

sklepam (sklenem), *iungo* 3., *ūnxi,*

ūnctum; sklepam prijateljstvo,

amicitiā concilio (1.)

skočim, *salio* 4., *ui, saltum*

skop, *avārus* 3.; skopuh, *avārus, ī*

skopec, *cultur, uris, m.*

skopost, *avāritia, ae*

skoro, *ferē; paene*

skozi, *per* (praepos. z akkus.)

skrb, *cūra, ae*

skrben, *diligēns, entis*

skrbim (za kaj), *cūro* 1. (*aliquid*)

skrbnost, *diligentia, ae*

skrit, *reconditus* 3.

skrit sem, *lateo* 2., *ui, —; latito* 1.

skrivaj, *scrētō*

skrivam, *condo* 3., *didi, ditum*

skrivam se, *latito* 1.

(skriven): na skrivnem = skrivaj

skrivim, *curvo* 1.

skromen, *modestus* 3.

skromnost, *modestia, ae*

skupen, *communis, e*

skušam, *cōnor* 1.

slab, *hebes, etis; malus* 3.

slabim (iti), *dēbitō* 1.; *hebetō* 1.

slabost, *fragilitās, ātis*

slaboten, *imbecillus* 3.

sladek, *dulcis, e*

sladkam se, *blandior* 4., *itus sum*

slan, *salsus* 3.

slast, *voluptās, ātis*

slava, *glōria, ae; laus, laudis*

slavec, *tūscinia, ae*

slaven, *clārus* 3.; *glōriōsus* 3.;

illūstris, e

slavim, *celebro* 1.

slavodobitje, *triumphus, ī*

sledim (kaj), *sequor* 3., *secūtus*

sum (aliquid)

slep, *caecus* 3.

slika(rija), *pictūra, ae*

slišim, *audio* 4., *ivi, itum*

sliva (drevo), *prūnus, ī, f.*

sloga, *concordia, ae*

slon, *elephantus, ī*

slonokoščen, *eburneus* 3.

slonova kost, *ebur, oris*

sloveč, *celeber, bris, bre*

slóžen, *concors, cordis*

slučaj, *cāsus, ūs*

sluh, *auditus, ūs*

služabnik, *minister, trī*

služim, *servio* 4., *ivi (ii), itum*

služkinja, *ancilla, ae*

smeh, *risus, ūs*

smejem se, *rīdeo* 2., *rīsi, rīsum*

smem, *dēbeo* 2., *ui, itum*

smokev, *ficus, ī, f.*

smrt, *fūnus, eris; mors, mortis;*

posilna smrt, *nex, necis*

smrten, *mortālis, e*

snamem, *dētraho* 3., *trāxi, trāctum*

sneg, *nix, nivis*

snubač, *procus, ī*

snujem, *cōnor* 1.; *mōlior* 4., *itus*

sum

soba, *conclāve, is*

sodba, *iūdicium, ī*

sodim, *iūdico* 1.

sodnija, *iudicium*, *ī*
 sodnik, *iudex*, *icis*; izbran sodnik,
arbiter, *trī*
 sodrug, *collēga*, *ae*, m.
 sodržavljan, *civis*, *is*, m.
 sokol(ič), *milvus*, *ī*
 Sokrates, *Sōcratēs*, *is*, modrijan
 grški
 sol, *sāl*, *salis*
 solnce, *sōl*, *sōlis*
Solōn, *ōnis*, modrijan in zakono-
 dajec grški
 solza, *lacrima*, *ae*
 soprog, *cōniunx*, *cōniugis*, m.
 soproga, *uxor*, *ōris*, f.; *cōniunx*,
cōniugis, f.
 sorodnost, *affinitās*, *ātis*
 soseden, *finitimus* 3.
 sovrašтво, *odium*, *ī*
 sovražen, *inimicus* 3.
 sovražnica, *inimica*, *ae*
 sovražnik, *inimicus*, *ī*; državni
 sovražnik, *hostis*, *is*, m.
 spačen, *prāvus* 3.
 spačim, *dēprāvo* 1.
 spanje, *somnus*, *ī*
 Sparčan, *Spartānus*, *ī*
Sparta, *ae*, mesto peloponnesko
 spazim, *sentio* 4., *sēnsi*, *sēnsu*
 speljem, *dēduco* 3., *dūxi*, *ductum*
 spim, *dormio* 4., *īvi* (*ii*), *ītum*
 splavam po vodi, *occido* 3., *occidi*,
occāsum
 spletke delam, *calūmniō* 1.
 spodoben, *decōrus* 3.
 spomin, *memoria*, *ae*
 spominjam (spomnim) se, *recor-*
dor 1.
 sporočim, *nūntio* 1.; *trādo* 3., *trā-*
didi, *trāditum*

sposoben, *aptus* 3.
 spoštovanje, *reverentia*, *ae*
 spoštujem, *colo* 3., *colui*, *cultum*;
vereor 2., *veritus sum*
 spozna(va)m, *nōsco* 3., *nōvi*, *nō-*
tum; *cōgnōsco* 3., *cōgnōvi*, *cōg-*
nitum
 spravljam, *condo* 3., *didi*, *ditum*;
 spravljam se na pot, *proficiscor* 3.,
profectus sum
 spravljiv, *plācibilis*, *e*
 spremljevalec — spremljevalka,
comes, *itis*, *c.*
 spustim se v bitko, *proelium com-*
mitto (3., *misi*, *missum*)
 sramota, *dēdecus*, *oris*; *opprob-*
rium, *ī*; *flāgitium*, *ī*
 sramoten, *turpis*, *e*
 srce, *animus*, *ī*; *mēns*, *mentis*; *cor*,
cordis, *n.*
 srčen, *strēnuus* 3.; *audāx*, *ācis*
 srčnost, *audācia*, *ae*
 srebro, *argentum*, *ī*
 sreča, *fortūna*, *ae*
 srečen, *beātus* 3.; *fēlix*, *icis*
 srečnost, *fēlicitās*, *ātis*
 sreda, *mediūm*, *ī*
 srednji, *medius* 3.
 sredstvo, *remediūm*, *ī*
 stan, *ōrdō*, *inis*, m.
 stanica = soba
 stanišče, *domiciliūm*, *ī*; *sēdēs*, *is*
 stanoviten, *cōnstāns*, *antis*
 stanujem, *habito* 1.
 star, *vetus*, *veteris*; *antiquus* 3.;
nātus 3.
 staram se, *senēscō* 3., *senui*, —
 starček — starec, *senex*, *senis*
 starejsinstvo, *senātus*, *ūs*
 starodaven, *antiquus* 3.

starodavnost, *antiquitas*, *ātis*
 starost, *senectūs*, *ūtis*
 starši, *parentēs*, *um*, m.
 steklen, *vitreus* 3.
 stojim, *sto* 1.
 stol (sodni), *tribūnal*, *ālis*
 stoletje, *saeculum*, *ī*
 stopam, *cēdo* 3., *cēssi*, *cēssum*
 stopinja, *pāssus*, *ūs*
 storim, *ago* 3., *ēgi*, *āctum*; *solvo* 3.,
solvi, *solūtum*
 strad, *inedia*, *ae*
 strah, *metus*, *ūs*; *timor*, *ōris*
 stran, *latus*, *eris*; od vseh strani, *īndique* (*adv.*)
 strast, *cupiditās*, *ātis*
 strašim, *terreo* 2., *ui*, *itum*; *territo* 1.
 strašljiv, *īgnāvus* 3.
 stražim, *cūstōdio* 4., *īvi* (*īi*), *itum*
 stražnik, *cūstōs*, *ōdis*, c.
 streha, *tectum*, *i*
 strela, *fulmen*, *inis*
 strežem = služim
 strežem (komu) po življenji, *īnsidiōr* 1. (*alicui*)
 strm, *arduus* 3.
 strog, *sevērus* 3.
 strup, *venēnum*, *ī*
 strupen, *acerbus* 3.
 (suh): na suhem živeč, *terrester*, *tris*, *tre*
 Sulla, (*Lūcius* [*ī*] *Cornēlius* [*ī*])
Sulla, *ae*, oblastnik rimski
 sum — sumnja, *sūspīciō*, *ōnis*, f.
 sušec = marcij
 suženj, *servus*, *ī*
 sužnost, *servitūs*, *ūtis*
 svarim, *moneo* (*admoneo*), 2., *ui*, *itum*
 svečenik, *sacerdōs*, *ōtis*

sveker, *socer*, *erī*
 svesten — v svesti si, *cōnsciūs* 3.
 svēt, *cōnsilium*, *ī*
 svēt, *mundus*, *ī*
 svēt, *sacer*, *cra*, *crum*; *sanctus* 3.
 svetel, *clārus* 3.; *illūstris*, e; *splendidus* 3.
 svetim se, *splendeo* 2., —, —
 svetišče, *templum*, *ī*
 svetloba, *lūx*, *lūcis*
 svetovalec, *cōnsultor*, *ōris*
 svinja, *sūs*, *suis*
 svoboda, *libertās*, *ātis*; *licentia*, *ae*
 svoboden, *liber*, *era*, *erum*
 svoj, *suus* 3.
Syrācūsae, *ārum*, mesto sicilsko
 Syrakušan, *Syrācūsānus*, *ī*
Syria, *ae*, dežela maloazijska.

Š.

Šala, *iocus*, *ī*
 šalim se, *iocor* 1.
 šaljiv, *lūdicer* (-*crus*), *cra*, *crum*
 ščit, *scūtum*, *ī*
 šega, *mōs*, *mōris*
 še ne, *nōndum*
 še — ne, *ne* — *quidem*
 širok, *lātus* 3.
 skilec, *strabō*, *ōnis*
 škoda, *dammum*, *ī*; *incommodum*, *ī*
 škodin, *obsum*, *esse*; *nocco* 2., *ui*, *itum*
 škodljiv, *nocēns*, *entis*; *noxius* 3.
 škodujem gl. škodim
 škrjanec, *alauda*, *ae*
 šola, *schola*, *ae*
 štejem, *numero* 1.
 število, *numerus*, *ī*
 storklja, *cicōnia*, *ae*
 šum, *sonus*, *ī*

šumljam, *trepido* 1.

švigam, *mico* 1.

T.

Tabor, *castra, ōrum*

tak — takošen, *tālis, e*

tako, *sic; tam; tako zelo, adeō; tantopere*

tako rekoč, *quasi; tamquam*

takoj, *prōtinus; statim*

takrat, *tum*

talent (denar), *talentum, ī*

talnik, *obses, obsidis, c.*

tam, *ibī*

Tarquinius (ī) Collātīnus, ī,
oblastnik rimski

Tarquinius (ī) Prīscus, ī

(= Stari), peti kralj rimski

Tarquinius (ī) Superbus, ī

(= Ošabni), sedmi kralj rimski

tat, *fūr, fūris, m.*

tatvina, *fūrtum, ī*

tečem, *curro* 3., *cucurri, cursum*

tedaj, *igitur (cōniūct.); tum (adv.)*

teden, *hebdomas, adis, f.*

tehtam, *pondero* 1.

tek, *cursus, ūs*

tekam, *curso* 1.; *trepido* 1.

tekman (—mujem), *certo* 1.

tekmanje, *certāmen, inis*

telo, *corpus, oris*

temelj, *fundāmentum, ī*

tenek, *tenuis, e*

ter, *et; que*

Terentia, ae, Ciceronova žena

tesen, *angustus* 3.

tesnota, *angor, ōris*

Teutonci, *Teutonī, ōrum*, pleme
germansko

teža, *pondus, eris*

težava — težavnost, *difficultās,*

ātis; labor, ōris; molestia, ae

težaven — težek, *asper, era, erum;*

molestus 3.; *difficilis, e; arduus* 3.

težek (na tehtnico), *gravis, e*

Thalēs, ētis, modrijan grški

Thebljan, *Thebānus, ī*

Themistokles (genet. Themisto-
kleja), *Themistoclēs, is*, vojsko-
vodja grški

Thermopylae, ārum, soteska
grška

Thetida, *Thetis, idis*

tičim pod čim, *subsum, esse (ali-
cui rēi)*

tiger, *tigris, is*

tih, *tacitus* 3.

tje (do), *ūsq̄ue (ad)*

tla, *solum, ī*

toda, *at; sed*

togota, *furor, ōris; irācundia, ae*

tolaz(ba) — tolazilo, *sōlāciūm, ī;*
sōlāmen, inis

tolazim, *cōnsōlor* 1.

toliko (jih), *tot (indeclin.)*

tolst, *pīnguis, e*

top, *hebes, etis*

topel, *calidus* 3.

toplota, *calor, ōris*

topol, *pōpulus, ī, f.*

toorej, *ūtaque*

tovarsija, *cōnsortium, ī; so ietās,*
ātis

tovaruš, *socius, ī*

tožba, *querēla, ae*

tožim, *accūso* 1.; *queror* 3., *questus*
sum

trapim, *vexo* 1.

trasimenski, *Trasimēnus* 3.

travnik, *prātum, ī*

trebuh, *venter, ventris*
 trepam, *mico* 1.
 tresk, *strepitus, ūs*
 Treverci, *Treveri, ōrum*, pleme
 gallsko
 trd, *dūrus* 3.
 trden, *fīrmus* 3.
 trdnjava, *arx, arcis*
 trg (veliki), *forum, ī*
 trgam, *carpo* 3., *carpsi, carptum*;
lacero 1.
 trgovec, *mercātor, ōris*
 triumf, *triumphus, ī*
 trkam (na kaj), *plango* 3., *plānxi*,
plānctum (aliquid)
 trn, *spīna, ae*
 trnje — trnjišće, *ceprēs, is, m.*
Trōia, ae, mesto maloazijsko
 Trojanec, *Trōiānus, ī*
 trojen, *triplex, triplicis*
 trpek, *acerbus* 3.
 trpnem, *rigeo* 2., —, —
 trta, *vītis, is*
 trud, *labor, ōris*
 trudim se, *ēlabōro* 1.; *mōlior* 4.,
ītus sum; *studeo* 2., *uī, —*
 trudovit, *angūstus* 3.
 tudi, *etiā; quoque*
Tullus (ī) Hostilius, ī, tretji
 kralj rimski
 tur, *ūrus, ī*
 tužen, *miserābilis, e*
 tvarina, *materiēs, ēī*
 tvoj, *tuus* 3.
 Tyrjan, *Tyrius, ī*.

U.

Ubijem, *neco* 1.
 ubog, *pauper, eris*
 oboštvo, *inopia, ae; paupertās, ātis*

učen, *doctus* 3.
 učeneč, *discipulus, ī*
 učenje, *studium, ī*
 učenost, *doctrīna, ae*
 učim, *doceo* 2., *uī, doctum*
 učim se, *disco* 3., *didici, —; stu-*
deo 2., *uī, —*
 učim se na izust, *ēdisco* 3., *ēdidici, —*
 učitelj, *magister, trī*
 učiteljica, *magistra, ae*
 ud, *membrum, ī*
 udam se, *cēdo* 3., *cēssi, cēssum*
 udarim se (s kom), *cōnfligo* 3.,
flīxi, flīctum (cum aliquō)
 udeležim se (česa), *adsum, esse*
(alicui rēi); intersum, esse (ali-
cui rēi)
 ugajam, *placeo* 2., *uī, itum*; ne
 ugajam, *displiceo* 2., *uī, itum*
 ugasim gl. gasim
 ugoden, *grātus* 3.; *prōsper, era,*
erum
 ugonobim, *cōnsūmo* 3., *sūmpsi,*
sūmptum
 uho, *auris, is*
 ukanim, *destituo* 3., *uī, ūtum*
 ukrasim = krasim
 ukrašen, *ōrnātus* 3.
 ukrepim, *fīrmo* 1.; *cōnfīrmo* 1.;
recreo 1.
 ukrotim gl. krotim
Ulixēs, is, junak grški
 umaknem se gl. udam se
 umazan, *sordīdus* 3.
 umera, *fātum, ī*
 umetnik, *artifex, icis*
 umetnost, *ars, artis*
 umirim, *sēdo* 1.
 umivam, *lavo* 1.
Ummīdius, ī, skoptuh rimski

umnožim gl. množim
 umnožim se gl. množim se
 uničim, *deleo* 2., *ēvi*, *ētum*; *dis-
 turbo* 1.
 up(an)je, *spēs*, *ēi*
 upam, *spēro* 1.
 upam si, *audeo* 2.
 upeham, *fatīgo* 1.
 uporen, *sēditiosus* 3.
 upravljam, *administro* 1.
 ura, *hōra*, *ae*
 urim, *exerceo* 2., *ui*, *itum*
 usmilim se (koga), *misereor* 2.,
miseritus sum (alicuius)
 usmiljenje, *miseriordia*, *ae*
 usmrčenje, *nex*, *nevis*
 usmrtilim, *neco* 1.; *occīdo* 3., *occīdi*,
occisum
 usoda, *fortūna*, *ae*; *sors*, *sortis*
 uspim, *sōpio* 4., *īvi (ii)*, *itum*
 usta — ustje, *ōs*, *ōris*, *n.*
 ustanovim, *fundo* 1.; *cōstituo* 3.,
ui, *itum*
 ustanovljen, *conditus* 3.
 ustanovnik, *conditor*, *ōris*
 ustrašim, *perterreo (deterreo)* 2.,
ui, *itum*
 ustvarim, *creo* 1.
 utešim, *lenio* 4., *īvi (ii)*, *itum*;
mollio 4., *īvi (ii)*, *itum*
 utrdim (—trujem), *fīrmo* 1.; *cōn-
 fīrmo* 1., *mūnio* 4., *īvi (ii)*, *itum*
 utrjen, *mūnitus* 3.
 utrgam gl. trgam
 utrudim, *fatīgo* 1.
 utrujen, *fessus* 3.
 užalim, *contristo* 1.
 uživam, *vescor* 3., — (*aliquā rē*).

V.

V, *in* (praepos. z akkus. na vpra-
 šanje kam? z ablat. na vpra-
 šanje kje?)
 vabljiv, *amoenus* 3.
 vadim, *exerceo* 2., *ui*, *itum*
 vaja, *exercitatio*, *ōnis*, *f.*; *ūsus*, *ūs*
 vajen sem, *soleo* 2.; *cōnsuēvi*, *cōn-
 suēvisse*
 val, *flūctus*, *ūs*; *unda*, *ae*
Valerius, *ī*, (*Mārcus [ī] V. Cor-
 rus [ī]*), oblastnik rimski
 varam, *fallo* 3., *fefēlli*, *falsum*
 varčnost, *parsimōnia*, *ae*
 varen, *tūtus* 3.
Varrō, *ōnis*: 1.) *Gāius (ī) Te-
 rentius (ī)*, *V.*, oblastnik rimski;
 2.) *Mārcus (ī) Terentius (i)*, *V.*,
 pisatelj rimski
 varstvo, *praesidium*, *ī*
 varujem, *tueor* 2., *tūtus sum*
 varujem se (česa), *caveo* 2., *cāvi*,
cautum (aliquem, ab aliquā rē)
 vaš, *vester*, *tra*, *trum*
 važen, *gravis*, *e*
 včasih, *interdum*; *nōnnūquam*
 vdova, *vidua*, *ae*
 večen, *aeternus* 3.; *sempiternus* 3.
 večidel, *plerumque*
 večkrat, *saepius*
 večnost, *aeternitas*, *ātis*
 veden, *adsiduus* 3.; *sempiternus* 3.
 vedenje, *mōrēs*, *um*
 vedno, *semper*
 veja, *rāmus*, *ī*
 vejat, *rāmōsus* 3.
 vek (stari), *antiquitas*, *ātis*
 veličanstvo, *māiestās*, *ātis*
 veličasten, *māgnificus* 3.
 velik, *māgnus* 3.

velikanski, *ingēns, entis*
 velikolepen = veličasten
 velikost, *māgnitūdō, inis, f.*
 velikraf, *saepe*
 veljam, *valeo 2., ui, itum*
 veljava — veljavnost, *auctōritās, ātis*
 vem, *scio 4., īvi, itum*; ne vem, *īgnōro 1.; nescio 4., īvi, itum*;
 ne vedoč, *nescius 3.*
 venčam, *corōno 1.*
 vendar, *tamen*
 venec, *corōna, ae*
 Venera, *Venus, eris*, rimska bog-
 inja ljubezni in miline
 vera — vernost, *fidēs, ēi*
 verjamem — verujem, *credo 3., didi, ditum; fidem habeo (2., ui, itum) alicui*
Verrēs, is, oblastnik rimski
 ves, *cunctus 3.; omnis, e; totus 3.; univērsus 3.*
 vesel, *laetus 3.*
 veselim, *delecto 1.*
 veselim se, *gaudeo 2.*
 veselje, *gaudium, ī; laetitia, ae*
 vesoljen, *univērsus 3.*
 vest, *cōscientia, ae*
 vestnik, *nūntius, ī*
 vešč, *peritus 3.*
 veter, *ventus, ī*
 vid, *vīsus, ūs; (spectāculum, ī)*
 videz, *speciēs, ēi*
 vidim, *cerno 3., crēvi, crētum; video 2., vīdi, vīsum*
 vidim se, *videor 2., vīsus sum*
 vijolica, *vīola, ae*
 vino, *vīnum, ī*
 visok, *altus 3.*
 vitek, *prōcērus 3.*

viteški, *equester, tris, e*
 viteštvo, *ōrdō (inis) equester (tris)*
 vjemam se, *cōsentio 4., sensi, sēnsūm*
 vkupen, *commūnis, e*
 vladam, *guberno 1.; rego 3., rēxi, rēctum*
 vladarica, *domina, ae*
 vladarstvo, *imperium, ī*
 vlečem, *traho 3., trāxi, trāctum*
 vnamem (vnemam), *incendo 3., cendi, cēsum; vnamem plamen, flammam excito 1.*
 voda, *aqua, ae*
 vodim, *dūco 3., dūxi, ductum; rego 3., rēxi, rēctum*
 voditeljica, *dux, ducis, f.*
 vodnik, *dux, ducis, m.*
 vojak, *mīles, itis*
 vojaški, *militāris, e*
 vojna, *exercitus, ūs*
 vojska, *bellum, ī*
 vojskovodja, *imperātor, ōris*
 vojskujem se, *bello 1.: pūgno 1.; vojskujem vojsko, bellum gero (3., gessi, gestum)*
 vojstvo, *rēs (rēi) militāris (is)*
 vojvoda, *dux, ducis*
 volčji, *lupīnus 3.*
 volja, *voluntās, ātis; proti svoji volji, invitus 3.*
 volk, *lupus, ī*
 volkulja, *lupa, ae*
 volna, *lāna, ae*
 vonj(ava), *odor, ōris*
 vosek, *cēra, ae*
 voščena tabla, *cēra, ae*
 voz, *currus, ūs*
 vpeljem (vpeljujem), *indūco 3., dūxi, ductum*

vpijem (na koga), *increpito* 1.
(aliquem)
 vprašam, *interrogo* 1.
 vpričo, *cōram* (praeupos. z ablat.)
 vrana, *cornīx*, *īcis*
 vrat, *collum*, *ī*
 vrata, *porta*, *ae*
 vreden, *dīgnus* 3.
 vrh, *cacūmen*, *inis*; vrh tega, *prae-
 tereū* (*adv.*)
 vrnem, *reddo* 3., *didi*, *ditum*
 vrnem se, *revertō* 3., *verti*, *ver-
 sum*; *revertor* 3., *versus sum*
 vroč, *calidus* 3.
 vročina, *calor*, *ōris*
 vrsta, *genus*, *eris*; *seriēs*, *ēi*
 vrt, *hortus*, *ī*
 vsak, *omnis*, *e*; vsak dan, *cotīdiē*
(adv.); vsako leto, *quotannis*
(adv.)
 vselej, *semper*
 vsigdar, *semper*
 vspenjam se (na kaj), *āscendo* 3.,
scendi, *scēsum* (*aliquid*)
 vtikam, *condo* 3., *didi*, *ditum*
 vzanjkam, *irretio* 4., *īvi*, *itum*
 vzbudim, *excito* 1.; *sūscito* 1.
 vzdignem (— digujem), *tollo* 3.,
sūstuli, *sublātum*
 vzdignem se (nad koga), *adorior* 4.,
ortus sum (*aliquem*)
 vzdihujem, *gemo* 3., *ui*, *itum*
 vzdržnost, *abstinentia*, *ae*; *conti-
 nentia*, *ae*
 vzdržujem, *sūstento* 1.
 vzduh, *āer*, *āēris*
 vzgled, *exemplum*, *ī*
 vzrok, *causa*, *ae*; *materiēs*, *ēi*
 vzvišen, *augūstus* 3.; *ēditus* 3.
 vzvišenost, *māiestās*, *ātis*.

Z.

Z = s
 za, *prō* (praeupos. z ablat.)
 zabava, *voluptās*, *ātis*
 zablodim, *erro* 1.
 zabrenčim (skupno), *cōnsono* 1.
 začetek, *initium*, *ī*; *prīncipiūm*, *ī*
 začetnik, *auctor*, *ōris*; *conditor*,
ōris
 začinjam, *condio* 4., *īvi* (*ii*), *itum*
 začnem, *ordior* 4., *ōrsus sum*;
 začnem bitko, *proelium com-
 mītto* (3., *mīsi*, *mīssum*)
 zadenem (ob kaj), *offendo* 3., *fendi*,
fensum (*aliquid*)
 zadnji, *postremus* 3.; *ūltimus* 3.
 zadobim, *adipiscor* 3., *adeptus sum*;
impetro 1.
 zadosti = dosti
 zadovoljen, *contentus* 3.
 zadržek, *impedimentum*, *ī*
 zadržim (— žujem), *impedio* 4.,
īvi (*ii*), *itum*
 zagovarjanje, *dēfensiō*, *ōnis*, f.
 zahajam, *commeo* 1.
 zahtevam, *peto* 3., *īvi* (*ii*), *itum*;
pōstulo 1.; *dēsidero* 1.
 zajdem, *occido* 3., *occidi*, *occāsum*
 zajec, *lepus*, *oris*, m.
 zakaj? *cūr*?
 zaklad(i), *opēs*, *um*, f.
 zaklepam, *claudio* 3., *si*, *sum*
 zakličem (komu od spodaj), *suc-
 clāmo* 1. (*alicui*)
 zakoljem (kot žrtvo), *mactō* 1.
 zakon, *lēx*, *lēgis*, f.
 zalezovanje, *īnsidiae*, *ārum*
 zalezujem (koga), *īnsidior* 1. (*alicui*)
Zama, *ae*, mesto afrisko
 zametam, *respuo* 3., *ui*, —

zamolčan *tacitus* 3.
 zanemarim (—marjam), *neglego* 3.,
neglēxi, neglēctum
 zaničevalec, *contemptor, ōris*
 zaničujem, *contemno* 3., *tempſi,*
temptum; *sperno* 3., *ſprēvi,*
ſprētum
 zanika(va)m, *nego* 1.
 zanjka, *laqueus, ī*
 zapadem, *occido* 3., *occidi, occāsum*
 zapiram, *claudio* 3., *ſi, ſum*
 zapodim v beg, *fugo* 1.
 zapoved, *praeceptum, ī*
 zapovedujem, *impero* 1.
 zapravlјiv, *prōdigus* 3.
 zapravlјivec, *nepōs, ōtis*
 zapustim, *dēſtituo* 3., *ui, ūtum*;
relinquo 3., *liqui, lictum*
 zaradi = radi
 zarja (jutranja), *aurōra, ae*
 zarod, *ſtirps, ſtirpis*
 zarotnik, *cōniūrātus, ī*
 zaseda, *īnsidiae, ārum*
 zasledim (—ujem), *vēſtigo* 1.; *in-*
vēſtigo 1.
 zaslužek, *quaestus, ūs*
 zaslužen, *meritus* 3.
 zaslužim, *mereo* 2., *ui, itum*; *me-*
reor 2., *meritus sum*
 zasmehujem, *dērīdeo* 2., *rīſi, rīsum*
 zaspem, *obruo* 3., *ui, utum*
 zastava, *pīgnus, oris*
 zastavnik, *ſignifer, ferī*
 zastonj, *frūſtrā*
 zasujem = zaspem
 zaščita, *praesidium, ī*
 zatajevanje samega sebe, *conti-*
nentia, ae
 zato, *itaque*; *proinde*; *proptereā*
 zatrem, *opprimo* 3., *preſſi, preſſum*

zatožim, *accūſo* 1.
 zavetnik, *cūſtōs, ōdis* (c.)
 zaveza, *foedus, eris*
 zaveznik, *socius, ī*
 zavežem, *religo* 1.
 zavist, *invidia, ae*
 zavaljo, *causā* (praeupos. z genet.);
ob (praeupos. z akkus.); *prae*
 (praeupos. z ablat.); *propter* (prae-
 pos. z akkus.)
 zavržem, *reſpuo* 3., *ui, —*
 zaženem v beg, *fugo* 1.
 zažgem, *incendo* 3., *cendi, cēsum*
 zbegam, *conturbo* 1.
 zberem, *colligo* 3., *lēgi, lectum*
 zbojim se (česa), *extimēſco* 3., *ex-*
timui, — (aliquid)
 zbor, *coetus, ūs*; volitven zbor,
comitia, ōrum
 zborišče, *comitium, ī*
 zborujem, *comitia cerebro* (1.)
 zdaj = sedaj
 zdim se, *vidcor* 2., *vīsus sum*
 zdrav, *ſalvus* 3.; *sānus* 3.
 zdrav sem — zdravstvujem, *valeo* 2.,
ui, itum
 zdrav(ilen), *ſalūber, bris, bre*; *sa-*
lūtāris, e
 zdravilo, *medicīna, ae*
 zdravje, *valetūdō, inis, f.*
 zdravnik, *medicus, ī*
 zdrobim, *frango* 3., *frēgi, frāctum*
 združujem, *cōſocio* 1.
 zél, *herba, ae*
 zelen, *viridis, e*
 zelenim, *vireo* 2., *ui, —*
 zelo, *valdē*; *māgnopere*
 zemeljski, *terreſter, tris, tre*
 zemlja, *terra, ae*
 zét, *gener, erī*

zglobem, *corrōdo* 3., *rōsi*, *rōsum*
 zgodopisec — zgodovinar, *rērum*
scriptor (*ōris*)
 zgodovina, *historia*, *ae*
 zgorim, *dēflagro* 1.
 zgovornost, *ēloquentia*, *ae*
 zgrabim gl. pograbin
 zid, *mūrus*, *ī*; zidovje, *mūrī*, *ōrum*
 zidam, *aedifico* 1.
 zima, *hiems*, *hiemis*
 zlajšam, *lenio* 4., *īvi* (*ii*), *itum*
 zlasti, *inprīmīs* (*adv.*)
 zlat, *aureus* 3.
 zlato, *aurum*, *ī*
 zlažem se gl. lažem se
 zli, *malus* 3.
 zlo, *malum*, *ī*
 zloben, *prāvus* 3.; *malus* 3.
 zločinstvo, *scelus*, *eris*; *facinus*, *oris*
 zlomim, *frango* 3., *frēgi*, *frāctum*;
rumpo 3., *rūpi*, *ruptum*
 zlomljivost, *fragilitās*, *ātis*
 zložen, *compositus* 3.
 zmaga, *victōria*, *ae*
 zmagalec, *victor*, *ōris*
 zmagam gl. premagam
 zmanjšam (zmanjšujem), *minuo* 3.,
ui, *ūtum*
 zmedem, *turbo* 1.
 zmernost, *temperantia*, *ae*
 zmešam, *cōnfundo* 3., *fūdi*, *fūsum*
 zmešnjava, *perturbātiō*, *ōnis*, *f.*
 zmetem gl. zmešam
 zmirom, *semper*
 zmóta, *error*, *ōris*
 zmožnost, *facultās*, *ātis*
 značaj, *mōrēs*, *um*
 (znajoč): ne znajoč (za kaj), *ne-*
sciūs 3. (*alicūius rēi*)
 znamenje, *signum*, *ī*; zmagovalsko
 znamenje, *tropaeum*, *ī*

znan, *nōtus* 3.
 znanje, *nōtitia*, *ae*; *scientia*, *ae*
 znano je, *cōnstat* 1.
 znanosti, *litterae*, *arum*
 znosim, *comporto* 1.
 znotraj v, *intrā* (praepos. z akk.)
 zob, *dēns*, *dentis*, *m.*
 zoper, *contrā* (praepos. z akkus.)
 zopern, *adversus* 3.
 zopet, *iterum*; *rūsus*
 zora, *aurōra*, *ae*
 zovem (na pomoč), *inroco* 1.
 zrak, *āēr*, *āēris*; *aura*, *ae*
 zravnam, *corrigo* 3., *rēxi*, *rēctum*
 zrušim se, *collābor* 3., *lāpsus sum*;
corruo 3., *ui*, —
 zunaj, *extrā* (praepos. z akkus.)
 zver(ina), *bēstia*, *ae*
 zvest, *fīdus* 3.; *fidēlis*, *e*
 zvestoba, *fidēs*, *eī*
 zveza = zaveza
 zvezda, *astrum*, *ī*; *stella*, *ae*
 zvezdje (zvezda), *sīdus*, *eris*
 zvežem, *iungo* 3., *iūnxi*, *iūnctum*
 zvijača, *dolus*, *ī*
 zvijačen, *astūtus* 3.
 zvlečem, *dētrāho* 3., *trāxi*, *trāctum*
 zvok, *sonus*, *ī*; *sonitus*, *ūs*
 zvršim, *perago* 3., *ēgi*, *āctum*.

Ž.

Žaba, *rāna* *ae*
 žalim gl. razžalim
 žalost, *trīstītia*, *ae*
 žalosten, *miser*, *era*, *erum*; *mise-*
rābilis, *e*; *trīstis*, *e*; (*nūbilis* 3.)
 žalujem, *doleo* 2., *ui*, *itum*
 žanjem, *meto* 3., *messui*, *messum*
 žarek, *radius*, *ī*
 že, *iam*

žejen sem, <i>sitio</i> 4., <i>ivi</i> (<i>ii</i>), <i>itum</i>	živalca, <i>bēstiola</i> , <i>ae</i>
železen, <i>ferreus</i> 3.	živež, <i>vīctus</i> , <i>ūs</i>
železo, <i>ferrum</i> , <i>ī</i>	živim, <i>vīvo</i> 3., <i>vīxi</i> , <i>vīctum</i>
želim, <i>opto</i> 1.	živina, <i>pecus</i> , <i>oris</i>
želja, <i>cupiditās</i> , <i>ātis</i>	življenje, <i>vīta</i> , <i>ae</i>
željen, <i>cupidus</i> 3.	žolč, <i>fel</i> , <i>fellis</i>
želod, <i>glāns</i> , <i>glandis</i>	žreb, <i>sors</i> , <i>sortis</i>
želodec, <i>venter</i> , <i>ventris</i>	žrebam, <i>sortior</i> 4., <i>ītus sum</i>
žena, <i>fēmīna</i> , <i>ae</i> ; <i>mulier</i> , <i>eris</i> , <i>f.</i>	žrem, <i>dēvoro</i> 1.
žerjav, <i>grus</i> , <i>gruis</i>	žrtvenik, <i>āra</i> , <i>ae</i>
žila, <i>vēna</i> , <i>ae</i>	žvečim, <i>mando</i> 3., <i>mandi</i> , <i>mānsum</i>
žitnica, <i>horreum</i> , <i>ī</i>	žveplo, <i>sulpur</i> , <i>uris</i> .
žitno polje, <i>seges</i> , <i>etis</i>	
žito, <i>frūmentum</i> , <i>ī</i>	
živ(ahen), <i>alacer</i> , <i>cris</i> , <i>cre</i>	
žival, <i>animal</i> , <i>ālis</i> ; <i>bēstia</i> , <i>ae</i>	

X.

Xerxēs, *is*, kralj persijanski.

Popravki.

- Str. 11., § XXII., stav. 5. beri: «*Viatoribus*» nam. «*Victoribus*»;
 » 18., § XXXIV., stav. 10. in spodaj v opazki ³ beri: «*malē*» nam. «*malē*»;
 » 22., § XLII., stav. 9. beri: «*In summā*» nam. «*In sumā*»;
 » 47., § III., beri: «*īnsānia*» nam. «*īnsānia*»;
 » 52., § XIII., beri: «*sāl*, *sālis*» nam. »*sāl*, *lis*»;
 » 53., § XIV., beri: «*pulvīs*» nam. «*pulvīs*»;
 » 63., § XXX., beri: «*ēminēns*» nam. «*ēminens*»;
 » 64., § 33., beri: «*ferē*» nam. «*fere*»;
 » 80., § 73., beri: «*fēlēs*» nam. «*fēles*».



